د نیشاپور شاهین

Ketabton.com

لیکوال:

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیشاپور شاهین

لیکوال :

قریب الرحمن سعید

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ټول حقوق د لیکوال سره خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: د نیشاپور شاهین

لیکوال: قریب الرحمن سعید

کمپوز: خپله لیکوال

د پښتنې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر ډاټ کام بربښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

بسم الله الرحمن الرحیم

دنیشاپور د شاهین دلیکلو نه مخته مې د تاریخ دهغو پاڼو داړولو اراده کړې وه چې په کې په شلمه پیړۍ کې یو چنګیزخان د اسلامي فرهنګ مرکزی هیوادونه لکه سمرقند ، بخارا ، صفایان ، ترمز ، تاشقند ، او نور ښارونه په خپله ولکه کې راوستلي و. خو د څو علتونو له مخې مې چې په کې په دې اړه دموادو د لاسته راوړو ستونزې هم شاملې وې ، په دې موضوع د لیکنې جرئت و نه شو کولې. خو بیا هم په ګجرات کې د الحدید د اونیزې خپرونې دمدیر ښاغلي مسعود الرحمن نه ممنون یم چې هغه زه په دې موضوع باندی د لیکلو له پاره په پرلپسې توګه هڅولم. په هرصورت ما دهغه سره ژمنه کړې چې یوه ورځ به هرو مرو امو او سیهون ددریابونو په دغه کانال شکله لیکي باندیې دقلم د راپورته کولو جرئت کوم.

دصلیب او حرم په اړه د لیکلو نه وروسته مې د کومې نوې موضوع د پیدا کیدو له پاره په تذبذب کې شپې او ورځې سبا کولې. کله کله به مې د پوره ته موضوع په اړه زړه غوښتل خو همت مې نه شو کولې. اخر مې خپله موضوع بدله کړه او دهغو حالاتو په څیړلو مې پیل وکړ چې د محمد غزنوي نه وروسته دیوې خلا په څیر په هندوستان کې راپیدا شوي وو . هر څومره مې چې په دې موضوع فکر کاوه همغومره مې یې په اړه دلچسپي زیاتیده . ډیر وخت به مې په خوب کې د سرسوتي ددریاب په غاړه د تراوړي په میدان کې د تیروشوو جنګونو منظر کوت.خو کله به مې چې سترګې پرانیستې نو همغه کوټه به وه چې د څو خپرو ورو تاریخي کتابونو څخه په کې اخوا نور څه نه تر سترګو کیدل.

دا هغه وخت چې په هندوستان کې د محمود غزنوي د پرلپسې حملو له مخې د هند مسلمانانو د شودرانو یا (دهندوانود هغه قوم څخه چې هلته ډیر ذلیل اوپست ګڼل کیږي) څخه هم خراب ژوند درلود . دهغوې حال د اوښانو دهغو ګلو په څیر و چې څرونکې یې نه وي ،هغوې دهغو وزو د ګلې په څیر دهرې لورې څخه تر ګوابښ لاندې و چې چوپان او شپون یې نه وي ، په داسې حال کې چې د نهروالا څخه تر نګرکوټ او د بتهنډا څخه تر بنارس پورې دهندوستان راجه ګانو پتهورا او کهانډې راې ، ددوو وینه زبیښونکو لیوانو په څیر هرې لورې ته ځغاستل.... دهیڅ مسلمان عزت

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترې خوندي نه وو ....هیڅ‌چا مذهبي ازادي نه درلوده .... په همدې حالاتو کې په داسې وخت کې چې د کرشن مراري پر بُت د هند د خوشحالۍ په خاطر د انسانیت قرباني ورکول کیده ، د شعوره ډک قدرت او ځواک په حرکت راغې او د غزني هغه کلي یو ځل بیا په لړزیدا شو او ترې داسې یو ستر او ویاړلې شخصیت او بُت ماتوونکې را ووت چې د کابل نه تر سومنات او د سیستان نه تر کشمیره پورې یې لړزه او خپله قهرماني خپره کړه.

دا ځل د هندوستان د حالت د ښه کولو له پاره چې قدرت د کوم شخصیت انتخاب کړې و ، هغه شهاب الدین غوری و ، او دا هغه لمړنی مسلمان حکمران و چې په برخه یې په هندوستان کې د یوه مضبوط او مستحکم حکومت قیام لیکل شوې و.

نن یو ځل بیا اسلامي امت د همغسې حالاتو سره مخ دې ، که له یوه اړخه مونږ د رنګ ، نسل ،ژبې او وطن په ترکیبي برخو باندی ویشل شوي او تنګ لمني شوی یو ، خو د بله اړخه زمونږ د همدې کمزورتیا څخه د ګټې اخستلو سره سم یو شمیر غرنی لیوان د افغانستان د خلکو وینې زبیښي ، هلته د سرو لمبو نڅا روانه ده. د تباهۍ اور او د ناهیلیو تیارې هرې لورې ته خپرې شوې دي او دښمن زمونږ د سترګو تر مخه زمونږ د قسمت ډیرې بدې کرښې لیکي.

اخر د افغانستان د ازادۍ د غورځنګ ننګیالي به تر څه وخته پورې په غارونو او تیارو سمڅو کې پټ او د بې نومه مجاهدینو په څیر به د خپلې ازادۍ او ځان ځارۍ تاریخ لیکي... تر څو به د چنګیز خان د روح پیروان د خپل لیونتوب له مخې د جهان سوزولو او تباهیو لوبه لوبوي..... ترڅو به د اسلام په سرکښه څپو سکوت حاکم وی.... تر څو به د یوه ستر قوم ملا کړه شوي وي او تر څو به یو خالي خول د خپلې ملغلرې په لټه کې تیند کونه خوري.....دا داسې یوه پوښتنه ده چې د فنا د غږ او تریخ دود په څیر هرې لورې ته خپرېږي... خو د اسلامي امت سره یې هیڅ ځواب نه شته ؟!!

درنو لوستونکو !مونږ خو د لمر د ډوبیدو منظر کتلې شو خو عبرت ترې نه شو اخستلې. مونږ (د وجد او سماع) د ذکر په یوه ډیر بې مفهومه دور کې ور پریوتي یو ، مونږ په یخو ښایسته خوبونو کې خپل ځانونه ډوب کړي دي خو د غه ژوند بخښونکې رنګین خوبونه به مونږ تر ډیره وخته پورې و نه شي ساتلې ، راتلونکې ځوان نسلونه به یوه ورځ هرو مرو زمونږ څخه پوښتنه کوي چې مونږ ولې د شاهینانو تر منځ د توتکیو او کارغانو په څیر ژوند تیراوه. ولې مو د لیوانو په ډله کې د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټېدونکې اوبې وسه هوسۍ په خیر کړچار تر سره کړي.... اخر به مونږ په کومه هیله ، د کوم طلایي سهار په امید خپل ځوان نسل ته ددې ویلو څخه تیښته کوو چې د ښمن ولې زمونږ د کوپړیو څخه د خپل ځان له پاره ګلدانونه جوړوي!

څرګنده نه ده چې هغه به څوک وي ، چیرې به وي چې د اسلامي امت د غه ډوبیدونکې کشتۍ ساحل ته را وکاږي ، خو زه ایمان لرم چې هغه وخت به هرو مرو راځي چې زمونږ د مقدر یو ساتونکې به را پورته کیږي ،په هغه ورځ به ملي ریښې یو د بل سره ټینګښت مومي. خو ماته ډاګیزه نه ده چې د ملت هغه مهمه دفاعي کلا به څوک وي. خو بیا هم د ژوندانه د لوټ کړل شوو کاروانونو د لاړښوونو له پاره به قدرت هرو مرو وی څوک ټاکي ، هغه ورځ به انسانیت د نوي ژوند خاوند شي. او وینه زبیښونکې لیوان به بیرته خپلو تیارو غارونو ته په تیښته شي.

په اخرکې زه د میرپور د ښارګوټي د کالګړې د سیمې د خپل هغه مربي ډیر زیات ممنون یم چې په خپلې مادي او اخلاقي مرستې یې زما له پاره د اسې چاپیریال تیار کړ چې زه په کې د نیشاپور د شاهین کتاب د خپل ټاکل شوي وخت نه مخته په پوره بریالیتوب سره پاي ته ورسوم ، زما دا محسن او مربي محمد رفیق العصري نومیږي.

اسلم راهي – ایم ، اې.
۴۲ /حیدر بلډنګ ،موهني روډ ، لاهور ، پاکستان

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی برخه

د سختې یخنۍ اوږدې شپې د تیارو د یخو دیوالونو د ټټر سره په ټکر کې خپل ټول اعضاء او غړي له لاسه ورکړي و. په هره شپه به د نیشاپور په لور تلونکې ، په غرونو کې کنل شوې شاهراه د وخت په وخت د خپرې شوې زماني په چپُو او د اسرارو نه د ډکو لمحو په ژورو نالو کې ډوبېده. هرې لورې ته خاموشي خپره وه. سکوت و. د دې غرنۍ شاهراه دواړو خواو ته ښکلې بوټې ولاړ وو چې په ځینو ځینو ځایو کې به د اوښانو کتارې او اغزن بوټې هم تر سترګو کیدل. یو ناڅاپه د کوهستان د غه ورانه ویجاړه لمن د آسونو د تیزو قدمونو د خرپار نه ډکه شوه. لږه شیبه وروسته په دې لاره درې کسان را څرګند شول چې خپل آسونه یې په وهلو وهلو د هرات نه د نیشاپور په لور په ځغاسته کړي وو.

د زړه وړونکې د غه بیابان هره زره چې د خاموشۍ تر څادر لاندې یې ځان را نغاړلې و د دې آسونو د قدمونو د خرپار سره سم را پورته شوه. ټوله وادي د تیږو د یخو اهونو څخه ډکه شوه. د شپې هیبت نور له منځه تلونکې او خپل اخر ته رسیدونکې و. درې واړو سپرو یو ځای خپل آسونه د کوهستان د یوې ویالې تر څنګ تم کړل. بیا د هغوی څخه یوه یې د شرق لورې ته وکتل او خپلو دواړو ملګرو ته یې وویل:

»ملګرو ! د سهار د لمانځه وخت شوې دې ، راځئ چې لمړی خپل لمونځ اداُ کړو او بیا خپل سفر ته دوام ورکړو .« درې واړه سپاره د آسونو څخه را ښکته شول ، خپل آسونه یې د تیږو سره وتړل او بیا د ویالې تر څنګ کیناستل او د لمانځه له پاره یې اودسونه کول پیل کړل.

د شرق له لورې د یلدا د شپې د سهار په خیر تبا شیرشکله رڼا را ښکاره شوې وه. د البرز د کوهستان په لور د شمال غرب څخه را الوتونکې توپاني سیلیو دلیونتوب بنه خپله کړې وه. په همدې خاطر دهوا یخوالې زیات شوې و. درې واړو سپرو د اودسونو کولو وروسته خپل آسونه پرانستل او د یوه غره سر ته وختل. هلته یې د خپلو آسونو څخه قیضې وویستلې او هغوې یې د خوراک او څرلو له پاره ازاد پرېښوول. بیا د دوې د ډلې څخه همغه چې خپلو نورو ملګرو ته یې د سهار د لمانځه له پاره ویلې وو په یوه تیږه ودرید او اذان یې وکړ ، لهجه یې خالصه عربي وه او د دې څخه دا ډاګیزیده چې اذان ورکوونکې کوم عرب دې. د اذان د اواز د اوریدو سره سم د ځنګل مرغان هم را پورته شول او په فضا کې یې د نوې سهار د پیلیدو الهام ورکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري واړو يو ځاې د سهار لمونځ ادا کړ ، بيا يې خپلو آسونو ته قيضې وا چولې ، د شرق څخه د تيارو د له منځه تلو سره سم د سهار بادبان هم را ځرګند شوې و .بيا لمر را وخوت ، چې شعلو يې يو په بل پسې پر ځمکه د راپريوتو سره سم د ويلي شوو سرو زرو د نڅاکونکو شعاعو ستر قرمزي جال خپور کړې و . اوس نو په دې نوي سهار کې توتکيو هم خپلې ځالې پريښې او دهوا په څپو کې يې الوت کاوه . د اوږدې شپې وږو مرغانو د درود او سلام نغمې په ډيرو ښکلو او زړه وړونکو اوازو سره زمزمه کولې او دخپلې روزی په لټه کې د نا معلومو زمکو په لور په الوت کې ډوبې وې.

خپلو آسونو ته د قيضې د وراچولو په وخت کې دغو دريواړو تکان وخوړ او په ډيره حيرانتيا او تعجب سره لاندې د ويالې په لور په ځير شول ، هغوې کتل چې څو کسه آسپ سواره د هغوې په لور په ډيره بيړه ورروان دي. د ويالي په دا بله خوا کې د شمال غرب له لورې د البرز د کوهستان تر ټولو ستر ، د واورو ډک ، غرونه را ځرګند شوي و. هغه شاهراه چې لږه شيبه مخکې يې پرې خپل آسونه را ځغلول، اوس بلکل په ځرګنده توګه تر سترګو کيده ، دهغې دواړو خواو ته د صنوبر ډيرې پخوانۍ ونې داسې ولاړې وې لکه پهره داران چې تر لرې لرې پورې خپاره شوي او ددې ګونګې لارې د ورانو ويجاړو د واټن څارنه کوي .

ورځې ته د سهار د رڼا وړانګې ور رسيدلې وې. د رڼا شعاګانې تر ډيره لرې پورې خپرې شوې وې ، ونې د تيزو هواګانو په واسطه د زانګو په ځير زنګيدې ،اوپاڼو يې شرارې کولې ، هغوې درېواړه دغره په څوکه و دريدل او ددې راتلونکو آس سپورو د را رسيدو انتظار يې پيل کړ. د کومې ناڅاپې پيښې سره د مقابلې له پاره دريواړو خپلې تورې له تيکو را ويستلې وې، لږه شيبه وروسته دغه آسپ سپاره د ځنګلې ګلونو او بوټو دهغې ورانو ويجاړو څخه را بيرون شول کومې چې د ويالې له لورې دې غرنيزې څوکې ته را تلې. دهغوې شميره دولس کسان و ، او په ډيرو ښو جنګې وسايلو سنبال شوي و ، هغوې د را رسيدو سره سم ددې دريواړو تر مخ د خپلو آسونو څخه پياده شول ، بيا دهغوې د ډلې څخه يوه يې ، چې دهغوې سرخيل او لارښود معلوميده ، دې دريواړو ته مخ کړ او ورته يې وويل:

»تاسې څوک ياست او کومې لورې ته ځئ ؟«

هغه عرب چې ددې غره په سر يې په يوه تيږه د سهار اذان ويلې و ، څو قدمه ورمخته شو او ورته يې وويل: « مسافر يو او دنيشاپور په لور روان يو .» هغه ترې يو ځل بيا وپوښتل چې: « دکومه ځآيه راغلې ياست ؟«

هغه عرب په داسې حال کې چې قدم په قدم بدليدونکې حالات او خپل احساسات يې تر کنټرول لاندې نيولې ود خپلې مضبوطې او مستحکمې لهجې له مخې وويل: « مونږ د نيشاپور د يوې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

تجارتي قافلي سره يو ځاى دهغوي د ساتونكو په خير دهند په لور تللي وو. هغه تجارتي كاروان دخپلي ګټيي او راكړې وركړې وروسته بيرته راستون وې دې. اوس هغه تجاران ټول هلته د هرات په ښاركې اوسيږي. هغوي به هلته يو څو ورځ تم كيږي ، څرنګه چې هغوي مونږ ته خپل مزدوري راكړي ،په دې خاطر مونږ اوس په نيشاپور كې دخپلو كورو په لور روان يو«.

د راغليو وسلوالو كسانو مشر تري يو ځل بيا وپوښتل:« ايا تاسو د نيشاپور اوسيدونكي ياست ؟

» عرب ورته د ا ځل په ډيره ستومانه او بيزاره لهجي وويل: « د نيشاپور څخه څلور فرلانګه جنوب كې يو كلي دي چې د سمراباد (دا د نيشاپور يوه ښايسته غرني كلې دې چې اوس هم همغسې په خپل ځاى پاته او اباد دې) نوميږي ، مونږ دريواړه دهمغه كلي اوسيدونكي يو«.

د څو لمحو د خاموشۍ نه وروسته د راغلى ډلې مشر يو ځل بيا وويل: « تاسو دريواړه زمونږ سره يو ځآي د ناصرالدين ځاى ته ولاړشئ ، هغه تاسو دريواړه بللي ياست» (ناصرالدين د سلطان شهاب الدين غورى خورين او د هرات والي و)

دا ځل عرب لږ څه ناخوالې شو او ورته يې وويل: « ناصرالدين څوک دې او زمونږ سره څه كار لري ، مونږ يې ولې ور بللي يو ؟«

هغه مقابل لوري ورته په ډيره مينه وويل:« ناصرالدين د شهاب الدين غوري دخورزوي او د هرات والي دې ، په دې ورځو كې هغه هلته د لک (د هرات سره نژدې يو ډير ښايسته ښار ګوټې و ، دشهاب الدين غوري د مړيني وروسته ، كله چې پرې جنګيز خان يرغل راوستنو دا ښارى په كنډوالو بدل كړ ، اوس ددې ښار نښې نښانې هم نه تر ستركو كيږي)په ښاركې اوسيږي. دا ښار ددې ځايه دوه مايله لرې واټن كې پروت دې ، د كومه ځآيه چې تاسو همدا اوس راغلي ياست. هغه د يوه داسې ځوان په لټه كې دې چې بهادر، جرئتمنده ، ميړنې او د ستري حوصلي خاوند وي ، هغه غواړي دغه ځوان ته دسلطان له اړخه په هندوستان كې داسې يو كاروسپاري چې د اسلامي امت خير او ښيګڼه په كې را نغښتي وي«.

دا ځل ورته هغه عرب په ماته لهجه او نښتي اواز سره وويل: « ايا دا كار د اسلام د خپرولو او ترويج سره هم اړيكي لري ؟«

د هغه ډلې مشر ورته پرته له خنډه وويل: « هو ! ستاسې خبره او اټكل سهي دى«

د عرب لهجه نوره هم خوږه او خوشحالوونكي شوه « كه چيرې همداسي وي نو د لک ښار خو پرېږده چې مونږ د دنيا هغې سرته هم دتللو لپاره تيار يو . ددې خبرې سره سم په خپل آس سپور شو ، دهغه ملګرو هم دهغه په پيروۍ سره په خپلو آسونو پښې را واړولې ، بيا دغه دريواړه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسافر دهغو دولسو کسانو سره یو ځای دهرات دښار په لور بیرته ستانه او په لویه راغلي لار یې
خپل آسونه ځغلول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه برخه

د تولک د ښاره بیرون په کوهستاني لړۍ کې د ننه په یوه پخوانی شکل د جوړه شوي حویلۍ تر مخې دغه ټول آسپ سپاره و دریدل. بیا د دوي څخه یو یې د خپله اسه را ښکته شو او په منډه دغه حویلۍ ته ور ننوت. لږه شیبه وروسته د ساتونکو تر منځ یو کس په ډیره ښه بڼه د حویلۍ څخه را بیرون شو ، دا د هرات والي ناصرالدین و. دهغه په کتلو سره ټول آسپ سپاره دخپلو آسونو څخه را ښکته شول او نیغ ودریدل ، هغه عرب هم دخپلو دوو ملګرو سره یو ځاي پیاده شوي و او ولاړ و.

ناصر الدین نیغ په نیغه دهغه عرب په لور ورغي او دهغه سره یې روغبړ وکړ او ورته یې وویل: « زه دهرات والي ناصر الدین یم. که چیرې ستا د جسم او قواري څخه مې غلط اټکل نه وي کړې نو ته همغه ځوان یې چې زه یې په لټه کې یم. کیدې شی چې همته زما شرط پوره کړاې شي. نوم دې څه دي ؟»

دې عرب ترې د روغبړ لاس راښکود او ورته یې وویل: « حسن نومیږم ، حسن بن خلدون ، ایا راته ویلې شي چې څه شرط لرې ؟ او څه ډول کار راته سپارل غواړې ؟»

ناصرالدین دهغه ښیي لورې ته ور نژدې شو او ورته یې وویل: زما سره را ځه ، زه به هر څه درته ووایم.

هغوې ټولو د آسونو واګې و نیولې او دهغه پسې روان شول. ناصرالدین هم په ویلو پیل وکړ. « واوره ! زه د یوه داسې بهادر او میړني ځوان په لټه کې یم چې هندوستان ته ولاړ شي او هلته د سلطان شهاب الدین له پاره جاسوسی وکړاې شي. سلطان غواړی ډیر ژر په هندوستان باندی حمله وکړي خو د حملې نه مخته هغه غواړي دخپلو جاسوسانو په واسطه دهند د مختلفو راجاګانو د عسکرو او ځواک د څرنګوالې په اړه معلومات تر لاسه کړي. په دې وخت کې هلته په هند کې زمونږ یو شمیر جاسوسان په کار کولو بوخت دي ، څو میاشتې مخته مو د دې ځایه یو ځوان د هند د ټولو جاسوسانو دامیر په څیر ور استولې و چې په میړانه اوبهادرۍ کې یې نمونه نه وه. هغه ایلک خان نومیده او د کوهستان دالبرز دیوه کلي اوسیدونکې ترک نژاده و. تر شپږو میاشتو یې په ډیره ښه توګه خپله دنده تر سره کړه او ډیر مهم اطلاعات یې برابر او دلته را ولیږل خو بیا یو ناڅاپه غایب شو او زمونږ سره یې اړیکې و شلیدل. داسې څرګندیږي چې هغه به نیول شوي وي. اوس مونږ ته دهمغسې یو ځوان پیدا کول اړین دي چې هندوستان ته ولاړ شی او هلته د مسلمانو جاسوسانو امارت په غاړه واخلي او تر څنګ یې د ایلک خان د ځاې ځیرۍ د پیدا کیدو

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

لټون هم وکړي ، همدا راز د هند د راجاګانو د ځواک او عسکرو په اړه هم ښه معلومات برابر او را ولیږي ترڅو سلطان د همغې اطلاعات له مخې په هندوستان باندې د حملې کولو له پاره ځان تیار کړي«.

ناصرالدین په تلو تلو کې په غرونو کې د را چاپیر کوچني میدان تر منځ و درید . په دې میدان کې د هغه تر مخه د صنوبر یوه ستره او اوږده ونه ولاړه وه . ددې ونې په ډډ باندې د سنډو یوه مضبوطه رسۍ تړل شوې وه . ناصرالدین ددغې ونې په ډډ باندې د را چاپیره تړل شوې رسۍ په لور اشاره وکړه او ویې ویل:

»د هندوستان د جاسوسانو د امیر د ټاکلو له پاره د ایلک خان انتخاب هم ما پخپله کړې و . د هغه له پاره هم همدا سې یوه رسۍ د ونې څخه را تاوه کړل شوې وه ، هغه د زمري په څیر ترک نژاده ځوان دا رسۍ راښکوده او دوه ځایه یې کړه . اوس هم زه د همدا سې یوه ځوان په لټه کې یم چې د ایلک خان په څیر دا رسۍ را کاږي او ویې شلوي . حسن بن خلدونه ، واوره ! ستا دا دوه نور ملګري کمزوري او نري وچ کلک دي ، خو ته ځواکمن ، غښتلې او زړه ور ښکارې ، مخته ورشه او خپل قسمت و ازمایه«.

حسن بن خلدون تر لږې شیبې پورې د ناصرالدین په لور په حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې خپلو ملګرو ته هم په سرسري توګه وکتل او د لږ څه فکر کولو نه وروسته د صنوبر د هغې تنومندې ونې د ډډ په لور ور روان شو چې د سنډو یو مضبوطه رسۍ ترې را تاوه شوې وه . د رسۍ یو سر په تیږلوړه زمکه پروت و خو بل سر یې د ونې د ډډ سره تړل شوې و .

حسن مخته ورغې او د غه درنده رسۍ یې را واخسته ، څو ثانیې یې هغې ته وکتل ، بیا یې خپل لستونې راپورته کړ او زور یې پیل کړ . حسن تر ډیره پورې زور واهه خو د رسۍ په شلولو کې ناکامه شو ، رسۍ یې پریښوده او خپل ځای ته راستون شو او سرښکته و درید ، د ناصرالدین حالت هم د ناهیلیو ګواهې ویله . هغه په ژور فکر کې ډوب و ، کله چې حسن بیرته راغې او د هغه تر څنګ و درید نو هغه ورته په غمژنه لهجه وویل:

»زه افسوس کوم چې ماستا د قوت او ځواک په اړه غلطه انګیرنه کړې وه ، اې ځوانه ! تا زه په ستونزو کې لتاړ کړم ،زړه مې وایي چې اجازه درکړم چې ولاړ شې ، تر څو ستا څخه د بل کوم ښه ځوان په لټه کې شم ، خو دبله اړخه مې زړه وایي چې نه ، تا باید همدلته له ځانه سره وساتم ، شونې ده چې ستا په څیر بل داسې ځوان به راته تر لاسه نه شي چې دا رسۍ و شلوي . په هغه وخت کې به ته ماته ډیر مناسب شخصیت او سې . په دې خاطر چې«.....

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحسن یو عرب ملګري ناصر الدین ته مخ کړ او ورته یې وویل: «دا ځوان پرېږده چې ولاړ شي او که نه دده مشر ورور که خبر شي نو توپان به جوړ کړي او په زوره به خپل ورور ددې ځایه بوځي ، هغه داسې یو ځوان دی چې په خپل ژوند کې یې دهیڅچا نه ماتې نه ده خوړلې».
ناصرالدین دهغه عرب په لور متوجه شو او سمدلاسه یې په حیرانوونکې لهجې سره وویل: « ایا دده مشر ورور په ځواک کې دده نه پورته او ارفع دی ؟ »
هغه عرب ورته سینه تانده کړه او ویې ویل: « هغه له ده څخه لس هومره ځواکمن او قوي دی ، هغه د تیږې او فولادو په څیر دروند ، د بلوط د ونې په څیر دقد خاوند ، او زړه ورتیا او میړانه یې بې انتها او استقامت یې لا محدود دی. هغه دتقدیر جوړ کړل شوی موحد انسان دی ، هغه د اسمان د هسکوالي او دزمکې د ښکته والي په څیر مضبوط او د نه تسخیریدو وړ شخصیت لري» .
ناصرالدین په خپل مخ باندې د راخپریدونکې خوشحالۍ دکنترولو وروسته وویل: « ایا راته د ولس ددغه زمري انسان نوم ښوولې شې ، چې تا یې دومره ستاینه وکړه ؟»
دغه عرب یو ځل بیا دپخوا په څیر په همغه لهجه وویل: « دهغه نوم حماد بن خلدون دی ، او هغه داسې یو ځوان دی چې د سراب نا تالاب جوړوي او سمندر په څاڅکو کې ډوبوي».
د ناصرالدین حالات بدلیدل ، حسن ته را وړاندې شو او په ډیره حیرانوونکې توګه یې ورته وویل: «ایا هغه څه دي چې ملګري وویل هغه سهي دي ؟ او یا داچې ما به سهي نه وي اوریدلي ؟»
حسن ورته په خندا وویل: « هو ! هغه څه چې زما ملګري وویل هغه سهي دي. زما ورور همداسې او سینه ماتوونکې دی ،په ځواک او قوت کې یې هیڅوک د مقابلې نه شته. هغه زمونږه غر او زمونږ ځواکمن برج دی. دهغه پیژندونکې هغه ته د نیشاپور شاهین وایی ، کله چې هغه په خپل دښمن باندې حمله کوي نو دهغه په زړه او ذهن باندې را پریوځي او د ګلال د لوښو په څیر یې ټوټې ټوټې کوي، تر او سه چې چا ورسره ټکر کړې نو دهغه ښایست او عزت یې د هغه دماتې غاړې غاړه کې ګرځولې».
حسن څو لمحې تم شو او یو ځل بیا یې په خپل دروند اواز سره وویل: « ناصرالدینه ، واوره چې ! لکه څنګه چې د جهاز لاره په سمندر کې ، د مار لاره په غرونو کې ، اودشاهین لاره په فضا کې نه شي موندل کیدې ، په همدې توګه زما دمشر ورور مقابل هم څوک نه شي پیدا کیدې ، هغه دخپلو دوستانو او خپلوانو له پاره د چراغ او امصا په څیر دي خو ددښمنانو له پاره دبرق ، او هلاکت نه هم زیات تیز دی»... .
ناصرالدین دحسن دواړو ملګرو ته وکتل او بیا یې په خپل غټ غږ په تحکمانه بڼې سره وویل: « ورشئ ، تاسو دواړه نیشاپور ته ولاړ شئ او ددې ورور حماد بن خلدون ته ووایاست چې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناصرالدین یې ورور نیولې ، نو که همت لري نو د توري په زور دې یې له ما څخه خلاص کړي ، هغه ته دا هم ووایاست چې په دې وخت کې ناصر الدین د هرات لرې د لک په ښار کوټې کې مقیم دې».
د حسن دغو دواړو ملګرو په ډېره قهرجنه توګه د ناصرالدین په لور وکتل ، د حسرت نه په ډکو سترګو یې تر نظره تیر کړ، بیا په خپلو آسونو سپاره شول او لږه شیبه وروسته د هرات څخه د نیشاپور په لور په لویه لاره یې خپل آسونه په ځغاسته کړي وو.
ناصر الدین د حسن په لور وکتل او ورته یې وویل: «لما سره راځه ، »....
حسن خپل څټ را تاو کړ او د آس په لور یې لاس ور اوږود کړ او د هغې واګې یې و نیولې ، د هغه په آس یوې لورې ته یو لوې تبر او بلې لورې ته قران پاک را ځوړند و. هغه کرار کرار د ناصرالدین او د هغه د ساتونکو سره یو ځاې د هغه پخوانۍ حویلې لورې ته روان وو.
لږه شیبه وروسته هغوې ټول حویلۍ ته ور ننوتل ، ساتونکو د ناصرالدین او حسن آسونه د آسونو د اصطبل په لور یوړل ، ناصرالدین حسن له ځانه سره یوې خونې ته یوړ او په یوه ناستځاې کې یې خپل ځان ته مخامخ کیناوه. او ورته یې وویل:
»که ماته د خپل ورور حماد بن خلدون په اړه لږ څه ووایې. زه غواړم په پوره تفصیل سره د هغه په اړه معلومات تر لاسه کړم. ایا هغه د هند دزمکو سره بلدتیا او اشنایې لري ؟«
حسن ورته لږ څه په اندېښنې سره وویل: «لمړۍ خو ماته زما د یوې پوښتنې ځواب راکړه»
ناصرالدین ورته په خندا وویل: «وو ایه څه پوښتنه لري ؟»...
حسن ورته وویل: «ایا زه ریښتیا هم له تا سره بندي یم ؟ او زما ورور به راځي او ما به د توري په زور له تا خلاصوي ؟«
ناصرالدین ورته په خندانه ژبه وویل: «ته بندي نه یې ، زما میلمه یې ، او کله چې هم وغواړې هیڅوک ستا مخه نه شي نیولې ، که چیرې ما ستا ملګرو ته داسې نه وو ویلي ، نو کیدې شي چې ورور دې دلته نه وو راغلې ، اوس چې ستا دبندي کیدو په اړه خبر واوري نو هرو مرو به دلته را ځي. نو که چیرې هغه زما د شرایطو په مطابق وخوت نو د هغه څخه به د مذهب او ملت له پاره هغه کار واخلم چې د هغې په واسطه به یو اځي د هغه دنیوي ژوند نه بلکه عاقبت هم ښایسته شي ، اوس نو چې ما د هغه په اړه له تا څخه څه پوښتلي ، ماته یې ځواب راکړه »
اوس نو حسن په ډاډه زړه سره خبرې پیل کړې «مونږ درې ورونه یو ، زه یې تر ټولو کشر یم ، دوه نور زما نه ستر دي ، تر ټولو مشر حماد او دویم یې حارث نومیږي ، زما پلار خلدون نومیږي او د مور نوم مې زبیب دې. مور مې شله شوې ده. له آسپه لویدلې وه او س یې یو پښه بیکاره شوې ده خو دامصا په مرسته تللې شي. حماد او حارث د نیشاپور د ښاره بیرون د چونې په تنورونو کې

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ مزدوري کوي ، پخوا هغه دواړه ورونه هم زما په خير ، هند ته د تجارتي کاروانو د ساتونکو په خير تلل. هغوي دواړه د هند د زمکې په اړه پوره معلومات لري.

زما مور تر ټولو زيا ته مينه د خپل مشر زوي حماد سره کوي ، لمړی خو هغه د هغې مشر زوي دې او دويم دا چې هغه زمونږ څخه زيات د خپلې مور خدمت کوي ، هره ورځ مور سره د اوداسه په کولو کې مرسته کوي، د هغې پښې پريمنځي. څرنګه چې زمونږ کور د يوې غونډۍ په سر پروت دې او د دې غونډۍ لاندې يوه چينه بهيږي ، نو حماد ورور هره ورځ مور را په شا کوي او د غونډۍ نه لاندې يې تر چينې پورې راوړي. هغه د دې چينې تر څنګ يو کوچنۍ شانته د ځان پريمنځلو ځاې او يو بې ديوالو جومات هم اباد کړې دې، مور مو د اوداسه کولو وروسته د حماد سره يو ځاې هم د لته لمونځ ادا کوي. د حماد ورور سره د مور دعا ګانې هم شاملې دي ،په دې خاطر هر کار ته چې هغه لاس وروړی هغې کې ورته بريا په برخه کيږي.

يو ځل مې پلار ، په داسې حال کې چې ځوان و د يوې تجارتي قافلې سره هندوستان ته تللې و ، هغه وخت زه او حارث کوچنيان و خو حماد ورور مو د پوره پوهې خاوند و . بد قسمتۍ سره مو مور ډيره سخته ناروغه شوه ، ما او حارث به د مور د ناروغتيا حالت کوت او ژړل به مو . خو ورور مو مونږ ته د تسلۍ راکولو تر څنګ د مور خدمت هم کاوه . او د نيشاپور څخه به يې طبيب راغوښت او د هغې علاج به يې کاوه.

په همغو ورځو کې چې مور مې سخته ناروغه وه يوه ورځ د نيمې شپې په وخت کې ، په داسې حال کې چې زه او حارث په خواږه خوب ويده شوي و ،او ورور مو د مور د کټ تر څنګ ويښ ناست و ، مور مو د خوبه را بيداره شوه او اوبه يې وغوښتې ، زما ورور چې کله منډه کړه تر څو اوبه راوړي نو ويې کتل چې صراحي خالي ده ، صراحي يې را واخسته او د غره لاندې چينې ته يې منډه کړه ، صراحي يې را ډکه او سمدلاسه بيرته را ستون شو ، کله يې چې اوبه په پياله کې واچولې او مور ته يې ورنژدې کړې نو ويې کتل چې مور بيرته ويده شوې ده.

هغه و نه غوښتل چې مور بيرته د خوبه را بيداره کړي ، په دې فکر کې و چې هسې نه چې د مور خوب مې خراب نه شي. بيا يې د اوبو هغه پياله په لاس کې ونيوله او همل ته د مور د کټ تر څنګ و دريد . مور تر سهاره پورې په خواږه خوب ويده وه او ورور مو د اوبو ډکه پياله په لاس تر سهاره پورې د هغه د کټ څنګ ته ولاړ و . سهار چې د مور سترګې پرانستل شوې نو ويې کتل چې ورور مې ورته د اوبو نه ډکه پياله په لاس ولاړ دې او سترګې يې د خوبه ډکې وې ، مور مې د ورور د دې د خدمت نه ډيره اغيزمنه شوه ، او د خپل رب په دربار کې يې په ډيره عاجزۍ سره د ورور حماد په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق کې دعا وکړه. زه داسې ګڼم چې دا به د مور د دعاو پايلې وي چې وروړ مو په هر میدان کې بريالي او کامران دې«.
حسن د لږ څه دمې وروسته یو ځل بیا وویل: »وروړ مې د ټاټ لباس اغوندي«
ناصرالدين يې خبرې ور پرې کړې او ترې ويې پوښتل: »ولې د ټاټ لباس اغوندي ؟«
حسن ورته په خندا کې وویل: »په پيل کې مې د مور او پلار اولاد نه پیدا کیده ، حماد وروړ مې ورته الله تعالې ډېرو دعاګانو وروسته ورکړې دې ، مور مې ورته په کوچنيوالي کې په دې خاطر د ټاټ کالي اغوستل چې د خلکو د بد نظرنه خوندي پاته وي. خو د ټاټ د غو کاليو د هغه ذهن دومره مانوس کړ او په هغه کې يې دومره عاجزي او نکسار راپيدا کړ چې اوس د ځوانۍ په وخت کې هم د ټاټ د کاليو پرته نور څه نه اغوندي. مور مې ورته په خپلو لاسو ډېر ښه او ښايسته کالي جوړوي خو هغه په يوې نه يوې بهانې سره د مور خبره شاته غورځوي او د رخت د کاليو د اغوستن څخه ډډه کوي. کله چې د کوره د کوم کار د انجامولو په خاطر بیرون ځي نو زمونږ پلار ، په دې خاطر چې زوې يې د خلکو د بدو سترګو نه خوندي پاته وي د هغه خوله چوف کوي.
حسن خاموشه شو ، ناصرالدين تر څو لمحو پورې په ژور فکر کې ډوب ناست و ،بیا د خپله ځایه را پورته شو او ويې ويل: »زه درته ډوډۍ را ليږم ، د هغې نه وروسته ته ارام وکړه ، ستا د وروړ حماد بن خلدون تر راتلو پورې ته زما د ډېر معزز او دروند میلمه په څير همدلته اوسه«
ناصرالدين پورته شو او بیرون ولاړ ، او حسن په نا ليدلي سوچونو کې ډوب پاته شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېیمه برخه

دنیشاپور دښاره نژدې دوه فرلانګه لرې په یوه کوهستاني سیمه کې دننه تر لرې لرې پورې پراته د چوني تنورونو سرونه را پورته کړي و. په دوي کې د یو څو څخه دود خوت خو څو نور خاموشه وو ،خو په دوي کې هم تیرېږ ایښوول کیدې ، د یوې ډیرې پخوانۍ زماني د تنور تر څنګ یو زوړ سړې په تیږه ناست و او په ډیر غور او دقت سره یې دې تنور ته کتل. دا د حسن پلار خلدون و. دهغه رېیره او د سر ویښتان سپین شوي وو. دهغه ښې لورې ته دغره په لمن کې دوو ځوانانو کدالونه را خیستې و او د چونې له پاره یې سترې سترې ګټې را پورته کولې او دغره نه به یې لاندې را رغړولې ، لاندې ولاړو دوه نورو ځوانانو به دا تیږې را اخستې او بټۍ ته به یې راوړې ، کله به هم چې دغو دواړو ځوانانو کومه تیږه دپورته نه ښکته لورې ته را ورغړوله نو په لوړ اواز به یې د خبردار غږ کاوه ، دهغوې دغږ سره سم به د تیږو پورته کونکې دواړه ځوانان متوجه کیدل او ځانونه به یې خوندي کول.
دغره نه د تیږو را رغړوونکو دواړو ځوانانو یو ځل د تیږې د را رغړولو په وخت کې په پوره زور سره دخبردار غږ وکړ ، ځکه چې دا ځل هغوې یو ډیر ستر ګټ را رغړاوه ، په تیږه ناست خلدون دخپله ځایه پورته شو ، کله چې دغه دروند ګټ لاندې را ورغښت او تم شو نو یو ځوان یې د پورته کولو له پاره ور نژدې شو ، دا د حسن مشر ورور او د خلدون تکړه ځواکمن زوې حارث و. حارث د ډیر ښه قد و خال خاوند او ځواکمن انسان و ، ورښکته شو او غوښتل یې تیږه را پورته کړ ي ، خو ناهیلې شو ، ځکه ګټ یې له ځایه پورته نه شو کړاې. ګټ ډیر ستر او دروند و .خلدون د حارث په لور وکتل او ورته یې په ډیره شفقت سره وویل:
»زویه ! په پلک یې دوه ځآیه کړه ، بیا به یې په اسانۍ سره یو وړاې شې«
حارث د پلک د را خستو او ددې ګټ ددوه ځآیه کولو په ځاې په خپل څنګ کې ولاړ د بل ځوان په لور وکتل ، کیدې شي چې هغه به اشاره کوله چې را ځه چې دغه درنده تیږه دواړه یو ځاې پورته کړو. هغه بل ځوان چې دحارث څخه لږ څه لوړ او د قوي غړو خاوند و ، دحارث په لور وکتل او په خندا شو ، هغه د ټاټ زوړ او رژیدلي لباس اغوستې و اوهغه حماد بن خلدون و. دحسن تر ټولو مشر ورور او د خلدون ستر زوې. دهغه سترګې د اور د سکروټو په څیر تیزې او د لمبو ډکې وې ، ویښتان یې تور او سترګې یې غټې او شریانونه یې د وینې څخه ډک و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

متې یې د ونو د مضبوطو تنو په څیر وې او خپره او تانده سینه یې د تیږلوړې غره په څیر پراخه وه. څهره یې د راختونکې لمر په څیر ښایسته او سره ښښنه وه. لاسونه یې د څیرونکو ځناورو په څیر مضبوط او ګوتې یې د ونو د کلکو جرړو په څیر سختې وې. په لاسو کې یې د اوسپنې یوه ستره او درنده امصا وه چې کیدې شي د تیږو د ماتولو له پاره به یې ترې کار اخست.

کله چې حارث دغه دروند کاڼي پورته نه کړای شو ، او د ډیرې بې وسۍ په حال کې یې د حماد په لور وکتل نو د حماد په مخ بې شمیره جذبې او احساسات خپاره شول ، مخ یې لکه د وینې په څیر را روښانه شو ، په لاس کې نیولې اوسپنیزه درنده امصا یې و غورځوله ، په دې وخت کې یې په جسم کې د برق په څیر تیز والې راپیدا شو ، د خوله اچونکې شغلې په څیر مخته ورغې ، ورښکته شو او هغه درنده تیږه یې په خپلو دواړو لاسو کې و نیوله ، بیا یې ښې کلکې کړې او د تیږې د پورته کولو هڅه یې پیل کړه ، په دې وخت کې یې په خپل پوره ځواک سره غږ کړ چې: «الله». د غږ سره سم یې د خپل یوه ټکان سره هغه تیږه را پورته کړه او اوږې ته یې ورسوله ، د زوړ خلدون په مخ د خوشحالۍ څپې تلې راتلې ، په منډه ورغې او د حماد په خوله یې چوف وکړ ، تر څو د نظره نه شي. حماد دا تیږه را پورته کړه او د تنور په لور یې یوړه ، خلدون او حارث دواړو هغه په ستاینونکو سترګو کوت.

حماد او حارث دواړو ورونو تیږې پورته کولې او د چونې تنورونو ته ور رسولې ، خو پلار یې په یوې تیږه ناست او د خپلو دواړو زامنو دغه دروند کار ته یې په شفقت او محبت سره کتل. تر غرمې پورې هغوې دواړه هغه تنورونه ډک کړل او خپل کار یې پای ته ورساوه ، دواړه ورونه د خپل پلار خواته راغلل ، د پلار کالي یې هم شلیدلې او رژیدلې و. زوړ خلدون را پورته شو او د خپلې اوږې دستمال یې را واخست او د خپلو دواړو زامنو د کالیو څخه یې د ګرد په څنډولو یې پیل وکړ. بیا دوې هر یو هلته پراته خپل خپل پوستینونه را واخستل او وایې غوستل. د حارث پوستین د اوښ د پوستکې څخه جوړ شوې و ، خو د حماد پوستین هم د ټاټ څخه جوړ و. هغه د ټاټ په دواړو اړخونو کې وړې اینبودې وې او ورته یې د پوستین بڼه ورکړې وه. حماد خپله د اوسپنې امصا را واخسته او دواړه د خپل پلار سره یو ځآې د کور په لور روان شول. د هغوې سره یو ځآې هغه دواړه ځوانان چې د غره څخه یې د کدالونو په مرسته تیږې را ویستلې او لاندې یې را رغړولې هم خپلو کورنو ته ولاړل.

درې واړه پلار او زامن خپل کلي سمر اباد ته راغلل. دا کلې د نیشاپور څخه جنوب لورې ته څلور فرلانګه لرې په یوې ښایسته کوهستانې سیمه کې پروت و. ددې د اوسیدونکو کورونه د غره په تیږو کې اویا هم د غره په لمن کې خواره واره پراته و. هغوې درې واړه د غره په لوړه یو کوچنې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښایسته کور ته ورننوتل ، هلته یوې ښځې ډوډۍ پخوله. دا د خلدون ښځه او د حماد او حارث مور زبیب وه. ددوې کورته د ورننوتلو سره سم زبیب د یوه لرګي په مرسته د خپله ځایه را پورته شوه مخته ورغله او د حماد او حارث مخونه یې ښکل کړل. د هغه یوه پښه بیکاره وه ، ګوډه ګوډه تله ، درې واړه یې په خپله کوټه کې کینول او بیا یې ورته غذا ور وړه.
د خوراک څښاک وروسته دوې ټولو د لرې شیبې لپاره ارام وکړ. بیا را پورته شول ، د ماسپښین د لمانځه وخت شوې و ، حارث او پلار یې خلدون دواړو هملته په کور کې د لمانځه له پاره ځانونه تیار کړل او هملته یې لمونځونه ادأ کړل ، حماد د خپلې مور خواته راغې ، مور یې همله په انګړ کې منتظره ناسته وه. هغه د خپلې مور زبیب خواته راغې او هملته ورسره په زمکه کیناست. زبیب خپل لاسونه د هغه په څټ کې را واچول او د هغه په ملا باندی سپره شوه ، حماد د هغه امصا هم له ځانه سره واخسته ، بیا د کوره ووتل او د غره لاندې برخې ته روان شول او د غره په لمن کې د بېبډونکي چینې خواته ورغلل.
دواړه مور او زوې لاندې راغلل ، دواړو اودسونه وکړل ، بیا حماد یوه تیږه را پورته کړه ، او د خپلې مور پښې یې پرې و منبودې او پاکې یې کړې ، بیا دواړه مور او زوې را پورته شول او د چینې تر څنګ په بې دیوالو او دروازو جومات کې یې د ماسپښین لمونځونه ادا کړل.
خلدون او حارث هم خپل لمونځونه ادأ کړل او بیرون را ووتل او د خپل کور چار چاپیر شنو غنمو او اوربشو کې د ګوډاې کار پیل کړ. د هغوې د کور ځلورو خواو کې ان د غره تر لمنې پورې په تدریجي نشیب او ناستې سره نژدې لس ستر کرنځایونه وه چې د همدوې خپل ملکیت و . په دې کرنځایو کې غنم ، جیوار ، اوربشې ، وریجې او .... کرل کیدل. ددې کرنځایو په غاړو میوه لرونکې بوټې ، د ګلاب ګلونه ، او نور ډول ډول بوټې او ونې ولاړ وو ، د نرې باد په لګیدو سره به ددوې څخه ډیر خوږ غږ را پورته کیده. دا ونې او بوټې هم ددوې خپل ملکیت و. په میوه لرونکو ونو کې یې ګڼې د منو ، انځرو ، بادامو ، الوچو ، زیتون او لوکاټو شاملې وې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه برخه

دواړه پلار او زوی د اسونو د قدمونو په غړرا پورته شول ، دوی دواړو هلته په خپله زمکه کې کار کاوه .هغوي وکتل چې دوه آسپ سپاره په دغه نری غاړه باندی خپل آسونه را ځغلوي ، دا لاره د هرات ښځه د نیشاپور په لور د تللې لارې څخه را جدا شوې او ددوی د کور په لور را غلې وه .
دهغوي تر سترګو لاندې دغه دواړه آس سپاره په غره راپورته شول اودهغوي زمکو ته را ورسیدل اوهملته دخپلو آسونو څخه را کیوتل. خلدون او حارث دواړه ورمخته شو او دهغوي سره یې ډیر ښه روغبړ وکړ. داسې څرګندیده چې دغو پلار او زوی دا دواړه اس سپاره دپخوا څخه پیژندل. دا همغه اس سپاره وو چې دحسن د نیولو خبر یې له ځانه سره راوړې و . پخوا له دې چې دا دواړه خپله خبره وکړي ، خلدون پرې را مخته شو او ورځخه یې وپوښتل:
»زوې مې حسن چیرې دې ؟... ولې له تاسو سره یو ځاې نه دې راغلې ؟«
دهغوي دواړو څخه یوه یې په ډیر ادب سره وویل: « حماد چیرې دې ؟»
خلدون یو ځل بیا په خپل نیولې اواز سره وویل: « هغه خپله مور لاندې چینې ته ورېې ده ، هغوی دواړه هملته هره ورځ لمونځونه کوي ، اوس به بیرته راستانه شوي وي«
سپور ورته په زړه نیونکې اواز سره وویل:« مونږ تاسو ته یو خراب خبر له ځانه سره راوړې دې. دهرات حاکم ناصرالدین حسن له ځانه سره بندي کړې دې.» خلدون یې خبره پرې کړه او ورځخه یې وپوښتل:
»ولې یې زما زوې نیولې او بندي کړې ؟«
سپور په ناهیلۍ سره ځواب ورکړ او ورته یې وویل: « مونږ ته یې علت نه دې ویلې ، داسې څرګندیږې چې هغه یوه زړه ور ، میړنې او ځواکمن ځوان ته اړتیا لري. اوغواړې هغه ته کوم ډیر مهم کار وسپاري ، حسن یې دهمدې مقصد له پاره له ځانه سره بندي کړې دې ، مونږ ته یې ویلې دي چې: دهغه مشر ورور حماد بن خلدون ته وواياست چې که چیرې همت لری نو دلته دې راشی اوخپل ورور دې له ما خلاص کړي«
دا ځل ترې خلدون په ډیر مدهم اواز سره وپوښتل: « ناصرالدین اوس چیرې قیام کړې ، او زما زوی یې په کوم ځاې کې محبوس کړې دې«
هغه سپور ورته یو ځل بیا وویل: « هغه په دې ورځو کې د تولک د ښاره بیرون دشمال په لور په غرنۍ حویلۍ کې مقیم دې او حسن یې هم هملته له ځانه سره بندي کړې دې».

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځل خلدون ورته په ډېره مينه وويل: «راځئ ، دلته کېنئ ، زه به ستاسو د خوراک څښاک غم وکړم. خو حماد ته دا خبره مه کوئ چې حسن بندي کړل شوی دی. که نه هغه به د اور لمبه شي او د ناصرالدین څخه به د بدلي په لور منډه کړي. او دا به زمونږ له پاره ډېره بده ثابته شي».
دغه سپور په خپل اس د سپريدو په وخت کې وويل: «مونږ ستاسو مننه کوو ، مونږ به هرو مرو دلته تم شوي واي ، خو مونږ غواړو سمدلاسه خپلو کورونو ته ستانه شو. په دې خاطر دلته نه شو تم کيدی»
دواړو سپرو د خپلو آسونو مخونه را وګرځول او غوښتل يې چې د هغه ځايه يې په ځغاسته کړي چې په همدې وخت کې حماد را ښکاره شو. د هغه مور د هغه په شا باندی سپره وه ، دا سې معلوميده چې هغه د ديوال تر څنګ ولاړ و او ټولې خبرې يې اوريدلې وې. او کله چې هغه دواړه سپاره بيرته روان شول نو هغه د ديوال د اړخ څخه را ښکاره شو او په خپل درونډ اواز يې وويل:
»تم شئ ،زما د يوې پوښتنې ځواب را کړئ بيا درځئ» ، دواړه سپاره و دريدل ، حماد ترې وپوښتل:
»ناصر الدين په کومه سيمه کې زما ورور بندي کړی دی ؟«
هغه سپور ورته يو ځل بيا ځواب ورکړ: «مونږ دريواړه د خپلو کورو په لور را روان وو چې د تولک د ښار نه بيرون په څو ميله واټن کې مو د غره د پاسه د سهار لمونځ ادأ کړ او بيا مو غوښتل بيرته د خپلو کورونو په لور ولاړ شو چې د ناصرالدين دولس کسان سپاره په منډه منډه راغلل او مونږ دريواړه يې و نيولو او د تولک ښار ته يې بوتلو . هلته يې هغه حويلۍ ته يوړو چيرې چې ناصرالدين اوسيږي ، د حويلۍ نه بيرون د صنوبر د يوې تنومندی ونې د ډډ څخه يوه رسۍ تړلې وه ، ناصرالدين حسن ته وويل چې که چيرې دا رسۍ دې را کش کړه او و دې شکوله نو زه به درته دا سې يو کار وسپارم چې د مذهب او ملت دواړو له پاره به ګټور وي، خو حسن هغه رسۍ و نه شوه شکولې ، په دې خاطر ناصرالدين هغه له ځانه سره تم کړ او مونږ ته يې هغه پيغام را کړ چې تاسو ته مې وو ايه» .
د دې خبرې د کولو څخه وروسته هغه دواړه سپاره روان شول ، دغره څخه کيوتل او په هغه لاره يې خپل آسونه په ځغاسته کړل چې د نيشاپور او هرات د لوی لارې په منځ کې د ستري شاهراه سره يو ځای کيږي.
حماد ډير اندېښمن شوی و ، هغه دا سې حال ته راغلي و لکه ديو ډير شنيع او بد کار پيلونکي چې وي. د هغه د مخ څخه دا سې ډاګيزيده لکه چا يې چې په زړه کې د اور لمبې بلې کړې وي ، هغه خپله مور پورته کړه او په پټه خوله کور ته ننوت. خلدون او حارث هم خپل کارونه پريښول او د

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد تر شا کور ته ننوتل. حماد خپله مور د کور په انګړ کې کیوسته. کله چې هغه د خپلې امصا په مرسته و دریده نو حماد ورته په ډیر ادب سره وویل:

»اې زما مورجانې ! اجازه راکړه چې د خپل ورور د خلاصون پسې ولاړ شم. هغه به د بندیتوب په حال کې ما غواړي، که زه ورنه شم نو څوک به د هغه مرسته وکړي، هغه زما ورور او زما د وجود یوه برخه ده.« زبیب خپله امصا په زمکه وهله او مخته ورغله، او په ډیره مینه یې د حماد په ملا لاس کش کړ او ورته یې وویل:

»هرو مرو ولاړ شه، زویه. خو حسن د سولې او امن له مخې خلاص کړه. د چاسره جنګ جګړه و نه کړې، که چیرې حسن کوم جرم نه وي کړې نو د هرات والي به یې هرو مرو را پریږدي، اې زما زویه ! ته زما د کور چراغ یې، ژر بیرته راستون شه، زه به ستا انتظار کوم. زویه ! زما نصیحت له یاده و نه کاږې، تا تل د خپلې مور د خوشحالولو هڅې کړې دي، الله تعالي به دې په هر میدان کې بریالي لري، او هیلې به دې تل د ښېګڼو ډکې وي«

حماد لا د هغه ځایه خوزیدلي نه و چې پلار یې خلدون او ورور یې حارث هم انګړ ته را ننوتل او تر څنګ یې و دریدل. بیا زاړه خلدون ورته په ډیره ښه لهجه او مینې سره وویل:

»اې زما زوګیه ! زه پوهیږم چې تا څه اراده کړې ده. ما خو ویل چې زه به پخپله حسن پسې ځم او راوړم به یې. خو اوس دې زه نه منعه کوم. ځکه زه پوهیږم چې زما د اقدام څخه به ته ناهیلې شې، خو ځانته دې نه پریږدم. حارث به درسره یو ځای لیږم. بچیانو ! تاسو ددې کور چراغ او روښنایي یاست. په کور کې زما او دزبیب سره نور هیڅ نه شته، یوازې همتاسو زمونږ د سترګو رڼا او زمونږ د زړونو راحت یاست. اوس ته او حارث دواړه د خپل منزل په لور وخوځیږئ، زه به په ډیره نا کرارۍ ستاسو ددریواړو ورونو د بیرته راستنیدو انتظار کوم«.

حماد او حارث دواړه ورونه د کور د ښیې برخې په لور ورغلل، هلته د آسونو په اخور دري آسونه ولاړ و، دواړو ورونو په خپلو خپلو آسونو باندې زینونه و تړل، یو ځل دواړه ورونه کوټې ته ورغلل، وسله یې را واخسته او بیرته بیرون را ووتل. حماد د خپل ټاټ کالیو د پاسه زره اغوستې وه د زرې د پاسه د هغه د ټاټ نه جوړشوې پوستین و او بیا یې د دې ټولو د پاسه د عربو روایتي چپنه واغوسته، چپنه هم د ټاټ څخه جوړه شوې وه. په سر یې د اوسپنې خولۍ، په متیو یې د اوسپنو درانه بازو بندونه او په ملا یې توره را ځوړنده شوې وه. په یوه لاس کې یې یو ستر ناقوس او په بل لاس کې یې جنګې تبر و او په آس یې خورجین را ځوړول شوې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپل جنګي وسايل په خپل آس باندې په ترتيب سره کيښول ، هملته په آخور يې خپل کمانونه او د غشو ځخه ډکې خلطې د آسونو د زينونو سره وتړل، بيا يې آسونه را پرانستل او د کوره بيرون راووتل.
هلته په دروازه کې يې مور زيبب د خپلې امصا سره ولاړه وه. په يوه لاس کې يې قران کريم پورته کړې و ، ترڅنګ يې زوړ خلدون هم ولاړ و ، چې په يوه لاس کې يې د نقدي پيسو کڅوړه او په بل کې يې دواړو ورونو ته د لارې توخه وه. کله چې دا دواړه ورته را نژدې شول نو هغه د غه دواړه شيان د حماد د آس په خورجين کې ور واچول ، مخته ورغې او د دواړو زامنو مخونه يې ښکل کړل او د سوبې او خير دعا يې ورته وکړه. دواړه ورونه ور مخته شول او بيا بيا يې د خپلې مور زيبب لاسونه او په لاسو کې نيولې قران کريم ښکل کړ. بيا زيبب ورته په ډيره مينه او شفقت سره وويل:
ورشئ زامنو ! زه تاسو ته خداې پاماني وايم. دواړه ورونه په خپلو آسونو سپاره شول او د خپلې تنګې لارې څخه په وتلو د هرات په لورې په تللې لوې شاهراه کې ور ننوتل ، هره لمحه يې د خپلو آسونو ځغاسته زياتوله او يې په پوره تيزې سره ځغلول ، هغوې اوس د تولک د ښار په لور روان وو ، چيرې يې چې کوچنې ورور حسن منتظر ناست و.

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه برخه

يوه ورځ په داسي حال کي چي حسن د سهار د لمانځه د ادأ کولو وروسته دعا کوله ، چي په همدي وخت کي څو کسه سپاره په تيزۍ سره د خپلو اسونو سره يو ځاې د هغه حويلۍ ته ور ننوتل. حسن په دغه حويلۍ کي د بندي په څير شپي سباکولې ، هغه ته شک پيدا شو چي کيدي شي د هغه ورور حماد بن خلدون راغلي وي، دعا يې ژر ژر خلاصه کړه او بيرون راووت. ويې کتل چي د حويلۍ په انګړ کي څو کسه سپاره د ناصرالدين تر څنګ ولاړ دي او د هغه سره خبري کوي ، حسن ډير ناهيلي شو ، ځکه هغه سپاره اجنبي خلک و او د هغه ورور حماد په کي نه تر سترګو کيده. هغه سپاره څو لحظي د ناصرالدين سره ولاړ وو او خبري يې کولي بيا بيرته په خپلو آسونو سپاره شول او په کومه چي راغلي وو په همغي لاره بيرته ستانه شول. حسن وکتل چي د هغي سپرو د بيرته ستنيدو نه وروسته ناصر الدين لږ څه انديښمن شوي غوندي ښکاري. کرار کرار راغي او د ناصرالدين تر څنګ و دريد. او په ډيره مينه يې تري وپوښتل:

»ايا دي خلکو تاسو ته کوم بد خبر له ځانه سره درلود .ځکه ته ډير انديښمن او غمګين ښکاري ؟«

ناصرالدين ورته په نښتي اواز وويل: « ستا اندازه سهي ده ، دا سپاره د جيحون د درياب د غاړو څخه راغلي و ، هلته په دي ورځو کي زمونږ د سلطان شهاب الدين او د خوارزم د حکمران سلطان شاه تر منځ د نه پاي ته رسيدونکي جنګونو يوه لړۍ روانه ده، دي خلکو ماته د سلطان شهاب الدين له اړخه يو پيغام راوړي و . سلطان د يوه ډير بد خبر سره يو ځاې د خوراکي او عسکري توکو مرسته هم غوښتي ده«.....

حسن تري په مينځ کي يو ځل بيا وپوښتل: « هغه بد خبر څه ډول دي ؟«

ناصرالدين ورته وويل: « چي په يوه جنګ کي د خوارزم حکمران سلطان شاه زمونږ يو جرنيل قطب الدين ايبک نيولي او هغه يې د وسپني په يوي پنجري کي بندي کړي دي(١ دا هغه قطب الدين ايبک دي چي قبر يې د لاهور په يوه سړک پروت دي. په هغو ورځو کي چي د سلطان شهاب الدين او د خوارزم د حکمران سلطان شاه تر منځ سرحدي نښتي رواني وي نو قطب الدين د سلطان شهاب الدين د آسونو د اصطبل ملازم و. د جنګ په ورځو کي يوه ورځ هغه د خپلو لښکرو د يوي ډلي سره د لښکرو د آسونو د خوراک له پاره د شنو وښو د راوستلو په خاطر ځنګل ته ولاړ. نو د خوارزم شاه د لښکرو ډلي پري حمله وکړه ، قطب الدين په ډير جرئت سره د هغوي مقابله وکړه خو څرنګه چي د ملګرو شميره يې ډيره لږه وه نو ماتي يې وخوړه او د هغوي په لاسو کي بندي

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو ،هغه يې د خوارزم حکمران ته يوړ ، خوارزم ورته د اوسپنې يوه پنجره جوړه کړه او قطب الدين يې په دې پنجره کې بندي کړ(.
اوس هغه نوموتي جنريل چې د خوارزم په بند کې دې د پوره ميړانې او بهادرۍ ځرګندونه يې کړې او ويلي يې و چې: « ايا دا به زمونږ له پاره شرم نه وي چې دوه مسلمان حکمرانان يو د بل په مقابل کې د جنګ په ليکو کې ولاړ وي.» ريښتيا هم د غزني سلطان شهاب الدين او د خوارزم حکمران سلطان شاه په خپلو منځو کې جنګ کول همداسې دي لکه يو ورور چې د بل په خلاف توره ويستلې وي»
ناصرالدين د خبرې د ختمولو په وخت کې وويل: « دا يوه معمولي سرحدي شخړه ده چې ډيره ژر به د دواړو مسلمانو حکمرانانو تر منځ هواره کړل شي ، د دې وروسته به سلطان شهاب الدين خپل ټول ځواک د هندوستان په لور متوجه کوي ، زه به نن تر ناوخته پورې ستا د ورور انتظار وکړم که چيرې هغه را ورسيد نو زما او ستا د دواړه د خوښۍ ځاي به وي او که چيرې هغه را نه غې نو زه به سبا سهار وختي د هرات په لور کوچ کوم او د هغه ځايه به د ډيرې زياتې مرستې سره يو ځاې د جيحون د درياب په لور ورځم ، هملته سلطان شهاب الدين په جنګ کې ښکيل دي ، او ته به هم زما سره په دې جنګ کې د برخې د اخستو له پاره ورځې».
حسن لږ څه فکر وکړ او بيا يې وويل: « ايا نن يو ځل بيا زه د هغې رسۍ د راښکودو او ستا د شرط د پوره کولو موقع تر لاسه کولې شم .؟ شوني ده چې زه به نن هغه رسۍ و شلوم. او ستا شرط به پوره کړم» .
ناصر الدين ورته په خوشحالۍ سره وويل: « ته همدلته تم شه ، زه به د دې کار له پاره تياري و نيسم . »
ناصرالدين حويلۍ ته ورننوت ، لږه شيبه وروسته بيرته راووت. دا ځل يې خپله ساتونکې ډله هم له ځانه سره راوړې وه ، ټولو د اصطبل څخه خپل آسونه را وويستل او سپاره شول او د حويلۍ شمال لورې تيرلوړې غرنۍ سيمې ته چيرې چې د صنوبر هغه پخوانۍ او تنومنده ونه ولاړه وه روان شول ، د همدې ونې سره د شرط هغه رسۍ هم تړلې وه.
د صنوبر د غې ونې ته د رارسيدو سره سم ټول د خپلو آسونو څخه راښکته شول ، ناصرالدين د همدې رسۍ تر څنګ و دريد او ويې ويل:« د خلدون زويه ! که نن دې دا رسۍ و شلوله نو داسې و ګڼه چې د يوه ډير ستر کار له پاره ستا ټاکنه پوره شوه».
حسن ورمخته شو او څنګه يې چې رسۍ و نيوله او د هغې د راښکلو اراده يې وکړه ،چې ټکان يې وخوړ ، ناڅاپه يې رسۍ پريښوده او ديوه اواز د اوريدو هڅه يې پيل کړه. د کوهستانو تر منځ

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دناقوس (ښکر چې په پوه کولو یې اواز تر لرې لرې پورې رسیږي) یو زهرناکه او تیز راغبرګیدونکې اواز یې تر غوږو شو . په داسې لهجې سره لکه یو څوک چې بل څوک په ډیره مینه او محبت رابولي. حسن ټکان وخوړ او د ناصرالدین په لور یې وکتل او ویې ویل چې:

»د ناقوس اواز په غور سره واوره ، داسې وګڼه چې زما ورور حماد بن خلدون را رسیدونکې دي .په خداي سوګند چې دا دهغه د ناقوس اواز دي او ماته بلنه راکوي«.

حسن خپله ساه و نیوله او یو ځل بیا یې وویل: « ناصرالدینه واوره ! په غور سره دناقوس اواز واوره. زما ورور رارسیدلي دي او هغه همدلته دکوم غر په سر ولاړ دي. د خپل ناقوس په غږولو سره ماته اواز کوي ، پوهیږې چې هغه په ناقوس کې څه وایې ؟ هغه ماته اواز کوي او وایې چې: اې زما وروره ! ته چیرې یې ؟ ناصرالدین او دهغه ساتونکې ډلې هم دغه اواز اوریده ، د ناقوس دغه اغیزکونکې اواز په دې وادي کې راغبرګیده.

حسن دخپل آس په لور منډه کړه او ویې ویل: صبر وکړئ ، زه هم دخپل ناقوس دغږولو په واسطه خپل ورور ته خبر ورکوم ترڅو هغه خبر شي چې زه دغلته یم. حسن دخپل آس څنګ ته ورغې ، د آس د زین سره را ځړول شوې ناقوس یې را خلاص کړ او هغه یې پوه کړ ، کله یې چې ناقوس دخپلې خولې څخه لرې کړ نو ټوله وادي په پوره خاموشۍ کې ډوبه شوه ځکه چې دهغه بلې لورې هم ناقوس بند کړل شوې و. لږه شیبه وروسته د آسونو د قدمونو توپاني اواز تر غوږو کیده ، اوبیا د لږ ځنډ وروسته د دغه کوچنې میدان په هغه برخه کې چې دصنوبر ونه ولاړه او د تنې څخه یې رسۍ تاوه شوې وه ، حماد او حارث دواړه را ښکاره شول.

دهغوې په کتلو سره دحسن مخ د خوشحالۍ نه وغوړید ، حماد چې کله دمیدان منځته را ورسید نو دخپل آس واګې یې را ښکودې ،آس یې هم دخپل ځواک په غرور په دوو پښو و درید او و شنړید.حماد سمدلاسه دآسه را ښکته شو او د حسن په لور یې ور منډه کړه او هغه یې کلک په غیږ کې ونیوه. دهغه وروسته حارث هم دخپل ورور حسن په لور راغې او هغه یې په غیږه کې کلک کړ . کله چې د روغبړ څخه خلاص شول نو حماد د ناصر الدین په لور اشاره وکړه او ویې ویل چې: « که زه غلط شوي نه وم نو دا به د هرات والي ناصرالدین وي چې ته یې له ځانه سره بندي کړې یې« .

حسن ورته په ډیر لطافت سره وویل: « اې وروره ! هغه زه نه بندي کړې اونه محبوس کړې یم. هغه داسې یوه ځوان ته اړتیا لري چې هندوستان ته ولاړ شی اود خپل مذهب او ملت خدمت وکړي ، خو دهغه ځوان د انتخاب له پاره شرط دادې چې هغه به دصنوبر دونې د ډډ نه را تاوشوې پړې شلوي. اې زما وروروجانه ! ددې ډول ځوان څخه چې ناصرالدین کوم ډول کار اخستل غواړي په هغې کې د اسلام خپرول او ترویجول هم شامل دي. ما یو ځل مخته په دې رسۍ باندی خپل زور

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازمايلې دې ، خو په شلولو يې نه يم توانيدلې. نن يو ځل بيا د خپل زور د ازمينبت په خاطر راغلې يم ، ما رسۍ په لاس کې نيولې وه چې ستا د ناقوس غږ مې واوريد ، اوس يو ځل بيا په دې رسۍ باندی خپل زور ازمايم ، کيدې شي په کې بريالې شم« .

حسن د رسۍ په لور ورغې ، ناصرالدين مخته راغې او د حماد او حارث سره يې روغبړ وکړ او ويې ويل: « چې زه که غلط شوې نه وم نو تاسو دواړه به حماد او حارث ياست ،زه په دغه وادي کې تاسو دواړو ورونو ته ښه راغلاست وايم« .

ناصرالدين خاموشه شو ، ځکه چې حسن د رسۍ سره خپل زور ازمايي کوله. حسن تر ډيره پورې خپل زور و ازمايه ، خو د رسۍ په شلولو بريالې نه شو ،په دې خاطر يې رسۍ پريښوده او بيرته تيټ سر را وګرځيد. شاته شو او د خپلو ورونو تر څنګ و دريد او په ډير رحم غوښتونکو سترګو يې هغوې ته وکتل.

دا ځل حارث ورمخته شو ، او په رسۍ يې خپل زور و ازمايه. هغه هم تر ډيره پورې د رسۍ د شلولو هڅې وکړې خو بريالې نه شو . بيرته راستون شو او د حماد په لور يې په کتلو پيل وکړ. په دې وخت کې د حماد حالت د کتلو وړ و. د هغه مخ په ښايسته توګه ځليده ، مخته راغې ، رسۍ ته ور نژدې شو ، خپله د ټاټ چپنه يې وويستله او په زمکه يې کيښوده ، بيا يې د سر نه خول لرې کړ ، د ټاټ پوستين يې هم له ځانه لرې کړ او په زمکه يې کيښود. اوس نو د هغه د ټاټ په کاليو باندی د هغه زره ځليده .بيا يې د ناصرالدين په لور وکتل او ورته يې وويل:

»اې د خداې بنده ! په دغه رسۍ خو زما دواړو ورونو خپل زور ازمايلې دې ، په دې خاطر دا کمزورې شوې ده. زما په لاسو به ډيره ژر وشليږي. ايا بله نوې رسۍ نه لرې ، چې زه پرې زور و ازمايم او ته هم زما توان او طاقت ووينې«.

ناصرالدين ورته په ډيرې مينې او محبت وويل چې: « دا رسۍ کمزورې شوې نه ده ، همداسې ده ، که تا وشلوله نو زما شرط به دې پوره کړې وي«.

حماد ورته يو ځل بيا وويل: « نو بيا دا رسۍ دوه هومره کړه او بيا يې د صنوبر د ونې د ډډ څخه را تاوه کړه او بيا يې ووينه. چې زه يې څه ډول شلوم.» د ناصرالدين په حکم د هغه سپاهيان ورمخته شول ، او رسۍ يې دوه هومره کړه او بيا يې د صنوبر د ونې د ډډ څخه را تاوه کړه او ويې تړله.

حماد ورمخته شو ، دوه هومره شوې رسۍ يې په خپل مټ کې را ونغاړله او خپل دواړه لاسونه يې د اسمان په لور په دعاييه شکل پورته کړل ، بيا په دواړه زنګونو په زمکه کيناست او په ډيرې عاجزۍ سره يې په دعاو پيل وکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې زما پالونکيه ! هر صفت او صمديت همتا لره دي ، ته د سهوې او خطا نه لاريب يې. ستا په حکمت کې د شکايت کولو مجال نه شته. اې جليل ذاته ! ته همغه ذات يې چې د تاج خاوندان په خاورو کينوې ، اې زما ربه ! زما دعا واوره ، او دخپل نوم په برکت دې ما په دغه ازميښت کې بريالي کړه. اې الله ! ته زما محکم برج او زما مضبوطه تکيه ګاه يې. په ما نظر وکړه او له ما سره مرسته. ماته همت را ، ترڅو په دې امتحان کې بريالي را ووځم» د دعا د پای ته د رسيدو سره سم حماد نيغ و دريد . دهغه د مخ شغلې لمحه په لمحه په يوه توپان بدليدې. داسې انګيرل کيده چې دغه زړه ور انسان د زمکې درزونه پرانيځي. هغه دومره قهريدلی و لکه چې د غرونو د ټوټه ټوټه کيدو او زمکه د هلاکت په کندو کې د ورغورځولو له پاره پيدا شوی وي. بيا يې د تيرو په څير د ځواکمن هوډ سره رسۍ په دواړو لاسو و نيوله دهغه د اوسپني په څير متې ښه را پړسيدلې وې او د سترګو څخه يې د اور دسکورټو په څير لمبې را ختلې ، بيا يې په خپل ټول توان سره غږ کړ چې: (الله). دهغه دغه په غرونو باندې لړزه راوړونکې او از هرې لورې ته خپور شوې و ، ددې سره سم يې يو ځل زور وکړ او د خپل لمړني ټکان سره سم يې دوه هومره شوې رسۍ يې په منځ کې دوه ټوټې کړه .

ناصرالدين ورمخته شو او هغه يې کلک په غيږ کې ونيوه او ورته يې وويل: « په خدای سوګند چې ته همغه يې چې ما يې لټه کوله. هغه بې عيبه ذات د ملت د يوه ډير مهم کار د تر سره کولو په خاطر همته انتخاب کړې يې. لمړی مې اراده کړې وه چې سبا سهار به له دې ځايه کوچ کوم ، اوس چې ته را غلې نو ما خپله اراده بدله کړه ، زه به همدا نن شپه د هرات په لور روانيږم. او دهغه ځايه به له ځانه سره کومکې شيان اخلم او د جيحون د درياب څنډو ته به ځان رسوم چيرې چې سلطان شهاب الدين خيمه وهلې. ته به هم له ما سره ولاړ شې ، او په دې جنګ کې به برخه اخلې ، دا دوه ګټې لري ، لمړی دا چې زه به ستا د جنګ کولو څارنه وکړم ، او دويم دا چې تا به د سلطان سره معرفي کړم. په دې جنګ کې د برخې داخستلو وروسته به ته هندوستان ته ځې.

څه موده کيږي چې همستا په څير يو ځوان مو هندوستان ته د کار کولو او هلته د مسلمانو جاسوسانو د مشر په څير ليږلې و .هغه هم دهمدې ځايه هندوستان ته روان شوې و. هغه هلته يو اځې څو مياشتې کار وکړ خو يو ناڅاپه تري تم شو . زه ويريږم چې هغه نيول شوې نه وي. هلته کارکوونکې مسلمان جاسوسان دهغه په لټه کې دي. هندوستان ته به د تللو سره سم ته د ايلک خان لټه کوې ، که چيرې هغه درته په لاس درشي اوژوندې وی نو ته به يې امير يې ، او هغه به ستا تر لاس لاندې کار کوي ،خو که چيرې هغه شهيد کړل شوې وي نو بيا به په هندوستان کې کار کونکې ټولو مسلمان جاسوسان ستا تر لاس لاندې وي او ته به يې امير يې. ته به هلته د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

هندوستان د راجه ګانو د فوځي ځواک اندازه معلوموي ،د هغوی د عسکرو د نقل و حرکت څارنه به کوي او مونږ ته به یې په اړه خبر راکوي ،ځکه سلطان هوډ لري چې ډیر ژر په هندوستان باندی حمله وکړي ، هلته به ستا د قومندې لاندې څو تیز تلونکې اسپ سپاره وي چې زما او ستا تر منځ به د پیغام رسولو کارونه تر سره کوي. هغه لورې ته د تللو نه مخته به دې زه د ټولو تفصیلاتو نه خبر کړم. او درته به ډاګیزه کړم چې هندوستان ته د ورسیدو وروسته به ته د چا چا سره وینې ، څوک څوک زمونږ باوري جاسوسان دي ، او د هغوی د اوسیدو ځایونه چیرې دي«.

کله چې ناصرالدین خاموشه شو نو حماد ورته وویل: «زما پلار زوړ او مور مې فلج شوې ده ، زما خور نه شته چې د هغوی خدمت وکړي ، همدا زه د هغوی څارنه او خدمت کوم. لمړی به زه کور ته ولاړ شم که چیرې زما پلار او مور ماته د دې کار کولو اجازه راکړي نو زه به هرو مرو ستا په خدمت کې حاضر شم. او که نه ، زما مجبوریت ته به ګورې«

ناصرالدین ورته وویل چې زه لږه شیبه وروسته له دې ځایه د هرات په لور خوځیږم. د هغه ځآیه مرستندویه مواد له ځانه سره اخلم او د جیحون په لور ورځم ، په دې توګه نیشاپور زمونږ تر مخه دې ، زه به ستا د مور او پلار نه ستا له پاره اجازه واخلم ، زه هڅه کوم چې ستا په څیر حارث او حسن هم په خپلو لښکرو کې شامل کړم«.

کله چې ناصرالدین خاموشه شو ،نو د هغه د وینا سره سم ټول خلک حویلۍ ته ولاړل ، لږه شیبه وروسته ناصرالدین ،حماد ، حارث او حسن د خپلې ساتونکې ډلې سره یو ځای واخستل او د هرات په لور روان شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه برخه

شپه شوې وه ....د شپې ناوې ځلورو خواو ته د خپلې سپوږمکۍ وړانګې شيندلې وې ، د اسمان په ځينو برخو کې سپينې وريځی خوزيدې ، په کوهستانو کې د ننه کږې وږې او نه تم کيدونکې لارې ورانې ويجاړې پرتې وې ، سپوږمۍ او دهغې تر څنګ نږدې ستورې دواړه د خپلو هستوي مرکزونو سره نښتې کرار کرار د غرب په لورې په سفر بوخت و ، داسې برېښيده چې دوه محبوبان يو د بل نه خوابدي او په جدا جدا لارو روان وي.

خلدون او زبيب د ماخوستن د لمانځه څخه فارغه شوی و او ناست و ، په دې وخت خلدون متوجه شو او خپلې ښځې ته يې وويل:

»زبيب.... اورې ! دا اواز په غور سره واوره«..... !

د زبيب په مخ د خوشحاليو څپې خورې شوې وې او په خندا يې وويل:

»زه د آسونو د قدمونو اواز اورم ، دا اواز لمحه په لمحه زمونږ د حويلۍ په لور را نيژدې کيږي ، زړه مې وايي چې حماد او حارث به حسن هم له ځانه سره را وړستې وي«.

خلدون و دريد او ويې ويل : « لږ صبر وکړه ، زه يې ګورم چې څوک دي. که جيرې هغوې زما زامن وي نو زه به مخته ورشم او ښه راغلاست به ورته ووايم. » خلدون د خپله ځايه راپورته شو او په ډيره بيړه د کوره ووت.

لږه شيبه وروسته ويې کتل چې درې اسپ سپاره د غره د پاسه را خيژي ، بيا هغوې د حويلۍ نه بيرون د خلدون تر مخه د خپلو اسونو څخه راښکته او پياده شول ، هغوې حماد ، حارث او حسن درې واړه و.خلدون ورمخته شو او بيا بيا يې درې واړه ته غاړه ورکړه. او بيا يې له ځانه سره د ننه کور ته بوتلل. خپل آسونه يې همالته دانګړ په منځ کې و تړل او بيا ټول د زبيب په لور ورغلل.د زبيب مخ د خوشحاليو نه غوړيدلی و. پورته شوه او دريواړه يې د مورنې محبت په غيږ کې ونيول او بيا يې د خپله ځانه سره کينول. خلدون د خپله ځايه را پورته شو او ويې ويل:

»تاسو دريواړه د خپلې مور تر څنګ کښينۍ او خبرې کوئ زه به مو آسونه په اخور و تړم.او بيرته به راشم«.

حماد سمدلاسه راپورته شو او خپل پلار يې له لاسه و نيوه او او په خپل ځاي يې کينوو. ورته يې وويل: « ته دلته کينه زه له تاسو څخه د رخصت داختسو په خاطر راغلې يم« .

زبيب ترې په حيرانتيا سره وپوښتل: « د رخصت اجازه ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلدون ترې هم وپوښتل: «تاسو خو حسن له ځانه سره راوست ، اوس تاسو چیرې تلل غواړئ ؟»
حماد لمړۍ په ډیر غور او دقت سره د حارث او حسن په لور وکتل او بیا یې وویل: ناصرالدین غواړي ما د سلطان شهاب الدین په لښکرو کې شامل کړي او هندوستان ته مې و استوي ،شهاب الدین ډیر ژر په هندوستان حمله کوي او زما کار به دا وي چې زه به هغه ته د هغه ځاې د راجا ګانو د عسکري ځواک او د هغوي د عسکرو د نقل و حرکت په اړه معلومات را لیږم. هغوي غواړي حارث او حسن هم په خپلو لښکرو کې شامل کړي».
زوړ خلدون یې په خبرو کې ور پریوت او ترې ویې پوښتل: «ایا د کوم کار له پاره چې ته هندوستان ته استول کیږي په هغې کې د اسلام خپراوي او رواجول هم شامل دي ؟»
حماد ورته په خوشحالۍ سره وویل: «اې زما پلارجانه ! شهاب الدین خو د اسلام د خپرولو له پاره په هندوستان حمله کوي ،»
خلدون ورته د خپلې پریکړې د اعلانولو په وخت کې وویل: «که چیرې همداسې وي ،نو بیا واورئ چې: ته او حارث په لښکر کې د شمول په خاطر ور تلاې شئ خو حسن به زمونږ سره دلته اوسي. ستا په نشتوالي کې به د خپلې مور خدمت کوي او زما سره به په زمکو او کیله او کرهنه کې مرسته کوي».
حماد د زبیب په لور وکتل او ترې ویې پوښتل: «مورجانې ته په دې اړه څه وایې ؟»
زبیب د حماد په سر لاس راښکو د او ورته یې وویل: «زه مو د پلار پریکړه تائیدوم ».
حماد د خپل پلار خلدون په لور وکتل او بیا ای وویل: «یا مهربانه پلاره ! څه نصیحت راته وکړه»
خلدون د څو لمحو له پاره خاموشه وو ،په ناستځاې کې هم هرې لورې ته چپه چپتیا وه .بیا خلدون کرار کرار خپل ټیټ سر را پورته کړ او په ډیره فقیرانه توګه یې د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل:
»اې زوې جانه ! کله چې د اسلام د دښمنانو په مقابل کې د جنګ موقع او فرصت درته تر لاسه شي نو په خپل ټول توان او ځواک سره د هغوي په خلاف و جنګیږه. د دښمن په مقابل کې د یوې لمحې له پاره هم د پټ سترګۍ او یا کمزورتیا ښرګندونه و نه کړې ، که چیرې د لښکرو د کومې برخې قوماندانې درته وسپارل شي نو د خپلو ملګرو له پاره د دوستۍ د سهار په څیر رڼا او د هغې ونې په څیر خوشګواره اوسه چې د ویالې په غاړه ولاړه وي او پانې یې هیڅکله هم نه مړژواندې کیږي .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلدون ځو لمحې تم شو اوبیا یې وویل: « زویه !شپې د خوب په واسطه نه را لنډیږي او نه ورځ یوائې دغلطو کارونو په کولو سر ته رسیږي. په جنګ کې د (لایموت فیها ولا یحیې) په څیر ، اودخپلو ګرمو نارو په زور اوځواک سره دکفارو په خلاف جهاد وکړه.

اې زما زویه ! په یاد ساته ، چیرې چې د نمرود د اور کړۍ شتون ولري هلته زمونږ الله تعالي د خلیل ګلزار هم جوړ کړي وي ، که چیرې ته د اسلام په ترویج او خپراوي کې دکفارو په خلاف د اور دسکروټو او د اسماني تندر په څیر ور وغورزیږې نو زما دې په هغه کور ، چې خلک یې په چار چاپیر کې طوافونه کوي ، زما رب به ستا په پښو او قدمو کې کهکشان هم په ګرد اوغبار بدل کړي .

د ځو لمحو د خاموشۍ وروسته خلدون یو ځل بیا وویل: یابُنَيّ (اې زما زویه !)، ډاډه زړه ،د جسم قوت او روح وي ، خو حسد او کینه انساني هڅوکې وراسته کوي. خپل ضمیر او احساس بیداره ساته ،اوخپلې دندې په پوره دقت سره سرته رسوه. ته ددې کور چراغ او رڼا یې ، زه او زبیب به د ورځې په رڼا کې او د وروستۍ شپې په ستورو کې ستاسو ددواړو ورونو دبري له پاره دعاګانې کوو. ایا تاسو دواړه ورونه به څانته د خوارزم دزمکو په لور روانیږئ ؟«

حماد خپل ټیټ سر را پورته کړ او ورته یې وویل: «د هرات والي ناصرالدین ، دسلطان د مرستې له پاره ددې ځایه د یوه لښکر سره روان دې مونږ دواړه ورونه به دهمغه سره ځو ، هغه دخپل لښکر سره یو ځاې د غره په لاندې برخه کې ولاړ دې او په ډیره بې صبرۍ سره زمونږ انتظار کاږي. هغه مونږ ته ویلي و چې دخپل مور اوپلار نه اجازه واخلئ او ژر بیرته را ستانه شئ ، که چیرې هغوې تاسو ته په جنګ کې د ګډون د کولو اجازه درنه کړه نو زه به پخپله هغوې ته ورځم او ستاسو له پاره به ترې اجازه اخلم.

خلدون په حیرانتیا سره ورته وویل: « نوبیا ژر ورشئ اودهغه په لښکرو کې ورګډ شئ ، ستاسو دځنډیدو څخه هغه ته داسې څرګنده نه شي چې وو ایې یو عرب خپل زوې د اسلام دخدمت د نیکبختیو څخه بې برخې کول غواړي«.

دحماد د ځواب د ورکولو څخه مخته زبیب راپورته شوه او حماد ته یې وویل: « لږ څه تم شه زویه .زه همدا اوس بیرته راځم» هغې خپله امصا را واخسته او د یوې کوټې په لور روانه شو ه.

حماد د حارث په لور وکتل او ورته یې وویل: « ولاړ شه زما او خپل آس دې را وکاږه .زه همدا اوس درځم«

خلدون ، حارث اوحسن درې واړه بیرون راووتل. حماد هغه کوټې ته راغې چې د خوب له پاره یې استعمالوله. لمړۍ یې ددیوال څخه خپل درونده ګرز را واخست اوپه زمکه یې کیښود . بیا یې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

داوسپني څخه جوړه شوي پنجه راواخسته ، ددې اوسپنيزې پنجې ګوتې ډېرې کلکې ، مضبوطې او د شاهين د پنجو په څير جوړې کړل شوې وې .بيا يې دديوال څخه د مضبوطو رسيو يوه کړۍ هم را واخسته ، دا ټول شيان يې را واخستل او بيرون په حويلۍ کې يې د خپل آس د زين سره وتړل.

لږه شيبه وروسته زبيب هم خپله امصا په زمکه وهله او د کوټې څخه را ووتله ، دهغه په لاسو کې يوه ټوکرۍ وه چې د حماد او حارث له پاره په کې غذا اېښوول شوې وه ، هغې هغه ټوکرۍ د حماد د آس د زين سره و تړله ، بيا يې خپله کړوپه ملا سمه کړه او د حماد په لور د کتلو وروسته يې وويل:

»زويه ! که په جنګ کې يو ځآی واست نو د حارث خيال به ساتې ، د خداې نه وروسته يې همته محافظ او ځارونکې يې. او زما زامنو غوږ شئ چې !د خپل پلار نصيحت مو د زړه په ديوالو وليکئ او عمل پرې وکړئ«

زبيب د لږ څه وخت له پاره خاموشه شوه ، بيا يې د بنديخانې د بندې په څير د سندريز اواز په ويستلو په غمناکه توګه وويل: « اې زما زامنو ! تاسو زما د کور روښانه چراغ ياست. هسې خو به زه په ډېره ناکرارۍ سره ستاسو د بيرته راستنيدو انتظار کوم. خو ددې سره سره بيا هم زه له تاسو دا هيله لرم چې د اسلام د دښمنانو سره د جنګ کولو په وخت کې به هغوې ته شا نه ورګرځوئ ، زما بچيانو ! په جنګ کې په دښمن باندې داسې ګذار کوئ..داسې ګذار لکه د ګردونو لاندې زمکه چې د چا څخه پوښتنه کوي. تاسو دواړه د خپلې سوبې په نعرو باندې د دښمن په پنځو واړو حواسو باندې دغم وريځې را ماتې کړئ ، که چيرې تاسو په خپل مقصد کې مخلص واست نو فطرت به پر تاسو باندې ټول رازونو الم نشرح کړي ، اوس تاسو روان شئ ، زه تاسو دواړو ته د الله پاماني وايم »

حماد او حارث دواړه په خپلو آسونو باندې کيناستل ،اود لاندې ولاړ ناصرالدين لښکرو ته يې ځان ورساوه. خلدون ، زبيب ، او حسن درانه درانه او خراب طبيعت سره بيرته د حويلۍ په لور ستانه شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوومه برخه

سلطان شهاب الدين د جيحون ددرياب په غاړه خپله خيمه وهلې وه ، او نژدې پنځه مايله واټن کې ورته د جيحون هغه غاړه او د (ارا) د بحيرې په غاړو دخوارزم شاه توپاني لښکرې پرتې وې. دوې د جنګ دپيلولو انتظار کاوه. خو داوړو حکمرانانو يو په بل د جنګ دپيلامې څخه ډ ه ډه کوله.اما اوس د شهاب الدين له پاره دا جنګ ضروري ګرځيدلې و. ځکه چې خوارزم شاه يې جرنيل قطب الدين ايبک نيولې و او هغه يې د اوسپنې په پنجره کې بندي کړې و . قطب الدين ايبک داسې يو جرنيل وچې شهاب الدين ته ډير ګران او دهغه د زوې حيثيت يې درلود (دا بايد ياده وې چې سلطان شهاب الدين کوم زوې نه درلود ، يواځې يوه لور يې وه چې هغه ته يې هم په خپل ژوند کې قبر تيار کړې و ، خو د قدرت کارونه داسې وو چې سلطان د شهادت وروسته په خپله په همغې قبر کې ښخ کړل شو . د زوې د نه درلودلو له مخې سلطان شهاب الدين ، قطب الدين خپل زوې ګرځولې و (

دشهاب الدين خيمه دلښکرو په مينځ کې پرته وه . دا د ځرمنې څخه جوړه شوې ډيره ښايسته اوپراخه خيمه وه ، ددې په منځ کې دپردې په واسطه دوه کوچنۍ کوچنۍ کوټې جدا کيدې ، دخيمې په دروازې د اطلس پردې را ځوړول شوې وې او دځرمنې داخلې رنګ يې په وريښمې ټوټې باندې پوښلې و .دکمرې فرش د غبرګ ټاټ نه جوړ شوې و او په همدې ټاټ د سلطان بستره هم غوځيدلې وه..

يوه ورځ په داسې حال کې چې د يخنۍ لمر نور دغرب په لمنو کې ډوبيده دهرات حکمران ناصرالدين دحماد سره يو ځاې د شهاب الدين دخيمې تر مخه دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. ناصر الدين حماد ته هملته د تم کيدو اشاره وکړه اوپخپله نيغ د سلطان شهاب الدين خيمې ته ورغې ، دناصرالدين دکتلو سره سم د خيمې ساتونکو خپل سرونه ټيټ کړل اويوې لورې ته شول ، ناصرالدين خيمې ته ورننوت...... سلطان د سختو يخو بادونو څخه د خوندې پاته کيدو په خاطر په خپله بستره ناست و .دناصرالدين دکتلو سره سم راپورته شو ، برستن يې يوې لورې ته کړه او مخته راغې او دناصر الدين سره يې کلک روغبړ وکړ.

»ته په ډير ښه وخت کې راغلې يې ، ما نن شپه اويا سبا سهار د قطب الدين د راخلاصولو له پاره جنګ پيلاوه«.

بيا شهاب الدين خپل خورين له لاسه ونيوه اوپه خپله بستره يې کيناوه. سمدلاسه يې ترې وپوښتل چې «د هراته دې څومره ځواک له ځانه سره راوړې دې ؟»

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناصرالدین په خپلو پښو باندې د برېستنې د را اچولو وروسته وویل: «ما له ځانه سره پنځه زره کسیز فوځ راوستې، چې همدا اوس یې ستا د مقدمة الجیش په اړخ کې پړاو کړې دې».
سلطان ترې یو ځل بیا وپوښتل چې: «ایا د هندوستان څخه دې د ایلک خان په اړه کوم خبر تر لاسه کړې ؟»
ناصرالدین لږ څخه اندېښمن شو او په داسې حال کې چې څټ یې ټیټ کړې و وویل: «زه د ایلک خان په اړه ډېر اندېښمن یم. د هغه ورک کیدل ماته ډېر ستونزمن ګرځیدلي دي او زه یې په عذاب کړې یم».
شهاب الدین په داسې حال کې چې خلا ته یې کتل، په اندېښمنه توګه وویل: «د ایلک خان په څیر میړنې ځوان د ښه بختورو میندو په کورو کې پیدا کیږي. که چیرې هغه ته زیان ورسیږي نو دا به زمونږ له پاره ډیر دروند تمام شي، د ایلک خان په څیر ځوان باید د یوه لښکر قوماندان او او سالار په څیر کار وکړي، هغه ډیر میړنی او زړه ور انسان و»....
ناصرالدین یې خبره ور پرې کړه او ورته یې وویل: «ما ددې زیان تلافي کړې ده»...
شهاب الدین ترې په حیرانوونکې توګه وپوښتل چې: «دداسې زیان تلافي به څه ډول او څنګ وکولې شي»...
دا ځل ناصر الدین خپل سر راپورته کړ او سینه یې تانده کړه او ویې ویل: «ما داسې یو ځوان پیدا کړې چې د ایلک خان څخه هم زړه ور، ځواکمن او میړنې دې»...
سلطان ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل «هغه اوس چیرې دې او څه نومیږي ؟»
ناصرالدین د سلطان د ناکرارۍ نه خوند واخست او ورته یې وویل: «هغه د نیشاپور اوسیدونکې دې،نوم یې حماد بن خلدون دې او خلک ورته د نیشاپور شاهین وایي... د غه پنځه زره لښکر مې چې له ځانه سره راوړې په هغې لښکر کې هغه او د هغه کوچنې ورور هم شامل دې»..
»تا ته لازم و چې هغه دې هم له ځانه سره دلته ماته راوړې و».
دا ځل ورته ناصرالدین په خندا کې وویل: «ته ناکراره کیږه مه، هغه همدا اوس ستا د خیمې نه بیرون ولاړ دې، زه غواړم هغه له تاسره د پیژندګلوۍ وروسته هندوستان ته ولیږم، هغه زما درسی د پریکولو شرط هم پوره کړې دې»...
سلطان برېستنه یوې لورې ته کړه او د بستري څخه راپورته شو او ویې ویل: «تا خو په هغه ظلم کړې چې د خیمې څخه بیرون دې حیران او پریشانه منتظر درولې دې. په خداې سوګند چې په ملت کې داسې ځوانان هره ورځ نه تر لاسه کیږي، زه به د خپلې خیمې څخه بیرون ورشم او د هغه ښه راغلاست به وکړم».

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناصرالدین سمدلاسه راپورته شواو دخیمي ددروازې په لور ورغې او ویې ویل:« ته کینه ، زه یې له ځانه سره راورم«

لږه شیبه وروسته ، کله چې ناصرالدین بیرته راستون شو نو حماد یې هم له لاسه نیولې و . دخیمې ددروازې تر څنګ ورته سلطان خپل د روغبړ لاس ور وابړود کړ ، په ډیره خوشحالۍ او روڼ تندي یې ورته وویل:

»زه په خپله خیمه کې دنیشاپور شاهین ته ښه راغلاست وایم«

حماد لږ څه خپل څټ ښکته کړ اوپه خپلو دواړو لاسو یې د سلطان د روغبړ لاس و نیوه په ډیر درنښت او احترام یې ورته وویل: « دا زما له پاره ډیر ستر سعادت دې چې زه ستا په خیمه کې ولاړ یم اوله تاسره روغبړ کوم« .

سلطان دوې دواړه دخیمې هغه بلې خونې ته له ځانه سره یوړل ، او درې واړه په هغې بسترې کیناستل چې په فرش باندی خپره شوې وه . بیا سلطان حماد ته وویل:

»ماته ستا په اړه ناصرالدین ډیر څه ویلي دي ، ایا د هندوستان دزمکو سره اشنایی لرې ؟«

حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل:« زه زیات وخت د تجارتي قافلو سره هندوستان ته ځم راځم ، تاسو چې کوم کار ماته راسپارۍ ، زه به هغه ستاسو د خوښې او هدایت په مطابق تر سره کوم ، هیڅکله به تاسو ناهیلي نه کړم«.

سلطان ورته په اوږه لاس کیښود او ورته یې وویل: « ته همدا نن شپه دخپل منزل په لور روان شه ، ستا لمړی کار به هلته دایلک خان لټون وي ،که چیرې هغه دې وموند ،نو په راتلونکي کې به هغه ستا تر لاس لاندې کار کوي. په دې اړه به ناصر الدین درته لیکلي لیک هم درکړي ، ناصرالدین به درته دا هم ووایي چې هلته څوک ستا دوست او د مصیبت په وخت کې د چا سره کتلې او مرسته ترې اخستلې شې ، که چیرې ایلک خان ژوندې وي نو هغه په هر کار کې ستا مرسته کولې شي. هغه ډیر مخلص او نفیس انسان دې او ستا تر لاس لاندې په کار کولو به خوشحالي احساس کړي ، خو که چیرې هغه دکومې حادثې ښکار شوې وي نو بیا هلته په رسیدو سره به ته خپله لار په خپله پیدا کوې«... .

شهاب الدین د څو لمحو دخاموشۍ وروسته بیا وویل: « هلته به د رسیدو سره سم د تجارت کارو بار پیلوې ،دهمدې دندې تر سیورې لاندې ته هر چیرې تللې شې او هر چیرې خپل کار پیلولې شې ، هندوستان ته د ورننوتلو سره سم دابوالفتح سره ووینه ، هغه د (سرسوتې) ددریاب په غاړه د (بهیم سین) په کلي کې اوسیږي ، هغه هسې هندو ښکاري ، (بدري ناتهـ) نومیږي ، خو هغه دهغه ظاهري بڼه ده. هغه څه موده مخته د یوه مسلمان مبلغ په لاسو مسلمان شوې خو هیچا ته یې دا نه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي ويلي چې مسلمان دي ، هغه د خپل لمرني مذهب په لباس کې اسلام او مسلمانانو ته جاسوسي کوي ، هغه دې په هر مصيبت کې په کار راتلې شي. ابو الفتح به پخپله هم د ايلک خان لټون کوي ، شوني ده چې ستاتر ورسيدو پورې به هغه د ايلک خان کوم درک خرک هم لږولې وي«.

کله چې شهاب الدين خاموشه شو نو حماد ورته وويل: »ايا زه په دې جنګ کې چې همدا اوس ورته تاسو پړاو کړې دي د شريکيدو اعزاز نه شم ترلاسه کولې ؟ زه له تاسو سره ژمنه کوم چې په دې جنګ کې د ګډون نه وروسته به زه خپل کور ته د تللو په ځاې نيغ د هندوستان په لور مخه کړم«

شهاب الدين ورته پرته له ځنډه وويل: »بلکل تاته اجازه ده«

ناصرالدين او حماد دواړه د سلطان د خيمې څخه بيرون ووتل او هغه ځآې ته راغلل چې دهراته راغلي لښکر په کې پړاو کړې و. ناصرالدين دآسه ښکته شو او خپلې خيمې ته ولاړ ، دهغې دخيمې خواو ته وسله وال ساتونکې ولاړ وو. حماد د ناصرالدين دخيمې په ښي اړخ کې د خيمې د تنابونو سره خپل آس و تړه. او په خپله همغې خيمې ته ورننوت. هلته يې ورور حارث منتظر ناست و. دحماد په کتلو سره سم حارث ورمخته شو او ترې وېي وپوښتل: »وروره ! دسلطان سره دې وليدل ؟«

حماد يې تر مخه کيناست او ورته يې وويل: »هو ! دسلطان سره مې وکتل ، زه به په دې جنګ کې دبرخې اخستو وروسته دهندوستان په لور روانيږم«.

حارث ترې په حيرانتيا سره وپوښتل: »او زه ؟«

حماد ورته په خندا شو او وېي ويل: »ته به همدلته دسلطان په لښکرو کې اوسې ، که چيرې ته په خلوص او ځان ځارنې سره کار وکړې نو نوم به پيدا کړې«..

حارث خاموشه شو ، بيا يې دخيمې په يوه ځاې کې خپله غذا را وويستله اودواړه ورونه کيناستل او په مينه يې هغه وخوړه...

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه برخه

بله ورځ ما سپښین ناوخته د سلطان شهاب الدین او خوارزم شاه لښکري یو بل ته مخ په مخ ولاړې وې ، ددوې دواړو تر منځ یوه ډیره کوچنۍ سرحدی شخړه پیدا شوې وه خو د قطب الدین ایبک د نیولو نه وروسته یې د یوه خطرناک جنګ بڼه خپله کړه. اوس نو په یوه ازاد میدان کې ددواړو پادشاهانو لښکرې یو بل ته د جنګ او وینو تویولو له پاره ولاړې وې. شهاب الدین د خپلو لښکرو په میمنه کې خپل کاکازوې ضیاء الدین دلښکرو سالار و ټاکه. او د میسره قومنده یې خپل وراره محمود ته او په مینځ کې یې پخپله سلطان د خپلو لښکرو سره و درید. هغه لښکرې چې د هرات څخه د مرستې له پاره راغلې وې هغوې ته یې د مقدمة الجیش بڼه ورکړه او قوماندان یې پخپله د سلطان خورین او د هرات والي ناصرالدین وټاکل شو. حماد وحارث هم د لمړۍ لیکو په عسکرو کې ولاړ وول.

د سلطان او ناصرالدین تر منځ دا ویل شوي و چې کله چې جنګ په قوت سره روان وي نو ناصرالدین دې په هغه ځآې حمله وکړي چیرې چې خوارزم شاه خپل پړاو کړې دې او بیا دې د همغه ځایه قطب الدین ایبک ازاد کړي او یوه خوندي ځآې ته دې یې ورسوي ،

د جنګ د پیلامې نه مخته ناصرالدین درې زره تکړه ځوانان د حماد په قومنده کې ورکړل او هغوې ته یې دنده وسپارله چې په همغه ځآې دې حمله وکړي چیرې چې قطب الدین ایبک بندي دې ، هغه به ازادوي او له ځانه سره به یې راوړي. کله چې ددواړو حکمرانانو تر منځ جنګ پیل شو ،

ناصرالدین سمدلاسه په پړاو کې په پرتو عسکرو حمله وکړه او دهغوې توجه یې په خپلې لورې راواړوله. ددې سره سم حماد د خپلو درې زرو ملګرو سره یو ځآې په هغه ځاې یرغل ور وست چیرې چې قطب الدین ایبک بندي و.

قطب الدین ایبک د خوراکې موادو د خیمو تر منځ په ډیر سخت تکلیف او ستونزو کې په پنجره کې بند ژوند تیراوه. حماد د خپلو ملګرو سره هلته وررسید او غوښتل یې قطب الدین د هغې شکنجې نه ازاد کړي خو هره هڅه یې ناکامه شوه ځکه چې پنجره د اوسپنې دداسې مستحکومو سیخانو څخه جوړه شوې وه چې ماتول یې اسانه کار نه و. د پنجرې وره او کوچنۍ دروازه هم په داسې اوسپنیز کلف باندې بنده شوې وه چې هلته یې ماتول شوني نه و.

حماد هغه د پنجرې سره یو ځآې د هغه ځایه راپورته کړ ، په خپل آس یې له ځانه سره کیناوه شاو خوا یې ساتونکي وټاکل او په داسې حال کې چې ساتونکي یې په جنګ کې اخته و ، قطب الدین

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی دهغه ځآیه وویست. کله چې ناصرالدین ته خبر ورسید چې قطب الدین ازاد کړل شوي دي نو په پړاو یی خپله حمله بنده کړه او د حماد سره یو ځآي شو .بیا یی یوه اوږده پټۍ ووهله او دخپلو عسکرو شاته را ستون شو ، هملته یی کلف مات کړ او قطب الدین یی د دې ازاره راویست. د پنجرې څخه د راوتلو او دحماد سره دپیژندګلوۍ وروسته قطب الدین د حماد سره غاړه غړۍ شو او دهغه ممنونیت یی ادا کړ.

»تا ماته نوې ژوند راکړ. که کله وخت راغې نو ددې احسان بدله به دې هرو مرو اداء کړم.» ددې خبرې وروسته قطب الدین دخپلو پیژندګلو خلکو لیکو ته ورغې.

کله چې سلطان شهاب الدین ته د قطب الدین د ازادیدو خبر ورسید ، سمدلاسه یی جنګ بند کړ او خپل پړاو یی دهغه ځآیه پورته کړ او دشپې په تیاره کې دخپلو لښکرو سره یو ځآې دغزنی په لور روان شو .خو حماد د سلطان او ناصرالدین د ویناو سره سم هندوستان په لور وخوځید.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه برخه

سلطان شهاب الدين د خپلو لښکرو سره يو ځاې د امو دد رياب (د جيحون دد رياب) غاړه پريښوده لمړۍ د مشهد په لور ولاړ ، بيا د هغه ځآيه د هرات په لور وخوځيد ، ناصرالدين يې د خپلو لښکرو سره هملته د هرات په ښار کې پريښود او هلته د يوې شپې د تم کيدو نه وروسته خپله برخه لښکر يې له ځانه سره راواخست او د جنوب شرق په لور روان شو ، لمړۍ د هلمند دد رياب ځخه تير شو (د هلمند درياب د کابل د غرنيو سيمو ځخه پيليږي او د جنوب په لور بهيږي ، دا درياب د خش دد شتې تر څنګ تيريږي او د ايران د سيستان ولايت خړوبه کوي(.
بيا د ارغنداب دد رياب ځخه تيرشو (دا درياب د غزنې د شاوخوا سيمو ځخه پيليږي او د قندهار ځخه ځو مايله ټيټ د هلمند دد رياب سره يو ځآې کيږي.) او په دې توګه خپل سلطنت غزني ته را ننوت.
حماد د امو دد رياب په غاړه غاړه د شرق په لور سفر کوو ، د يخنۍ د واورو او بارانونو د پروا کولو پرته يې خپل سفر جاري ساته. د ترمز ځخه را تير شو او د کندوز سيمې ته را ورسيد ، دلته د امو دد رياب يو معاون خپل مخ د جنوب لورې ته بدلوي په دې خاطر هغه د درياب په غاړه غاړه د جنوب په لور روان شو او د بغلان کوهستانۍ ښار ته راننوت (بغلان ، په شمالي افغانستان کې يو مشهور ښار دي ، ددې ښار چار چاپير اوږده غرنۍ لړۍ د امو دد رياب د يوه معاون درياب سرچينه ګڼل کيږي). دلته يې يوه شپه او يوه ورځ ارام وکړ او د خپل ځان له پاره يې د خوراک څښاک شيان وپيرل او بيرته د شرق په لوريې خپل منزل ته دوام ورکړ.
د دير او سيدو د سيمو تر منځ هغه د هندوکش د کوهستانې سيمې ستره ځوکه ووهله او د باجوړ سيمې ته راورسيد (دا سيمه د سوات او د کابل دد رياب تر منځ منځنۍ سيمه ده). او س نو د هغه تر مخه د کوهستانې لړيو لوړه سيمه پرته وه ، تر څنګ يې په ځينو ځايو کې په مايلو مايلو پراخه د شتې او ميدانونه تر سترګو کيدل. په دې خاطر هغه په ډيره چټکتيا سره خپله مخه ووهله ، خو د نيلاب دد رياب غاړې ته د را رسيدو سره سم تم شو (د سند درياب پخواني نوم دې.)
د يخنې د موسمي بارانونو په واسطه د نيلاب درياب سيلابونو توپاني کړې و . هلته تر لرې لرې واټن پورې کوم پُل هم نه تر سترګو کيده، ترځو پرې دد رياب ځخه بلې لورې ته تير شي ، ددې نه علاوه دد رياب په غاړه ، کوم ځاې چې هغه تم شوې و کڼ ځنګلونه وو ، او ډير زيات تم کيدل ورته د خطر او ګواښ نه خالي نه و . په دې خاطر يې ددې توپاني درياب ځخه د تيريدو پريکړه وکړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد د آس د زین سره تړلې رسۍ راپرانسته ،او غوټې غوټې یې کړه. د رسۍ یو سر یې د دریاب د غاړې د یوې تیږې سره وتړه او بل سر یې د خپله ځانه پورې و تړه. بیرته خپل آس ته راغې او د خورجین څخه یې خپله او سپنیزه پنجه را وویستله او د آس د زین څخه یې یوه رسۍ راپرانسته او د پنجې دلاندې برخې د یوې کوټې سره یې وتړله ،بیا د دریاب غاړې ته راغې او ودرید. او خپله او سپنیزه پنجه یې په پوره قوت سره و ځرخوله او د دریاب منځته یې ور واچوله او بیا یې کرار کرار د خپل ځان لورې ته راښکوده ، او سپنیزه پنجه د دریاب په منځ کې د تیږو تر منځ کلکه ونښته.

حماد رسۍ په پوره قوت سره راښکوده او د پنجې نښتل یې په خپل ځواک سره و ازمایل. بیا د نیلاب د دریاب څپو ته ورننوت او د او سپنیزې پنجې سره د تړلې رسۍ په مرسته هغې تیږې ته ورسید چې د او سپنې پنجه په کې نښتې وه. د هغې تیږې څخه یې د خپلې او سپنیزې پنجې د خلاصون وروسته یې دا پنجه یو ځل بیا د پخوا په څیر په پوره قوت سره و ځرخوله او د دریاب په منځ کې یې ور ویشته. دوه درې ځلې یې رسۍ د مختلفو خوا و څخه کش را کش کړه او په یوې بلې تیږه کې د پنجې په ورنښلولو بریالې شو . په دې توګه د خپلې او سپنیزې پنجې په مرسته هغه کرار کرار د دریاب د توپانې څپو څخه د هغې بلې غاړې ته ور نږدې شو .

هلته یې یو ځل بیا همغسې خپله او سپنیزه پنجه استعمال کړه، حماد د رسۍ په مرسته د دریاب څخه ووت او دریاب غاړې ته ور وخوت. تر ټولو لمړې یې خپله پنجه له رسۍ پرانیسته ، او هغه یې د ملا پورې و تړله ، بیا یې د ملا پورې تړلې رسۍ د یوې ونې سره و تړله. اوس د دې د اوږدې رسۍ یو سر د دریاب د هغې غاړې د تیږې سره تړل شوې و او د دې غاړې ته هم د یوې مضبوطې ونې د ډډ سره تړل شوې و او په دې توګه رسۍ د دریاب د دې غاړې څخه تر بلې غاړې پورې په پوره توګه غوځیدلې وه.

حماد د پنجې رسۍ راپرانسته او د خپلې ملا پورې یې و تړله ، او د تړل شوې رسۍ په مرسته هغه د دریاب هغه بلې غاړې ته بیرته را ستون شو . هلته یې آس تړلې و. د تیږې سره تړلې رسۍ یې راپرانسته او د خپل آس د زین سره یې و تړله او بیا په آس سپور شو او آس یې دریاب ته ور وغورځاوه. څرنګه چې آس د رسۍ سره تړلې و ، په دې اساس په اسانۍ سره د دریاب په تیزو څپو کې په چټکۍ سره د دریاب بلې غاړې ته ورسید. او د دریاب په غاړه را پورته شو . هلته د ور رسیدو سره سم هغه د رسۍ هغه بله خوا هم د ونې څخه راپرانسته او بیرته یې د زین سره و تړله. د پنجې په ګډون یې د هغې رسۍ او نور شیان ټول بیرته د زین سره و تړل او په خپل اوږود سفر روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټانګاپربت د غرونو (ددې غره څوکه ۲۶۲۶۰ فټه لوړه ده) سترې او اوږدې کوهستاني لړۍ يې يو په بل پسې شاته پرېښودې او په لاره کې د ډېر کم تم کېدو وروسته مخته ولاړ او د ولرد جهيل (دا جهيل د ټانګاپربت او سرينګر په منځ کې پروت دې ،) څخه د تيرېدو وروسته يې خپل مخ د جنوب شرق لورې ته واړاوو . او پيرپنجال (د سرينګر په شمال غرب کې پروت دې)او جهيل دل (د سرينګر په شمال شرق کې پروت دې) څخه په تيرېدو سره په توپاني شکل مخته روان و. په لاره کې يې د پهټ او چناب دريابونه د خپلې او سپنيزې پنجې په مرسته همغسې ووهل لکه څنګه يې چې د نيلاب درياب وهلې و . اوس نو هغه د چمپا له لارې مدهيا پرديش ته ورننوتې و. بيا يې ددې ځايه د جنوب په لور حرکت وکړ او د کوهستانو څخه په تيرېدو سره د سرسوتي ددرياب په لور ور وغوځيد. هلته يې د سلطان شهاب الدين د لاربنوونو سره سم لمړۍ د بهيم سين کلي ته ولاړ تر څو بدري ناتهـ سره ووينې ، ددې سړي نوم ابو الفتح و او د سلطان له پاره يې جاسوسی کوله.
يو ورځ د ماسپښين نه لږ څه مخته په داسې حال کې چې د سرسوتي ددرياب په لور دکوهستاني لړۍ تر منځ د بهيم سين دکلي په لور په ګړندۍ توګه ور روان و ، يو ناڅاپه د خپل آس په درولو مجبور کړل شو . دلته کوهستاني لړيو په لوړو ژورو کې د يوه انسان چيغې واوريدل شوې. داسې چغې لکه يو انسان چې د ګاډۍ د غوايي په څير حلالوي.
حماد هلته تم شو او په فکر کې ډوب. دغه د انديښنو او عواقبو نه ډک ، ويروونکې او غمژنونکې اواز يې يو ځل بيا په غوږو شو . حماد خپل آس همغې لورې ته ور وګرځاوه او دهغې په ځغاسته يې پيل وکړ. خو آس هملته و دريد او خپلې پښې يې هوا ته پورته کولې خو هغه لورې ته د تللو نه يې معذرت غوښت. په دې وخت کې يو ځل بيا هغه زړه دا غونکې اواز واوريدل شو اوبيا کرار کرار داسې ډوب شو لکه په چا چې ستومانتيا او او خوب غلبه کړې وي. اويا دهغه مرغه په څير چې دخپلې جالې په لټون کې سرګردانه او ستومانه شوې او چيرې پريوتې وي.
حماد دخپل آس څټ و ټپاوه او په محبت يې ورته وويل: بې زړه کيږه مه ، حوصله وساته. مضبوط اوسه او ويره مه کوه. کيدې شي په دغه اجنبي زمکه باندی دا زما اوستا لمړنۍ ازميښت وي.
حماد د همغه اواز په لور خپل آس ور وځغلاوه ،لږه شيبه وروسته يې يو ځل بيا خپل آس و دراوه. او سمدلاسه يې د آسه را ټوپ کړ. په دې وادې کې دهغه تر مخه د يوه ځوان په وينو ککړ لاش پروت و . حماد ورمخته شو او ويې کتل ، هغه يو ډېر توانمند او د ښه شکل هندو ځوان و ، حماس يې ساه وکتله ، هغه لا ژوندې و . کيدې شي چې هغه به بې هوشه شوې و ، په ډيره ستونزمنه توګه يې ساه اخسته.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد خپل آس ته راغي د زين څخه يې د ابو پتک پرانست او لړې لړې او به يې د هغه څوان په وجود ور وشيندلې. اوبيا هملته و دريد تر څو د خپل کار عکس العمل ووينې. څو ساعته وروسته هغه ځوان سترگې پرانيستې او د حماد په لور د کتلو سره سم يې وويل:

)اې منش « انسانه» ته څوک يې ؟.... د څهرې او کاليو څخه مسلمان معلوميږې«....

حماد يې خبره ور پرې کړه او ورته يې وويل: « لمړی ته ووايه چې څوک يې ، او ولې په داسې حالت کې ککړ شوې يې ؟«..

هغه په چغو سره وويل چې: « نوم مې پښپال دی... د خپلې خور سره مې د نگر کوټ په لور تللم ، خو زمونږ د ښمنانو زمونږ لاره څارله او پرمونږ يې حمله وکړه. هغوې زما خور له مانه يوړه .... هغوې زه مړ وگڼلم او را څخه ولاړل....ته زما له پاره ديوتا وگرځيدلې، زه تاته ستا د خداې او ستا د رسول صلې الله عليه وسلم واسطه کوم او هيله درڅخه لرم چې زما د خور عزت را ته وساته«...

پښپال خاموشه شو. کيدې شې يو ځل بيا بې هوشه شوې وې ، حماد وکتل چې په کوم ځاې کې چې پښپال پروت و هلته د آسونو د پښو نښې نښانې هم موجودې وې ، حماد ور ټيټ شو او په ډير غور سره يې د هغې قدمونو جايزه واخسته. په دې وخت کې يو ځل بيا د پښپال اواز د هغه غوږو سره ټکر وکړ.

»ته خو ماته د قوارې او وجود څخه ډير توانمند او تنومند انسان ښکارې ، په ډاډمنه توگه به ته د هغوې څخه زما خور را خلاصه کړې. کيدې شې چې زه تر ډيره ژوندې پاته نه شم. خو زه درته د خپلې خور نښې نښانې وايم. هغه د لوړ قد خاونده او ښايسته پيغله ده. د همغې ښايستوالې د هغې اوزما دواړو له پاره مصيبت گرځيدلې دی، گوره ديوتا ! د هغې په تندې ټيکه ، په لاسو کې يې بنگړې ، په غاړه يې غاړه کۍ ، په غوږو کې يې غوږوالۍ ، او.....

حماد يې خبره پرې کړه او ورته يې وويل: « زه به لمړی ستا ژوند خوندی کړم بيا به دې د خور د راخلاصون هڅې کوم. ته انديښنه مه کوه ، ما د هغوې د آسونو د قدمونو څارنه کړې او س که هغوې د زمکې منځ ته ور کوز هم شی بيا به يې هم زه د لټون څخه لاس و انخلم« .

پښپال په لړزيدلې اواز وويل: « زما فکر مه کوه ، زه اوس ډير د پاتې نه يم. ولاړ شه او زما خور د هغوې څخه خوندې کړه ، او که نه هغه خلک به يې«......

پښپال يو ځل بيا خاموشه شو ، څکه يو ځل بيا هغه بې هوشه شوې و. حماد سمدلاسه حرکت وکړ ......د خپلې خرجين څخه يې د ملهمو او پټيو سامان را وويست ، لمړی يې د هغه په ټولو زخمونو دوا ولگوله ، اوپټې يې پرې وتړلې ،بيا يې پښپان را پورته کړ او په خپل آس يې کيناوه ، پخپله هم سپور شو او هغې لورې ته ولاړ چيرې چې د آسونو د قدمونو نښې نښانې معلوميدې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه مایله واټن به یې وهلي و چې پشپال بیا په هوش کې راغې ، او حماد څخه یې او به وغوښتې
.د حماد مشکیزه (پتک) خالي شوې و ، د اوبو د لټون له پاره یې د خپل آس په تلو کې نوره هم
چټکتیا راوسته. نژدې یو نیم میل واټن وهلو وروسته یې د یوه مندر طلایي مناره وکتله ، په دې
خاطر یې خپل آس همغې لورې ته وروګرځاوه.
لږه شیبه وروسته هغه د یوه ستر مندر تر مخه ولاړ و . د غرونو په لمن کې جوړ شوې دا مندر ډېر
پراخه او د ښه عمارت خاوند و. تر مخه یې د اوبو یو ستر ډنډ و ، په غاړو کې یې کوچنۍ لارې وې ،
د مندر سره څنګ کې یو بل عمارت ولاړ و چې کیدې شي هغه د پنډتانو د او سیدو ځای و . د تالاب
په غاړه یو پنډت ناست و ، حماد د هغه سره نژدې د خپله آسه را کیوت ، کله یې چې خپل پتک
واخست او د حوض په لور وړ روان شو نو پشپال ورته په زګیروي شکله اواز وویل:
»دیوتا ! زه ستومانه شوې یم ، ماهم له آسه ښکته کړه ، تر څو لږ څه ارام وکړم«..
حماد هغه په دواړو لاسو ونیو او لاندې یې را ښکته کړ. او د یوې تیږې د پاسه یې کیناوه. هغه دوباره
خپل پتک راواخست او د حوض غاړې ته راغې او هڅه یې وکړه تر څو یې د اوبو ډک کړي، یو
ناڅاپه پرې د حوض په غاړه د ناست پنډت سترګې ونښتې او پرې ناري یې کړې چې:
»اې ځناوره ! صبر وکړه ، ولې ټول ډنډ مرداروې ، » حماد یې په لور هیڅ توجه و نه کړه او د خپل
پتک ډکولو ته یې دوام ورکړ. پنډت د غصې او قهر نه خوټیدلې راپورته شو او نژدې راغې او
حماد یې د پښې په زنګون باندې په سختۍ سره وواهه او ورته یې وویل:
»ته څوک یې مرداره ! ته نه پوهیږې چې دا حوض یو اځې او یو اځې د پنډتانو له پاره دې«
پخوا ددې چې حماد څه ووایي ، پشپال پرې د قهر او غصې نه ډک اواز کې وویل: « مهاراجه ! ولی
دلارې د ډنډ له پاره جګړه کوې«...
حماد خپل پتک د اوبو ډک کړ او راپورته شو او هغه پنډت ته یې په قهرجنو سترګو وکتل. پنډت
هم په قهرجن او لړزیدلي اواز وویل:
)اې ذلیله انسانه ! ماته مسلمان ښکارې ، تا څه فکر کړې ؟ زه به درته ددې ګناه په مقابل کې
سخته سزا درکړم«
پشپال په داسې حال کې چې د پنډت د کنترولو هلې ځلې یې کولې وویل: « ستاکار خو امن ته وده
ورکول دي. مهاراجه ! د هر انسان روح او فکر یو شان او سي ، تو پیر یو اځې په عبادت او یوګ کې
راپیدا کیږي. همدغه شیان دې چې یو انسان د بل څخه جدا کوي ، ددې نه اخوا هر انساني بیلتون
هسې دوکه او فریب دې«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنډت د غوايي په څير تاو راتاو شو او پشپال ته يې وويل: «نجسه ! ته خو هندو يې ، تا هم خپل هندويت له لاسه ورکړې ، ايا ته هم دمندر د اصولو په خلاف روان يې ؟»

اوس نو دحماد غصه اخر ته رسيدلې وه ، په يوه درز سره يې خپله ځليدلې توره راويستله ، او په ډير قهر سره يې وويل:

»ته څه ځنګه پنډت يې ، چې د انسانيت بوې هم نه لرې. ايا ستا مذهب تا ته همدا درښيي چې د کوم اړمند اړتياوې مه پوره کوه. يو تيږې پريږده چې ومري ، خو اوبه مه ورکوه. زه به دې اوس دا هر څه دخاورو سره خاورې کړم.ايا نه پوهيږې چې الله تعالي دغه ټول شيان دانسانانو د ګټو له پاره پيدا کړي او ټول انسانان ترې يو شان ګټه اخستلې شي. اې ګنهګاره انسانه ! ته نه ويني چې داوبود نم ، داور دځليدا ، د لمر دګرمۍ ، اودهوا دلمسولو څخه هر انسان دخپلې خوښې په مطابق ګټه اخلي .بيا تاسو پنډتانو دا حق چا ورکړې چې ښکته او پورته طبقات پيدا کړئ ،حماد په خپلو شونډو باندې ژبه راښکوده او ويې ويل:

»دا ګنګا ، جمنا ، دجله ، سرسوتي ، سرجو .....راوي ، نيلاب ...دريابونه دانسانانو له پاره د عظيم او ستر خداې له اړخه تحفې دي. تاسو پنډتانو هسې په هسې خپل هندو قوم په څلور ډلو ويشلي ، (پنډت منو په خپل کتاب هرم شاستر کې هندوان په څلورو طبقو ويشلي: براهمن ، کشتري ، ويش او شودر. دهغه د وينا له مخې برهمني زوې جنتي وي ، درياضت له پاره کشترانيا جنتي دي ځکه چې هغوې د جنګ په ميدان کې تر مرګه پورې جنګيږې. ويشاني جنتيان دي ځکه چې هغوې حيوانات څروي او ساتي يې. او د شودرو بچيان به ددې پورته درې ډلو خدمت کوي.» ايا ته اچهوتان مردار او کثيف ګڼې ، هغوې انسانان نه دی ، ....ان تر دې چې تاسو يې د ګنګا درياب ته هم نژدې نه ور پريږدئ. ګنګا خو دچا ملکيت نه دې ، هغه يو درياب دې چې هر انسان ترې دخپل ضرورت په اندازه ګټه اخستلې شي«...

حماد خپله توره په هوا کې خوځوله او مخته راغې او په ډيره غصه يې پنډت ته وويل: «خپل کوم ديوتا يا بګوان را ياد کړه ځکه چې زما توره به دې اوس دوه نيمه کړي«

پنډت د سرنه تر پښو پورې په لړزان و. د يخنۍ سره سره دهغه وجود دخولو نه ډک شو . په دې وخت کې پشپال حماد ته راغړ کړ چې: «ديوتا ! ګناه د انسان څخه کيږي ، .... ددې څخه هم خطا شوې ده ، غصه د ګناه جرړه ده. لرې يې وغورځوه ،تو يې کړه او دې بيچاره ته ښښنه وکړه«...

هغه پنډت ناڅاپه رامخته شو او دحماد په پښو کې ور وغورځيد . راجن (راجه) ته په ريښتيا هم ديوتا يې....ماته ښښنه وکړه ، .....اوس به کله هم داسې خطا نه کوم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحماد په شونډو خندا راغله ، کیدې شي چې هغه به هغه پنډت هسې ویراوه . هغه یې په ورانه وواهه او ورته یې وویل : « پورته شه او زما دخبرې ځواب راکړه . یاد ساته که دروا غ دې وویل نو ښځې به دې همدلته پرې کړم «.
پنډت ورته په لړزانده اواز وویل :« ووایه مهاراجه« !
حماد ورته په سختې لهجې وویل : « ایا ددې ځایه دې داسې تلونکې څلور کسه سپاره کتلې چې یوه پیغله یې هم له ځانه سره وړې وې«
پنډت ورته سمدلاسه وویل : « ستاسو د راتلو نه څو لحظې مخته هغوې ددې ځایه ولاړل . خو هغوې چې په کوم رفتار سره تلل که په همغه رفتار سره روان وې نو هغوې به ډیر تر ډیره یو میل واټن وهلي وي«.
حماد سمدلاسه پشپال ته ورغې ، اوبه یې ورکړې ، پنډت هم دهغوې څنګ ته راغې او دپشپال په لور یې اشاره کولو سره وویل : « شاید چې دا ډیر زخمي شوي وې ، دا ستا څه کیږی ؟«
حماد په غور سره د پنډت په لور وکتل او ورته یې وویل : « همغسې لکه یو انسان یې چې د بل سره لري«
پنډت په اندیښمنې لهجې یو ځل بیا وپوښتل : « ته مسلمان یې ، دا هندو دې ، ستاسې ددواړو عقیده اوفکر یو دبل سره نه لګي ، بیا تاسو دواړه څه ډول ملګري شوي یاست«.
حماد په خفګان سره ورته وویل : « ایا د انسان د ذات په نسبت دهر انسان د بل انسان سره څه اړیکي نه شته » بیا حماد پشپال پورته کړ او په خپل آس یې کیناوه او پنډت ته یې وویل :
»ته زمونږ وخت ضایع کوې ، ...ورځه او په مندر کې دې عبادت کوه .زه دوخت د ضایع کیدو پرته د یو چا په تعقیب پسې روان یم«...
حماد په آس سپور شو او هغه بیچاره پنډت ورته په حیرانه سترګو کتل.
حماد خپل آس مخته ځغلاوه ، په دې وخت کې دهغه مخته ناست پشپال ترې وپوښتل:
»دیوتا ! تر اوسه دې را ته خپل نوم و نه ښوده ؟«
حماد یې په اوږو لاس کیښود او ورته یې وویل : « زما نوم حماد دې ، حماد ابن خلدون«
»ایا عرب یې ؟«
»هو« !
»دکومه ځایه راغلې یې ؟«
»دنیشاپور څخه«
»د څه له پاره ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

»تجارت کوم«
دلږ وخت د چپتیا وروسته پشپال وویل: « د حوض په غاړه د هغه پنډت سره ستا خبرو زما روح ته ارام ورکړ«.
حماد ورته په خندا وویل: « زه د اسې وپوهیدم چې ته خفه او ناراضه شوې یې«
پشپال ورته په ډاډ او اطمینان سره وویل چې «که څه هم زه کشتري یم ، خو ماته د مسلمانانو تر منځ د اوسیدولو پوره وخت تر لاسه شوې ، ماته ستاسو نظریه او عقیده ډیره محبوبه ده ، دا چې خداې هرځاې موجود دې او زوال نه لري«
حماد یې تائید وکړ او ویې ویل: « هو ! الله تعالي هر ځاې موجود دې ، او هغه د ازل څخه تر ابده پورې دې ، هغه ته فنا او زوال نه شته«
حماد یو ناڅاپه متوجه شو او په حیرانتیا سره یې وویل:« پشپاله ، مخته وګوره ،څلور کسه آس سپاره روان دي ، هغه پیژنې ، ایا هغوې خو همغه نه دی چې ته یې زخمي کړې یې او خور یې در څخه وړې ده«
د پشپال په مخ د خوشحالۍ نښې را څرګندې شوې او په ډیره خوشحالۍ یې وویل: « هو ! دوې همغه مجرمین دي ، هغه ګوره ، تر ټولو مخکې یې زما خور له ځانه سره کینولې ده« .
حماد خپل آس نور هم تیز کړ او هغوې ته په ور نژدې کیدو سره یې په خپل لوړ غږ وویل: « و دریږئ ! «
هغوې څلور واړه و دریدل او په ډیره بده یې حماد او د هغه سره سپور پشپال ته وکتل ، بیا د هغوې څخه یې یوه ، چا چې د پشپال خور له ځانه سره کینولې وه د پشپال په لور په حیرانتیا سره وکتل او ویې ویل:
»ته تر اوسه ژوندې یې ؟«...
پشپال ورته په ډیر قهر او غضب وویل: « هو ! زه د بګوان په مرسته او ددې دیوتا د په وخت د رارسیدو سره ژوندې یم. تاسو خو زه مړ وشمیرلم او را څخه ولاړئ ، خو مرګ او ژوند د بګوان په لاسو کې دې«...
حماد د اسه راکیوت ، پشپال یې هم د آسه راکیوست او په یوه تیره یې کیناوه. بیرته په خپل آس سپور شو او خپله توره او ډال یې واخستل او د هغوې مخې کې و درید او ورته یې وویل:
»د کوهستاني لرې په دې ځاې کې تاسو څلور واړه د خپل مرګ له پاره تیار شئ«
په ځواب کې هغوې هم خپلې تورې را وویستلې ،د پشپال خور ته موقع تر لاسه شوه او د آسه را کیوته ، ځکه هغه چا چې هغه له ځانه سره سپره کړې وه هغه خپله توره او ډال را خیستې و او دغه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغله یې د پنجو څخه ازاده شوې وه. هغه نیغه را غله او د خپل وروړ پشپال تر څنګ کیناسته .دهغه سر یې په خپله غیږ کې کیښود او پوښتنه ایګنه یې ترې وکړه.
کوم ځوان چې د پشپال خور له ځانه سره کینولې وه ، هغه خپل آس څو قدمه د حماد په لور وړ نژدې کړ او په خپل لوړ غږ یې ورته وویل:
»بې عقله ! زمونږ په کار کې خنډونه را پیدا کوې ، زه به دې روح او جسم دواړه ټوټې ټوټې کړم او لاش به دې همدلته په دې وادې کې ښخ کړم. بدبخته ! تاته زمونږ د لارې دبندیدو هیڅ اختیار نه شته. زمونږ د لارې څخه لرې شه او که نه زه به په ځانته ځان ستا مقابله وکړم او ژوند به دې نشت سره مخ کړم.دلته به ستا څوک مرستندویه هم پیدا نه شي. یاد ساته. مونږ کشتریان یو او په جنګ کې د مرګ نه وروسته کشتري ته جنت ور کول کیږي«
کله چې هغه خاموشه شو نو حماد خپله درنه توره په لاس کې اړوله را اړوله، او ورته یې وویل: « رامخته شه او پر ما حمله وکړه ، زه تاسو څلورو واړو ته په یوه ځل د جنګ بلنه درکوم. خو یاد ساتئ چې ددې کوهستاني سیمې په داخل کې له تاسو سره زما مقابله به زما دټول عمر د ریاضت ازمیښت وي ،یاد ساتئ: لکه څنګه چې اسپ د خپل مالک او غوایې خپل څرونکې پیژني په دې توګه زه هم د جنګ په فن پوهیږم. زه به ستاسو ټوله بدې پریمینځم او ستاسې موجونه به سر نیغ کړم. زما تر مخه به ستاسو هیڅ فریاد اوریدونکې نه وی ، زه تاسو ته ډاډ درکوم چې ستاسو هیڅ وار به پر ما اغیز ونه وکړي ، او زه به دې د تورې په زور د خاورو په څیر خپل مطیع او فرمانبرداره وګرځوم او د تیارو په څیر به دې ړوند کړم. کله چې زما توره په تاسو را پریوځي نو بیا به تاسو د څرونکې د سپې په څیر احمق او ګونګیان وګرځئ ، راشئ ، اوس پر ما باندې یرغل وکړئ تر څو زه پر تاسو باندی خپلې ټولې بدی پریمینځم« .
هغه یو اځې ورمخته شوې ورته یو ځل بیا وویل: « ته ځانته مسلمان یې ، زمونږ د څلورو سره یو ځآې مقابله کول ، زمونږ د کشتریانو سپکاوې دې. ځان ټینګ کړه ، زه درباندې حمله کوم ، او بیا وینم چې ته د څومره توان او طاقت خاوند یې« .
حماد هم خپل آس ورمخته کړ تر دې وخته پورې هغه مقابل کس خپل اس رامخته کړې و او په حماد یې حمله کړې وه. خو حماد یې ګذار په خپل ډال باندی واخیست او خپل ځان یې ترې خوندي کړ. په ځواب کې یې چې کله حماد خپل ګذار وکړ نو هغه و نه توانید د حماد د ګذار په مقابل کې تم شي ، د حماد توره د هغه د څټ تر څنګ ولګیده او د هغه ټول جسم یې څیري کړ او د آس د ملا پورې ورسیده.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

په فضا کې يوه هولناکه چيغه پورته شوه. اوس نو دهغو لار وهونکو يو ملګرې دخپل آس سره يو ځای ددې نړۍ څخه تللې و. پاته درې کسان هم دحماد تر مخې ټينګ نه شول، حماد پرې د توپان په شير حمله وکړه، څرنګه چې هغوې وار د مخه دخپل ملګري د مرګ پيښه کتلې وه نو په دې اساس حماد يې دهمدې کمزورتيا څخه ګټه واخسته او په څو لمحو کې يې هغوې هم د تيغه تير کړل.
خپله توره يې وچه کړه او په نيام کې يې کيښوده او د پشپال څنګ ته راغې، پشپال ور ته په خندا وويل: «ديوتا! ستا توان او طاقت په رښتيا هم لامحدود دې» بيا يې دخپلې خور په لور اشاره وکړه او ويې ويل:
»دا رتنا زما خور ده» په همدې وخت کې يې خپلې خور ته وويل:
»دا حماد بن خلدون دې، زما له پاره ديوتا ثابت شو. که دا نه و راغلې نو تر اوسه به زما روح له ماسره خداې پاماني کړې وه. اوس ما محسوس کړې ده چې زه به ژوندې پاته شم« .
رتنا راپورته شوه او دحماد تر مخه يې احترام په ځاې کړ، بيا يوې خواته شوه او خاموشه ودريده.
حماد د لمړې ځل له پاره هغې ته په غور سره وکتل. هغه د تازه شودو په شير زړه وړونکې، او په کوم بهار کې د يو اځنې ګل په شير مړژواندې ولاړه وه. هغه دحماد تر مخه داسې ولاړه وه لکه په تياره شپه کې چې سپوږمۍ را ختلې وي، حماد دهغې په دغې معجزه شکله څهره کې ور ننوتې شانته و. خو سمدلاسه يې ځان سنبال کړ او د پشپال په لور د کتلو سره سم يې څه ويل غوښتل خو رتنا پرې را دمخه شوه او ورته يې وويل:
»تا چې زما د ورور سره کومه مرسته کړې ده دهغې په بدل کې خداې تا سربلنده وساتي. ستا کشتۍ دې لازواله اوسي، او ارمانونه دې پوره شه. زه درته ډاډ درکوم چې که کله هم کوم تکليف درته پيدا شي نو مونږ خپل مرستندويه او دوستان وګڼه، د بګوان په مرسته به ستا هر کار پوره کړل شي« .
د رتنا اواز داسې خوږ و لکه ديخې شپې په دريمه اخري برخه کې چې د مرغابيو د افسوس ساز او اواز اوريدل کيږي. هغې دحماد په لور په کتلو سره د شرم احساس کاوه، دهغې رنګ د کُندن په شير ځلانده و. او د ګلاب په شير ښايسته او غټې غټې سترګې يې تر لرې لرې پورې د شرم څخه ډکې اوښتې را اوښتې.
حماد د څو لمحو پورې رتنا ته کتل بيا يې خپلې سترګې د اسمان په لور واړولې او پشپال ته يې مخ کړ او ويې ويل:
»پشپاله، پشپاله: داسمان په لورووينه، وريځې څومره ګڼې او خوځنده دي، مونږ بايد ددې ځايه کوم خوندي ځاې ته ولاړ شو او که نه ديخنۍ دا باران به زمونږ له پاره مصيبت وګرځي«.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

پشپال دهغې دخبرې سره خبره يوه کړه او ويې ويل: « ستا خبره سهي ده ، خو د تللو مخکې يوه کار کوو . ته ګورې چې هغه څلور کسان چې تا ووژل دهغوې سره شپږ آسونه و. څلور دهغوې خپل و او دوه يې زمونږ دخور او ورور و . زمونږ د آسونو په خورجينو کې د ډيرزيات شمير نقدي رقم نه علاوه قيمتي زيورات ، دخوراک څښاک شيان او د سرو زرو او سپين زروخو لوښې پراته و ».

حماد يې خبره پرې کړه او ورته يې وويل: «ستا مقصد دادي چې لمړی هغه آسونه را ونيسو ، »

پشپال چې دخپلو زخمونو درد په مشکله توګه هضماوه ، ويې ويل: « ستا خبره سهي ده»

حماد کرار کرار مخته ورغې ، کرار کرار يې ټول آسونه راونيول ، او پشپال او رتنا خواته يې راوستل. لمړی يې د پشپال او رتنا د آسونو تر څنګ دوه نور آسونه هم دهغوې سره و تړل. اوس نو دوه آسونه پاته و ، چې په يوه يې رتنا سپره کړه او په بل يې پشپال دخپل ځان سره سپور کړ اودهغه ځايه روان شول.

لږ څه مخکې تلو سره سم هغوې د پشپال نه پوښتنه وکړه: « په دې کې څه حکمت دې چې تا څلور آسونه دخپل آس پورې و تړل او پخپله د هغو لټيرانو په اس سپور شوې»

حماد ورته په خندا کې وويل: «څرګنده ده چې زمونږ او ستاسو اسونه زمونږ سره اموخته دي ، هغوې به هرو مرو زمونږ سره را روان وي ، په دې توګه هغه دوه آسونه چې دهغوې سره تړل شوي دي هغه به د تيښتې نه ووځي ،او دغه دوه آسونه چې مونږ پرې سپاره يو ددوې د تيښتې خو پوښتنه هم نه را پيدا کيږي» .

پشپال د اطمينان ساه واخسته او ويې ويل: « ته ډير زيات زړه ور او نيک انسان يې»

حماد د څو ساعتو د ځنډ نه وروسته ترې وپوښتل: «پشپاله: تا خو ماته و نه ويل چې کومو خلکو چې تاته زيان در رسولې و دهغوې سره دې څه ډول دښمني درلوده»

پشپال يوه سړه ساه واخسته او ويې ويل: « ما هم همدا فکر کاوه چې ته به را څخه دا پوښتنه هرو مرو کوې ، مونږ د اجمير او سيدونکي يو . زما دخور ښايست زما له پاره د مصيبتونو سبب ګرځيدلي دې. دنن څخه څه موده مخته د اجمير راجه (راې پتهورا) دخپلې مشرې لور سوئمبر لمانځه. په بد قسمتۍ سره هلته زما مور و پلار ، زه او زما خور رتنا هم شريک وو. هلته د کرم پهوتين د راجه سترګې زما په خور ورسمې شوې اوسمد ستي پرې عاشق شو .د سوئمبر نه سمدلاسه وروسته هغه زما د مور وپلار سره اړيکي ونيول او درتنا سره يې د واده کولو غوښتنه وکړه. زما مور و پلار بانه جوړه کړه اودا خبره يې شاته و غورځوله او ورته يې وويل چې رتنا يې نه مني. هغوې پوهيدل چې راجه راې يو ذليل او اوباش انسان دې ،کومه ښايسته پيغله چې خوښه کړي دهغې سره واده کوي اوکله يې چې زړه سوړ شی نو وژني يې. دهغه هوس تر دې ځايه زيات

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي دي چې د اجمير په راجمندر کې چې کومې منجاورانې او عبادتکونکې ښځې دي د هغوي عزت ترې هم خوندي نه دي پاته شوې. هغه د ډير لالچ له مخې زما په مور او پلار فشار راوست تر څو د رتنا سره دواده کولو هوکړه وکړي ،خو هغوي ترې په ځرګندو ټکو انکار وکړ. په دې وخت کې هغه زه او رتنا د يوه دوست کورته واستولو ، هلته مونږ په يوې تاخانې کې اوسيدو. زما مور او پلار راجه راې ته وويل چې پشپال او رتنا چيرې تښتيدلي دي.

راجه په دې خبره ډيره قهريدلې شو اوزما مورو پلار يې دواړه ووژل او په ډيره بيړه يې زمونږ ددواړو د پيدا کيدو هڅې پيل کړې. لږه موده مخته زه اورتنا د اچهوتانو په کاليو کې دښار نه را ووتلو اودې لورې ته را وتيښتيدو. خو دراجه خلکو مونږ د سپيو په څير بوې کولو او زمونږ تر شا شا را روان وو. مونږ دخپلو ځانو دخلاصون له پاره ډيره هڅه وکړه خو برياليې نه شو ، هغوې زه زخمي کړم او رتنا يې راځخه و تښتوله. مخته چې څه وشول هغه ټول تا پخپله وکتل« .

حماد ترې يو ځل بيا وپوښتل: « هغوي د کومه ځايه ستاسو تعاقب پيل کړې و ؟»

پشپال په ستوني کې نښتې خبره را وويسته او ويې ويل: «هغوي د جمنا اوسرسوتي ددريابونو تر منځ ديوه کوهستاني کلي نه بيرون زمونږ تعقيب پيل کړې و ، او دا تعقيب دومره اوږود شو چې مونږ يې پوره ستومانه کړو . اخر هغوي پر مونږ باندې راوختل. ددې تعقيب په جريان کې مونږ خپل اصلي منزل پريښود ،ځکه مونږ غوښتل چې بهيم سين کلي ته ولاړ شو ، خو د تعقيب نه مجبور شو لاره بدله کړو« .

حماد ترې يو دم بيا وپوښتل « دبهيم سين په کلي کې د چا خوا ته تللئ ؟»

پشپال په زړيروني غږ وويل: « هلته زما دوه ماماګان اوسيږي ، د يوه نوم بدري نات اود بل نوم ليکهراج دي»

حماد په فکرونو کې ډوب شو ځکه چې هغه هم دسلطان شهاب الدين د هدايت له مخې دبدري نات سره کتل. پشپال يو ځل بيا دخپلو خبرو له مخې هغه په فکر کې ډوب کړ.

»ليکهراج زما مشر ماما دي ، دهغه دزوې ارجن اورتنا تر منځ نکاح هم شوې ده. ارجن د هستناپور د راجه کهانډا راې په لښکرو کې جرنيل دي ، په بهيم سيم کې هم مونږ دواړه ورور او خور په احتياط سره غواړو واوسو. ځکه دا ټوله سيمه د هستناپور (ددهلي دښار پخواني نوم دي) د راجه کهانډارای په حکومت کې شامل دي. او دې د اجمير د راجه پتهوراې سکه ورور دي. په دې خاطر مونږ ته دلته هم خطره شته. خو محبور يو ، ددې نه اخوا بل کوم ځاې هم نه لرو.

پشپال خاموشه شو ، په فضا کې نرې نرې باران هم پيل شوې و ، دوې د سرسوتي ددرياب څخه تير شول اوس ددوې تر مخه د خامو کورونو او جونپړيو اباد يو کلي پروت و. ددې څخه بيرون په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

لښتیو او ویالو کې د سرسوتي د دریاب او به بهیدې. حماد د دې ویالو څنګ ته را ورسید او هلته یې د یوې نجلۍ ښځه وپوښتل:

»خورې ! مونږ مسافر یو ، زما دا ملګرې ډیر سخت زخمي دې ، باران وریږي. او شپه هم را غله. ایا ستاسو په دې کلی کې به مونږ ته د سرد پټولو کوم ځاې پیدا شی ؟ کله چې باران تم شي نو مونږ به دوباره روانیږو«.

دغې نجلۍ ورته په غمژنه لهجه وویل: »زه د رزیل او ټیټ قوم لور یم ، شاید تا راته هسې په هسې دخور غږ کړې وي ، زه شودره یم او د دې کلي او سیدونکې ټول شودر دي. په داسې حال کې چې ستا ملګرې او دغه نجلۍ د کالیو څخه کهشتریان معلومیږي ،خو ته راته مسلمان ښکارې ، زمونږ په مسلک کې مونږ ته نجس او پلیت ویل کیږي. حال دا چې تا ماته د خور غږ وکړ« .

حماد د هغې حوصله ور زیاته کړه او ورته یې وویل: »زه خو هغه دهرم او مسلک نه منم چې د انسانیت عظمت او وقار و نه پیژني. زه چې په کوم مذهب ایمان لرم په هغې کې د عزت خاوند هغه څوک دې چې پر الله تعالي ایمان راوړي ، او نیک کارونه وکړي ، د دې نه علاوه زما مذهب د نورو ګروهو او عقیدو خاوندانو ته هم د عزت او درنښت په سترګو د کتلو درس ورکوي«

پخوا له دې چې هغه پیغله ځواب ورکړي ،رتنا دغصې نه تاوه راتاوه شوه او په حماد یې ورغږ کړ او په ډیره کرکه او نفرت سره یې ورته وویل:

»تا ته چا دا واک درکړې چې زمونږ د عقیدې او ګروهې په خلاف خوله خلاصه کړې ،ته پخپله نجس ، ناولې ، ګنهګار او پلیت یې. هغه څه دې چې زمونږ د عقیدې او ګروهې په خلاف وویل دهغې سزا به هرو مرو وینې. دهر چا عقیده دهغې خپله ده ،یو انسان عبادت کوي ، بل انسان معبد او مندر ته ځي ، یو کلیسا ته ځي بل جومات ته. څوک د ښو خلکو په خیر نیک کارونه کوي او څوک د شیطان له ویرې د بګوان په لور پناه وړي.« رتنا تر ډیره پورې په غصې او قهر کې اوخته را اوخته.

»ته پخپله بې شرمه یې ، دکومه وخته چې برهما دغه پیدا کړې نو دهمغه وخته زمونږ دهرم د وطن په هره برخه کې خپور شوې دې ، که چیرې ستا په خپل ځان کې کوم کمي نه وي نو زمونږ د عقیدې په غاړه چاره مه را کاږه. خو ګوره یوه خبره یاده ساته. څوک چې پاک دي همغوې زمونږ دهرم ښه پیژني ، زه تا ته څه نه وایم ، خو داسې خبره چې زمونږ د دهرم په خلاف وي د بل چا سره یې که وکړې نو ګردن به دې پرې کړل شی«.

حماد په ډیره سړه سینه رتنا ته وویل: »ته نه یې پوه شوې ، ما ستاسو د دهرم په خلاف هیڅ نه دي ویلي ، ما دهغو رسمونو او رواجونو په خلاف خبره کړې چې خلک یې په زوره په خپل دهرم کې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

راننباسي. اوکه نه زما مذهب هر بل مذهب ته په احترام او درنښت سره ګوري او دهمدې درس راکوي« .
رتنا یو ځل بیا په قهرجنه لهجې سره وویل: »ستا مقصد څه دې ، ایا زمونږ په دهرم کې خلکو په خپله غلطې خبرې را ننویستې ؟ واوره«....
رتنا مجبوره شوه چې خوله بنده کړي ، ځکه پشپال چې تر اوسه یې په پوره صبر سره هر څه اوریدل په غصې او قهر کې رتنا ته مخ کړ او ورته یې وویل:
»ذلیلې ، کمینې ! خوله ونیسه ، پوهیږې ته د چا په خلاف چاپیره یې. حماد زما محسن دې ، نو موړې ډیر نیک او نیک خویه انسان دې ، زما له پاره دیوتا دې ،هغه دیوتا چې خلک یې عبادت کوي ، ته د مذهب په تعصب کې ړنده شوې یې. که چیرې داسې کومه خبره دې چې د حماد په خلاف وې دژبې څخه را ووته نو زه به دې د بیتي په خیر دغهس تیزه ژبه په بیخ کې پرې کړم. بیا پشپال خپل دواړه لاسونه جوړه کړل او دحماد په لور یې وکتل او ورته یې وویل:
»مهاراجه ! ستا په مقابل کې د خپلې خور دناروا سلوک په خاطر ستا نه بښنه غواړم« .
حماد د پشپال جوړه شوي لاسونه په خپلو لاسو کې ونیول او ورته یې وویل: » ته په دې مه غمژن کیږه ،ستا دخور خبرې ماته د زخم او ذلت سبب نه ګرځي ، که چیرې ماته په بدو سپکو ویلو دهغې زړه ته سکون پیدا کیږي نو دا زما له پاره د ثواب او نیکبختۍ سبب ګرځي ،« بیا حماد هغې بلې پیغلې ته وویل:
»خورې ! تا زما دخبرې ځواب را نه کړ. په داسې حال کې چې ته وینې چې باران هره شیبه زیاتیږي او زما دغه ملګري زخمي هم دي«
هغې نجلۍ ورته په ژړغوني اواز وویل: »مهاراجه ! تاسو اکاش یاست ، او زه دهرتي یم. ماته دوباره دخور د ویلو په خاطر ته دا خبره هیروې ،چې زه شودر یم او شودریان دخدمت له پاره پیدا کیږي« .
حماد ورته د خورې نغمې په څیر وویل: » خپل ځان دومره ښکته مه ګڼه ، دا اسمان زما د خداې جلال او زمکه او فضا دهغه صنعت ډاګیزوي ، ټول انسانان د ادم اولاد دي او د ادم ضمیر د حق او تعجیل څخه خلط جوړ شوي دي. دخاورو څخه په دغه جوړشوي کالبد کې لغزش او سهو اخکل شوې ده. زه یو ځل بیا تاته دخور په نامه غږ کوم« هغه پیغله په ژړا شوه ، دسترګو څخه یې د اوښکو سیلاب را روان و ، حماد ترې په ډیره غمژنه لهجه وپوښتل:
»خورې ، ته خو ژاړې. که چیرې ته مونږ ته په خپل کور کې پناه نه شې راکولې نو خیر دې ، زما د خداې زمکه ډیره پراخه ده ، همغه به زمونږ له پاره هرو مرو یو نه یو پناځاې راکړي ، «

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرې سره سم حماد خپل اس ته لغته ورکړه او مخته ولاړ ، ويې ويل: « که چيرې زما په خبرو تاته کوم تکليف در رسيدلې وي نو زه درڅخه بښنه غواړم»
هغه پيغله په بيړه ور مخته شوه ، په يوه لاس يې په سر اېښودې منګې و نيو ، او په بل لاس يې دحماد د آس واګې و نيولې او ورته يې وويل:
»صبروکړه وروره ! زه به دې هرو مرو خپل کور ته يوسم ، زما دا اوښکې دخوشحالۍ دي ، په دې دنيا اوپه دې ځاي کې هيڅوک دهيچا نه دي ، هر سړې دخپل ځان په غم کې دې ، زه ورور نه لرم ، تر ننه پورې ماته چا د خور غږ نه دې کړې ، ته لمړې انسان يې چې ماته دې دا عزت را وبښه.
وروره واوره ! زه وينا نوميږم. زما مور اوپلار دواړه مړه شوي دي. زه په کور کې دخپل نيکه سره اوسيږم. هغه ته زه بابو وايم. هغه به ستا په کتلو ډير خوشحاله شي. لږه شيبه صبر وکړه زه دا منګې را ډک کړم بيا له تاسو سره يو ځآي کور ته ځم. نورو شودريانو نجونو دا خبرې په ډير غور او حيرانتيا سره اوريدلې خو هيچا څه و نه ويل.
کله چې وينا درياب ته ولاړه تر څو منګې را ډک کړي ، نو رتنا د مار په څير په راتاوه تېه پشپال ته وويل: « ستا دې ديوتا خو يوې ذليلې نجلۍ ته خور وويله ، زمونږ له نظره اوس دا هم ذليله دې.
ددې دلاسو هر شې پر مونږ حرام دې.زه به ددې شودرانو په کلي کې و نه اوسيږم. وروره ! ته د برهمنو په څير زړه سواندې کيږه مه.کهشتريان تل بې رحمه وي ، که د برهمنو دهرم زړه سواندې دې نو دکهشتريانو دهرم قهرجن دې ، وروره ! راځه چې دواړه ورور او خور دغه ذليله اوسپک مسلمان پريږدو . او که نه هرې لورې ته به زمونږ د ذلت او سپکاوي خبرې خپرې شی. اوپه دې توګه به زمونږ دهرم دمرګ سره مخ شي« .
پشپال رتنا ته په خوړونکې لهجې وويل: « ذليلې ، کمبختې ، ستا زړه د تيږې او کليجې دې د اوسپنې جوړې دي.زه درته وايم چې د تفريق اوبې اتفاقۍ خبرې مه کوئ ، زه به دحماد سره يو ځآي ددې شودرانو کلي ته هرو مرو ورځم. که چيرې ته بلې لورې ته تلل غواړې نور ورځه ، ورکه شه ددې ځايه. دا ټول مصيبتونه اوغمونه چې پرمونږ بار شوي همستا په خاطر دي ، خپله ژبه دې بنده کړه او که نه ستا په څير سخت زړې به زه هيڅکله هم ونه بښم. ته دکوم دهرم خبرې کوې ، دهغې دهرم چې د ټيکداړانو په کورونو کې يې هم ستا عزت خوندي نه و. او زه دې کوڅه په کوڅه او ځآي ځاي د عزت د خوندي ساتلو په خاطر ستومانه کړې يم«..... .
پشپال خاموشه کړل شو ، ځکه چې وينا خپل منګې را ډک کړې و اوبيرته راستنه شوې وه. هغې دحماد په لور وکتل او ورته يې وويل: « راځه وروره چې ځو«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد خپل آس ته لغته ورکړه او رتنا هم ورسره شوه. خالي آسونه چې يو دبل سره تړل شوي وو دهغوې تر شاشا روان و.

لږه شيبه وروسته دوې د شودرانو هغه کلی ته ور ننوتل چې درې خواو ته يې د سرسوتې ددرياب تر څنګ ډير زيات ځنګلونه خپاره پراته و. ددې ځنګل تر مخه د کلي نه دوه مايله لرې وا ټن کې د يوه ستر غر په سر يو مندر و چې د خپل عمارت او جوړښت له مخې ډير زيات پخوانې ښکاريده.

د شودرانو دا کلي چې سدانير نوميده ډير ستر و ، تر لرې لرې ځايو پورې د لرګيو کورونه خپاره پراته وو. په دې کورونو کې څه يې دوه منزله هم وو. په ځينو ځايو کې يې د لرګيو ستر ستر ديوالونه تاو کړي و او د کورونو انګړونه يې پرې خپل کړي و. په دې انګړونو کې به وزې ، ميږې او نور حيوانات او سيدل.

ځايي اوسيدونکو به د هغه ځاې دحکومت په معاش ددې ځنګلونو څخه لرګي پريکول او خپل ژوند به يې پرې تيراوه.

حماد ، پشپال او رتنا درې واړه د وينا سره يو ځاې د لرګيو يو ډير ښکلي کور ته ورننوتل. کور ډير ستر انګړ هم درلود. په يوې خواکې يې يوه غوا تړلې وه، حماد د رتنا او پشپال سره يو ځاې د کوره بيرون تم شو ، وينا دننه ولاړه ، دسرد پاسه يې داوبو ډک منګې د لرګيو په ګړونجې باندی کيښود ،او د دروازې په لوريې مخ کړ او حماد ته يې وويل:

»وروره ! بيرون ولې تم شوئ ، دننه راشئ دا ستاسو خپل کور دې.» حماد دخپلو ملګرو سره يو ځاې دننه ورننوت. څرنګه چې باران نور هم تيز شوې و په دې اساس وينا دهغوې آسونه او خپله غوا او خوسکې ټول يوې خونې ته ورننويستل او همله ته يې وتړل. بيا يې دوې يوې پاکې کوټې ته يوړل. حماد پشپال په خپلو لاسو را پورته کړ ، وينا د يوه کټ په لور اشاره وکړه تر څو حماد پشپال همله ته څملوي.

د کوټې په منځ کې يو بل کټ هم و. پر هغې باندی رتنا کيناسته. حماد وينا ته وويل:« زه به د آسونو څخه زينونه او خورجينونه را کيباسم. ستا بابو چيرې دې«

وينا ډيره زياته خوشحاله شوه او ورته يې وويل: « مونږ څلوروزې هم لرو ، وروره ، بابو هغه څرلو ته بوتلې دې.څرنګه چې باران اورې په دې اساس به ډير ژر را ستون شي« .

حماد هغه کوټې ته راغې چيرې يې چې آسونه تړلې و. د ټولو آسونو څخه زينونه او قيضې لرې کړې او لاندې يې کيښودې ، په همدې وخت کې رتنا هم دغې کوټې ته راننوتله. او دخپل او پشپال دآسونو څخه يې خپلې تړلې بسترې را پرانيستې او خورجينونه يې هم له ځانه سره

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستل ، په دې وخت کې هغې ته دا احساس شوه چې د وینا باپو هم را ورسید. څکه په انګړ کې د کوم نارینه درونډ اواز اوریدل کیده چې د وینا سره یې خبرې کولې.
بیرون په انګړ کې وینا تر لږې شیبې پورې د خپل باپو سره خبرې کولې ، هغې ورته د حماد سره د مخکیدو ټول حالات وویل. کله چې هغوې دواړه خاموشه شول نو حماد را پورته شو او بیرون را ووت څکه هغه اوس د خپل کاره فارغ شوی و. خو د کوټې څخه د راوتلو په وخت کې هغه یو ځل بیا و پښه نیولې شو . څکه چې د وینا د باپو اواز اوریدل کیده ، هغه د خپلې لمسۍ وینا څخه وپوښتل: « په کور کې د خوراک څښاک څه شته او که نه ؟» وینا په ډیره بې وسۍ سره په ډوب شوي اواز کې وویل: « په مټکې کې لږ څه اوړه شته ، او په ډبلې کې لږ څه غوړي هم شته«
هغه زوړ د هغې د حوصلې په خاطر وویل: ته همدلته او سه زه به له چا څخه لږ څه قرض راوړم. که چیرې چا راکړل خو ښه به وي او که نه د وزو څخه به یوه وپلورم. ته مه ویریږه لورجانې. که هغه ستا ورور دې نو زه به د هغه په خدمت کولو کې هیڅ کمې و نه کړم. کله چې هغه زوړ بیرون وتلو ته چمتو شو حماد په منډه راغې او د وینا په نیکه باپو یې غږ کړ چې :
»صبر وکړه«...
هغه زوړ و درید او بیا د حماد په لور ورمخته شو او خپل دواړه لاسونه یې جوړه کړل او په ډیره عاجزۍ او انکسار سره یې ورته وویل: « رام رام مهاراج«
حماد مخته ورغې او د زوړ سړې پښې یې و نیولې او ورته یې وویل « ته زما د مشرانو په ځاې یې ، ولې زما تر مخه په دومره عاجزۍ سره دواړه لاسونه جوړه کوې ؟ هغه زوړ دوباره خپل لاسونه جوړه کړل او په خپل لړزانده اواز یې وویل: مونږ شودران خو ستاسو نوکران یو ، مهاراجه. زمونږ کار ستاسو خدمت کول دي ، ته ولې زما پښې لمس کوې ؟«
حماد خبره بدله کړه او ورته یې وویل: « زما نوم حماد دې ، زه د وینا ورور یم ، «
زاړه په ډیره خوشحالۍ سره وویل: « زما نوم سیوارام دې ، د وینا نیکه یم ، خو دا ماته باپو وایی ، تاسو کینئ زه ستاسو د خوراک څښاک غم کوم«.
حماد د سیوارام مخه و نیوله او ورته یې وویل: « ما ستا او د وینا ټولې خبرې واوریدلې ، تا ته د خپلو وزو او یا د هغې د بچیانو د پلورلو ضرورت نه شته ، له ما سره پوره نقدي رقم شته«
وینا سمدلاسه مداخله وکړه او ورته یې وویل: « نه وروره ! ته به ولې مصرف ورکوې«
حماد ورته په سختۍ سره وویل « ته چپ شه. کوچنۍ خویندې د ورونو تر مخه خبرې نه کوي ، »
هغه یو ځل بیا سیورام ته وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

»تم شه ، زه په خپله له تاسره بیرون ځم ،« حماد هغه کوټې ته ورننوت چیرې یې چې آسونه تړلي و ، هغه د خپل آس د زین څخه یوه بوری او یو لوي ټاټ را واخست. سیورام ترې په ډیره مینه وپوښتل:
»په دې بورۍ او ټاټ کې به څه راوړې ؟«
حماد ورنژدې شو او ورته یې وویل: « په بورۍ کې د آسونو له پاره دانه ، او په ټاټ کې ورته وابنه او ګیاه راوړم«.
سیورام ورته په خندا شو او ورته یې وویل: په کور کې وچ بوس شته ، هو ! دانه به را وستل غواړي.
حماد د څه فکر کولو وروسته ورته وویل: ایا په کلی کې کوم بازار شته ؟«
»هو ډیرستر بازار دې د ضرورت هرشې په کې تر لاسه کیږي«
»له ماسره څلور فالتو آسونه دي ، که چیرې زه هغه پلورل وغواړم ، نو ایا څوک اخستونکې به یې پیدا شي«
سیوارام ورمخته شو او د حماد د لاسه یې بورۍ او ټاټ واخست او ورته یې وویل « دا دواړه شیان ماته راکړه ، ته آسونه له ځانه سره را وړه ، که چیرې ستا آسونه ښه او په غوښه پټ وي نو هلته به د رسیدو سره سم وپلورل شي«.
د آسونو د راوستلو نه مخته حماد یو ځل بیا د سیوارام څخه وپوښتل: « وینا به تاته ویلي وي چې زما یو ملګري سخت زخمي دي ، ایا د هغه د علاج له پاره به کوم حکیم پیدا شي ؟«
»ته آسونه راوړه ، د هر څه بندوبست به وکړل شي«.
حماد چې د رتنا د عزت د خوندي ساتلو په خاطر هغه څلور کسان وژلي و ، د هغوې څلورو واړو آسونه حماد را پرانستل او د سیوارام سره بیرون ووت.
اوس نو باران نور هم تیز شوې و. اوس یې د پرښک په ځای په پوره ځواک سره اوربنت پیل کړې و . وینا کوټې ته ولاړه او د غوا او وزو څخه یې د شیدو لوشلو کار پیل کړ. رتنا چې د خپلو آسونو د خورجینو څخه سامان را ویستلې و د غه ټول حال په سترګو کوت. هغې د پشپال په لور وکتل او ورته یې وویل:
»وروره ! ته به وږې شوې یې ، ایا څه خورې ؟«
که څه هم پشپال ترې خفه شوې و خو بیا یې هم په ډیره نرمۍ سره ورته وویل: « حماد بیرون تللې تر څو هغه بیرته را ستون نه شي غذا ته زمونږ دواړو لاس وروړل هم ګناه ده. هغه چې راشی نو بیا به ټول یو ځای ډوډۍ و خورو. رتنا خاموشه شوه او نژدې راغله او د پشپال په خوا کې کیناسته.
کرار کرار یې د هغه سر زور کاوه او بیا یې په مینه کې د ضد کولو په بڼه وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

»وروره ! زه خو دهغوې ډوډۍ او دهغوي لوښو ته لاس هم نه وروړم. زمونږ سره دخوراک کافي شیان او لوښي شته دي«.

پشپال ورته دا ځل په نرمۍ سره وویل:« هر هغه څه چې ته غواړې ویې کړه. زه پوهیږم چې ته ددهرم په اړه ډیره سخته یې. خو بیا هم یوه خبره یاده ساته. کله چې زه دحماد تر څنګ کینم او غذا خورم نو ته به خاموشه اوسې. دخولې نه یو بد لفظ هم را ونه کاږې ، او که نه زما او ستا ترمنځ به جنګ وشي «.

رتنا کوم ځواب ورنه کړ ، هغه خاموشه وه او کرار کرار یې دخپل ورور سر زور کاوه. لږه شیبه وروسته دواړه ورور او خور په حیرانتیا سره بیرون وکتل چې حماد کور ته را ننوتې دي ، دهغې په یوه اوږه د دانو ډکه بوجۍ ده او په بله اوږه یې په ترلي ټاټ کې د یوه ستره ګنډه ده. انګړ ته د راننوتلو سره سم دهغه پښه وخویده او په ډیره خرابه توګه په ځمکه کې ککړ شو. هلته په کوټه کې پشپال یو ناڅاپه چیغه کړه.

»حماده ....حماده ... کوم ځاې خو به دې زخمي شوي نه وي ؟» رتنا بې حسه او بې حرکته په خپل ځاې کې ناسته وه. دبلې کوټې څخه وینا هم په یوه منډه بیرون راووتله ، په دې وخت کې حماد بیرته راپورته شوې و خو د ټاټ کالي یې په ځمکه کې لیت پیت شوي و ، وینا ترې په اندیښنې سره وپوښتل.

»وروره ! څه درپیښ شول ؟» حماد ورته په خندا شو او ویې ویل:

»دپښې په خویدو باندې لاندې را پریوتم ، باران خو ځمکه جوړې کړې دي ،» دوینا تر سترګو یې هغه درنه بورۍ په یوې جټکې سره اوږې ته واچوله او هغې کوټې ته ولاړ چیرې چې آسونه تړلي وو. وینا ور مخته شاو او په ټاټ کې یې تړلي ګنډې ته وکتل ، حیرانه شوه چې په هغې کې د خوراک څښاک ډیر زیات شیان تړل شوي دي. حماد بیا بیرون راووت او وینا ته یې وویل:

»دا ستاسو له پاره دخوراک څښاک سامان دي ،دا چیرې کیږدم ؟«

وینا د یوې کوچنۍ کمرې په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل: « هلته یې په پخلنځي کې کیږده . «

حماد هغه ګنډه را واخسته او پخلنځي ته یې راوسته ، وینا یې هم تر شا شا را روانه وه. په ځمکه باندې د ګنډې د ایښوولو وروسته کله چې حماد خپله ملا نیغه کړه نو وینا ورته په ډیره بې وسه احساس سره وویل:

»وروره ! دا دومره سامان دې د څه له پاره اخستي دي ، په دې خو به تا ډیرې زیاتې پیسې مصرف کړې وي.زمونږ کار ستاسو خدمت کول و ، خو برعکس تاسو پر مونږ احسان بار کړ«

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد ورته په خندا وویل:« ته بې عقله یی ، په خویندو به د وروڼو احسان لا څه وي. ته خو زما خور یی ستا د هر ضرورت پوره کول زما په غاړه دي«
وینا ورته په ډوب شوي اواز کې وویل: « تاسو خو د اسمان ستوري یاست ،وروره ! څوک به د چا داسې خیال وساتی« .
حماد غوښتل څه ووایی چې په دې وخت کې سیوارام کورته راننوت. دهغه سره یو حکیم هم و چې په لاسو کې یې د پوستکي څخه جوړه شوې یوه خلطه نیولې وه. سیوارام هغه حکیم له ځانه هغه خونې ته یوړ چیرې چې پشپال اورتنا دواړه پراته و. حماد هم وینا ته د څه ویلو پرته دهغوې تر شاشا ورغې ، وینا په پخلنځي کې کیناسته په ډوډۍ پښولو یې پیل وکړ.
کله چې سیوارام ، حکیم ، او حماد ټول هغه کمرې ته ورننوتل نو رتنا دخپل وروړ د کټ نه پورته شوه او لږ څه شاته ولاړه او هملته ودریده. حکیم د پشپال په لور په اشارې کولو سره د سیوارام څخه وپوښتل:
»دا څه ډول زخمي شوې دې ؟» پخوا له دې چې سیوارام څه ووایی حماد په خبرو پیل وکړ. او درتنا په لور یې اشاره وکړه او ویی ویل:
»دغه مخته ولاړه پیغله ددې زخمي ځوان خور ده. دهغه څو پیژندونکو خلکو دهغه څخه دهغه دخور لاس و غوښت ،خو دوې ونه منله ، په همدې خاطر یې هغوې دښمنان شول ، دموقع او فرصت نه یې په ګټې اخستو سره ددوې مور اوپلار دواړه ووژل. خو دوې دخپله کوره په تیښته بریالي شول خو هغوې ددوې پسې لاره و نیوله. او دا ځوان یې زخمي کړ او خور یې ترې و تښتوله. اتفاقا چې زه هم دهمغې لارې څخه تیریدم. ما ددې زخمي پشپال سره مرسته وکړه اودهغه ددښمنانو سره و جنګیدم اودهغه خور مې ترې خوندي کړه .بس همدومره کیسه یې ده«.
حکیم په ډیرې حیرانتیا سره د حماد په لور وکتل او په ډیرې خوشحالۍ سره یې ورته وویل « که زه غلط شوې نه یم نو ته راته مسلمان ښکارې«
حماد ورته په ډیره انکسارۍ سره وویل: « ستا خبره سهی ده. زه مسلمان یم«
حکیم یو ځل بیا د روغبړ په خاطر د حماد په لور لاس ور اوږود کړ او ورته یې وویل « السلام علیکم«
حماد په ډیره حیرانتیا سره د حکیم په لور لاس ور اوږود کړ اود هغه لاس یې په خپلو لاسو کې ونیوه ، پخوا له دې چې ددې دواړو څخه کوم یو څه ووایی ، هلته ولاړ سیوارام حماد ته وویل: « حکیم صیب هم مسلمان دې ، او ابوبکر نومیږیَ«
حماد یو ځل بیا د ابوبکر سره په ډیره مینه روغبړ وکړ اود پشپال د علاج هیله یې ورڅخه وکړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوبکر ورمخته شو ، رتنا ته یی یوې لورې ته د لرې کیدو وویل. بیا یی د پشپال دزخمونو پټۍ را پرانیستې او دحماد په لور د کتلو په وخت کې یی وویل:
»که زه غلط شوی نه یم نو دا پټۍ به همتا تړلې وي ،ځکه چې د جراحۍ او دمرهمو او پټۍ دغه ډول تړلو طریقه په منځني ختیځ کې مسلمانانو رواج کړې ده«.
حماد ورته په ځواب کې سر وخوځاوو.
ابوبکر ، اوبه را وغوښتې او لمړۍ یی ټول زخمونه په ښه توګه پریمینځل ، بیا یی په زخمونو باندې دوه ډوله سفوف وشیندل اوهغه یی وچ کړل.بیا یی ټول زخمونه د مرهمو څخه ډک کړل او پټۍ یی پرې و تړلې ،بیا یی خپل سامان په خپله خلطه کې د ایښودو نه وروسته پشپال په اوږه و ټپاوه او ورته یی وویل:
»که زما الله وغواړي نو لږه شیبه وروسته به دې دزخمونو درد راټول شي او په ډاډ سره به ویده شي. زه اوس ځم اوسبا بیا راځم«
حماد دخپلو کالیو څخه څو سیکې را وویستلې او دابوبکر په لور یی لاس ور وغځاوه او ورته یی وویل چې « دا له ځآنه سره کیږده«...
ابوبکر یی خبره ونه منله او ورته یی وویل: « زما سره دالله تعالي له اړخه راکړل شوي هر څه شته ، زه دې ته اړتیا نه لرم ، په دې زمکه تاسو اجنبیان یاست ، ستاسو اړتیاوې زما څخه ډیرې اړینې دې ، زه دا نه اخلم«
حماد ورته په زوره هغه سکې په جیب کې واچولې او ورته یی وویل: « دا ستا حق دې ،ته په دې سخت باران کې دلته راغلې یی ، همدا ستا مهرباني ده«
ابوبکر پاځید او د حماد لاس یی پوره زور کړ او ورته یی وویل « ته له ماسره بیرون راشه ، بیرون اوس تیاره شوې ده ، زه به ددې په اړه تاته احتیاطي تدابیر و ښایم« .
بیرون کوڅې ته د راوتلو سره سم ابوبکر یو ځل بیا دحماد لاس و نیوه او په راز داره توګه یی ورڅخه وپوښتل:
»دکومه ځآیه راغلې یی ؟«
حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل: « د نیشاپور څخه«
ابوبکر ترې یو ځل بیا وپوښتل: « د راتګ مقصد دې څه دې ؟«
حماد خبره ګول مول کړه او ورته یی وویل: « زه د تجارت په سلسله کې ډیر ځم راځم. خو اوس مې منزل د سرسوتي ددریاب په غاړه د بهیم سیم کلې دې ،هلته به دیوه سوداګر بدري نات سره ملازمت کوم ، هغه زماسره پیژندګلوي لرې ، او زه هم پرې پوره باور او اعتماد لرم« .

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوبکر په تیزو سترګو د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل: «ستا د سترګو ژور والي او عقابي بڼه ،ستا د جسم دغه توانایي او د مخ نښبي نښاني دا هرڅه دا ډاګیزوي چې ته د تجارت له پاره نه یې پیدا شوي ، که زه په غلطه نه اوسم نو قدرت ته د یوه خاص کار له پاره ټاکلې یې. او په ډاډ سره به په هغه کار کې زما د ملت او مذهب ارامتیا او اسودګي پټه وي» حماد ځواب ورنه کړ او خاموشه شو.

ابوبکر یو ځل بیا ورته وویل: «زه نه غواړم چې ته ما ته کوم راز ووایې. خو دعا کوم چې د کوم مقصد له پاره د غو اجنبي زمکو ته راغلې یې، زما رب درته برې او کامیابي در کړي«

حماد او زوړ ابوبکر په خوشحالۍ سره مخته روان و. د لږ څه مخته تللو څخه وروسته ابوبکر یو ځل بیا حماد ته په غوږ کې وویل: «زما د ملت زړه ور بچیه ! د عمر او تجربې له اړخه له تا څخه د زیاتوالي په خاطر یو نصیحت درته کوم ، واوره یې ! د دې زمکو خلک په طبقاتو ویشل شوي دي او خمیر یې د تزویر او فریب څخه ډک دي د لته به ته د دوې د هر ډول فریب ،مکر او غدر سره مخ کیږې ، دوې به د خپل باطني خباثب له مخې پر تا د تیارو په خیر د راخپریدو هڅې کوي«

ابوبکر لږ څه تم شو اوبیا یې وویل: «ته به د لته هرې لورې ته مختلف ډول رنګونه وینې ،خو د هر رنګ اغیز وپیژنه او په مقابل کې یې خپل عکس العمل څرګند کړه. د ضرورت په وختو کې ورته د مرغۍ ترانه او د بلبل اواز وګرځه ، او په خرابو ورځو کې ورته سوځونکې شعله او بلونکې لمبه و ګرځه ، ترڅو دا خلک له تا څخه وویریږي او ستا عزت او احترام وکړي ، که چیرې ته د لته ځانته د کار له پاره راغلې اوسې او کوم رهبر او رهنما و نه لرې ، نو بیا زما د ملت بچیه ، واوره چې ! ملخان هیڅ پادشاه او لاربنود نه لری خو بیا هم ټول یوه اړخ ته وزرونه خنډي او الوزي ، لکه څنګه چې کوچ د شودو د پریمینځلو څخه اووینه د پوزې د تاویدو له امله پید کیږي په همدې توګه به ته هم د لته د حکمت او تدبر سره اوسې. زما زړه وایي چې ستا سو اړیکي به د غزني د حکمرانانو سره وي ، که چیرې همداسې وي نو هغه وخت به ډیر ژر راشي چې دغه بت پاله او شرک کونکې قوم ،کوم چې نن مونږ مسلمانان د ذلیلو انسانانو څخه هم کم ګڼي د مسلمانانو په لاسو فتحه شي او هغسې به له منځه ولاړ شی لکه څنګه چې بني اسرائیلو خداې پریښود او د غو ایانو پالل یې پیل کړل او په دې توګه تباه او برباد کړل شول».

ابوبکر په یوه ځاې کې تم شو او په خپل مخکې یوې دروازې ته یې اشاره وکړه او ویې ویل: «دا زما کور دې ،نن شپه به زما سره د لته پاته شې او ماښامې به راسره تیر کړې ، زه غواړم له تا څخه ډیر څه واورم« .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد ورته د عذر په توګه وویل: « ماته د بیرته تللو اجازه راکړه ، او که نه هغوي به زما په اړه شک وکړي ځکه د بهیم سیم دکلي په لور چې د بدرنات سره د کتلو له پاره ورځم نو دغه دواړه هم دهغه خورین او خورزه دې او دوې هم همله‌ته روان دی ،زه به ستا د نصیحت په مطابق په دې زمکو کې محتاط اوسم« .

دواړو یو دبله سره خداي پاماني وکړه او په باران او تیارو کې دواړه یو دبل سره جدا شول. ابوبکر دخپل کور په دروازه کې و درید او تر لرې لرې یې حماد کې سترګي تومبلې وي او څاره یې. کله یې چې هغه د سترګو څخه پناه شو نو ددعا په بڼه یې لاسونه پورته کړل او دخپلو اوښکو ډکو سترګو سره یې په ډیرې عاجزۍ سره دعاوکړه چې:

»اې زما ربه ! ته کردګار او کریم یې. زما دملت دغه پاسبان د سهار د تازه والي په څیر تازه و ساته ، او هره ورځ د شرق نه د راختونکي لمر په څیر یې کامیاب او کامران کړه » بیا زاړه ابوبکر دخپلې دروازې پله و تړکوله.

کله چې حماد بیرته ستون شو نو رتنا د خپل وررور سره ناسته وه او خبرې یې کولې ،اودهغه د زړه دخوشحالولو هلې ځلې یې کولې ، کله چې هغه د کوټې په لور ور روان و نو په دې وخت کې وینا د پخلنځي څخه را ووتله او ورته یې وویل: « وروره !ډوډۍ نه خورې ؟» حماد د پشپال د کوټې په لور اشاره وکړه او ویې ویل:

»هلته یې راوړه«

حماد چار چاپیر وکتل ، کیدې شي چې سیوارام به یې کوت ، ویې کتل چې هغه د وینا سره یوځای هلته په پخلنځاي کې ناست دي ، کیدې شي هغه ته څه را په یاد شوي وي نو په دې خاطر یې وینا ته وویل:

»وینا ، وینا خورې ! باپو دلته لږ راولیږه» پخپله هغه همغې کوټې ته ورننوت چې آسونه یې په کې تړلې و.

لږه شیبه وروسته سیوارام هم همغې خونې ته ورننوت او ویې ویل: « ما سره څه کار لرې ؟«

حماد دخپل آس په شا باندې لاس راښکود او ویې ویل: « تا ویلې و چې په کور کې پروړه شته«

سیوارام ورته وویل: « پروړه خو دلته ډیره ده. بیا یې د کمرې کونج ته اشاره وکړه او ویې ویل: هلته د پروړې ډیرې پروت دې. اوس یې څه کوئ یوځل ډوډۍ وخوره«..

حماد د تلل شوو چټو بوجۍ پرانیسته او ویې ویل: « لمړۍ به ددې بې ژبو د خوراک بندوبست وکړم بیا به یې په خپله وخورم«

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوارام هم ورسره دهغه په کار کې مرسته وکړه. دواړو یو ځای آسونو، غوا، خوسکي، او وزو ته خوراکي شیان په اخورو کې ور واچول.
سیوارام بیرته پخلنځي ته ستون شو، حماد هم لاس و مخ پریمینځل او د پشپال خوني ته ورغې.
حماد د پشپال په بستره کیناست، څولمحې په فکر کې ډوب ناست و بیا یې په ټیټ اواز سره پشپال ته وویل:
»پشپاله ! که بده یې و نه ګڼې نو یوه خبره درته وکړم«
پشپال ورته په خندا شو او و یې وویل: «څه چې وایې، زما څخه د پوښتنې پرته یې وو ایه، که ښکنځلې راته وکړې هم بده به یې و نه ګڼم«
حماد خپل سر ونیژدې کړاو په غوږ کې یې ورته وویل: «راځه چې نن شپه یو ځای د دهرم دغه ګنډې ټوټې کړو. راځه چې د لرې شیبې پورې ددغو رسیو د جال څخه ځان ازاد کړو چې انسان یې په طبقاتي جنګ کې راښکیل کړې. زما دوسته ! راځه چې د لږ وخت له پاره دا له یاده وکاږو چې زمونږ د ډلې څخه څوک کشتهري دی، څوک ملیچ او شودر دې او... نن شپه د دهرم ټول هغه اوازونو تر مخه خپل غوږونه بند کړه چې دا حکم درته کوي چې ملیچ، هندو په ټولنه کې د ګلې (رمې) دتیریدو د ګرد غبار دي او دا چې د پنډتانو دمقدس سندرو اوریدل اړین دي. اونن شپه یو ځای خپلو میزبانانو ته دا احساس ورکړو چې مونږ ټول یواځې انسانان یو ددې نه اخوا زمونږ تر منځ هیڅ ډول طبقاتي ښکته پورته وجود نه لرې. ددې ځایه د وتلو وروسته زما تګلاره به دمسلمانانو په خیر وي او تاسو دخپل دهرم په طبقاتي تیارو کې هر څه له یاده و کاږئ. زما په مذهب کې کوم انسان زړه خفه کول ستره ګناه ګڼل کیږي، راځئ چې نن شپه دا ټول هر څه هیر کړو او خپل شودر میزبانان د ذهني او قلبي شقاوت نه خوندي وساتو«.
حماد لږ څه نور هم په پشپال باندې زور راوست او ورته یې وویلې: ایا په دې معامله کې له ما سره لاس راکولو ته تیار یې ؟«
پشپال په خوشحاله زړه او خندا وویل: «ته خو ددهرم دروح او د سهار د رڼا په خیر پاک انسان یې . ستا خبرې او مرکې لکه دشهدو په خیر خوږې او ژوند بخښونکې دي.» بیا پشپال د حماد څنګ ته سر ور نژدې کړ او په خوشحالوونکې اواز یې وویل:
»حماد، حماد ! زه دخپل ماما بدري نات کور ته ډیر تګ راتګ کوم، هغه دمسلمانانو سره ډیر لین دین لرې. ماته هلته دمسلمانانو سره دخبرو کولو ډیر فرصت تر لاسه کیږي. ماته ستا په مذهب د پوهیدو په اړه دهمغه ځآیه ډیر معلومات تر لاسه شوی دي. زه له تا سره ژمنه کوم چې د نن نه وروسته به د ذات پات په خلاف اواز پورته کوم.ماته ستا د مذهب دا فرمان ډیر محبوب دي

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې وايي: ټول انسانان يو ډول دي ، د الله تعالي په وړاندې د عزت خاوند هغه څوک دې چې ډير پرهيزګاره اوسي. حماده ، واوره ! ما ستاسو د صحرايي رسول صلي الله عليه وسلم هغه طلايي الفاظ هم لوستي چې د حجة الوداع په موقع يې فرمايلي و. زما زړه وايي چې ډير ژر به هغه وخت راشي چې زه او ته لاس په لاس يو ځاى په يوې لاره روان اوسو«....

معلوم نه شوه چې پشپال کله خاموشه شو .بيا يې د خبرو مخه بدله کړه او ويې ويل: « زما ايمان دې چې د کوم انسان روح چې د خداې سره وريوځاې شې همغه مصؤن دې او همغه ته د پيدا ايښت او مړيني نه اخوا هغې لورې ته د تللو موقع او فرصت ورکول کيږي«.

حماد او پشپال په خپلو کې خبرې اترې کولې او بل اړخ ته يې د کټ په سر ناسته رتنا د لنډې مار په څير د قهر او غضبه اوښته را اوښته. په همدې وخت کې وينا هم د ننه راغله. د هغې په لاسو کې يو ستر پتنوس و چې مختلف ډول سابه ، ډوډۍ او د خوراکي نور شيان يې په کې د ونو په پاڼو ايښودي و. وينا هغه پتنوس د حماد تر مخه د پشپال د کټ د پاسته کيښود او ويې ويل:

»حماده وروره ! د استاسو د دريوا ړو له پاره ده.» بيا يې په ډيره همدردۍ سره وويل:

»وروره ! کالي دې لامده شوي دي ، په ختو ککړ دي ، هغه وکاږه او نور واغونده ، که چيرې له تاسره نور کالي نه وي نوزه به د باپو اضافه کالي درته را واخلم«.

حماد راپورته شو او ويې ويل « ته اوبه راوړه ، زه به کالي بدل کړم«

حماد راپورته شو او هغه کوټې ته ولاړ چې اسونه په کې تړل شوي و .لږه شيبه کې يې کالي بدل کړل اوبيرته راستون شو ، هغه د ټاټ نوي کالي اغوستي و . وينا لا تر اوسه همهلته ولاړه وه. د حماد په کتلو سره يې وويل:

»حماه وروره ! ته ولې د ټاټ کالي اغوندې ،...ايا د سونډو اويا تار نورې کپړې نه لرې....؟«

حماد ورته په خندا وويل: « بس همداسې يې وګڼه. زما په وجود هغه کالي ښه نه لګي. نو ته لا تر اوسه همدلته ولاړه يې ، اوبه نه راوړې ؟«

وينا په غمژن غږ سره وويل: وروره ! که له تاسره کوم لوښې وي نو رايې کړه په همغې کې به درته اوبه راوړم« .

حماد ترې په حيرانتيا سره وپوښتل: « ايا له تاسو سره کوم لوښې نه شته ؟«

»لوښې خو زيات دي وروره ! ما داسې انګيرله چې کيدې شي تاسو زمونږ په لوښو کې خوراک څښاک ښه و نه ګڼئ ، په دې خاطر مې په پاڼو باندې سابه او نور خوراکي شيان کيښودل اورا مې وستل.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد د خوراک څخه ډک پتنوس بیرته وینا ته ورکړ او ورته یې وویل: دا ټول بیرته یوسه او هرشي په خپل خپل لوښي کي کیږده. ته زما خور یې ، او ددې نه اخوا بله ستره رشته به له کومه شي«!
وینا ولاړه او څو لمحې بیرته راستنه شوه ، دا ځل یې په پتنوس کې د خوراک شیان ټول په خپلو خپلو لوښو کې ایښودي و ، تر څنګ یې داوبو لوښې هم راوست. هغې دا ټول شیان د حماد تر مخه کېښول او پخپله بیرون ووتله. حماد رتنا ته د څه ویلو پرته پخپله هم په خوراک پیل وکړ او پشپال ته یې هم دخوړلو وویل. رتنا دخپل آس د زین څخه دخپل خوراک شیان را وویستل ، هغه یې د سرو او سپینو زرو په لوښو کې کېښول او د اوبو پتک یې خپلې مخې ته کېښود او په خپل خوراک یې پیل وکړ.
وینا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله ، او د خوراک د خالي لوښو د پورته کولو په وخت کې یې حماد ته وویل: « تاته به هم په همدې کمره کې کټ واچوم« .
حماد راپورته شو او ویې ویل: « نه ، زه به په هغه کمره کې ویده کیږم چیرې چې آسونه ولاړ دي. او واوره ! ماته کټ اوبستره مه راوره ، ما له ځانه سره د ویدو کیدو پوره شیان راوړي دي« .
وینا ترې په خفګان سره وپوښتل: « هلته خو هیڅ نه شته نه بستره شته ، نه کټ ، تا له ځآنه سره څه راوړي دي او هلته چیرې ویده کیږې ؟«
حماد په چینګه خوله ورته وویل: « هلته هر څه شته ، له ما سره بستره شته ، او هلته په کمره کې د وښو ډیر لوې ډیرې پروت دي ما دهغې ډیرې څخه وابنه خواره کړي دي او دهغې د پاسه خپله بستره اوا روم ، اوس ماته نه د بسترې ضرورت شته او نه د کټ«.
وینا ورته په تروه توګه وویل: « نه وروره ! زه به درته په وښو د ویده کیدو اجازه درنکړم. زه به په همدې کمرې کې ستا کټ اوبستره هم جوړه کړم. ځکه د شپې له اړخه به ته دخپل زخمي ملګري خیال هم ساتې«
حماد دوینا په سر لاس راښکود او ورته یې وویل: « زما دملګري غم مه کوه ، دهغه سره یې خور شته ، همغه به یې د شپې خیال ساتي ، تر څنګ یې دحکیم ملهمو دهغه د زخمونو درد راکم کړې دي ، دشپې به هغه ته یوآځې د اوبو اړتیا پیدا کیږي ، خو دهغې له پاره رتنا شته ، او درتنا سره مشکیزه هم شته. ددې سره سره بیا هم که چیرې اړتیا ورته پیدا شوه نو ماته به دې څنګ کوټه کې غږ کولې شي« .
پشپال هم څه ویل غوښتل خو د حماد په اشارې سره خاموشه شو. وینا حماد ته ګوابښ وکړ چې که چیرې د وښو دپاسه ویده شو نو باپو ته به یې شکایت وکړي«
حماد ورته په ډیره نرمه توګه وویل « ښې خویندې دخپلو ورونو نه شکایت نه کوي«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد پشپال ته شپه په خیر وویلې او بیرون راووت. وینا هم ورسره وه. دواړه هغې خونې ته راغلل چیرې چې آسونه تړل شوي و، وینا وکتل چې حماد په ریښتیا هم د کوټې په کونج کې وابنه پراخه کړي دي او د هغې د پاسه یې خپله بستره اواره کړې ده. د وښو د پاسه غوړول شوې څادر هم د ټاټ و، او بړستن یې هم د ټاټ څخه جوړه وه.

پخوا له دې چې وینا څه ووایي، حماد خپلې یوې لورې ایښودل شوو جامو ته چې لمدې او په ختو ککړې وې اشاره وکړه او ورته یې وویل:

وینا خورې! که چیرې ته د خپل ورور له پاره څه کول غواړې نو هغه دا دې چې زما دا کالي واخله او پریې مینځه.

وینا کالي له ځانه سره را واخستل او چپ چاپ د کوټې څه راووتله. حماد اسونو، غوا، خوسکي، او وزو ته نوره ګیاه هم ور واچوله او پخپله په بستره کې ورننوت. خو بیرون سخت او ویروونکې باران وریده.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسمه برخه

د شپې غمجنې لمحې نورې له منځه تلونکې وې ، د لمر راختلو او د سهار غوټیو په خپلوکې سرونه نژدې کړي و . د ټولې شپې د اوریدلي باران او دیخې هوا نه ستومانه شوو مرغانو په خپلو ججورو کې د سهار د بیدارۍ اعلان کاوه ، سهار د بندصدف په څیر را ځرګند شوې و او د کائیناتو د خالق دارادې او مقصود په څیر یې د انسان د جوهر دازمیښت کار پیل کړې و.

حماد هملته په وښو باندې په خپور کړې د ټاټ په څادر د سهار لمونځ ادا کړ. بیا را پورته شو او خپلو اسونو او نورو ولاړو حیواناتو ته یې نوره دانه او ګیاه واچوله. په همدې وخت کې رتنا هم دغې کوټې ته راننوتله. د سهار په وخت کې هغه د خپل ګلګون مخ او اوږد قد او اوږدو زا ځوړندو زلفو او د مخ په ښایست کې څه بل منګه معلومیده. هغه حماد ته نژدې راغله او خپلې شونډې یې پرانیستې او ویې ویل:

»له تا سره څه ویل غواړم«

حماد دهغې لورې ته د کتلو پرته د خپل آس تر مخه دانه او ګیاه سره ګډوډوله او ورته یې وویل « وو ایه«

رتنا لږ څه فکر وکړ او بیا یې د یوې جاذبې پیغلې په څیر د شرر او شوخۍ نه په ډکې لهجې باندې وویل:

»تا خو د خپل احسان تر چتر لاندې زما د وړور د هرم اخستې دې ، تا دومره ستر کار کړې دې چې له پاره یې کومه بدله نه شته. تا زما د وروړ دهرم دومره لاندې را پریباسلې دې چې هغه د یوه کهشترې سره بیا هم ستا په خاطر ملیچ ګرځیدلې دې. ته چل بازه یې او زما وروړ ته د لارښود او رهنما په څیر را ځرګند شوې یې او هغه دې د خپل د هرم څخه بې لارې کړې دې. حال دا چې ته ښه پوهیږې چې ته مسلمان یې او مونږ هندوان یو . او په دې هم خبر یې چې ستا سو او زمونږ تر منځ هیڅ ډول رشته هم نه پیدا کیږي. بیا دې ولې زما په وروړ د شودرانو غذا دهغوې په لوښو کې وخوړله«.

حماد د رتنا په لور ور وګرځید او دهغه خبره یې پرې کړه او ورته یې وویل: « ته یوا ځې د دیوتاګانو او بتانو د سترګو نه وینې.» بیا یې د رتنا په اوږې لاس کېښود او ورته یې وویلوې:

»دیوې ! و اوره چې زه ستا سو د ښمن نه یم«.....

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

رتنا د حماد خبره پوره کیدو ته پرېنښوده. او د ډیر نفرت او کرکې څرګندونه يې وکړه او سمدلاسه يې د هغه لاس د خپلې اوږې څخه هیسته ټیل واهه او ورته يې وويل: «ورځه، ورځه، زما په اوږې لاس مه ږده، ستا (د مسلمان) له خوا زما د وجود لمس کول زما د دهرم او عقيدې مرګ دې»

حماد ډیره خفه شو او په غوصې او قهر سره يې وويل: «تا زه د محبت او شفقت په لباس کې کتلې يم، خو کله چې زما غصه او قهر ووينې نو خپل ژوند به له یاده وکاږې، خپل ځان کنترول کړه او بیا له ماسره خبرې وکړه زه خو ستا غلام يو نوکر نه يم. ما ستا د ورور ژوند او ستا عزت خوندي ساتلې او پر تاسو مې احسان کړې خپل ځان مې په تاسو نه دې پلورلې»....

رتنا د خپلو کالیو څخه يوه لویه ککوړه را وویسته، او په ډیر قهر او غضب يې وويل: «ووایه ! زمونږ د دواړو ورور او خور سره د کومک څومره بدله غواړې»...

حماد هم په غصې کې تاو راتاو شو او ويې ويل: دا انساني جذبې او احساسات دي چې هیڅوک يې نه شي اخستلاې، څوک پلورونکې يې نه شته، ورځه او ددې ځای په لرې شه او مادې نه اخوا نور مه په قهروه».

رتنا يو ځل بیا په قهریزه توګه وويل: «ته خو ماته يو معمولې او بداخلاقه انسان معلومیږې، دلته که زما تر مخه ستا د مذهب او په خپل خداې او رسول صلي الله عليه وسلم باندې د پاخه يقين لرونکې هم وی نو د هغه ايمان به هم واخلم، ته خو هیڅ حیثیت نه لرې»....

د حماد رنګ د غصې نه تک سور شو، بیا يې ښې لاس پورته کړ او رتنا يې په خولې باندې په پوره قوت سره ووهله. هغه په هوا کې پورته شوه او لرې پریوته. د تکلیف او درد له مخې يې د خولې څخه چیغه ووتله. او په نازکه او سرو و سپینو غومبرو باندې يې د حماد د او سپنیزو لاسونو د ګوتو ښې را ډاګیزه شوې داسې بریښیده لکه د هغې مخ چې د اوسپنې په ګرمو سیخانو داغل شوي وي.

ددې سره سم حماد په هغه کوټه کې په زوره ورغږ کړچې:

»اې د حوا د لوڼو ذلیلترینه روحه واوره ! تا زما خداې او زما رسول صلي الله عليه وسلم ته سپکاوې کړې. زما خداې زما سپر او زما رسول صلي الله عليه وسلم زما فخر او سرفرازي ده. تا چې څه لغوه او چټیات د خولې نه وويستل په همغه اندازه زما ديني روح او زما انقلابي شعور را بیداره شوې، ته چې هر څومره زما څخه د کرکې څرګندونه وکړې په همغه اندازه زما د کرچار او وينا نیکې او رښتونوالې او زما د ايمان ضد زیاتیږې. اې ذلیلې نجلۍ واوره ! زه د هغه قوم سره تړلې يم چې په هغوې کې نه د حوصلې کمښت او نه د همت قحت شتون لرې، که چیرې بیا دې د خپلې ناولې ژبې څخه زما د خداې، رسول صلي الله عليه وسلم او زما د مذهب او ملت په خلاف يوه خبره هم را وویسته نو خبره اوسه چې ژبه به دې پرې کړم. که چیرې ستا د هرم تاته د انسانانو

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه دنفرت او کرکې درس درکوي نو زه دداسې دهرم څخه نفرت لرم چې انسانان په طبقاتو باندي ویشي او دهغوې تر منځ د نفرت او بې اتفاقۍ تخم شیندي ، ورځه ، ددې ځایه ورکه شه ، اوبیا هیڅکله هم زما تر مخه په داسې موضوع د خبرو کولو هڅه او جرئت و نه کړې ، ته دخپل وررور ضد یې. هغه چې ځومره شریف انسان دې ته همغومره شریره او ذلیله یې«

رتنا لړزیده او راپورته شوه اود سرو ګلونو د شاخ په څیر لړزندانه دهغې کوټې څخه را ووتله. حماد بیرته خپل کار ته دوام ورکړ. رتنا په خپل مخ باندې خپل لاس ایښودې و اوخپلې کوټې ته ولاړه.

هغې وکتل چې پشپال هم را ویښ شوې دې ، د هغه د اوښکو ډکې سترګې په چت نښتې وې ، کله یې چې رتنا د څنګه تیریدله نو پشپال ورته په سخت اواز وویل:

»داسې بریښې چې حماد یو اځي یوه څپیړه په مخ وهلي یې .چې ته یې اوس د ښو دپټولو هڅه کوې ، رتنا ته ښځه نه یې بلکه شیطانه یې . ما دلته په ملاسته ملاسته ستا او دحماد خبرې دهغې بلې کوټې څخه اوریدلې ، حماد اوتار اوفریښته ده ، تا دهغه زړه مات کړې ، تا دهغه خداې ، دهغه رسول صلي الله علیه وسلم ، دهغه مذهب او دهغه دملت سپکاوې کړې. تا غوښتل هغه په قیمت واخلې. تا دهغې داحساناتو د بدلې ورکولو هڅه کوله. تا دهغه تر مخه د خپل دهرم رازونه راپرانستل. ایا ته پوهیږې چې زمونږ دهرم انسانانو ته دنفرت درس ورکوي. رتنا کاشکې چې زه دې وررور نه وې. اونه مې ته خور وې ، تا دخپل عمل له مخې زه هم دحماد تر مخه سپک او ذلیله کړم. زه به اوس څه ډول دهغه مخ ته ورځم.» دپشپال اواز ډوب شو او خاموشه شو . رتنا په خپل کټ باندې کیناسته. اوخپل سر یې په دواړو پښو کې ننویستې و او په سلګو سلګو یې ژړل. بیرون لاتر اوسه هم سخت باران وریده. او دکمرې فضا ډیره درنده او غمژنه وه.

حیواناتو ته د ګیاه او دانې د اچولو نه وروسته ، حماد دهغه کوټې څخه بیرون راووت. ویې کتل چې باران همغسې په زور سره اوري. په انګړ کې هم اوبه را جمع شوي دي ، د نغرې څخه دود پورته کیږي. هلته سیوارام او وینا دواړه ناست و . کیدې شي دواړو یو ځاې ددې میلمنو له پاره د سهار غذا تیاروله. حماد د پشپال کوټې ته ورننوت اودهغه په تندې یې لاس کیښود او ترې ویې وپوښتل: « پشپاله څه حال دې دې ؟«

رتنا کوټې ته د حماد په راننوتلو سمدلاسه ارامه شوه ، پشپال په ډیره مینه دحماد لاس په خپل لاس کې ونیوه او ورته یې وویل « تر هغې چې ستا په څیر همدرده اومهربان ملګرې ولرم دټولې نړۍ ستونزې به هم ماته زیان و نه شي رسولې«

بیا پشپال دحماد لاس لږ زور کړ او ورته یې وویل: « حماده ! که بده یې نه ګڼې نو یوه خبره درته وکړم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد چې دغه تر څنګ دغه په کټ ناست وو ، ورته يې وويل: « وو ایه ، څه ويل غواړې»
پشپال اوږده ساه واخسته او ورته يې وويل : « دا خبره مې پرون په زړه کې وه چې تا ته يې وکړم. خو ستا د ستومانتيا فکر را سره شو او پرې مې نښوده. حماده واوره ! د راجه راې پتهورا د خلکو ډلې يوه نه بلکه څو ډلګۍ زمونږ په لټه بوخت دي ، مونږ دغوې د ډلې څخه يو اځي يوه ډله له منځه يوړه. خو دغوې په څير په سلګونو خلک زمونږ لټون کوي ، دغه باران چې د پرون ورځي را هيسی پيل شوې دې د جړيو بڼه يې نيولې ده او تر څو ورځو پورې به دوام پيدا کوي. دا زما د بګوان او رب نعمت وګڼه چې دغې له مخې مونږ ته په ارام او امن سره دلته د را رسيدو او د بهيم سيم په لور د تللو موقع تر لاسه شوې ده. زه اراده لرم چې همدا نن شپه د دې ځايه هغه لورې ته کوچ وکړم. د دې ځايه د سرسوتې په غاړه غاړه به د بهيم سيم کلې درې څلور فرسانګه لرې وي. او مونږ به په شپه شپه کې هلته ور ورسيږو او د دې ګواښونو او خطراتو څخه به خوندي پاته شو . که چيرې مونږ د باران د تم کيدو له پاره څو نورې ورځي هم انتظار وکاږو او بيا د موسم د ښه کيدو وروسته د خپل منزل په لور روان شو نو مونږ به په هر صورت ونيول شو . زه پوهيږم چې په دې باران او بادونو کې به سفر لږ څه ستونزمن وی خو زه هيله من يم ، تا چې زمونږ سره څومره احسان کړې دې نو د يوه بل احسان په کولو به زمونږ څخه مخ وا نهړوې».
حماد په ډيره مينه د پشپال په تندې لاس راښکود او ورته يې وويل: « ستا خبره بلکل سهي ده خو په دې باران کې به سفر کول ستا زخمونو ته ډير زيات زيان ورسوي. خو بيا به هم زه د سيوارام سره خبره وکړم. که چيرې د کوم غوايي ګاډي د پيدا کيدو امکانات وي نو همدا نن شپه به مونږ ټول د دې ځايه هغه لورې ته کوچ وکړو ».
بيا حماد د راپورته کيدو په وخت کې وويل: « زه به همدا اوس د سيوارام سره خبره وکړم»
حماد پخلنځي ته ور ننوت. دغه په کټلو سره وينا په خوشحالۍ سره راپورته شوه او ويې ويل: « راځه ورور ه ! » بيايې يو کټکې را واخست او دغه تر مخه يې کيښود او ويې ويل:
»راځه کينه ورور ه ! » حماد په هغه کټکې کيناست او د سيوارام په لور د کتلو سره يې وويل:
»زه يو تکليف درکول غواړم»
سيوارام ورته وويل: « څومره به ښه وي چې زه له تا سره مرسته وکولې شم»
حماد ځان سنبال کړ او ورته يې وويل: « ايا د دې ځايه د کوم غوايي ګاډي بندوبست کيدې شی.
زما ملګري غواړی نن د ماښام سره سم د دې ځايه حرکت وکړي خو دغه له پاره يو چت لرونکې د څلورو پا يو غوايي ګاډي ته ضرورت دې. ځکه چې د باران په اساس په ښکاره ګاډي کې دغه کيناستل د هغه زخم ته زيان ور رسوي».

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوارام دلږ څه فکر کولو نه وروسته وویل: «غوایي ګاډي خو یو نه چې بې شمیره دي ، ځکه چې ددې کلي خلک د همدې غوایي ګاډو په واسطه د ځنګله څخه لرګي او نور شیان را وړي ، خو معلومه نه ده چې په دغه توپاني باران کې به کوم څوک تګ ته زړه ښه کړي او که نه. او بیا تاسو ځئ کومې لورې ته ؟»
»مونږ د بهیم سیم د قصبې په لور ور ځو. که چیرې زمونږ د تللو وروسته زمونږ کوم دښمن دلته راشي او ستاسو څخه زمونږ په اړه پوښتنه وکړي نو ورته وو وایاست چې د نګرکوټ په لور تللي دي «
»ته دغې په اړه فکر مه کوه ، دا به زه سنبال کړم خو تاسو به په داسې موسم کې«....
وینا د سیوارام خبره غوڅه کړه او په ویره او اندښنه کې یې وویل: « حماده وروره ! په دې سخت باراني موسم کې د بهیم سیم په لور سفر مه کوئ«
حماد ترې وپوښتل چې: « ایا په لاره کې کوم خطر شته ؟«
وینا ورته په ویرې کې وویل: « هو وروره ! ډیره خطره ده. د بهیم سیم په لور د تللو له پاره دوه لارې دي ، یو خو ددریاب نه د تیریدو نه هغه لورې ته کومې څخه چې تاسو راغلي یاست. په دې لارې به تاسو یو اوږد چکر وهۍ او د غرونو د ننه به د منزل کولو وروسته د بهیم سیم کلي ته رسیږئ ، خو دا لاره به تاسو ته شپږ فرلانګه اوږده شي. تر څنګ یې دا لاره هم ډیره خرابه ده. د بارانونو په وخت کې په لاره کې ځای ځای د اوبو ګړنګونه دریږي چې د غوای ګاډي تیریدل ترې شوني نه دي. بله لاره ددریاب د شرقي برخې څخه سره یو ځای ځي. لږ څه ډیر مخته د تللو وروسته په دریاب باندې د لرګیو پل مخته راځي او ددې پل څخه د تیریدو وروسته تاسو بهیم سیم ته ور رسیږئ. ددې لارې ټول واټن نژدې درې فرلانګه جوړیږي ، د څه مودې راهیسې دا لاره بنده ده او هیڅوک پرې د تللو جرئت نه کوي«.
حماد په ډیر غور سره د وینا په لور وکتل او ورته یې وویل: « څنګه خطرناکه ده ؟«
وینا په نیولې نیولې لهجې وویل: « په دې اړه به درته بابو څه ووایي«
حماد د سیوارام په لور وکتل او ورته یې وویل: «ووایه چې دا لاره ولې خطرناکه ده«
سیوارام لکه ډوب شوي په خیر دلږې څخه وویل: « دا یو پخواني او هولناکه داستان دې ، «
»ته یې ووایه، زه غواړم چې وای ورم«.
سیوارام په خپلو شونډو ژبه را ښکوده او ویې ویل: «واوره !څو کاله مخته خبره ده چې زمونږ د کلي په جنوبي برخې او ډهلان ددریاب په لور د غره د پاسه یو ډیر ستر مندر دې چې تر اوسه هم همغسې ولاړ دې. ددې مندر تر څنګ یو ډیر ستر کلې و چې متهلا نومیده. هلته یو ځوان برهمن

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسیده ،نوم یې منوهر لال و. منوهر لال ددې متهلا دکلي یوه پیغله خوښه شوه او غوښتل یې چې واده ورسره وکړي ،دا پیغله هم ډیره ښایسته او خپل سرې وه. هغې ددې برهمن د عشق او محبت ځواب په کرکې او نفرت سره ورکړ او د هغه سره یې د واده کولو څخه انکار وکړ.
د همغې ورځې څخه وروسته هغه برهمن ددې مندر تر شا ځنګل ته ولاړ. د بګوان کار داسې پیښ شو چې هغه برهمن هملته په ځنګل کې و مړ. خو پخپل دویم پیدا ایښت کې یې د زمري بڼه خپله کړه ، بیا یې د متهلا دکلي د اوسیدونکو څخه د انتقام او بدلې اخستلو کار پیل کړ. او په دې کلی یې حملې پیل کړې هیڅ انسان او هیڅ ځناور یې د حملو څخه مصؤن پاته نه شو ، اوریدلي مې دي چې هغې د متهلا یوه ښایسته او ځوانه پیغله نجلۍ له ځانه سره وړې ده. خو هلته یې په ځنګل کې هغه وژلې ، هغه نجلۍ د همدې برهمن په قوت په خپل دویم پیدا ایښت زمرۍ ګرځیدلې ده. او د همغه زمري سره یو ځآي اوسیږي. د همدې زمري د حملو له ویرې د متهلا د کلي اوسیدونکې داسې خپاره واره شول چې کورونه یې لکه د ډیرانو په څیر په ملبو وا وختل. ددې کلي ګڼ شمیر خلک د سرسوتي د دریاب هغه غاړې ته کډه شول. او هلته یې یو نوې کلې اباد کړ. هلته د مندر تر څنګ اوس ددې کلي کنډرې پرتې دي. او هیڅ انسان هغه لورې ته د تللو جرئت نه شی کولې. هغه زمري او زمرۍ دواړه اوس همهلته په دغه وران ویجاړ مندر کې اوسي او د دریاب په غاړه غاړه چې کومه لاره د دریاب سره یو ځآي لاندې ځي د هغه ځایه څوک تیریدو ته نه پریږدي».
حماد په طنز سره ورته په خندا کې وویل: «ته پرې هم یقین لرې ؟ او وایې چې هغه برهمن په دویم پیدا ایښت کې زمري وګرځید ،او همغې د متهلا کلي وران او ویجاړ کړ ؟»
سیوا رام ورته وویل: «د نه منلو څه خبره ده مهاراجه ! دا خو د هندو دهرم اعتقاد دي ، چې هر انسان د مرګ وروسته بیا را ژوندي کیږي«....
حماد یې خبره غوڅه کړه او ورته یې وویل: «زما مذهب ددې نفي کوي چې انسان دې د مرګ وروسته بیرته په دې نړۍ کې په بل شکل راژوندي شي...هغه زمري منوهر لال پنډت نه دي ،او نه هغه زمرۍ کومه انسانه ښځه ده چې په بیا راژوندي کیدو کې په زمرۍ بدله شوې. دا دواړه د ځنګله عام ځیرونکې ځناور دي او په کوم علت به یې دا کلي وران کړي وي. کیدې شي چې ددې کلي کوم کس یې بچیانو ته زیان رسولي وي ، او یا یې کوم یو وژلي وي او د هغې نر یا ښځې ددې کلي د اوسیدونکو څخه د خپلو بچیانو انتقام اخستې وي. په هر صورت هغه زمري منوهر لال پنډت نه دي. دا زما د مذهب په ضد خبره ده. او زه یې هیڅکله هم نه منم. که پخوا په دې لاره نه تلم نو اوس به پرې هرو مرو ورځم. که چیرې مونږ سلامت تیر شو نو د خلکو دا عقیده به له منځه ولاړه شي او که چیرې هغه زمري یا زمرۍ پر مونږ حمله وکړه نوزه به هغه ووژنم او دا به ثابته کړم چې

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د ځنګله عام ځناور دي. دا به دوه ګټې ولري ، لمړۍ دا چې هغو خلکو چې په خپلو زړونو کې یې دا غلطه عقیده ځاي کړې ده ، هغه به ترې لاړه شي ، دویم دا چې دلته به په خلکو کې د مذهب ریښتونوالي راپیدا شي. بس ته زمونږ سره یوه مرسته وکړه ، د خپل کلي د کوم کس سره خبره وکړه تر څو زمونږ له پاره د غوایي ګاډي انتظام وکړي«

سیوارام څه ویل غوښتل چې په دې وخت کې د کور دروازه و ټکیده. سیوارام په پورته کیدو کې وویل: زه به یې ووینم چې په دې سهار وختي څوک راغلي دي.» حماد هم ورسره ولاړ.

کله چې سیوارام دروازه پرانستله ، ویې کتل چې هلته ابوبکر ولاړ دي. سیوارام ورته په ډیره خوشحالۍ سره وویل: « راځه راځه ، حکیم صیب«.

ابوبکر د حماد په لور لاس ور واږود کړ او روغبړ یې ورسره وکړ او ورته یې وویل: چې پرون مې له تا سره د خبرو په دوران کې دومره اغیز اخستې و چې بیګاه ټوله شپه خوب رانه غي. فکر مې کاوه چې کله به سهار کیږي تر څو ستا په خیر د یوه ستر بچي سره ووینم. ما د دوا یانو کڅوړه هم له ځانه سره راوړې ده. فکر مې وکړ چې له تا سره د کتلو تر څنګ به ستا د ملګري پټۍ هم بدلې کړم. ایا هغه را ویښ شوې دي ؟«

حماد د پشپال د کمرې په لور ور روان شو او ورته یې وویل: « راځه ، له ما سره راځه ، پوره وخت وشو چې رابیداره شوې دې«

ابوبکر د حماد سره یو ځاي هغه کمرې ته ورننوت ، هلته رتنا په خپل کټ ناسته وه ، د ابوبکر د کتلو سره سم پشپال خپل سر را پورته کړ د هغه ښه راغلاست یې وکړ او بیا یې په ډیره همدردۍ سره د هغه په لور وکتل. ابوبکر د هغه پخوانۍ پټۍ را پرانیستې ، د هغه زخمونه یې په مختلفو پوډرو پریمینځل او بیا یې د هغه زخمونه په ملهمو ډک کړل او پټۍ یې پرې و تړلې ، تر دې وخته پورې وینا هم د پخلنځي څخه را غلې وه او ولاړه وه. ابوبکر خپله کڅوړه را واخسته او د حماد په لور یې وکتل او ورته یې وویل:

»ته له ما سره ولاړ شه ، زه دې له ځانه سره د بوتلو ته راغلي یم. د شپې مې په کور کې ستا د راتلو وینا وکړه ، زما د کور لوي او واړه ټول غواړي تا ووینې او ماته یې وویل چې هرو مرو دې له ځانه سره راوړم«.

وینا ورته د خبرو په منځ کې ورټوپ کړ او ورته یې وویل: « حکیم صیب ! سهارنۍ تیاره ده ، هغه وخورئ ،بیا یې بې شکه له ځانه سره یوسه« .

ابوبکر ورته په اصرار کولو سره وویل: « هلته هغوې هم دده سره یو ځاي د ډوډۍ خوړلو انتظار کوي«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینا یې خبره ونه منله.« نه حکیم صیب ! اوس خو به سهارنۍ همدلته وي ،ته یې هم ددوې سره یو ځاي وخوره بیا ورځئ ، زه یې همدا اوس بې له ځنډه راوړم«.
وینا بیرون را وتلله او بې له ځنډه ډیره ژر راستنه شوه. خوراک ښناک شیان یې هم له ځانه سره راوړل اوددوې مخې ته یې کېښوول. حماد ، ابوبکر ، سیوارام ، اوپشپال ټولو یو ځاي ډوډۍ وخوړه. ابوبکر درتنا په لور اشاره وکړه او ویې ویل:
»دې لور ته به مو هم د خوراک ویلي وې ، تاسو دهغې سره داسې سلوک کوئ ، چې ګویا دهغې سره هیڅ ډول اړیکې نه لرئ«...
پخوا له دې چې بل څوک څه ووایي ، پخپله پشپال دخپلې خور په لور وکتل او په طنز سره یې وویل: هغې دخبرو دنه کولو قسم خوړلې دې ، دا به خپل ځاي ته درسیدو سره سم خپله خوله خلاصوي» ټولو په پوره خاموشۍ سره ډوډۍ وخوړله.
کله چې وینا خالي لوښې پورته کړل او روانه شوه نو حماد ابوبکر ته وویل: « زه درته یو تکلیف درکول غواړم«
ابوبکر ورته په خندانه لهجه وویل: « ستا له اړخه تکلیف به ماته راحت اوډیر ستر سعادت وي. ووایه څه امر دې چې په ځاي یې کړم«
»له چا سره خبره وکړه چې زمونږ له پاره د یوه غوایی ګاډي انتظام وکړي. زما ملګري اراده کړې چې نن ماښام ددې ځایه کوچ وکړي خو دهغه حالات داسې دي چې په ریښتیا هم په دې توپانې باران کې باید له دې ځایه ولاړ شي«
ابوبکر حماد ته ډاډ ورکړ او ورته یې وویل: « غوایی ګاډي والا خو به د یوه په ځاي څو کسان تیار شي ، ته غم مه کوه«.
حماد ورته وویل: « داسې کوم غوایی ګاډي وي چې ته پرې باور ولرې. چې د کوم چا دپوښتنې په وخت کې ورته ووایي چې مونږ دبهیم سیم په ځآي نګرکوټ ته روان یو«.
ابوبکر دځپأه ځایه راپورته شو او ویې ویل: « راپورته شه او له ماسره راځه ،دلته زما یودوست او ډیر معتبر اوباوري ګاډۍ چلوونکې شته، ته راشه اودهغه سره په خپله خبره وکړه ، زه هیلمن یم چې د هغه سره په خبروکولو به خوشحاله شې«
حماد هم راپورته شو اودواړه په هغه سخت وریدونکې باران کې بیرون ولاړل ، ابوبکر چې د باران څخه دخوندي پاته کیدو له پاره د څرمنې کوم څآدر له ځانه سره راوړې او په ځان یې اچولې و ، اوس یې دهغې څادر نیمایی حماد ته په سر وراچوله ، دواړه په خبرو خبرو کې هغې کوڅې ته را ورسیدل چې دبازار په لور ور ګرځیدله.

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوې محلې ته د ورننوتلو سره سم ابوبکر حماد ته وویل « دا محله ټوله د مسلمانانو ده ، او په کومه کوڅه کې چې همدا اوس مونږ روان یو ددې په ښیي لورې کې زما کور هم پروت دی«.
حماد ترې په پلټونکې توګه وپوښتل: « په دې کلي کې به د مسلمانانو څومره کورونه شتون ولري ؟«
ابوبکر ورته په فخر سره وویل:« پوره کورونه شته«
»ایا د مسلمانیدو نه مخته......« ابوبکر یې خبره په خوله کې واخسته او ویې ویل:
»مونږ ټول شودرو و . د محمود غزنوي د توپاني حملو په وخت کې د مسلمانو کورنیو نیکونه او پلرونه مسلمانان شوي وو . اوس په دې کلي کې زمونږ د هم مذهبو شمیره پوره زیاته شوې ده«.
حماد په ځواب کې څه ویل غوښتل چې په دې وخت کې دوې د یوه کور مخې ته تم شول. ابوبکر دروازه و ټکوله او په لوړ اواز یې وویل « اسماعیله....اسماعیله«!
لږه شیبه کې یو ښایسته لوړ ځوان دروازه پرانیسته ، هغه ډیر ښه کالي اغوستي و او په سریې لونګۍ هم ښایسته او ښکلې وه. د ابوبکر په کتلو سره یې د ډیر عزت او درنښت نه کار واخست او ویې ویل:
»حکیم صیب ! ته بیرون ولې ولاړ یې ، دننه راځه.«بیا یې د حماد په لور اشاره وکړه او ویې پوښتل چې « دا څوک دي ؟«
ابوبکر د حماد په لور په اشاري کولو سره وویل: « هو ! له ده سره اشنا شه ، دا مسلمان او زمونږ مذهبي ورور دی. حماد نومیږي او د کوم مهم کار له پاره د نیشاپور څخه دلته راغلی دی. یاد ساته چې دا مهم کار هسې دی چې په هغې کې ستا او زما د ملت او مذهب دواړو خیر او ښیګڼه پټه ده.ته به نن شپه دوې په خپل غوایی ګاډي کې د بهیم سیمي کلي ته رسوې. که چیرې دې ځانته وې نو تر اوسه به وختي په خپل آس سپور هغه لورې ته خوځیدلی و . خو له ده سره دوه کسه نور ملګري هم شته ، چې یو یې نارینه او بل یې ښځینه ده. نارینه ډیر سخت زخمي شوی دی. زه د هغې د زخمونو علاج معالجه کوم. د هغه زخمي په خاطر دوې په غوایی ګاډي کې تلل غواړي ، ځکه په باران کې به د سفر کولو له امله د هغه زخمونو ته نور هم زیان ورسیږي.
اسماعیل سینه تانده کړه او ویې ویل: « حکیم صیب ! دا خو زما مسلمان ورور دی ، بهیم سیم خو پریږده چې د هستناپور (دهلي) په لور تلل هم وغواړي بیا به یې هم هلته ورورسوم«... .
حماد ورته په منځ کې راټوپ کړ او ورته یې وویلې: « که چیرې زه درڅخه وغواړم چې غوایی ګاډي د سرسوتي د دریاب په غاړه غاړه په ښکته لورې بوځه نو ته خو به انکار نه کوې....؟«

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسماعیل لږ څه تم شو او بیا یې په ترټره ژبه وویل: « دهغې پخوانۍ مصیبت وهلي مندر په لاره ... چیرې چې هیڅوک سلامت نه شي وتلای«......

حماد یې ایماني جذبه را وپاروله او ورته یې وویلې:« ایا ته هم د هندوانو په څیر په دې باور یې چې په هغه مندر کې چې کوم زمرې او سیږې هغه پنډت منوهرلال دې چې دویم ځلې په دې بڼه را ژوندې شوې دې ، ایا تاسو په داسې حال کې چې مسلمانان یاست هم په داسې ګمراه کونکو عقیدو ککړ شوي یاست ؟«

اسماعیل خپل څټ د نفي په توګه وخوځاوو ، او ویې ویل: «نه ، نه ، هیڅکله هم نه ، زمونږ په مذهب دغه ډول ګمراه کونکي عقیدو ته ځای نه شته« .

حماد ورمخته شو او د اسماعیل په اوږو یې د محبت او مینې لاس کیښود او ورته یې وویل: « نو واوره ! چې زه په همدې لاره ځم او غواړم چې د هندوانو دا عقیده غلطه ثابته کړم. که چیرې مونږ په سلامتۍ سره د هغه ځایه تیر شو نو بیا به هم دهغوې دغه عقیده زیانمنه شي ، او اسماعیله دا هم واوره چې که چیرې هغې نر یا ښځې زمرې پرمونږ حمله وکړه نو زه درته ډاډ درکوم چې زه به هغوې پخوا له دې چې تاته او یا ستا غوایانو ته زیان د ورسوي له منځه یوسم« .

اسماعیل یو ځل بیا خپله سینه تانده کړه او ویې ویل: « ته په دې اړه اندیښنه مه کوه. زه به له تاسره یو ځای دهندوانو په دې عقیدې درونډ ګذار وکړم. زه له تاسره دهمدې مندر په لارې سفرکولو ته تیار یم« .

اوس نو حماد ډاډمن معلومیده. یو ځل بیا یې د اسماعیل څخه وپوښتل: « ایا ستا د ګاډی وروستۍ برخه چت لري ؟«

اسماعیل ورته په خندا شو او ورته یې وویل: « اندیښنه مه کوه زه به داسې انتظام وکړم چې د باران اوبه دننه را نه شي« .

داخل ابوبکر اسماعیل ته وویل: « نو بیا نن دماښام دلمانځه وروسته خپل غوایې ګاډې د سیوارام کورته را وړه«

اسماعیل ترې په حیرانتیا سره وپوښتل چې: « کوم سیوارام .... ایا هغه زوړ خو نه دې چې لور یې وینا زمونږ د مسلمانانو په کورونو کې کار کوي ؟«

ابوبکر دهغه د خبرې سره خپله خبره یو ځای کړه او ورته یې وویل: « هو ! همغه - اوس نومونږ ته اجازه راکړه. مونږ له دې ځایه ځو. زه حماد له ځانه سره کورته بوځم. او که نه ستاسو په کور کې به هرو مرو لږ څه ناست وو«

ابوبکر او حماد د اسماعیل سره مصافحه وکړه او د هغه ځایه روان شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوبکر د کوڅې ښيي لورې ته وګرځيد نو حماد ترې وپوښتل: «ایا وینا دخلکو په کورونو کې کار کوي ؟»

ابوبکر ورته په ډیره همدردۍ سره وویل: «هو ! دهغې بې چاره خو څوک د ګټلو نه شته ، په دې خاطر هغه دمسلمانانو په کورونو کې د پاکۍ او نظافت کارونه کوي. او دخپل ځان او خپل باپو د ژوند دتأمین له پاره هلې ځلې کوي».

حماد ددې خبرې په اوریدو دروند شانته شو. بیا یې دخبرې مخ بدل کړ او ویې ویل: «ما دلته یو څه نور هم محسوس کړل چې دهندوانو او مسلمانانو په ژبو او خبرو کې توپیر شته».

ابوبکر ورته په خوشحالۍ سره وویل: «ستا خبره سهي ده ، په حقیقت کې زمونږ پلرونو اونیکونو د ترکانو په لاسو اسلام منلې دې ، هغوې څه موده زمونږ په کورنو کې اوسیدل. په دې خاطر زمونږ خبرې اترې دهغوې دژبې څخه اغیزمنې شوي دي».

حماد نور څه و نه ویل: ځکه چې ابوبکر اوس دخپل کور دروازه و رټکوله. لږه شیبه وروسته یو ځوان دروازه پرانیسته او ابوبکر او حماد دواړو ته یې ددننه د راتلو بلنه ورکړه. هغوې یې کوټې ته یوړل چې دروازه یې پرانیستې وه او د خپل شکل اوبڼې نه یو میلمستون معلومیده. د لږ ځنډ وروسته دوه ځوانان راننوتل او دحماد سره یې خپله پیژندګلوي وکړه. ابوبکر حماد ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«دا ټول زما زامن دي. بیا دوي ټول په میلمستون کې کیناستل او یوځاې یې دخپل مذهب او خپلې عقیدې په اړه خبرې اترې پیل کړې».

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱مه برخه

دماښام دلمانځه وروسته اسماعیل دخپل کورڅخه د غوایانو ګاډي را روان کړ.....پخپله یې ځان داسې په وسلې سنبال کړ لکه دغوایانود ګاډي د چلولو په ځاي چې د جنګ ډګر ته روان وي. خپل وجود یې په زره کې را ونغاړه ، خپله توره او ډال یې په ښیي لورې کې را وځړول او په سر یې د اوسپنې خولۍ کیښوده. په ګاډي کې سپور شو او د سیوارام دکور په لور یې خپل ګاډې روان کړ. باران اوس هم وریده. په دې خاطر د ماښام په همغه لمړیو شیبو کې شپه تیاره شوې وه. خلک د ورځي دباران دپرلپسي اورخت او دیخنۍ له لاسه په خپلو کورنو کې خوندي ناست و. اسماعیل به چې کله خپلو غوایانو ته لښته خوځوله نو هغه دلویو لویو ښکرونو غوایانو به خپل ښکرونه او څټونه په زوره زوره یوې لورې ته غورځول او په تلو کې به یې بیړه کوله.

اسماعیل خپل ګاډې د سیوارام دکور تر مخه د ودراوه. په بیړه یې د خپل سره د پاسه د څرمني څادر راغبرګ کړ ، راښکته شو او مخته ورغې او د سیوارام دکور دره یې ور وټکوله. لږه شیبه کې سیوارام دروازه پرانیسته ،اسماعیل ورته وویل:

»څنګه بابو ! هغه ددې ځایه تلونکي میلمانه تللو ته تیار دي ؟ هغوي ته زما د راتلو خبر ورکړه«

سیوارام ددروازې دواړه درې پرانیستې او ورته یې وویل:« میلمانه خو تیار دي خو ته دننه راشه او کینه«

اسماعیل دننه ورننوت. او دسیوارام سره یو ځاي دهغې کمرې په لور ولاړ ،چیرې چې پشپال پروت و. ویې کتل چې هلته هغه زوړ مسلمان حکیم ابوبکر هم ناست دي ، اسماعیل ورمخته شو او د ابوبکر او حماد سره یې روغبړ وکړ او دهمغوې تر څنګ کیناست ، دحماد څخه یې وپوښتل چې « تاسو به کله کوچ کوئ ؟«

حماد د پشپال په لور وکتل او ورته یې وویل « مونږ خو تیار یو «

اسماعیل راپورته شو « نو بیا راځئ ولې وخت ضایع کوئ«

حماد راپورته شو ، اسماعیل وکتل چې حماد هم ډیر ښه جنګي کالي په ځان کړې دي .دخپل تاټ د چپنې لاندې یې یوه درنه او سپنیزه زره اغوستې ، په متانو یې او سپنیز بازو بندونه راتاو کړې په اوږو او سر یې هم د اوسپنې درانه خولونه پراته دي او د ملا څخه یې درنه او تیزه توره را ځنګیږي. تر ټولو دمخه رتنا او وینا یوځاي د ګاډې په منځ کې د پشپال له پاره بستره هواره کړه ، هغه یې په بستره څملاوه او د پاسه یې پرې برستن را واچوله ، تردې وخته پورې سیوارام هم دهغوې درې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

واړو آسونه د اخور څخه راپرانستې و او بیرون یې راوستل. آسونه یې د غوایانو د ګاډي سره وتړل، رتنا هم ګاډي ته ورو وختله او دخپل وروور تر څنګ کیناسته.
ابوبکر د ګاډي څنګ ته راغې او و درید، درې لوې لوې څراغونه یې په لاسو کې نیولي و، حماد دخپل آس د زین سره تړلې لوی او دروند تبر، ډال او ګرز درې واړه راپرانستل او اسماعیل ته یې ورکړل.
»دا شیان دخپل ګاډي په لمړۍ برخه کې کیږده.« اسماعیل درې واړه شیان راواخستل او سنبال یې کړل. او په ګاډي کې کیناست.
د ګاډي خیمه ډوله چت د ځرمني څخه جوړ کړل شوي و، څلورو خواو کې یې هم همغسې ځرمني را تاوې شوې وې په دې خاطر د باران اوبه او څاڅکې د ننه نه شو ور تلای، د ګاډي په لمړۍ برخه کې یوه ښکته پرته چجه جوړه شوې وه چې تر لاندې یې د ګاډي چلوونکې د بارانه خوندي پاته کیده.
ابوبکر د اسماعیل خواته راغې او درې واړه څراغونه یې ورکړل او ورته یې وویل: « د کلي نه دوتلو سره سم یو څراغ روښانه کړه او خپلو دندو ته دې سخت متوجه او سه«
اسماعیل ورته خپله سینه تانده کړه او ورته یې وویل: « حکیم صیب ! ته اندیښنه مه کوه، د رب په مهربانۍ سره به دوې ته هیڅ ډول تکلیف ونه رسیږي«
ابوبکر د حماد خواته راغې او غوښتل یې څه ووایې چې په دې وخت کې وینا په ژړا شوه. د حماد خواته راغله او په سلګیو سلګیو ژړا کې یې ورته وویل:
»وروره ! زه د یوه پست کورنجلۍ یم. تا ته ماته د خور په ویلو عزت راکړ، زه هیڅ وروور نه لرم، ته لمړۍ کس یې چې ماته دې د خور په نوم غږ وکړ. ایا داسې هیله ولرم چې بیا به هم کله د غه وروور د دې خور په سر د محبت لاس راکاږي« .
حماد ورمخته شو او د وینا په سر یې د شفقت او محبت لاس راښکود او په ژړغوني اواز یې ورته وویل: « وینا...وینا ! لکه څنګه چې ته وروور نه لرې د غسې زه هم خور نه لرم، زه له تا سره ژمنه کوم چې زه به له تا سره هرو مرو تګ راتګ کوم.« بیا حماد ناڅاپه راتاو شو او د ګاډي د وروستۍ برخې څخه یې پرده پورته کړه او پشپال ته یې وویل:
»پشپاله ! ستاکوم څلور دښمنان چې ما وژلې وو، ما دهغوې څلورو واړو آسونه پلورلي دي، ځکه چې په هغو آسونو ما حق درلود. دهغوې مالکان زما په لاسو وژل شوي و. خو د دې سره سره بیا هم زه له تا څخه اجازه اخلم چې کومې پیسې چې د هغې آسونو د پلورلو څخه ماته تر لاسه شوي دي ایا هغه په کوم نیک کار کې خرڅ کولې شم ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

پشپال خپل سر راپورته کړ او ویې ویل: «حماده ! له ما څخه په اجازې اخستلو ما شرمنده کوې. د هغې آسونو سره یوځاې زما او رتنا آسونه هم وپلوره او په کوم نیک کار کې یې پیسې مصرف کړه. په خداې سوګند، په دې به زما روح په سکون کې شي»

حماد را وګرزید او بیرته د وینا لورې ته راغې، د خپلو کالیو څخه یې د نقدو پیسو یوه غټه خلطه را وویسته او د وینا په لور یې لاس ور اږود کړ او ورته یې وویل: «خورې دا له ځانه سره کیږده. په بد وخت کې به دې دا په کار راشي»

وینا شاته شوه او ویې ویل «نه وروره ! زه یې نه اخلم»

حماد نور هم ور مخته شو او ورته یې وویل: «خویندې دورونو په خبره کې ډیل نه کوي... زما سره نورې پیسې ډیرې دي، دا مې د خپلو مصارفو څخه اضافه کړې او تاته یې درکوم. که چیرې تا وانه خستې نو زه به داسې وانګیرم چې تا لا تر اوسه پورې زه د دې ور نه یم بللې چې ورور دې واوسم».

وینا سمدلاسه ور مخته شوه، هغه د نقدې پیسو کڅوړه یې را واخسته او په داسې حال کې چې خپلې اوښکې یې وچولې وویل: «هیڅ داسې خبره نه شته، وروره»

حماد ورته یو ځل بیا تسلې ورکړه او ورته یې وویل: «زما په نشتوالي که ستا د خپل ځان او بابو د مصارفو له پاره څه اړتیا پیدا شوه نو د ابوبکر یا اسماعیل څخه به یې قرض واخلې، چې زه راشم نو قرض به یې ادا کړم» .

پخوا له دې چې وینا څه وواېې، زوړ او ډنګر سیوارام په خپل ژړغوني اواز وویل: «مهاراجه ! ته انسان نه یې، پیغمبر یې، کاش»....

سیوارام په خپل ژړغوني اواز باندې کنترول پیدا نه کړ او الفاظ یې په حلق کې وچ پاته شول. حماد د ابوبکر سره خداې پاماني وکړه، او د اسماعیل سره یو ځاې په بګۍ کې کیناست.

اسماعیل غوایانو ته لښته ورکړه. سیوارام په ډکو سترګو ورته کتل، «دا به څومره خوشبخته مور او پلار وي چې دومره نیک او ښکلې ځوان زوې یې په برخه شوې دې.» غوایی ګاډې په باران او تیارو کې ژر د سترګو څخه پناه شو، وینا سلګۍ وهلې او بیرته خپل کورته ور ننوتله. زوړ سیوارام هم د خپل لنګ په پیڅکه خپلې سترګې وچې کړې، سر یې ښکته کړ، کور ته ننوت او دروازه یې وتړله. په درنو درنو قدمونو د پخلنځي په لور روان شو، هلته وینا ناسته وه او سلګۍ وهلې. دداسې یو انسان سره چې نه یې ورسره کومه رشته درلوده، نه یې ورسره عقیده او دهرم شریک و د لږ وخت د تیریدو او د هغه انسان دښو اخلاقو پایلې وې چې دوې یې ټول تر خپل اغیز لاندې راوستې و او په بیلتون یې ټولو ژړا کوله.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ مه برخه

دکلي ځخه دوتلو سمدلاسه وروسته اسماعیل خپله بګۍ د سرسوتي ددریاب غاړو ته راوسته ، بیا یې دهغې مخ ښیي لورې ته کړه او ددریاب په غاړه غاړه د جنوب په لور روان شو . د اسماعیل تر څنګ حماد هم ناست و . ددریاب غاړې ته په را رسیدو سره اسماعیل چراغ روښانه کړ ، د سخت باران په اساس ځای ځای د اوبو ډنډونه ولاړ و . خو په لاره کې د تیرو د شتون له مخې غوایانو ته دګاډۍ په راښکودو کې دومره ستونزه نه وه.

د یوه میل د واټن د وهلو وروسته د جنوب په لور تلونکې دغه تیرلوړه لاره ، په کومه چې ګاډۍ روانه وه ،د سرسوتي ددریاب ځخه جدا او په ګڼو ځنګلونو کې ورننوته. سفر همغسې په ارام سره روان و. اسماعیل په یوه لاس کې مشال او په بل کې یې د ګاډۍ دغوایانو پړې نیولې و. او دوخت دتیرولو په خاطر یې دحماد ځخه اخوا دیخوا پوښتنې ګرویزنې کولې . د ګاډۍ دننه ناستو پشپال او رتنا هم یو له بله سره په خبرو اترو کې مصروف و. دیخنۍ ځخه د خوندي پاته کیدو په خاطر رتنا هم ځآن په برستن کې را نغاړلې و. او په ډیره ارامه توګه د پشپال تر څنګ ناسته وه.

اسماعیل د غوایانو تګ ځه نور هم ګړندي کړ ، اوس نو هغوي دهغه ګڼو ځنګلو ځه تیریدل چې په ښیي لورې یې دغره دپاسه زوړ او کار لویدلې مندر پروت و ، تر څنګ یې ددې غره په لمن کې دهغې وران ویجاړ شوي کلي کنډرې پرتې وې چې متهلا نومیده او تباه کړل شوې و. دمندر لاندې ددې کنډرو ځخه دتیریدو په وخت کې حماد د اسماعیل ځخه ،په تیارو کې دډوب شوي دغه مصیبت وهلي مندر په لور په اشارې کولو ځخه وپوښتل:« ایا هغه همدا مندر دی چې یو مصیبت ګرځیدلې او د هندوانو او نورو کمزور عقیدو دخاوندانو په ذهنونو باندې سپور دی«

دمندر تر څنګ د تیریدو نه وروسته یو ځل بیا دواړه خواو ته ګڼ ځنګل پیل شو . ګاډي هم په ډیره چټکتیا سره مخته روان و . په دې وخت کې حماد په خندا شو او د اسماعیل په لور د کتلو سره سم یې وویل:

»ما خو دا سفر د مرګ او ژوند سفر ګاڼه ، چیرته دې هغه ناولې روح ، چې له مخې یې دغه لاره د طاعون وهلې په خیر ورانه ویجاړه پرته ده.» اسماعیل هیڅ ځواب ورنه کړ بلکه دحماد په لور یې په محبت سره کتل او خاموشه و.

په دغه ګڼ ځنګله کې به هغوي یو میل نور واټن هم وهلې و چې د غوایانو ګاډې پخپله ودرید.

حماد په پریشانۍ سره وپوښتل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

»اسماعیله ! ولي دې ګاډې و دراوه.» اسماعیل ورته په وارخطایی سره وویل: « ما ګاډی نه دې درولي ، بلکه ګاډې پخپله ودرید.» بیا اسماعیل په خپل غمژن اواز سره وویل:
»حماده وروره ! زما زړه وایی چې څه کیدونکې دي«
حماد خپله توره را ویستلي وه. او په بل لاس کې یې خپل اوږود او قوي ډال نیولې و. په همدې وخت کې د ګاډی دننه پشپال هم غږ راوکړ.
»حماد ....حماد ! څه چل وشو. ګاډې ولې و درید. خو نه حماد او نه اسماعیل د پشپال د خبرې ځواب ورکړ. په دې وخت کې رتنا هم د پردې نه سر را ښکاره کړ او د حماد څخه یې وپوښتل:
»څه چل شوې چې ګاډې و درید«
حماد ورته د تسلې ورکولو په خاطر وویل: « ترا وسه څه معلوم نه دي ،ګاډې پخپله دریدلې دې«
اسماعیل مشال راواخست او مخته ورغې د خپلو غوایانو په ملایی لاس راښکود او بیا یې دهغوې غوږونه و مخل اوبیا بیرته راغې په خپل ځاې کیناست، او ویې ویل.
»حماده وروره ! دلته نژدې کوم ځناور دې ،«
حماد په خپل توره او ډال باندی خپله ولکه ټینګه کړه او ویې پوښتل: « ته څنګه پوه شوې« !
اسماعیل په لړزانده اواز وویل: که چیرې په وریځو اوبارانو کې د غوایانو ملاګانې لمدې شوې نه واې نو ما به درته ویلې و چې خبره څه ده. په دې خاطر ما دغوایانو د غوږونو دننه برخه و مخله. دواړه غوایان د ویرې څخه خولې خولې شوې دې. اودوې دکوم ځیرونکې حیوان بوې درک کړې او پخپله دریدلې دې«.
د اسماعیل دخبرو په اوریدو سره د رتنا ښایسته او حسینه څهره دغریبانو دماښام په څیر توره ګرځیدلې وه. دهغې شونډې لړزیدې ، لړه شیبه مخته یې هغه معطره څهره اوس دکلونو کلونو د ناروغانو بڼه خپله کړې وه. د شپې چغې اوسورې او بیا دځنګل دیوه ځیرونکې ځنارو دخبر په اوریدو سره رتنا د لمر د غروب په څیر تیاره کیده. داسې بریښیده چې د ویرې او ترهې له مخې لکه شمعه په یوه ځاې ناسته او ویلې کیده. په دې وخت کې یې همت وکړ او یو ځل بیا یې دحماد څخه وپوښتل:
»اوس تاسو دواړه څه کول غواړئ ؟» د رتنا په خبرو کې ناهیلې او وحشت و. په دې وخت کې یې دحماد څخه خپله کرکه له یاده ویستلې وه. حماد دهغې د یوې خبرې ځواب هم ورنه کړ. رتنا هم په خپل ځاې پټه خوله کیناسته.
داسمان بریښنا او د وریځو توپانې باران په پوره قوت سره راوریده. دځنګل څخه تیریدونکې دغه ناهمواره لاره دکوم تللې کاروان د کیسې په څیر خاموشه او ورانه پرته وه. په بیابانو کې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دباران د ورښت له کبله ویالي چاودیدلې ، د شپې په فرش باندې د نم نه د ډکو هواګانو لمن خپره شوې وه. ځنګل په پوره توګه خاموشه او د سکوت نه ډک و. په همدې وخت کې د ځنګل ځخه یوه وحشتناکه او ویروونکې چیغه راوخته ، او د ځنګل چاپیریال یې نور هم د اسرارو نه ډک کړ.
رتنا د یوې بندې مرغۍ په څیر په پوره خاموشۍ سره پرده پورته کړه او د حماد په لور یې کتل.
دواړه غوایان د اسې بې حرکته ولاړ وو لکه میږه چې د خپلو ویښتو ماشینونکې تر مخه ولاړه وي.
اسماعیل سخت ویرې اخستې و ، حماد په خپلو شونډو باندې ملکوتي خندا کوله او د اسماعیل لورې ته یې کتل او بیا یې په خندا کې وویل:

»اسماعیله... اسماعیله ! ونه ویریږې. زه کیوزم او د غوایانو مخته ځم ، ته مشال پورته کړه او زما تر شا غوایان را روان کړه. خو اسماعیله یاد ساته چې: دا زما او ستا عزم نه بلکه زما او ستا د عقیدې ،مذهب او ایمان امتحان هم دی. ځان سنبال کړه. ویریږه مه ، زه د رسره یو ځای یم ، زما په موجودیت کې به هیڅ شې درته زیان ونه شی رسولای.
دا ځل پشپال هم خپل سر د پردې نه را وویست او ویې ویل: « حماده ورروه ! ټولې خبرې مې ستا اوریدلې دي ، په احتیاط سره لاندې کوز شه ، کاشکې چې زه زخمې نه وای او په دې وخت کې له تا سره ځنګ کې وای ترڅو ستا په کار راغلې وم«.
کله چې حماد لاندې را کیوت نو اسماعیل ورسره ضد وکړ او ورته یې وویل چې ځانته دې نه پریږدم ، حماد ورته په ګواښنه توګه وویل چې:« لکه ځنګه چې زه درته وایم همغسې عمل وکړه اسماعیله. په دې کې زموږ د ټولو خیر دی. کیدې شې چې د ځناورو شمیره دوه وي ، زما مقصد دې چې کیدې شې ښځه او نر دواړه وي. په ګاډي کې ستا ناسته په دې خاطر اړینه ده چې زما په نه موجودیت کې به ته د پشپال او رتنا ساتنه هم وکړای شې«.
حماد د ګاډې ځخه لاندې را ښکته شو. ډال یې خپلې مخې ته کړ او په ښي لاس کې یې خپله توره په ټینګه توګه ونیوله.
دغوایانو مخې ته د راتلو سره سم لمړۍ هغه دغوایانو په سرو په مینه لاس را ښکود ، بیا دهغوې مخکې روان شو ، اسماعیل په خپلو لاسو کې مشال پورته کړ. او غوایانو ته یې د تللو حکم وکړ.
غوایان د حماد تر شا شا روان شول. دغوایانو ګاډې به ایله شل قدمه مخکې تللې و چې حماد په خپل ټول قوت سره غږ کړ چې:
»اسماعیله... اسماعیله ! غوایان تم کړه« .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسماعیل د حماد په اواز سره وارخطا شو .د غوایانو رسۍ یې را ښکودې او مشال یې پورته کړ او تري ویې پوښتل:« حماده ! څه شي دي وکوت«
حماد لا تر اوسه خبره نه وه کړې چې پشپال هم په ویریدلې اواز وویل: « حماده ! څه دي وکتل«...
حماد ځو قدمه مخته ورغی ، او ورته یې وویل: « زمري دي.خو ځانته دي ، تاسو غمژن کیږئ مه«.
درتنا د خولې څخه لړزیدلي اواز راووت. « هاې رام ، مړه شومه«.
پشپال بې چاره خپلې خور رتنا ته تسلي ورکول پیل کړل ، حماد وویل:
»اسماعیله...اسماعیله ! مشال نور هم لږ څه پورته کړه. او خلورو خواو ته نظر کوه ، زمري زما ترمخه دي ، کیدي شي چې ښځه یې هم همدلته چیرې پټه وي. او د خپل پټنځاې څخه را ووځي او پر تاسو حمله وکړي«.
کله چې مشال پورته کړل شو نو اسماعیل ، پشپال او رتنا درې واړو وکتل چې د غوایي ګاډي څخه څو ګزه واټن کې ستر زمري دیوې ونې د ډډ سره ولاړ دي. اود باران په تیارو کې یې سترګې لکه د برقونو په څیر ځلیږي. په تیز باران او تیزه هوا کې د مشال رڼا هم نه شو کولاي چې د زمري شاوخوا پوره روښانه کړي. په دې وخت کې د حماد اواز هم د ځنګل په خاموشه فضا کې را غبرګ شو.
»اسماعیل....پشپال...رتنا ! تاسو درې واړه مه ویریږئ ، دا خو ځانته زمري دي ، په رب مې سوګند چې که ښځه یې هم ورسره واې نو زه به ددواړو تر مخه ولاړ وم. هغه د حملې کولو پریکړه کوي خو تاسو ګورئ چې زه یې څنګه له منځه وړم« .
حماد ورمخته شو دهغه په چال کې ژوندې عزم او حوصله وه. اسماعیل داسې انګیرله چې څه ډول به دغه ټاټ اغوستونکي دغه عرب ددې درې واړو تر مخه (لاینام قلبي عیناني تنام)« زما سترګې ویدې دي خو زړه مې بیداره دي» په څیر دخپلو اعمالو جادو ، ذوق او ... دخپلو نیکونو د کیسو او حکایاتو د ژوندې کولو پیلامه کوي.
حماد کرار کرار د زمري لورې ته ورنژدې شو . اسماعیل، پشپال او رتنا ساه نیولي ولاړ وو ، ځکه زمري په خپل ځاې ولاړ او غریده ، آسونه ډیر بد ویریدلي و ،اوهڅه یې کوله دتیښتې له پاره د ګاډۍ سره تړلي پړي په زورو وشکوي. خو دواړه غوایان داسې ولاړ و تا به ویل چې سترګې یې پټې کړې دي«.
زمري په همغه ځاې کې ولاړ او دحماد په لور ویني او غوریږي ، بیا یې خپل وجود و څنډه او رامنډه یې کړه او په حماد یې ورټوپ کړ ، رتنا یوه چیغه ووهله او په دواړو لاسو یې خپل مخ پټ کړ ، زمري او حماد دواړه په زمکه را پریوتل. اسماعیل مشال پورته کړ تر څو هغوې ووینې ، خو څه یې تر سترګو نه شول ، زمري داسې غړاهټ کاوه لکه کوم شي چې په پوره قوت سره زبیښي ،

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسماعیل داسې وپوهیده چې کیدې شي زمری حماد تر ځآن لاندې کړې وي او همغه زبیښي ، په دې اساس یې په زور چیغه کړه.

»حماد....حماد ! ته چیرې یې ؟«

رتنا هم د خپلو سترګو څخه لاسونه لرې کړل او هغې لورې ته یې په کتلو پیل وکړ چیرې چې زمري کوم شي زبیښه. په دې توګه د زمری او حماد تر منځ سخته مقابله روانه وه.

اسماعیل یو ځل بیا په ځنګله کې چیغه کړه: « حماده ...حماده ! وو ایه ، چیرې یې. .... زه دې پریشانه کړې یم ،...که ته خبره و نه کړې نو زه هم لاندې راکیوزم« .

په دې وخت کې د حماد قهرجن اواز واوریدل شو . «هملته د ګاډې د پاسه اوسه ، زه دومره کوچني او کمزورې نه یم چې دا ما په دومره اسانۍ سره تر ځان لاندې کړي.

اسماعیل، پشپال او رتنا وکتل ، حماد د غوایانو سره نژدې یوې لورې ته ولاړ و ، د هغه د سره خود لویدلي و او یوې خواته پروت و . او زمري هغه په خولې کې نیولې و او ښنده یې. حماد یو ځل بیا غږ وکړ.

اسماعیله ... ! زمري خپله حمله کړې ده اوس به پرې زه حمله کوم.

زمري په حماد باندې ټوپ وهلي و په همغه وخت کې حماد په زمری باندې د خپلې تورې د ګذار کولو اراده کړې وه خو په دې ګذار کولو نه و بریالي شوې. او د سر نه یې خولۍ را لویدلي او په زمکه پرته وه.

کله چې زمري خپل ځان ښنده حماد خپله توره خوځوله او په هغې یې د حملې له پاره ځآن تیارا وه .

زمري چې کله حماد د خپل ځان په لور راتلونکي وکوت نو د خپلې ناکامۍ غصه یې د هغه د اوسپني په خولۍ د سرولو په ځاي یو ځل بیا پرهغې د حملې کولو هڅه وکړه ، هغه په پوره قوت سره په خپله پنجه حماد وواهه، خو حماد د زمري پنجه په خپل ډال باندې و نیوله او کله چې زمري خپله خوله د هغه د سر په لور ور نژدې کړه، د حماد ښیي لاس په حرکت کې راغې او خپله درنه توره یې د زمري په ښټ را خلاصه کړه ، تورې د زمري ملا ووهله او دوه ټوټې یې کړه ، یو ځل بیا په ځنګل کې د زمری چیغې او واویلا پورته شوه او بیا دا چیغې په مکملې خاموشۍ بدلې شوې. ددې چیغو په واسطه نژدې ونو کې ناست مرغان ټول والوتل او نامعلومه لورې ته ولاړل.

حماد د هغه ځایه لرې شو او د خپل آس په لور راغي ، آسونو د حماد په کتلو سره خپله ویره او ترهه بنده کړه. حماد د زین څخه ناقوس را پرانست ، دا همغه ناقوس و چې د تولک د ښار نه بیرون یې دغره په څوکه وواهه او ددې په واسطه یې خپل کوچني ورور حسن ته خبر ورکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد خپل ناقوس له ځانه سره را واخست او د مړ زمري د جسد په لور راغي ، خپله چپه پښه يې د زمري په سر کيښوده، ناقوس يې په خوله کې ونيوه او مخ يې ورته اسمان ته کړ. او په ډېره غمګينه توګه يې دا ناقوس و غږاوه. کيدې شي چې دا به دهغه د سوبې اوبري اعلان و. بيا حماد خپل ناقوس په بغل کې ونيوه او دواړه لاسونه يې د اسمان په لور پورته کړل او په ډېر عجز سره يې د الله تعالى په دربار کې دعا پيل کړه.

»اې پروردګاره ! ستا نوم څومره ستر او عظيم دي ، ستا شکر ادا کوم ، تا زه په خپل مقصد کې بريالي کړم. ای زما خدايه ! ته د خپل الهامي تائيد له مخې ماته د زمري او وزې ديو کولو توفيق را په برخه کړه«

حماد خپل خود را واخست او د غوايي ګاډي په لور را روان شو ، په دې وخت کې په فکرونو کې د ډوب اسماعيل د خيال بوتان ټوټې ټوټې شول او د حماد په لور يې په کتلو سره په ډېرې مهربانۍ او شفقت سره وويل:

»اې زما د ملت زويه ! ستا په هيبت او زړه ورتيا افرين وايم. ستا جرئت او ستا شجاعت پريکونکې دليل دي ، تا د خپل ژوند د خوشحالۍ ډېره ستره څرګندونه وکړه« .

کله چې حماد را نژدې شو نو اسماعيل د ګاډۍ څخه را ټوپ کړ او د حماد نه يې غيږه چاپير کړه او ورته يې وويل:

»حماده ...حماده ! ته رېښتيا هم د خپلو دوستانو له پاره د سهار ستورې او د خپلو دښمنانو له پاره د ظلم ماتولو امسا يې. ته لمړی ځوان يې چې ما په خپل ژوند کې په دغسې زړه ورې او بريمندي څرګندونه کې کتلې«.

کله چې حماد په ګاډي کې کيناست نو پشپال ور غږ کړ: « حماده ! دا لاس خو دې لږ زما لورې ته را وغځوه«

حماد خپل ښيې لاس دهغه لوري ته ور وغځاوه نو پشپال يې لاس ښکل کړ او ورته يې وويل: « حماده ! ته انسان نه يې بلکه اوتار يې. ديوتا او مهابلي يې. تا پرمونږ د احسانونو بار بار کړې دي . که چيرې ته له مونږ سره نن نه وای نو مونږ دواړه ورور او خور به هلاک شوي وو.

حماد ترې خپل لاس را ټول کړ او ورته يې وويل: « دومره حساس کيږه مه پشپاله. دا زما فرض و چې ادا مې کړل«

اسماعيل د غوايانو رسۍ را کش کړې او هغوې يې په لاره ګرندې روان کړل ، هغه يو ځل بيا په دغه ويرووونکې ځنګل او وراني ويجاړې لارې دغه خطرناکه سفر پيل کړ. د لږ څه مختنه تللو وروسته اسماعيل ورته وويل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

»حماد ولې خاموشه یې. لږ څه خو ووایه«
حماد ورته په خندا شو او ورته یې وویل « څه ووایم«
»کومه خبره خو وکړه«
»څه خبره وکړم ؟«
»څه راته واوروه» اسماعیل ورځخه په ډېرې درمندۍ سره وغوښتل:
»شپه او د ځنګل اوباران په دې هولناکه تیارو کې د خپل مقدس کتاب څخه راته یوه برخه واوروه

،

ما په خپل ژوند کې د لمړي ځل له پاره د یوه عرب سره لیدنه کړې ، په دې اساس به له تانه د قران کریم اوریدل د لطف او خوند نه ډک وي. تر څنګ یې د دې چاپیریال د ورانو ویجاړو نه به هم لږ څه خلاصون را په برخه شي«.
حماد خپله غاړه خلاصه کړه اوبیا یې اسماعیل ته د النزاعت د سورې دیوې برخې تلاوت پیل کړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳مه برخه

نيمه شپه حماد دخپلو ملګرو سره يو ځاې د سرسوتي ددرياب دپاسه دا ينبوول شوو لرګيو دپُل
څخه تيريده . دهمدې ځايه او دځنګله دتياره او تيرلوړې کږې وږې لارې د وهلو وروسته دبهيم سيم
کلي ته لاره ور سمه شوې وه .هغه وخت چې غوايې ګاډى د پُل څخه تير شو نو حماد د ګاډي پرده
پورته کړه او دننه يې وکتل . پشپال په خواږه خوب ويده شوې و ،خو رتنا خپله درنه بړستن له ځانه
را چاپيره کړې وه او د لرګيو دتختو په مرسته په ناسته ووده وه . ددواړو وورور او خور په څهرو کې
داسې ډاډ معلوميده ،چې تا به ويل چې دحماد په مرسته دسفر کولو په دوران کې هغوې ته هيڅ
ډول غم او انديښنه نه شته.

حماد بيرته پرده پرېښوده او د اسماعيل په لور يې وکتل او ورته يې وويل:«اسماعيله ! په بهيم
سيم کې درته دبدري نات کور معلوم دې ؟»

اسماعيل دهغه په خبرو کې دلچسپې واخسته او ورته يې وويل:

»ايا همغه بدري نات چې دبهيم سيم سپين ږيرې او ملک دې«

حماد ورته په ډير معصوميت سره وويل چې: « زه نه پوهيږم چې هغه څه او څه کار کوي ، ايا هلته
بل کوم بدري نات هم شته . ؟«

»هو ! يو بل بدري نات هم شته«.

»هغه څه کاره دې ؟«

»اهنګر دې«

حماد لږ څه فکر وکړ اوبيا يې ترې وپوښتل: « نوبيا دا هغه کس نه دې ، ايا هغه بل بدري نات د
تجارت کاروبار کوي ؟«

اسماعيل په ډير غور سره حماد ته وکتل او ورته يې وويل: « ستا خبره سهى ده ، بل بدري نات
چې ددې سميى مشري په غاړه لرى هغه ډير لوې سوداګر دې ، هيڅ داسې ښار او کلې نه شته چې
دهغه نمانيدګان په کې کاروبار او راکړه ورکړه ونه لري . هغه دانساني اړتياوو هر شي کارو بار
کوي«

حماد ورته په پريکنده توګه وويل چې:« بس دهمدغه بدري نات دکور لورې ته ولاړ شه«

حماد خاموشه شو . غوايان مخته تلل ،..لږه شيبه وروسته يې مخې ته دبهيم سيم کلې راغې ،
ددې کلي ستر ستر برجونه په تياره کې هم دلرې لرې څخه تر سترګو کيدل، کلي ته د ورننوتلو په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځای اسماعیل خپل غوایی ګاډې بیرون دیوې لوې حویلۍ ترمخ و دراوه. او دحماد په لور دکتلو په وخت کې یې وویل:
»ته د بدري نات دحویلۍ ترمخه ولاړ یې«
حماد ورښکته شو او ددروازې په لور ورغې او ویې ویل: « ته ګاډې همدلته و دروه زه د حویلۍ دروازه پرانیزم«.
حماد مخته ورغې او د حویلۍ دروازه یې ور وټکوله. هلته د سپي غپار او ددروازې په لور یې د رامنډو وهلو اواز اوریدل کیده. څو لمحې وروسته سپې ددروازې ترشا په خطرناکه توګه غړمبیږي.
بیا لږه شیبه وروسته په حویلۍ کې رڼآ را څرګنده شوه، په تیز او توپاني باران کې یو چا په تحکمانه بڼه وویل « ګیانه، ګیانه ! راپورته شه. وګوره چې په دروازه کې څوک ولاړ دې«....
دیوه لرې ځایه د یوې کوټې نه دیوه چا غږ را پورته شو: « همدا اوس یې ګورم مالکه«
دهغه لمړي کس اواز یو ځل بیا واوریدل شو :« لمړۍ سپي وتړه بیا دروازه خلاصه کړه«.
دا ځل یو څوک د خپلې کوټې څخه راووت او په ځواب کې یې وویل: « ښه ! اوس به سپي و تړم« دلږ ځنډ وروسته یو څوک دروازې ته راغې او په خپل لړزانده اواز یې وویل: « څوک یاست« !
حماد د دروازې سره خوله یو ځاې کړه او ورته یې وویل: دروازه پرانیزه، زما سره غوایی ګاډې دې اوزه ستا د مالک بدري نارت سره کتل غواړم« .
داسې معلومیدل چې دروازې ته راتلونکې کس لمړۍ خپل سپي تړلې وي، لږه شیبه وروسته یو تکړه ځوان دروازه پرانیسته، حماد یې په لور وکتل او ورته یې وویل:
»ته ما دخپل مالک ترخنګ یوسه، ګوره هغه زما غوایی ګاډې بیرون ولاړ دې اوزما ملګرې دیخنۍ نه را منجیله شوي دي«.
دغه ځوان دروازه په مکمله توګه پرانیسته او ویې ویل: « خپل غوایی ګاډې دننه راوړئ،«
حماد ورمخته شو او ورته یې وویل: « نه ! اوس به غواي ګاډې همدلته ولاړ وي، زه اول ستا دمالک سره خبره کوم، ما هغې ته یوسه« .
هغه ځوان چې ګیان نوم یې ورته اخیست حماد له ځانه سره دننه یوړ، حویلۍ د زمکې څخه نژدې درې فټه پورته جوړه کړل شوې وه. دحویلۍ دننه پراخه لاره او نیمه دایروي جوړه شوې برنډه درلوده. چې د ورننوتلو له پاره یې پنځه پاتخې اینبودل شوې وې، هلته د پوخ عمر یو زړه راښکونکې شخصیت ولاړ و. په ښیي لاس کې یې مشال نیولې و او په چپ لورې کې یې یوه زړه ښځه، چې کیدې شي دهغه ښځه وه، او یوه ډیره ښایسته پیغله ولاړه وه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد دګیان سره یو ځاي د همدي دري واړو په لور ورغي ، د پاتخو نه ور پورته شو او کله چي هغوي ته ورنژدي شو نو دګیان د خبرو نه مخته حماد هغوي ته مخاطب شو.
که چیري زه غلط شوي نه یم او لکه څنګه چي ما ته ستا د ښي او شکل په اړه ویل شوي و د هغي په مطابق که په اندازه لګولو کي له ما څخه څه کمي زیاتي نه وي شوي نو ستا نوم بدري نات دي«
دغه اوریدو قدي زړه راښکونکي شخصیت خپل مشال د حماد مخ ته ورنژدي کړ او په ډیره اغیزمنه لهجه یی ورته وویل: « هماغه د تاتړ اغوستونکي عرب چي زه یی منتظر وم«
حماد ورته وویل: « ایا.....یا ؟«
بدري نات حماد لږ څه نور هم تر اغیز لاندي راوست: « د خلدون زویه ! زه د تیرو دوو ورځو څخه ستا انتظار کي ناست یم. ایا زما دا خبره سهي ده چي ستا نوم حماد ابن خلدون دي«
حماد په ترټري ژبه ورته وویل « تا ته زما په اړه دا اطلاعات له کومه راغلي دي ،او تا زه څنګه وپیژندلم«
بدري نات نور هم حماد تر فشار لاندي راوست: « هغه حماد بن خلدون به زه څنګه ونه پیژنم چي د تولک د ښار نه بیرون یی د ناصرالدین تر مخه د صنوبر د وني د ډډ نه را چاپیر د سونډو غبرګه رسۍ شلولي ده«
حماد په اندیښمنه لهجه ورته وویل: « ته د دا سي انکشافاتو په کولو سره زما ذهن تر اغیز لاندي راوړي ، ایا زه په دي وپوهیږم چي«....
بدري نات یی خبره ورپري کړه او ورته یی وویل: « اي زما د ملت زویه ! د اسلام ځان ځاروونکیه ! ته خپل راز ما ته مه وایه. زما او د ناصرالدین تر منځ د تیزتلونکو نمایندګانو په واسطه پیغام رساني کیږي ،زما پیغام راوړونکو دوره ورځي د مخه ستا په اړه ما ته ټول معلومات را رسولی دي، ایا له تا سره زما په نامه د ناصرالدین کوم لیک شته ؟«
حماد دګیان ، زړي ښځي او د هغي ځواني پیغلي په لور په کتلو سره د اضطراب په حالت کي د څه ویلو هڅه وکړه .....لیکن... حماد د دي نه زیات نور څه و نه شو ویلاي.» بدري نات ورته پخپله په ویلو پیل وکړ:
»د دي دري واړو په اړه هیڅ اندیښنه مه کوه. بیا یی د هغوي پیژندګلوي وکړه او ویی ویل: « دا ګیان چند نومیږي ، خو مونږ ورته ګیان وایو. بیا یی د هغي زړي ښځي په لور اشاره وکړه ، دا زما ښځه ساوتري ده. په اخر کي یی د هغي ځواني پیغلي په لور اشاره وکړه او ویی ویل چي دا زما لور بملا ده. د دي دري واړو په اړه فکر مه کوه ، مونږ ټول مسلمانان یو. بلکه دا سي یی وګڼه چي په دي کور کي ګڼ شمیر ملازمین ټول مسلمانان دي. تا ته د چا د اصل نوم د یادولو ضرورت نه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته. ما د کور هر وګړي ته ستا د راتلو په اړه ویلي دي. ته په دې زمکه د ټولو کارکوونکو امیر یې. زه هم ستا د لاس لاندې یم. او ستا د هر ضرورت پوره کول پر ما فرض دي.
حماد د خبرې مخ بلې لورې ته کړ او ورته یې وویل: «له ما سره یو غوایی ګاډي دي چې ستا خورین او خورزه په کې دي،»
بدري نات ترې په حیرانتیا سره وپوښتل: «زما خورین او خورزه....» په ځواب کې یې ورته حماد د پشپال او رتنا ټوله کیسه واوروله.
کله چې حماد خاموشه شو نو بدري نات ورته یو نوې انکشاف وکړ. «زه به درته یوه خبره وکړم چې په کوچنیتوب کې د پشپال او زما د لور بملا تر منځ رشته کړل شوې وه. خو اوس به زه هغه رشته ماتوم، ځکه چې یوه مسلمانه پیغله د هندو هلک سره واده نه شي کولې. او واوره! زه ستا مننه کوم چې د پشپال ژوند دې خوندي کړې او د رتنا عزت دې ساتلې دي. دلته د میشت کیدو په وخت کې که څوک د رځخه وپوښتي چې څوک یې او چیرې اوسې نو ورته ووایه چې زه د بدري نات د کارکوونکو څخه یو کس یم او کار مې ښار ښار او کلي کلي ته د تجارتي اموالو ور رسول او د قیمتونو معلومول دي.
حماد د اصلي موضوع په لور راغې او ترې ویې پوښتل: «ایا دا یلک خان په اړه»....
بدري نات مشال په لاسو کې را واخست او د پاتخو څخه د کیوتو په وخت کې یې ورته وویل: «په دې اړه به زه له تا سره په مناسب وخت کې خبره وکړم. راځه چې لمړی خو پشپال او رتنا را د ننه کړو، هغوې به پریشانه شوي وي»
حماد د هغه سره روان شو او ویې ویل: «د هغوې اندیښنه مه کوه، هغوې په خوا اړه خوب ویده دي»
ګیان، ساوتری او بملا درې واړه هم د هغوې تر شا روان شول.
لمړي بدری نات ګاډۍ ته ورننوت او رتنا یې د خوبه راببدا ره کړه، رتنا د را ببدا ریدو سره سم کله چې بدري نات وکوت نو سمدلاسه یې ترې غیږه چاپیره کړه او په زوره زوره یې وژړل. د دې وروسته بدري نات پشپال هم را پورته کړ، د بدري نات په کتلو سره پشپال خپل لاسونه جوړه کړل او د بدري نات درنښت یې وکړ. هغه د راپورته کیدو هڅه وکړه خو د زخمونو په خاطر و نه توانید راپورته شي. حماد اسماعیل ته ورغږ کړ او ورته یې وویل:
«اسماعیله...اسماعیله! ګاډۍ د ننه را ننباسه» اسماعیل د غوایانو رسۍ راښکودې او د خولې نه یې هغه مخصوص اواز را وویست چې د غوایانو د ځغلیدو له پاره به یې کاوه. په دې وخت کې رتنا د ساوتری او بملا سره هم روغبړ کړې و. ګیان د حویلۍ څو نور ملازمین هم رابللي و. تر څو د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد ، پشپال او رتنا سامانونه دننه یو سي. دوو ملازمینو د کور دننه یو ستر پالنګ راخیستې و ،پشپال یې په هغې کې واچوو او دننه یې یوړ.

بملا او موربې ساوتري دواړو یو ځاي یو دبل په مرسته د پشپال کټ یوې خونې ته ورننویست ، بیا بملا ګیان ته وویل چې په دې کمره کې یو بل کټ هم واچوي. رتنا د بملا په لور په کتلو سره وویل:

»زما کټ دلته مه اچوئ ، د ورور سره مې دې یا ماما او یا کوم بل داسې ملازم پاته شي چې په پاته شپه کې د هغه خدمت وکولې شي ، زه سفر ستومانه کړې یم او دلته پاته کیدل راته ګران دي ،زه غواړم خوب وکړم او ویده شم«.

بملا وخندل او ورته یې وویل: « ته به زما او زما د مور سره یو ځاي ویده شی ، دلته به په دې کمره کې پلارجان او ورور مې ویده شی«.

رتنا ورته په حیرانتیا سره وپوښتل چې ورور دې څوک دې ؟

بملا د شونډو لاندې مسکۍ شوه او ورته یې وویل زما ورور حماد بن خلدون ، چې تاسو دواړه یې په غوایي ګاډي کې تر دې ځایه را ورسولئ ،«

رتنا ترې په اندیښمنه توګه وپوښتل چې «ته حماد څه پیژنې ؟«

پشپال ددوې دواړو خبرې په غور سره اوریدلې ، د کمرې په یوه کنج کې ولاړ حماد ، بدري نات ، او ګیان هم ددوې خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدلې. بملا د رتنا ښایسته او نرم لاس په لاس کې ونیوه او زور یې ورکړ:

»حماد ورور ! د پلارجان په کارو بار کې شریک دې ، هغه ښار ښار او کلي کلي کې ګرځي او د شیانو قیمتونه او ارزښتونه یې معلوموي« .

رتنا په حیرانتیا سره وویل: «بیا خو هغه زمونږ تر مخه ددې کاروبار یادونه نه وه کړې«

بملا خپلې خبرې ته اخري غوټه ورکړه او ورته یې وویل: « تا به ترې پوښتلي نه وي او هغه به درته ویلي نه وي«

رتنا دا ځل په پریکنده توګه وویل: « هغه دلته په دې کمره کې نه شي پاته کیدې«

بملا پرې اعتراض وکړ« ولې هغه دلته نه شي پاته کیدې ؟«

رتنا د خپلې غصې د ضبطولو هڅه وکړه او ویې ویل: « هغه د حویلۍ دننه نه شي اوسیدلې ، هغه ملیچ او نیچ (ناولې او ذلیل) دې. تیره شپه هغه د شودرانو په کور کې اوسیدلې او د همغوې خوراک څښاک یې خوړلې او څښلې دې. ددې نه علاوه هغه زمونږ د دهرم په خلاف خبرې کوي ، پرمونږ باندې د احسانونو سره سره زه د هغه څخه کرکه کوم. که چیرې هغه دلته اوسیږي نو د نورو ملازمانو سره دې واوسیږي خو هغه به ددې کور په لوښو کې خوراک څښاک نه کوي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ساوترې په ذهن کې څه کشمکش راپیدا شو ، پشپال هم دغصې ځخه شونډې خوړلې خو څه یې ونه شو ویلاې. بدري نات رامخته شو او غوښتل یې چې رتنا ته څه ووایي ،خو حماد یې لاس و نیوه اودکمرې نه یې رابیرون کړ او ورته یې وویل:

»ته زما خبره واوره» ګیاه هم ددې دواړو سره یو ځاې شو ، درې واړه دپاتخو ځخه را کیوتل بیا حماد په ډیره پټه توګه بدري نات ته وویل:

»ته په دې اړه څه مه وایه. او که نه شکوک و شبهات به راپیدا شي. اوبیا به زه په سهي توګه کوم کار و نه شم کړاې. ما ته په دې حویلۍ کې د یوه شودر په څیر ځاې راکړئ ، زما بستره د ګیان سره یو ځاې واچوئ« ...

بدري نات ورته په سخته لهجه وویل: « دا څه ډول ممکن دي ، هغه پیغام وړونکې چې ستا په اړه د سلطان شهاب الدین او ناصرالدین پیغامونه ماته را رسولي دي په هغې پیغام کې یې ته ددې سیمې دمسلمانو کارکوونکو دامیر په څیر او دنشاپور د شاهین په څیر راپیژندلي یې. او واوره ! زما دملت شاهین به په دې حویلۍ کې ولې د یوه شودر په څیر ژوند کوي ....نه ، نه ، نه هیڅکله هم نه«.....

حماد یې خبره ورپرې کړه او ورته یې وویل:« ته د رتنا خبره ومنه. هغه یوه ضدي اودمذهب په اړه متعصبه پیغله ده.که چیرې تاسې یې د ضد او تعصب دماتولو هڅې وکړې نو هغه به نوره هم زیاته و چوي ،او اندیښنه ده چې هغه به ستا په خلاف راپورته شي. په هغه صورت کې به مونږ ته څومره ستونزې راپیدا کړل شي. بس زه به دګیان سره د هغه په خونه کې اوسم.» بدري نات ورته په ستونزمنه توګه وویل: « ایا دا ستاسې حکم دې ؟«

حماد دبدري نات دواړه لاسونه و نیول او ورته یې وویل:« نه ! دا زما هیله ده«

بدري نات دوباره دننه ولاړ او ویې ویل: « تاسو همدلته تم شئ ، زه په کور کې څه هدایات ورکوم اوبیرته راځم». بدري نات همغه کمرې ته راغې او خپلې لور ته یې ورغږ کړ او ویې ویل:

»بملا...بملا ! دپشال سره په کمره کې زما بستره وغوړوه. زه به ورسره دشپې پاته شم. رتنا تاسو مور اولور له ځانه سره یوسئ ، اوګورئ چې د رتنا لور کوم داسې ضد پاته نه شي چې پوره یې نه کړئ. دحماد په اړه تاسو مور اولور بې فکره اوسئ ، هغه به دګیان سره یو ځاې دملازمانو په احاطه کې ویده شي.

ساوترې او بملا په دې خبره باندې اعتراض کول غوښتل خو بدري نات ورته اشاره وکړه او خاموشه یې کړل. اوپخپله په ګړندۍ توګه بیرون راووت.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحويلۍ ملازمينو دهغوي آسونه اخورو ته بوړل ، ويې تړل او هملته يې ورته دانه او ګياه ور واچوله. دغوايانو ګاډۍ يې هم د اصطبل تر مخه و دروله. بدري نات بيرته راستون شو او دحماد لاس يې و نيوه او ورته يې وويل:
»راځئ زما سره !» درې واړه دحويلۍ نه بيرون او د اصطبل سره يو ځآي دملازمينو کوټو ته ور ننوتل. حماد اوبدري نات په يوې بسترې باندې کيناستل ، خوګيان په منډه ولاړ اويو لوي پالنګ يې راوست ،بيا بيرون ولاړ اويوه پاکه بستره يې راوسته ، ورسره يې وريښمينه بړستن هم وه. بستره يې په ډيره مينه خپره کړه اوبيا يې حماد ته وويل:
»يا اميره ! په دې بستره باندې کينه.» حماد اوبدری نات پورته شول او په هغه نوې بستره باندې کيناستل اوګيان يې تر مخه په هغه بله بستره باندې ناست پاته شو.
حماد دخپلې موضوع په لور را وګرځيد او ويې پوښتل: «ايا د ايلک خان په اړه دې کوم خبر تر لاسه کړېدې ؟«
بدري نات په اثبات سره سر وخوځاوه: هو ! زما کارکوونکې دهغه په پيدا کولو کې برياليې شوي دي.ايلک خان د يوه سوالګر په کاليو کې متهرا ته د خپل يوه کارکن کتلو ته ورغلې و .هغه مسلمان کارکن په ښکاره توګه د هندو په کاليو کې د متهرا د راجه په ځآي کې نوکر او دهغه د اصطبل څارونکې و. دايلک خان سره يوه نوې مسلمانه پيغله هم ملګرې وه ، دا نجلۍ هلته د نګرکوټ په مندر کې نڅوونکې او بت پالونکې وه. هغه خو په ښکاره توګه دمتهرا زيارت ته راغلې وه خودهغه اصل کار د راجه په اصطبل باندې ولاړ ايلک خان ته د شمال دهندو راجاګانو په اړه مهم معلومات ورکول وو .ځکه د کوهستان د شوامک په سيمه کې چې څومره هندو راجه ګان دي هغوې خپل ټول کارونه د نګر کوټ د ستر پروهت په مشورې اوسلا سره تر سره کوي. هغه نجلۍ چې په مندر کې کار کوي ،اوما نوميږي ، او دلوې پنډت په سترګو کې ستر مقام لری ، دا دوه علتونه لری. لمړی دا چې دا پيغله ډيره ښايسته ده. دويم داچې هغه د مندر په ټولو نجونو کې ښه نڅا کونکې ده. ايلک خان هم دمتهرا دکارکونکو څخه دهغه ځآې د راجه په اړه معلومات تر لاسه کول غوښتل ، ځکه په دې ورځو کې په هندکې دا افواه خپره شوې ده چې دغزني حکمران شهاب الدين ډير ژر په هند حمله کونکې دې. په دې خاطر ددې ځآي ټول راجه ګان ، مهاراجه ګان ، د اجمير راجه راې ، د پتهورا راجه او دهستناپور راجه کهانډې راې تر نظر لاندې خپل ځآنونه را يوځاى کوي. هغوې دغه دواړه ورونه خپل مشران منلي. ايلک خان دخپلو کارکوونکو په واسطه په ډيره بيړه دا معلومات را ټولوو. اودا يې معلومول چې کوم راجه څومره لښکر لري اوڅومره دهندوانو دمتحده لښکر سره را يوځآي کوي.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه متهرا ته په همدې نیت راغلی و . هلته هغه د همغې کارکن سره پاته شوه چې د راجه د اصطبل مشري په غاړه لرى. ښایسته اوما هم هلته ور رسیدلې وه . درې واړو په داسې حال کې چې په نیمه شپه کې یې په پوره راز سره خبرې کولې و نیول شول.ځکه چې د اصطبل یو هندو ساتونکې د هغوی ټولې خبرې اوریدلې وې.

د متهرا مسلمان کارکوونکي اوما او ایلک خان دواړو ته د تیښتې فرصت برابر کړې و او پخپله یې دراجه د نوکرانو لاره نیولې وه اوتر مخه یې ولاړ و اودهغوی سره جنګیده. بالاخره هغه هلته شهید شو . ایلک خان ته دتیښتې لاره پیدا شوه اوهغه د اوما سره یو ځای د نګرکوټ لورې ته وتښتید. خو دمتهرا راجه د خپلو نوکرانو په واسطه دواړه تعقیب کړل ، ایلک خان اواوما چې څنګه د نګرکوټ مندر ته ور ننوتل نو دراجه عسکر هم هلته ور ورسیدل او دواړه یې دجاسوسۍ او غدارۍ په نامه ونیول. ایلک خان یې ونیو او بیرته یې متهرا ته یوړ ، خو دمندر د لوې پروهت په سپارښتنه یې اوما هملته له خپله ځانه سره وساتله. د لوې پروهت پریکړه ده چې په دې زمکه بدې او ګناه زیاته شوې ده په دې خاطر انساني قرباني غواړي. اوس راته ځرګنده شوې ده چې اوما ددې قربانۍ له پاره ټاکل شوې او هغه به د کرشن مرارې په پښو کې حلالوی. او د پروهت د وینا له مخې به ددې قربانۍ وروسته دهند په پنډتانو هر ډول مصیبت تم کړل شي.

بدري نات لږ څه تم شو اوبیا یې وویل: « که څه هم دهغه کلا شکلي مندر ځخه به د اوما خلاصون شوني نه وي ، ځکه چې هغه په یوه لوې اوستر غر پروت دې او درې واړو اړخو ته یې د دیوالو په ځیر عمودي شکله ستر ستر غرونه پراته دي او لاندې ترې دریاب بهیږي. مندر ته د ننوتلو له پاره یوازینۍ لاره دهغې په شرقي برخه کې ده. خو هلته هم داسې کلکه پهره ولاړه وي چې الوتونکي ترې هم دننه نه شي تللې. خو بیا هم ما متهرا ته خپل یو کس ور لیږلې دې چې د ایلک خان د ازادیدو په اړه هڅې وکړي ، دغه سړې پرمانند نومیږي ، هغه د یوه پنډت په بڼه هلته ورغلې دې. او هملته دمتهرا دښار دننه د شرق په لورې د جمنا د دریاب په غاړه (د پنډتانو په یوه شپېځاې) اشرم کې اوسیږي. ددې ځاې نوم نرائن اشرام دې ، دهغه سره دوه درې نور کسان هم شته. دوې ټول یو ځاې د ایلک خان د ازادیدو هڅې کوي«...

حماد ژوره ساه واخیسته او ویې ویل: ددې مقصددا شو چې زه به لمړۍ متهرا ته او بیا کوټ نګر ته ځم«

بیا حماد خپلې پښې راپورته کړې او وویې ویل: اوس به زه ارام وکړم او سبا سهار به خپله تګلاره ډاګیزه کړم«

بدري نات ورته په اندیښنې سره وویل: « ایا ډوډۍ نه خورې ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

»نه ، ډوډۍ نه شم خوړلای ، ما هملته ډوډۍ خوړلې وه او راغلې يم«.
بدري نات ترې يو ځل بيا وپوښتل: ستا ګاډي چلوونکې ملګرې چيرې ولاړ. هغه کس چې تاورته د اسماعيل په نامه خطاب کاوه«.
حماد په خپل وجود باندی برستن راخپره کړه او ويې ويل: « هغه وخت چې تا زه او ګيان د پاتخو تر مخه و درولو او پخپله حويلۍ ته ور ننوتلې په همغه وخت کې ستا نورو ملازمينو هغه له ځانه سره يوړ. زما په آند چې هغه به هملته په خوا ږه خوب ويده شوي وي«.
ګيان هم د حماد تائيد وکړ او ويې ويل: « ستا خبره سهي ده ، کله چې ما تاته پالنګ راوړ، هغه مې هملته کتلې و ، ما غوښتل چې هغه ته د ډوډۍ بندوبست وکړم خو هغه همتله د اصطبل تر څنګ کوټې کې په خوا ږه خوب ويده شوې و او خراټې يې وهلې. مايې دخوبه رابيداريدل مناسب و نه ګڼل ، فکر کوم چې ډير ستومانه شوې به وي ، خو ويريږم چې هغه به وږې وده شوي وي ، زمونږ کسانو وويلي چې هغه ته يې د خوراک وړانديز کړې و خو هغه ورته ويلي و چې وږې نه دي ، ولاړ او په بستره کې پريوت او ويده شو«.
بدري نات داسې احساسوله چې حماد هم په ژور خوب کې ورننوتونکې دې، په دې خاطر راپورته شاو دهغه ځايه ووت.حماد په خپله بستره باندي پريوت ،لږه شيبه وروسته هغه هم په خوا ږه خوب ويده شوې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴مه برخه

شپه توره تیاره او ستوري یې ځلیدونکي او په ډیر جبر او بې ذوقۍ سره د سهار په لور په منډه وه.
حماد په ژور خوب ویده وچې ګیان یې په اوږه لاس کیښود او غوښتل یې را ویښ یې کړي ،حماد اړخ بدل کړ او په ډیر معصومیت سره یې په وخوب کې وویل: «حسنه ، حارثه !...ما پریږدئ... موري !حسن او حارث منعه کړه ، ما ټوله ورځ کار کړې او ستومانه شوې یم دوې ما بې وخته تنګوي او د خوبه مې باسی».
ګیان نیغ و درید او په ډیر رقت سره یې وویل: «زما د قوم زویه !تا دملت په خاطر څومره اوږود او سخت سفر کړې او دلته را رسیدلې یې. کومې مور ته چې ته اواز کوې ، هغې ته دې خیر وي ، که چیرې حسن او حارث ستا ورونه وي نو زما مولې دې هغوې پخپله پناه کې وساتي او ژوندي او خوشحاله دې یې کړي» .
ګیان ځان سنبال کړ او دوباره یې د حماد اوږه زور کړه ، ویې خوځاو او ورته یې وویل: «مالکه پورته شه» حماد سترګې پرانیستې او دګیان په لور یې وکتل. ګیان د «السلام علیکم» په ویلو سره بیا وویل: «مالکه سهار شوې دې ، ایا د سهار لمونځ نه اداکوې ؟»
حماد راپورته شو او ویې ویل: «ډیره مننه چې زه دې راپورته کړم ، او که نه زه په ژور خوب کې تللې وم»
ګیان دلاسه ونیوه او ورته یې وویل «راځه چې زه دې طهارت ځاې ته یوسم ، هلته مې درته ګرمې اوبه ایښودې دي»
حماد دهغه سره بیرون راووت ،لمړی یې په ګرمو اوبو غسل وکړ ، بیا دګیان سره یو ځاي کمرې ته راغې او ورته یې وویل «ماته د اودا سه له پاره اوبه راوړه»
ګیان له لاسه و نیوه او ورته یې وویل: «ته کمرې ته راشه ،هلته د اودا سه له پاره ګرمې اوبه ایښې دي».
حماد بیرته په خپله بستره باندې کیناست ، ګیان یې د پښو لاندې یوه لویه پتیله کیښوده او ورته یې وویل: «ته اودس کوه زه به اوبه در اچوم»
حماد دخپله ځایه راپورته شو او د اوبو کوزه یې دګیان څخه واخسته او دپښو څخه یې پتیله لرې کړه او ویې ویل: «ګیانه !خداې په اسمان کې دې او لاندې په زمکه مونږ ټول مسلمانان یو شان برابر یو. کله چې زه خپل کار پخپله کولې شم نو ته به مې ولې خدمت کوې»...

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد کوزه راواخسته اوبیرون راووت او هملته کیناست اودس یبی وکړ ، تر دې وخته پورې بدري نات هم راغلې و اوکوټې ته ننوتې و . حماد داوداسه وروسته راپورته شو او داسمان په لور یې وکتل ، باران ولاړ و. اسمان صاف و ،او ستورو هرې لورې ته ځلا شیندله. حماد کمرې ته راننوت. ګیان لا دمخه یو لوی څادر خپور کړی و اوبیا دوې دټولو یو ځای دسهار دلمانځه د ادا کولو له پاره په جمع و دریدل.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵مه برخه

دلمانځه وروسته بدري نات او ګیان بیرون راووتل. یخني زیاته وه ،حماد بیرته په خپله بستره کې ننوت او کیناست. دهغه تر مخه دبرنډې په دیوال د لمبدل په واسطه انځورونه جوړ کړل شوي ، داسې احساسیده چې کوم حساس مسافر ته دخپل محبوب وطن کوڅې را په یادوي. دشپې دردونه خپل اخري پړاو ته رسیدلي و . په دې خاطر چې سهار په خپلو خندیدونکو شونډو دویاړ د وینو دڅاڅکو په واسطه د شپې یخ تابوت مات کړي و او تیاری یې په تل پاتې بڼه په خپل ځان کې جذب کړي وي.

لړه شیبه وروسته لمر دا دسرارو مرکز ، دهیلو او نا هیلو ، دامن او خوړلني ، دموجود او غائب او شته او نشته ، دلوبې دپیلولو له پاره په خندیدونکې توګه لکه داور دتورې په څیر را څرګند شوي و. او کرار کرار دخپل ټاکلی منزل په لور روان و. رڼا ...تیزه رڼا داسمان تر انتهاؤ پورې رسیدلې وه .او دشپې ټول رازونه له منځه تللي و.

حماد څه فکر وکړ او راپورته شو. ډیوه یې په پوکي کولو سره مړه کړه. بیرون راووت. دهوا زور مات شوي و ، او څلورو خواو ته تیزه رڼا او ګرمي خپره شوي وه. حماد اخوا دیخوا وکتل او دحویلۍ جایزه یې واخیسته. هغه ستره ماڼۍ وه چې د پراخې زمکې په منځ کې پرته وه. ښیي لاس ته یې اصطبل و . په شمال شرقي برخه کې یې دملازمینو کوټې جوړې کړل شوې وې او په پاته چاپیریال کې میوه لرونکي او نه میوه لرونکې بوټې اینبوول شوي و.

حماد ښیي لاس ته راو ګرځید او د صطبل په لور راغې ، اسماعیل هم هملته موجود و ، هغه دخپلو غوایانو په ملاګانو وچه ټوټه وهله. دواړو یو له بله سره تود روغبړ وکړ، بیا حماد دخپل آس د زین سره تړلې خورجین راپرانست اودهغې څخه یې د منبولو برس را واخیست ، بیرته دخپل آس په لور راغې. لمړی یې پرې په مینه لاس راښکود ، په جواب کې یې مطیع او فرمانبرداره آس و شنړید ، بیا حماد خپل آس په هغه برس باندی و منبود. اسماعیل هم په غوایانو باندی خپله ټوټه ګرځوله ، بیا وروسته یې دحماد په ملګرتیا د رتنا او پشپال په دواړو اسونو هم وچې ټوټې ووهلې اودهغوي ملاګانې یې و منبودې.

ګرمي پوره زیاته شوي وه ، حماد د آسونو دشاګانو دمنبولو وروسته داسماعیل خواته راغي ، بیا دواړه دکمرې په لور روان شول. ګیان یې مخته راغې. هغه لږ څه قهرجن معلومیده. دحماد په لور یې وکتل اوبیا یې په خپل خپورغږ سره وویل « راځئ او سباناري وخورئ»

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد ورسره يو ځاي کمرې ته راغې ، په کمره کې يو دسترخوان غوړيدلې و ددسترخوان دپاسه دوه پليټه ايښودې و . په يوه کې دوه يا درې چپاتي ډوډۍ او په بل کې لږ څه جوش کړل شوې سبزي پرته وه.

حماد په پوره غور سره ګيان ته وکتل. او ورڅخه يې وپوښتل « ايا تا سهارنۍ خوړلې ده ؟»

ګيان په تندي او دنفرت څخه په ډکې لهجې سره وويل: « دمالک خورزه رتنا چې پرون ستاسو سره يوځاې دې حويلۍ ته راننوتې ده ډيره بدخلقه او مردوده نجلۍ ده . که څه هم هغه به دمخ نه ښايسته وي خو فطرت اوباطن يې د خباثت نه ډک دی.

حماد نرۍ شانته خندا وکړه او ورڅخه يې وپوښتل: «تاته يې څه ويلي دي ؟»

ګيان دشکايت په بڼه وويل: « دې نجلۍ د راتګ سره سم د ښځوپه ځاې باندې ولکه کړې ده ،زه چې نن د ډوډۍ د راخيستلو له پاره ورغلم نو ومې کتل چې دپخلنځاې ټول انتظام دهغې په لاسو کې دې .بملا خور هم ورسره ناسته وه ، کله مې چې ډوډۍ وغوښته نوبملا راته پخپله ډوډۍ تيارو له خو رتنا منعه کړه او ورته يې وويل: « بملا ته يې پريږده، دې ملازمينوته به زه په خپله څه تيار کړم.

» کله چې مې ترې ستا او د اسماعيل له پاره ډوډۍ وغوښته نو رتنا په پوره قهر سره وويل: « ته يواځې خپله ډوډۍ وړلې شې ، هغوې دواړو مسلمانو ته ووايه ،چې راشی او خپله ډوډۍ پخپله يوسې. هغې دا هم وويلې چې هغوې ته ووايه چې د سابو له پاره خپل لوښي له ځانه سره راوړې.

ځکه هغوې دواړه مليچ دې. په دې خاطر هغوې زمونږ لوښي نه شی استعمالولې. مالک تللې تر څو د پشپال له پاره حکيم راوړي ،کله چې بيرته را ستون شې نو زه به ورته د رتنا څخه په دې اړه شکايت وکړم. دداسې هندو ذهن خاونده او په مذهب کې متعصبه نجلۍ په دې حويلۍ کې نه شی اوسيدلې« .

حماد ورمخته شو او دګيان ملايې وټپوله او ورته يې وويل: ته مه په غصه کيږه او بدرې نات ته يې هم په اړه شکايت مه کوه. ما ستا دمالک سره ددې رتنا په اړه تفصيلې خبرې کړې دې ، هغه يوه خپل سره نجلۍ ده ، دهغې د ضد په خلاف قدم اخستل پخپله زمونږ له پاره زيانمن ثابتيدا ې شې . اوبيا په ځانګړې توګه هغه وخت چې مونږ ټول يې په خلاف يو موټی و او وسو.

کيدا ې شې هغه ددې يووالې د علت دپوهيدو له پاره زمونږ د ټولو څارنه وکړې او دهغې دا ډول څارنه زمونږ له پاره زيانمنه وګرځې. ته په دې اړه انديښنه مه کوه ، زه پخپله ورځم او دخپل ځان او اسماعيل له پاره ترې ډوډۍ را اخلم. ته راته همدومره ووايه چې ډوډۍ دکومه ځايه تر لاسه کيدې شې«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګيان د شرم احساس وکړا وويې ويل: «د حويلۍ په شاتنۍ برخه کې يوه کړکۍ ده ، ټولو نوکرانو او ملازمينو ته د همغې کړکۍ څخه ډوډۍ ورکول کيږي».
حماد بيرون را ووت د حويلۍ باغ ته راغي هغې دوه ستريې ستريې پانيې را پرې کړې او د خپل ټاټ په پڅکه يې پاکې کړې اوبيا د حويلۍ شاتنۍ برخې ته ورغي.
د کړکۍ څنګ ته درارسيدو سره سم حماد د هغې په پله باندې لاس کيښود او ويې ټکوله. لږه شيبه وروسته رتنا راغله او د حماد په لور د کتلو سره سم يې وويل: «د سهارنۍ د اخيستو له پاره راغلې يې ؟»
حماد يې په لور د کتلو پرته وويل: «هو»!
رتنا خپل لاس ور اوږود کړا او ورته يې وويل: «خپل لوښې راوړه. سهې ده چې ته به زمونږ محسن يې ، خو دا د هندوانو حويلۍ ده او ته يو مليچ انسان يې»
حماد ورته دواړه پانيې ورکړې او ورته يې وويلې «په دې پانو کې زما او د ګاډې بان اسماعيل ډوډۍ واچوه».
رتنا ورته په ترخه ژبه وويل: «د يوه محسن په څير به زه هرو مرو ستا خدمت وکړم ،خو تيره ورځ چې د هغو مليچانو په کور کې تا زمونږ د دهرم سپکاوي کړې د هغې سزا به هرو مرو تاته درکول کيږي. او ستا له پاره سزا همدا ده چې ته به د لته زما په شتون کې د يوه مليچ په څير ژوند کوې تر څو د خپلې غلطۍ احساس وکولې شې. لکه څنګه چې اور په اوبو له منځه ځي په همدې توګه به زمونږ د دهرم څخه هم ګناه لرې کيږي.
واوره ! زه د خپل د هرم سپکاوي نه شم زغملې ، ته يو ځوا کمن انسان يې ، په هر ځاې کې بريالې کيږې خو زمونږ د هرم ته په سپکاوي کولو به ته هيڅ بريا و نه مومې.
حماد د غصې او قهر نه شين سور کيده ويې ويل: «دا ستا بې عقلې ده چې زه د لته ستا د يوه نوکر په څير او د يوه مليچ غوندې ژوند وکړم ، زه يو ازاد انسان يم او د دې ځايه همدا نن حرکت کوم.
واوره ! لکه څنګه چې اور په اور نه مړ کيږي په همدې توګه ستا خبرې په ما هيڅ اغيز نه کوي ، لکه څومره چې اسمان د زمکې څخه پورته دې په همغه اندازه زما لاره له تا نه جدا ده او زما خيال او فکر ستا د دې عبث او چټې فکر نه لوړ دي.
که څه هم زه يو انسان يم او د بشريت د خداې ورکړو غوښتنو څخه پورته نه يم خو د هغې سره بيا هم زه ستا د بدنيتۍ او بې دينۍ د سيلاب څخه خوندي يم».
حماد لږ څه تم شو خو يو ځل بيا يې د توپان په څير په خبرو پيل وکړ «ته د بدشګونۍ يوه څپه يې ، او زه ستا دبې دينه کرچار پابند نه يم. په دې خاطر چې زه اوس پوهيدلې يم چې ستا ذهن تل

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبدی په لور الوت کوی ،ما ستا دورور سره مرسته وکړه ، ستاعزت مې خوندي کړ او بیا د باران او توپان دپرواکولو پرته مې تاسو دواړه دلته را ورسولئ ، په کار خو داو چې تاسو زما ممنویت کړې و ،خو برعکس ته ماته ملیچ وایې ، ایا زه همداسې وانګیرم چې تا د روایتي هندو ذهنیت ثبوت ورکړې دې ، که چیرې همداسې وي نو زه به وانګیرم چې دهندو په دې زمکو چې تر ټولو زیات ملیچ دی ته دهغوې نه هم زیاته لویدلې یې. ته سپکه ، ذلیله او پسته نجلۍ یې.کاشکې چې دکوم ملیچ په کورکې پیدا شوې وې نو تاته به دا احساس شوې و چې ټول انسانان یو څیر دي ،نیک او ستر هغه څوک دې چې د نیکو اوښو اعمالو خاوند اوسی.

رتنا په سخته غصه او ترخې لهجې سره وویل:« زه له تانه نفرت کوم ، یاد ساته چې بدن ته ورننوتلې نیزې ویستل کیږی خو نفرت ترې نه ویستل کیږی«

حماد ورته د لوټې ځواب په تیره ورکړ او ویې ویل:« څومره چې ته له ماځخه نفرت کوې دهغې لس هومره زیات زه له تا ځخه کرکه او نفرت لرم ،ته کمینه ، ذلیله او نیچ یې ، کاشکې چې له تا سره نه وې مخ شوې«...

رتنا دغصې نه شونډې خوړلې او ولاړه وه.خوبیا یې هم دضبط نه کار واخست. په لاس کې د نیولو پانو ځخه یې په یوې کې جوش کړل شوې سابه او په بل کې څو چپاتې ډوډۍ کیښودې او حماد ته یې ورکړې.

حماد دواړه پاڼې را واخستې او د رتنا په لور یې په نفرت سره وکتل او یو ځل بیا یې ورته وویل « که په راتلونکې کې دې زما په خلاف ژبه پرانیسته نو یاد ساته چې زه به یې درنه پرې کړم«.

رتنا په پوره کرکې او نفرت سره ورته وویل « ورځه ورځه ، تا لا راغلې ژبه پرېکوونکې. ستا په څیر مې ډیر کتلي دي ، د یو چا ژبه پرې کول داسې اسانه کار نه دې. کومه ورځ چې ته زما ژبه پرې کړې هغه ورځ به ستا د ژوندانه اخرې ورځ وي ،اوس ددې ځایه ورځه ،له تا سره خبرې کول هم نه غواړم«.

حماد بیرته خپلې کمرې ته راغې ، ګیان او اسماعیل دواړه ناست و ، ددواړو تر منځ هغه ډوډۍ ، چې ګیان راوړې وه ، لکه څنګه چې وه همغسې پرته وه ، یوې لورې ته د اوبو منګې او دخاورې دوه درې پیالې پرتې وې ، حماد چې کومه ډوډۍ راوړه هغه یې هم په منځ کې کیښوده ، بیا درې واړو په ډیره مینه اوښه خوشحاله چاپیریال کې خپله سهارنۍ وخوړه.

حماد ، ګیان او اسماعیل درې واړو په خپلو منځو کې خبرې کولې چې بدرې نات یې هم کمرې ته راننوت او دحماد په لور یې دکتلو سره سم وویل: « ایا تاسو سهارنۍ خوړلې ده ؟«

ګیان ورته راپورته شو او ویې ویل: « هو ! مالکه مونږه خپلې ګیډې ډکې کړې دي«.

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځل حماد بدري نات ته مخ کړ او ورته يې وويل: «ته چیرې تللې وې ؟»
بدري نات د هغه سره د هغه تر څنګ په ټاټ کیناست او ویې ویل: «ما د پشپال له پاره حکیم راوستې و ، هغه مرهم او پټۍ وکړل او بیرته ولاړ. نو د هغې وروسته زه ستاسو خوا ته راغلم»
پخوا له دې چې حماد يې په ځواب کې څه ووایي ، بدري نات د ګیان په لور مخ کړ او ورته يې وویل : «ګیانه ! اسماعیل له ځانه سره واخله او ددې غوایانو او نورو آسونو ته ګیاه او دانه برابره کړه»
تر څنګ يې بدري نات ګیان ته خاصه اشاره وکړه ، مطلب يې دا و چې اسماعیل له ځانه سره واخله او ددې ځایه يې و کاږه. ګیان وخت ضایع نه کړ او سمدلاسه يې اسماعیل له ځانه سره کړ او ووت.
بدري نات چې سخت دریځي مسلمان و. او اصل نوم يې ابو الفتح و د حماد په لور د کتلو وروسته وویل. «اوس راته ووایه چې تګلاره مو څه ده ؟»
حماد يې تر مخ په څرګنده توګه وویل: «اراده لرم چې نن ماښام ددې ځایه د متهرا په لور روان شم ، زه به د شپې شپې خپل سفر ته دوام ورکوم. زه هیله لرم چې په متهرا کې به ایلک خان ته د بې وسۍ د مرګ نه خلاصون ورکړې شم ، زه به د هغه د خوندي کولو پوره پوره هڅې وکړم»
بدري نات ورته په ډیره پټه توګه وویل: «متهرا ته د ورسیدو سره سم په نرائن اشرام کې د پنډت پرمانند سره ووینه. کیدې شي چې ستا تر وررسیدو پورې هغه د ایلک خان پورې د ورسیدو کوشش کړې وي او د هغه د ازادۍ په اړه کومې پریکړې ته رسیدلې وي. زما یوه خبره یاده ساته چې په دې زمکو کې زما د ملت او مذهب د کار کولو په وخت کې به څه خلک تاسې په خپلې ولکې کې د اخستلو هڅې وکړې ، هغوې به کله دیوې لارې او کله د بلې لارې ستا د کنترولولو هڅې وکړې ، یو شمیر خلک به ستا د وجود د ښایست او ښه جوړښت تر اغیز لاندې راشي او تا ته به د شک په سترګو ګوري. کیدې شي هغوې ددې ځای ډیرې ښکلې نجونې نورې هم ښایسته او ستا تر مخ راواړاندې کړې او ستا پوهه ، علم او ذکاوت تر خپل اغیز لاندې راوړي او په دې توګه له تا څخه دداسې رازونو د راسپړلو هڅې وکړي ، چې په کې به نه یوازې زمونږ د دواړو بلکه د ملت ګټې هم خوندي وي».
بدري نات خاموشه شو او په فکر کې ډوب شو اویو ځل بیا يې وویل: «دا فکر وکړه او بیا د لته کار پیل کړه. په دې فکر کې شه چې د نیشاپور نه تر متهرا پورې دې دا دومره اوږود واټن د څه له پاره وهلې دې؟ ګوره چې ! ددې ځای په جادوګر حسن او ښایست کې ډوب نه شې ، دژوندانه په دې طلسم کې جمال بې ثباته او حسن یوه دوکه او فریب دې. او د ځوانۍ په تیریدو سره دا بیا د ویجاړو شوو غارونو په څیر وران ویجاړ پاته کیږي»

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد ورته په ډیر عجز او انکسارۍ سره وویل: «زما محترمه ، زما مشره ! زه به ځان ځار کړم خو هیڅکله به هم دا ډاګیزه نه کړم چې زه څوک یم. اودا چې ته بدري نات نه بلکه ابوالفتح یې. زه له تاسره ژمنه کوم ، زه به خپلې ارادې فعاله وساتم او خپلې ارزوګانې او هیلې به خاوري نه کړم. زه به ددې زمکو څخه د وفا نوې مضمون ولیکم. او د خپل زړه راز به هیچاته هم څرګند نه کړم. په دې کې زما ددنیا او اخرت دواړو لازواله نقوش پټ دي. لکه څنګه چې ماهي د ویده کیدو په وخت کې سترګې نه پټوي، او لکه څنګه چې هګۍ د پیدا کیدو وروسته حرکت نه کوي په همدې توګه به زه هم د خپل مقصد د ترلاسه کولو له پاره بیداره اوسم او خپل فرض به اداء کوم«....

حماد لږ څه نور هم ویل غوښتل چې په دې وخت کې ګیان رااننوت او د حماد په لور یې په کتلو سره وویل: «تاسې پشپال ور غوښتي یاست«

بدري نات هم و درید او حماد ته یې وویل: « ورشه ، او دهغه سره ووینه ، هغه د ډیره وخته ستا پوښتنه کوي ، خو ستا د تللو نه مخته زه لږ نور څه هم درته ویل غواړم.» حماد را پورته شو او د کمرې نه راووت.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۶مه برخه

پشپال په خپله بستره باندې پروت و چې حماد دګیان په لارښوونه هغه کوټې ته ورغې. پشپال د لاس په اشارې سره ګیان ته دوتلو وویل ،ګیان هم بیرته راستون شو . پشپال حماد ته وویل: « حماده ، دروازه وتړه او زما خبره واوره».

حماد دروازه وتړله او د پشپال په بستره کیناست اوویې ویل:« وو ایه. څه راته ویل غواړې ؟»

پشپال لږ څه فکر وکړ او حماد دتیږو څخه جوړ کړل شوي هغه بتان کتل چې دبسترې ښیې لورې ته ددیواله په منځ کې خوندی شوي و. حمادیو ناڅاپه ټکان وخوړ ځکه چې پشپال پرې نا څاپې غږ وکړ.

»حماده !ایا ته به د تل لپار په دې حویلۍ کې پاته کیږې ؟«

حماد په مشکوکو سترګو پشپال ته وکتل او ورته یې وویل: « زه به درته ډیر کم ترسترګو شم. کیدې شي ستا له پاره دا خبره نوې وي چې نن ماښام زه له دې ځایه کوچ کوم».

پشپال ترې په اندیښنې سره وپوښتل « چیرې ځې ؟«

»متهراو ته ځم«

»د څه په خاطر ؟«

»زما کار کلي کلي ، محلي محلي اوښار ښار ته سفر کول دي اوستا دماما دتجارتي شیانو له پاره د قیمتونواو ارزښتونو معلومول دي«

»بیرته به څه وخت راستنیږې ؟«

»هیڅ نه شم ویلي ، کیدې شي چې په اونیو کې اویا په میاشتو کې بیرته راستون شم اویا کیدي شي چې دمتهرا څخه نیغ نګرکوټ ته ولاړ شم«

پشپال دحماد لاس په خپل لاس کې ونیوه او ورته یې وویل:« حماده !کاشکې ددې حویلۍ په ځآې ته له ماسره په کوم داسې ځآې کې واې چیرې چې ماتاته پرته له ویرې ویلې شواې چې: اې زما وروره !زما دوسته !زما محسنه !ماته دخپل مقدس کتاب هغه برخه واوروه کومه چې تا په هغه سخت باران اوتوپانې هواو کې دځنګل ترمنځ داسماعیل په فرمایش اوروله. کاشکې زه هم داسماعیل په څیر ددې دهرم څخه ازاد شم اوستا ترڅنګ و دریږم. اه زه څومره بې وسه او مجبور انسان یم«

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

په فکرونو کې ډوب حماد په ډیر غور سره پشپال ته کتل: « په دې وخت کې پشپال وویل: «حماد ! حماد ! ایا د هغه مقدس کتاب کومه برخه چې تا لوستلې وه ،هغه ستا په رسول صلي الله علیه وسلم باندې د الله تعالی له اړخه نازله شوې وه .؟«
دا ځل حماد د یوه واعظ او لارښود په څیر وویل «هو پشپاله ! هغه مقدس کتاب زما په عربي رسول صلي الله علیه وسلم باندې د الله تعالی له اړخه نازل شوې دې. هغه دچا د دماغ او فکر نه راوتلې نه دې ،هغه د انساني درک او اوهامو د اغیز څخه پورته دې ،دا دژوندانه یوه مکمل قانون دې ، په دې کې د پخوانیو دعبرت د پیښو دبیانولو نه علاوه حرمتونه ، قوانین ، امن ، جنګ ، دمرګ اوژوند لوایح ، دفنا اوبقا ، دژوند او مرګ......یعنې د هرې موضوع په اړه مکملې لارښوونې موجودې دي. منطق یې ګونګ نه دی ، هر امر او هر حکم په واضحه او څرګنده توګه بیانوي«.....
کله چې حماد خاموشه شو نو پشپال ورته وویل: زمونږ د دهرم خلک وایي چې د مسلمانانو خداې وجود نه لري«
حماد ورته بیا په خبرو پیل وکړ: « خداې شته او هر ځاې موجود دې .هغه ځوک دې چې د سپوږمۍ ، ستورو ، او دلمر نظام پرمخ بوځي. او د دې نه علاوه د بحرنو جوش او طغیان او دتوپانو قهر په خپلو ضابطو کې دننه ساتی. ځوک دې چې بې اوبو چینې د اوبو نه ډکوي ، ځوک دې چې مور ته دبچې د په غیږ کې د اخیستو او د پلار ته دهغه په سر د شفقت نه ډک لاس کشول ور زده کوي.......
پشپال څه ډاډمن معلومیده ، بیا یې خپل ښیې اړخ ته ایښوول شوو بتانو ته په کتلو سره وویل: « ددوې په اړه څه فکر کوې«
حماد ورته په عاجزۍ سره وویل: « زه دچا د دهرم او مذهب تردید نه کوم. خو دا بتان د سترګو نه ړانده او د غوږونو نه کاڼه دی ، دهغوې سماعت ، دهغوې حرکات او دهغوې ژبې بندې دي ، بیا به نو دا څه ډول خداې وي چې ستاسو په وجودونو ان تر بیخه پورې اغیز شیندي. ایا تاسو ددې ټولو د وخت ، ځاې او جوړونکې په اړه معلومات لرئ ، کله یې چې یو انسان جوړونکې وي نو بیا به دوې چا ته څه ورکړې شي؟«
پشپال په ډیره نا ارامۍ سره څرګندونه وکړه او ویې ویل: « حماد ، حماد ! زه د خپل دهرم څخه وځم او ستا په درم کې د ورننوتلو ژمنه کوم. ووایه چې څه وکړم چې زه هم ستا او د اسماعیل په څیر مسلمان و ګرځم«.
حماد مسکې شو اوبیا دهغه سره یوځاې پشپال د تشهد کلیمه « اشهد ان لا اله الله» ولوسته

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

پشپال یو ځل بیا د حماد لاس په خپلو لاسو کې په ډېر احترام سره ونیوه او ورته یې وویل: «حماده ، حماده ! د نن نه وروسته ته زما ورور یې. زما دوست یې ، زما مهربانه او لارښود یې ، ماته څه داسې کلیمات را زده کړه چې زه یې وویلې شم. په څواب کې ورته حماد طیبه کلیمه په یاد کړله.

کله چې پشپاد کلیمه په ښه توګه یاده کړه نو حماد ته یې وویل: « ته خو نن متهراته ځې خو اسماعیل ته ووایه چې زه مسلمان شوې یم خو زما مسلماني به اوس په راز کې پاته وي ، هغه ته دا هم ووایه چې زما تر مکملې روغتیا پورې همدلته پاته شي ،بیا به زه ورسره پخپله تر کلي پورې ولاړ شم او څو ورځې به هلته د هغه او ابوبکر سره پاته شم او مذهبي رسوم به ترې یاد کړم«.

حماد په خوشحالۍ ورته وویل: « ته غم مه کوه .زه به اسماعیل و پوهوم«.

پشپال څه نور ویل هم غوښتل چې دروازه و ټکیده ، خاموشه شو .کله چې حماد راپورته شو او دروازه یې پرانیسته نو رتنا رانننوتله. حماد رتناته د کرکې په سترګو وکتل او د هغه کمرې څخه بیرون ووت. رتنا مخته ورغله او د پشپال تر څنګ کیناسته او خبرې یې ورسره پیل کړې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷مه برخه

لمر د ماښام په تیاره کوهي کې ورډوب شوې و ،مرغان خپلو ځالو او حیوانات خپلو کلیو اوکورونو ته ورګرځیدلي و ،دکوهستانو لمنې وراني ویجاړې او غمژنې پرتې وې. داسې غمژنې لکه په سختې ناتوانۍ کې چې دلمر د پریوتو په وخت کې دکومې کونډې ښځې اوښکې رابهیږې.
دبدرې نات څخه د رخصت اخستو په وخت کې حماد د بهیم سیم نه ووت او د سرسوتي ددریاب د لرګیو دهغه پل په لور روان و دکوم په واسطه چې هغه غوښتل د سرسوتي شرق لورې ته ولاړ شي.
په داسې وخت کې چې دماښام ځلیدونکې جلوې د شپې تیارو کې ډوبې شوې او سور شفق د شپې تیارو له منځه وړې و ، حماد د سرسوتي ددریاب د پل څخه اخوا تیر شوې و. ددریاب څخه اخوا د تیرېدو وروسته هغه شاته وکتل چې د بهیم سیم دکلیو لوړ لوړ برجونه د سپوږمۍ په رڼا کې د ورایه ځلیدل.حماد لږ څه ورښکته شو او د خپل آس څټ یې و ټپاوو . بیا یې هغه په چپه پښه کلک وواهه ، اس و شنهېده اوبیا یې د جنوب غرب په لور په ګړندۍ توګه ځغاسته پیل کړه . شپې هم د ورځې د ټولو داستانونو باب ترلې و اودخپلو غمونو مراحل یې په ډیره چټکۍ سره طې کول..
حماد ټوله شپه سفر کاوه ، سپوږمۍ دغرب په لور ټېټه او د غروب له پاره یې تیارې نیوه ، شپه د خپلو ورکو شوو خزانو په لټون کې ستومانه شوې وه ، دحیرانتیا په ډنډ کې پراته ټول کائینات را بیداره شوې و...په همدې وخت کې حماد په یوه ګڼ ځنګل کې په سفر روان و.
دځنګل دننه یې یو تالاب وکوت اوهملته تم شو . کیدې شی چې هلته به یې د سهار لمونځ ادا کاوه.
د آس دخولې څخه یې قیضه راویسته اودزین سره یې را وځړوله اوآس یې د ونو خوړلو له پاره ازاد پرېښود ، پخپله د تالاب په لور ور روان شو ، په سپوږمیزه شپه کې د تالاب اوبه داسې ښکاریدې لکه د ځنګل په سترګو کې اوښکه.
د اوداسه کولو وروسته حماد راپورته شو اویوې لورې ته و درید تر څو لمونځ اداء کړي چې یو ناڅاپه یې ټکان وخوړ. دځنګل دننه نه څه عجیب اوازونه راتلل.داسې لکه کوم روح یا کوم انسان چې پرې د حملې له پاره ځان تیاروي ،حماد خپله توره را وویسته اوځلورو خواو ته یې وکتل. بې اختیاره د حماد دخولې څخه د ځنګل په دغه ارامه فضا کې یوه خندا راپورته شوه، ویې کتل چې دهغې تر څنګ په یوه ونه کې یو ګونګي مرغه دخپلې خولې څخه څه عجیب و غریب اوازونه راباسي. هغه همدا اواز اوریدلې و او ټکان یې خوړلې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل اس ته د رانژدې کېدو سره سم حماد د قبلې لورې ته ودرېد او د لمانځه نیت یې کاوه چې یو ځل بیا متوجه شو. بیا یې خپله توره د نیام څخه را وویستله او د آس د زین سره را ځوړند ډال یې هم را واخست. ځکه دا ځل د ځنګل د ننه د آسونو د پښو ټپار راته. او دا اوازونه هره شیبه را نژدې کېدل ، آن تر دې چې د حماد څنګ ته نژدې را ورسیدل او هملته په ګڼو ونو کې یو ناڅاپه تم شول. دا سې لګه چا چې حماد او دغه اس لیدلې وي او ناڅاپه یې خپل اسونه درولي وی. د حماد له پاره دا حالات ریښتیا هم د اندیښنې وړ وو.

حماد په ځنګل کې په خپل درووند اواز غږ وکړ: «څوک یاست او ولې ما پسې راځئ؟ که چیرې له ماسره کار لرئ نو زما مخې ته راشئ؟»

په ځواب کې ورته یو اشنا اواز راغي ، « یا امیره! زه ګیان یم د خپل مالک په هدایت د خپلو څلورو ملګرو سره ستا په تعقیب را روان یو ، مونږ ټول ستا څخه لرې روان یو او ستا ساتنه کوو. له تاسره یو ځاې زمونږ د ټولو سفر کول خطرناک و ، ته بې غمه خپل لمونځ وکړه ، تر دې وخته به مونږ هم خپل لمونځونه اداء کړو.

د حماد شونډې د خندا نه پرانیستې پاته شوې، په شنو ګیاهو یې لمونځ اداء کړ او بیرته په آس کیناست او د خپل منزل په لور روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸مه برخه

یوه ورځ دلمرپریواته وروسته ماښامي کې حماد خپل آس د جمنا ددریاب په غاړه غاړه دجنوب په لور ځغلاوه ، دیخنۍ دموسم په واسطه ددریاب اوبه ښکته شوې وې او د اوبو په ځینو ځایو کې شګې را ټولې اوډیرې شوې وې ، ددریاب په منځ کې په کشتیو کې ولاړ ماهي نیونکې دماښام سندرې ویلې اوخپل جالونه یې راټولول. حماد په کوم ځاې کې د تم کیدو په ځاې مخته ولاړ.
لږه شیبه وروسته هغه د نرائن اشرم تر مخه ولاړ و. دآس نه دکیوتو وروسته یې لمړۍ ددې اشرم دپخواني جوړشوي تعمیر نظاره وکړه ، وبې کتل چې دخپل زیات عمر له کبله نور رژول کیدو ته نژدې شوې دې. بیا یې خپل آس دیوې ونې سره و تړه. او اشرم ته ورننوت. دا ډیر پخواني عمارت او د اسرارو نه ډک و. تر منځ یې دهلیزونه تر لرې لرې پورې غځیدلي او یو دبل سره ښتي و. په چت او دیوالونو یې دمختلفو دیوتاګانو او دیوي ګانو انځورونه جوړ کړل شوي و. حماد د عمارت دننه ورغې ، داسې ډاډه روان و لکه چې ټول عمر یې دې اشرم ته تله راتله کړې وي. هغه د خپل ټاټ دکالیو د پاسه دهندو کشتریانو په څیر لباس اغوستې و ، دا لباس ورته بدرې نات ورکړې و. حماد دخپلې قوارې نه هم لکه یوکشتري هندو جنګجو ښکاریده.
دلږ څه مخته تللو وروسته هغه ته یو زوړ پنډت تر سترګو شو ، حماد ورغږ کړ او ورته یې وویل: « مهاراج«.....
پنډت و درید اوحماد ته یې وویل « وایه هلکه ،څه خبره ده«
حماد په ډیره عاجزۍ سره خپل سر ښکته کړ او ورته یې وویل « مهاراجه ! غواړم د پنډت پرمانند سره ووینم«
پنډت ترې په سخته لهجه وپوښتل:« ته د پرمانند سره څه پیژنې ؟«
حماد ورته په ډیرې نرمۍ سره وویل: « هغه زما د وطن دې«
پنډت ترې یو ځل بیا وپوښتل: « ایا ته هم دبهیم سیم اوسیدونکې یې ؟«
»هو ! زه دبهیم سیم ښخه راغلې یم. زه دهغه ځاې د بدرې نات مامور یم. دلته متهرا ته د شیانو داړتیاو د معلومولو په خاطر راغلې یم ، بس فکر مې وکړ چې د خپل پنډت سره هم ووینم«
پنډت د یوه دهلیز په لور اشاره وکړه او ویې ویل: « په دې دهلیز کې درې کوټې پریږده او په څلورمې کې به تاته پنډت پرمانند تر سترګو شي«.
حماد همغه کوټې ته راغې ، په نیمچه خلاصه دروازه کې یې وکتل چې دننه د پوخ عمر یو پنډت په مراقبې کې په پوره سکون او انجماد سره دتورۍ اوسۍ په پوستکې ناست دې او د بګوان په

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر کې ډوب شوېدې. حماد اخوا دیخوا وکتل ، شاوخوا هیڅوک نه ترسترګو کیدل ، دننه ورغې او هغه پنډت ته یې وویل:

»که چیرې زه غلط شوې نه وم نو ستا نوم پرمانند دې«

پنډت د خپل ارتکاز د حالت څخه رابیداره شو ،سریې و ګرځاوه او د خپلو سرو سترګو په واسطه یې حماد ته په غور وکتل او ورته یې وویل: « ایې هلکه ! څوک یې او ولې دې زما په ځانتوالې کې لغته ووهله«

حماد سمدلاسه د خپل مطلب په لور راغې او ورته یې وویل: « زه د بهیم سیم د بدرې نات له لورې راغلې یم او دیوه ډیر مهم کار په لړ کې له تاسره وینم« .

پنډت د خپله ځایه راپورته شو او ویې ویل « ایا هغه زما په نامه کوم مهم پیغام رالیږلې دې. » په ځواب کې یې حماد د خپلې تورې د نیام څخه د بدرې نات لیکلې لیک را وویست او پرمانند ته یې ورکړ او ورته یې وویل: « دا ولوله ، تا ته به هره خبره پخپله ډاګیزه شي«.

پرمانند لیک ولوست او بیا یې د کرتۍ په جیب کې کیښود او په ډیره خوشحالۍ یې د اوسۍ د تورپوستکي په لور اشاره وکړه او وویې ویل:

»راځه مهاراجه دلته کینه ! کینه«!

حماد په خپل ځاې دریدلې پاته شو او په پته یې هغه ته وویل: « زه د کیناستو له پاره نه یم راغلې ، ماته د ایلک خان په اړه څه معلومات راکړه«

پرمانند ورته په ډیر درنښت وویل: « دا څنګه شوني ده چې د دیوتاو په دې کور کې دې زما امیر دریدلې پاته وي او پنډت پروهت ته دې ارام او سکون په برخه شي .ته د اوسۍ په دې پوستکي کینه ، دا زما له پاره ډیره ستره نیک بختي ده « کرار کرار پرمانند د خپلو خبرو لهجه بدلوله«

حماد د تورې اوسۍ په پوستکي کیناست پرمانند یې ترمخه په درنښت سره وویل:« ایلک خان دلته د راجه په بندیخانه کې پروت دې ، هغه ورته ډول ډول اذیتونه ورکوې تر څو خبرې او اسرار ترې واخلي او دا ترې ډاګیزه کړي چې په دې زمکو کې یې نور څوک څوک ملګري دي او په کومو کومو ځایو کې کارونه ترسره کوي. خو ایلک خان ډیر ثابت قدمه دې ، یواځې همدا یو ځواب ورکوي او ورته وایی چې زه نه پوهیږم« .

حماد ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل: « ایا د ایلک خان د ازادیدو کومه لاره ترسترګو کیدې شي. ما چې د نیشاپور نه ترمتهرا پورې دا دومره اوږود سفر کړې مقصد یې د ایلک خان ازادي ده« .

پرمانند ورته په ناهیلۍ سره وویل: « ما د خپله اړخه بیا بیا هڅې کړېدې خو زما هره هڅه ناکامه شوې ده ، هو ! که چیرې ته د همت او جرئت څرګند ونه وکړې نو د ایلک خان ازادیدل شوني دي«.

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل: «هغه څنګه«....
پرمانند لږ څه فکر وکړ او ویې ویل: «د راجه عسکر هره ورځ ایلک خان د یوه غوایي ګاډي مخته ته ترې او په ښار کې یې ګرځوي ، هغه ته همدا ډول اذیتونه ورکوي ، په لښتویې وهي او هغه بیچاره هم لکه د نر غوایي په څیر ګاډې راښکاږي ، هغوی یې ترې ساتي ، تر څو رازونه ترې واخلي خو هغه تر اوسه پورې پوره مقاومت کړې او سوګند یې کړې چې په دې اړه به څه نه وایي .
هغه وخت چې ایلک خان په بازار کې ګاډې راښکاږي نو په همغه وخت کې که ته د هغه د ازادولو هڅه وکړې نو د ازادیدو امکانات به یې روښانه وي او که نه د هغه د دې ځایه ازادیدل را ته شوني نه ښکاري« .
حماد د خپله ځایه راپورته شو او ویې ویل « زه په ټولو حالاتو وپوهیدم ، ته اندیښنه مه کوه ، که چیرې زما رب ته منظور وي نو په متهرا کې به سبا ورځ د ایلک خان اخري ورځ ثابته شي. اوس زه له دې ځایه ځم او په کوم سراې کې شپه کوم«.
دواړو یو بل ته خداې پاماني وویله او یو له بله جلا شول. حماد د نرائن اشرام څخه ووت او د جمنا د دریاب غاړې ته ولاړ کله چې د یوه میل واټن د وهلو وروسته د متهرا د ښار په لور راوګرځید نو څو اسپ سورو خپل آسونه را وځغلول او د هغه مخه یې ونیوله. حماد په خندا شو څکه هغوې ګیان او د هغه څلور کسه ملګري و. ګیان لږ څه د حماد لورې ته را نژدې شو او په ډیر ادب یې ترې وپوښتل :
»یا امیره ! مونږ ته څه حکم شته ؟ ایا په نرائن اشرام کې دې د پنډت پرمانند سره د خبرو په وخت کې څه تر لاسه کړل«
حماد خپل آس څو قدمه نور هم ور مخته کړ او ګیان ته یې په ډیره پټه توګه وویل: «واوره !نن شپه به مونږ ټول همدلته په متهرا کې په مختلفو سرایونو کې شپه تیروو .د راجه عسکر هره ورځ ماښام ایلک خان د غوایي ګاډي مخته ترې او د ښار په منځ کې یې ګرځوي ، د دغه کار څخه د هغوې مقصد عبرت اخستل او ایلک خان ته اذیت ورکول دي ترڅو د هغه څخه رازونه را وسپړي ، هغوې غواړي وپوهیږي چې په دې سیمو کې نور څوک دي چې د غزني د مسلمان پادشاه له پاره کار کوي. خو ایلک خان په پوره ثابت قدمۍ سره ولاړ دې. سبا چې هغوې هغه بازار ته راوړي نو زه به په کومه بهانه د هغه ګاډي ودروم. ته به هم د خپلو ملګرو سره هملته موجود اوسې. خپیوې لورې ته او د خلکونه به جدا دریږې .ترڅو د هغه ځایه په اسانۍ سره د تیښتې لارې درته پیدا وي. ته به زما لورې ته وینې ، کله چې زه تاسو ته د ښیې لاس اشاره وکړم نو ته به د خپلو ملګرو سره یو ځاې د راجه په عسکرو غشي وورو ، څه غشي هلته په ولاړو ننداړ چیانو هم ووروئ ، ترڅو هلته

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغوې تر منځ ګډوډي راپیدا شي ،په همدې وخت کې به زه ایلک خان له ځانه سره واخلم او وبه یې تښتوم. تاسو به هم دغه ځایه د تیښتې هڅه وکړئ ، خو دښار نه د وتلو وروسته به دبهیم سیم په لور نه ورځئ ، ځکه چې داکار به زما او د بدرې نات له پاره ډیر خطرناکه وي ، زما تر شاشا د راتلو هڅه کوئ.

زه دښاره وځم او د جمنا ددریاب په غاړه غاړه به د جنوب په لور پنځه مایله واټن وهم. بیا دغه ځایه به کیڼ لورې ته دبهیم سیم او سرسوتي ددریاب په لور دتلو په ځای دجمنا څخه تیریږم او دشرق په لورې به ځم. په دې توګه که د راجه عسکر زمونږ په تعقیب پسې هم راشي نو دوکه به شي او مونږ به د جمنا ددریاب په شرقي برخو کې لټوي ، زه به بیا دغه ځایه د جنوب په لور سفر پیلوم اوبیا به دغه ځایه په عامو لارو دتللو په ځای په ځنګلونو او ګیاه ګانو کې دبهیم سیم په لور د تللو هڅه کوم«.

حماد دخپل ډاډ په خاطر د ګیان څخه وپوښتل: «ایا زما په مطلب باندې وپوهیدې ؟«

ګیان ورته په مثبته توګه سر وخوځاوه او ویې ویل: « په دې اړه هیڅ ډول اندیښنه ونه کړې ، زمونږ هر کار او هر حرکت به ستاسي دحکم په مطابق وي«

ددې خبرو وروسته حماد ترې جدا شو او د متهرا دښار په لور روان شو ، ګیان هم دخپلو ملګرو سره یو ځای دحماد څخه وروسته په پوره واټن ساتلو کې دښار په لور ور روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹مه برخه

دمندرونو په ښار متهرا کې یې ایلک خان د دویمي ورځې له پاره هم د زندان څخه را وویست او د یوه غوایي ګاډي مخې ته یې و تړه. هغه یو ډیر ښکلي او د ښه قد وقامت خاوند ځوان و ، دتورو وینښتانو او ښایسته سترګو خاوند و ، یو عسکر د ګاډي دپاسه سپور و او ایلک خان یې په کوتک واهه او د ځناورو په څیر یې ځغلاوو ، د ګاډي دواړو خواو ته دوه دوه ساتونکې په خپلو خپلو آسونو سپاره وو او ددې ګاډي د ساتنې دنده یې تر سره کوله.

د ایلک خان حال شیبه په شیبه خرابیده. کالي یې شکیدلي او رژیدلي وو. دمخ نور یې هره شیبه په تور والي اوښت ، هغه بیچاره په پوره خاموشۍ سره هغه ګاډی مخته راښکوده. دنندارچیانو یو هجوم یې هم شا شاته روان و. یو شمیر خلکو ایلک خان ته بدې سپکې سپورې کولې او څه نورو پرې تیږې ورولې او خپله زړونه یې پرې په دې توګه یښول.

دبازار څخه د وتلو وروسته ، هغه وخت چې دا ګاډی یو پراخه میدان ته ورسیده نو د نندارچیانو څخه دوه کسه هندوان چې پخپلو کې یې سره خبرې کولې د ډلې د منځنه راووتل او ګاډی یې د شا څخه ونیوله او غوښتیل یې ایلک خان تم کړي. ایلک خان هم مخته زور واهه. دې دواړو هندوانو خپل زور وواهه خو ونه توانیدل چې د ایلک خان مقابله وکړي ځکه چې ایلک خان د یوه مست او بې سره نرغوایي په توګه ګاډی مخته را ښکودله. دوې دواړو خپل یو بل ملګرې هم را وباله او غوښتل یې په زور سره ایلک خان تم کړي خو دوې درې واړو یو ځآي هم ایلک خان تم نه شو کړاي. او دغه دغره په څیر ځواکمن ترک ځوان هغوې درې واړه هم له ځآنه سره راښکودل.

په دې وخت کې په ناڅاپي توګه حماد خپل اس دې لورې ته را وځغلاوه ، دګاډي څنګ ته را ورسید او دآسه راښکته شو ، او دغو درې واړو هندوانو ته یې ، چې د ایلک خان دتم کولو هڅې یې کولې اشاره وکړه تر څو وروسته شي. هغه درې واړه ځوانان شاته شول او بیرته په ننداریچانو کې ورننوتل. حماد مخته ورغي او ګاډی د شا له اړخه ونیوله او تم یې کړه. ایلک خان یو ځل ودرید او په ډیره اندیښنه یې شاته وکتل، کله چې پوه شو چې یو آځي یوه ځوان یې ګاډی تم کړې ده نو دغصې څخه سور شو او په خپل پوره ځواک سره یې دګاډي د مخته تللو هڅې پیل کړې خو په خپلو هڅو کې بریالي نه شو ، حماد یې ګاډی داسې تم کړې وه لکه چا چې د کوم مضبوط او مستکم څیز سره تړلی وي.

په زرګونو ننداړچیان چې شاوخوا د نندارې له پاره ولاړ و ، دا مقابله په ډیره دلچسپۍ سره کتله. دهغوې په سترګو کې د حماد قدر وعزت ډیرښت موندلي و. ځکه همغه ګاډی د شا څخه نیولې وه

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مخته حرکت ته یې نه پرېښوده، په داسې حال کې چې د هغه نه مخته د دې ګاډې د تم کولو له پاره د دري هندو ځوانانو ټولې هلې ځلې ناکامه شوې وې. ایلک خان هم نور په ډېر زور وهلو سره ستومانه شوې و، ټول وجود یې خولې خولې و، حماد لږ څه زور نور هم وواهه او ګاډی یې د ایلک خان سره یو ځآي شاته بوتله، ایلک خان هم زور واهه او غوښتل یې چې ګاډی د شاته تلو نه بنده کړي خو هغه بیچاره ناکامه و.

په ګاډي کې ناست عسکر په پرلپسې توګه ایلک خان په کوتکونو واهه او چیغې یې پرې وهلې تر څو ګاډی مخته بوزی. ترڅنګ یې هغه ته سپکې سپورې کولې او دغدار، حرامي او ....په ښکنځلو یې نازوو.

حماد ګاډی پرېښوده او دګاډی چلوونکي ته راغي او په ډېر درنښت او احترام یې ورته وویل: «مهاراجه...که ستا اجازه وي زه به د دې څخه څه رازونه را وسپړم».

ګاډي بان ورته په خندا وویل: «هرو مرو هڅه وکړه»

حماد ورته یو ځل بیا وویل: «لمړي به زه د هغه سره د دوست په څیر خبره کوم ترڅو څه ترې تر لاسه کړم خو که چیرې په هغې کې ناکامه شوم نو هغه د ګاډی نه جدا کوم او داسې سختي به پرې وکړم ترڅو پخپله چغې ووهې او ټول رازونه را وسپړي».

ګاډي بان په شکرکونکو سترګو حماد ته وکتل او ورته یې وویل «که چیرې ته داسې وکولې شي نو دا به دې پرمونږ احسان وي، په دې توګه به دراجه په وړاندې زمونږ عزت نور هم زیات شي»

حماد شاوخوا وکتل او ګاډي بان ته یې وویل: «ته دغه نندارچیان او ساتونکي لږ څه د دې ځایه لرې کړه، کیدې شی دهغوې په شتون کې هغه څه ونه وایې.» ګاډی بان د ګاډی څخه لاندې راکیوت او د ساتونکو په مرسته یې نندارچیان لږ څه شاته وتمبول او پخپله هم لرې و دریدل.

حماد دخپل آس قیضه ونیوله او د ایلک خان خواته راغي، او په ډېره مینه یې ورته وویلې.

»ایلک خانه.... ایلک خانه ! زه ستا دښمن نه یم بلکه ورور دې یم. ماته ووینه، زما ځاې متهرا نه دې بلکه نیشاپور دې، ایا ته هغه دبدري نات پیژنې چې ابوالفتح نومیږي« .

ایلک خان دهغه خبرې هسې یو چال و ګڼلې او دهغه نه یې مخ واړاوه. «زه نه کوم نیشاپوري او نه ابوالفتح پیژنم. له ماسره تاته دویلو هیڅ نه شته»

حماد ورته دا ځل په زړه سوځونکي اواز وویل: «ایلک خانه د تصوراتو د ګرداب نه ځآن را وکاږه او دخپلو سترګو حجاب لرې کړه او ماته ووینه.» بیا حماد ایلک خان داوږې څخه ونیوه او ورته یې وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

»زما غیور او زړه ور ترک وروره ! دغه اندیښني او اضطراب پریږده او خپل جنون او لیونتوب متحرک کړه ، را ځه چي دواړه یو ځاي د دښمنانو مقابله وکړو او له دوی سره د هابیل قابیل لوبه و لوبوو . او د دوی د مړیني د ایرو څخه ځانونه لري وکاږو «.

د حماد په خبرو د ایلک خان حال د برق وهلي زړي وني په څیر ګرځیدلي و ، هغه د پخوانی زړې ونې په څیر غمژن او د کوم پخواني بُت په څیر خاموشه و . هغه و بریدو او څه بې ربطه کلیمات یې وویل : بیا یې په سخت اواز کې وویل :« لکه څنګه چي خوند او رنګ پټ نه شي پاته کیدي په همدې توګه ستاسو د هندوانو ذهنیت هم له ما څخه نه شي پټیدې «.

حماد ورته داخل په سخته لهجه وویل : « ایلک خان له ځانه سره یې ولیکه ، زه له تا سره کومه ړنده عقیده نه لرم . وو ایه چي زه ستا د ضمیر کوم عکس تا ته را مخته کړم .که چیرې زما خبره دې ونه منله نو دا خلک به دې په تیارو او تعذیبونو کې د سترګو د نور څخه هم بېغمه کړي ، جسم به دې ټوټې ټوټې کړي ، داسي ټوټې ټوټې لکه په سلګونو کجیران چي د خره او نورو مردارو جسمونه ټوټې ټوټې کوي .ته زما د ملت د قهرمانانو څخه یو یې . را ځه .....زما وروره ! دواړه یو ځآي د دوی له پاره د تبره په څیر داسي ګذار ورکړو چي زخم زخم یې کړو او د دې ځایه پښې و کاږو . زما آس ستا تر مخه ولاړ دي ، دا مونږ دواړه په اسانی سره له دې ځایه ویستلي شي«

ایلک خان اوس هم خاموشه و ....حماد ورته یو ځل بیا په شفقت سره وویل « زما مټ وګرځه او د یوه مجاهد په څیر دې خپل ضمیر را بیداره کړه . ایلک خانه ته په کومو فکرونو کې ډوب یې ،خپل روح وپیژنه ، سوګند دې چي که چیرې ته له ما سره لاس یو کړې نو زه به د دې دښمنانو کورونه وران کړم او د دوې شخصیتونه به د سهار د لمر په څیر په سرو وینو رنګین کړم«

حماد لږ څه تم شو او بیا یې وویل : « ایلک خانه ! قسم یادوم چي که چیرې زما خبره دې ونه منله نو زه به دې د ویني حرمت له نظره و غورځوم او پوره سختي به در باندې وکړم او له دې ځایه به دې وتښتوم. یاد ساته زه په زور کې له تا کمزوري نه یم ، د تولک د ښاره بیرون د صنوبر د ونې څخه را تاوه شوې رسۍ تا هم شکولي وه او همغه رسۍ ما د وه هومره هم د ناصرالدین تر مخه شکولي ده او همغه زه ستا د مرستې له پاره دې دیار ته را استولي یم«.

د ایلک خان مخ یو ځل روښانه شو ، په مخ یې جذبي او احساسات را بیداره شول . حماد ورته بیا خبره وکړه او هغه ته یې ټکان ورکړ : « ایلک خانه ! زه نه شم کولي تا د لته متهرا کې د مرګ په خونه کې د دوې رحم و کرم ته پریږدم . د دې او هغې د جذبو څخه پورته زما خبره واوره . زه به ستا دښمنان د یو موټي خاورو په څیر وشیندم او داسي ګذار به ورکړم چي بیا یې د علاج له پاره هم څوک پیدا نه شي . واوره ! وخت را غلي چي ته له ما سره یو ځآي د دې دیار او دشتې نه وتښتې«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

دایلک خان په شونډو نرۍ شانته خندا را پیدا شوه، خو هغه دومره صابر ځوان و چې بیا یې هم په خوله څه ونه ویل: حماد ورته بیا په غوړ کې وویل: « ایلک خانه ! ګوره زه خپل لاس په هوا کې پورته کوم او خپل عملیات پیلوم. بیا به ته وګورې چې زه څنګه د سترګو په رپ کې خاورې په کیمیا بدلوم. اودغه څوکسه په شمار فرعونیان به چې زمونږ شاوخوا ته ولاړ دي مونږ ته هیڅ ډول زیان را ونشي رسولی» .

حماد خپل ښي لاس په هوا کې پورته کړ. سمدلاسه لرې ولاړ ګیان اودهغه څلورو ملګرو په دې ساتونکو اوګاډي بان باندې غشي وویشتل اوبیا یې په تندار چیانو غشي وویشتل ، ګڼ شمیر کسان په کې ووژل شول اوپه نورو کې ګډوډي را منځته شوه اوهر څوک چې په کومه تښتیدلې شو په همغه لاره وتښتید.

حماد سمدلاسه توره را وویستله ، هغه رسۍ یې ټولې پریکړې چې ایلک خان پرې تړل شوې و ، بیا حما په یوه ټوپ سره په خپل آس سپور شو اوشاته یې غوښتل چې ایلک خان ته څه ووایي چې ایلک خان هم لکه د خونړي زمري په خیر د حماد په آس ور سپور شوې و دهغه شاته ناست و او ویې ویل:

»زه نه پوهیږم چې ته به څوک یې ، خو ددې سره بیا هم اوس مې که دوزخ ته هم بوځې درسره تللو ته تیاریم«.

حماد خپله توره او ډال ایلک خان ته ورکړل او ورته یې وویل « زما توره او ډال سنبال کړه ، زه آس ځغلوم ، هر څوک چې زمونږ دلارې د نیولو هڅه وکړي سمدلاسه یې له منځه یوسه« .

ایلک خان توره او ډال سنبال کړل ، حماد په ښي لاس د آس واګې ونیولې او په چپ لاس یې دآس د زین څخه را ځړیدلې دورند ګرز را پرانست او سنبال یې کړ او آس یې نور هم تیز کړ. اس ددوارو سره یو ځاې په پوره چټکتیا سره ځغلیده اوهر چا چې هڅه کوله ددوې تر مخه راشي هغه د حماد دګرز او د ایلک خان د تورې ښکار ګرځیده. په دې توګه هغوې د ښاره ووتل اودخپلو ملګرو سره یو ځاې د یوې بلې لارې په واسطه دجمنا په لور ولاړل.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلمه برخه

دماښام بې نوره تورو تیارو هرې لورې ته خپل وزرونه غوړولي و...فضا د ویده شوي چمن په څیر خاموشه او اسمان د خپلې مینې نه ډکې سپوږمۍ څخه بې برخې و ، ترڅنګ یې د اسمان فضا د وریځو د ګردو غبار څخه ډکه وه. دجمنا دتورې تیارې غاړې تر څنګ څنګ حماد په پوره کوشش او اخلاص سره خپل آس ځغلاوه. او دهغې سرکشه آس هم دوې دواړو ته د ګټې او زیان د په نظر کې نیولو پرته بې پرو د ازاد خیاله په څیر پرواز کاوه. بې خوبه او بې سپوږمۍ شپه دمرګ په سکوت کې ډوبه شوې وه.

تر پنځه میله واټن پورې دجمنا په غاړه غاړه دجنوب په لور سفر نه وروسته حماد خپل آس په دریاب کې ور وغورځاوه ،آس هم په خپل ځواک سره د دریاب هغه لورې ته ووت. ګیان هم دخپلو ملګرو سره یو ځاې دهغوې شاته روان و. بلې غاړې ته د ور اوختلو سره سم حماد همله تم شو او دخپلو ملګرو په انتظار کې کیناست. لږه شیبه وروسته ګیان هم دخپلو ملګرو سره هلته ور ورسید. او هغه ټولو خلکو دایلک خان سره داسې روغبړ او درنښت وکړ لکه څنګه چې دیوه لښکر عسکر دخپل جنریل تر مخه په ډیر احترام او درنښت سره را ځي.

دخپل آس نه دکیوتلو په وخت کې ګیان ایلک خان ته وویل:« یا امیره !ته زما آس درواخله ، دهغه دزین سره فالتو توره او ډال دواړه را ځوړند دي. زه به دکوم ملګري سره په آس باندې سپور شم«.

ایلک خان د حماد ډال دهغه دآس د زین سره را وځړاوه او توره یې دهغه د ملا په پټۍ کې را وځړوله او بیا یې ترې وپوښتل:

»راته دې تر اوسه ونه ویل چې څوک یې. او دکومه ځایه راغلي یې...د نیشاپور سره څه اړیکې لرې....ناصرالدین دې څه ډول پیژني ، او دا خبره دې ولې راته وکړه چې د بدري نات اصلي نوم ابوالفتح دي» ایلک خان د آسه را ښکته شو او دخپلو پوښتنو دځواب اخستو منتظر شو.

حماد ورته په خند شو او ویې ویل: لا تر اوسه ددې پوښتنو دځواب وخت نه دې راغلي.مونږ باید سمدلاسه ددې ځایه کوچ وکړو. ددې ټولو پوښتنو ځواب به ته د بدری نات او یاهم د ګیان دخولې واورې. دوې دواړه زما دټولو رازونو او اصلیت نه ښه خبر دي«.

حماد په خپل آس سپور شو او یوځل بیا د جمنا ددریاب دغاړې په کږو وږو لارو یې خپل اسونه وځغلول.

پنځه مایله نور هم مخته ولاړل او یو ځل بیا یې دجمنا څخه آسونه را تیر کړل او د بهیم سیم په لور یې مخه کړه. په شرق کې لرې لرې دسپوږمۍ د راختلو نښې هم را څرګندې شوې. دځنګل ونې بوټې

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپوږمۍ په دې رڼا کې ډېر غمژن او مړژواندي ښکاریدل ، داسې لکه د لمر د پریوتو په وخت کې چې د بندیخانې کوم بندي د خپلې بې وسۍ څخه پرده لرې کوي ....یا....یا د کلونو کلونو پخوانیو ورانو ویجاړو خانقاه ګانو کې غمژنه سپوږمۍ په سلګیو سلګیو ژړا کوي ، بلکل همغسې لکه د ځنګل هر بوټې چې د سپوږمۍ په شپه زړه نیونکې او غمزده وي او داسې ولاړ وي لکه څوک چې د مشیت د هغه کارکوونکو مامورینو انتظار کوي چې د خپلو لارو څخه بې لارې او بې درکه شوي وي.

حماد ناڅاپه خپل آس تم کړ او د خپلو ملګرو په لور یې په غور سره وکتل او ورته یې وویل: « تم شئ »

د هغه په اواز کې داسې فکري ژورتیا وه لکه څوک چې یو ډېر زیات مکروه څیز ووینې او د شر څخه یې د خپلو ملګرو د ژغورولو او ساتنې اراده لرې. په ځنګل کې یې په ډېره ناکرارۍ او غور سره مخته داسې په زیر سره وکتل لکه یوه روژه نیونکې چې په بې کرارۍ سره د ماښام په لور وینې. په همدې وخت کې ایلک خان د حماد په لور مخ کړ او ورته یې وویل:

»ولې تم شوې ؟ ایا کومه خطره درته تر سترګو کیږي ؟» حماد خپل غوږ په لاس کې ونیوه او بیا یې وویل:

»ایلک خان ! واوره ، غور سره ورته غوږ شه ، تاته په ځنګله کې د آسونو د پښو د قدمونو اواز تر غوږو کیږي ؟

ایلک خان تر ډېره پورې غوږ نیولې و تر څو د غه اوازونه واوري ، بیا یې په اندېښنې سره حماد ته وویل: « ستا خبره سهي ده ، په ځنګل کې په یوه وار د ډېرو آسونو د پښو اواز تر غوږو کیږي. اودا اواز هره شیبه را لنډیږي. ددې مقصد دادې چې دا خلک هم زمونږ په لور را روان دی« .

اوس نو د اسونو د پښو اوازونه په ازاده توګه اوریدل کیدل. حماد یو ځل بیا ددې اوازونو په اوریدو سره وویل: « ایلک خانه واوره ! ددې راتلونکو سپرو شمیره د لسو کسانو څخه کمه نه ده . زه به ددوې په راتلو کې په دې غلطۍ کې نه لویږم چې ووایم چې د متهرا عسکر په لږو لږو ډلو کې په څلورو خواو کې خپاره شوي دي او زمونږ لټون به کوي. خو ایلک خانه واوره چې : ...(الحب لله و البغض لله) ترهغې چې زما په جسم کې د وینې اخري څاڅکې هم وي زه به د اوسۍ په څیر د ښکارې او د مرغې په څیر د مرغۍ خورو نه ستاسو د ټولو ساتنه کوم. ایلک خانه ، حوصله او همت له لاسه مه ورکوه..... .

ایلک خان سینه تانده کړه او ویې ویل: « اې زما نوم ورکی او اجنبي دوسته او لاربنوده ! کله چې دښمن پر مونږ حمله وکړي نو ته به ووینې چې ایلک به د پنځو اوو کسانود وژلو پرته مرګ ته زړه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه نه کړي. زما دې د مجاهدینو د پښو د آسونو په ګردونو سوګند وي چې ایلک خان به په جنګ کې خپل دوست هیڅکله هم ناهیلي نه کړي«......

ایلک خان خاموشه شو . ځکه مخې ته څو کسه سپاره راغلل. او هغوې ټولو د دوې د کلابند کولو هڅې پیل کړې. ایلک خان و شمیرل او وېې کتل چې د حماد د خبرې سره سم هغه لس کسان و. ایلک خان وکتل چې د حماد یو لاس کې ډال او په بل کې یې دروند ګرز نیولې دې. ایلک خان او نورو ملګرو یې هم خپلې خپلې وسلې په لاسو کې نیولې وې ، بیا حماد هغو سپرو ته ورغږ کړ او ورته یې وویل: « تاسو څوک یاست او ولې مو زمونږ د کلابندۍ کولو هڅې وکړې«

د هغوي څخه یوه یې د ایلک خان په لور اشاره وکړه او وېې ویل « د متهرا دغه بندي به په داسې اسانۍ سره زمونږ له لاسو په تیښته بریالي نه شي. تا ددې په ازادولو کې د خپلې خاورې او وطن سره خیانت کړې ، زموږ په لاسو د مړینې نه مخته مونږ ته ووایاست چې تاسو د کومو سیمو پورې اړوند یاست او د کوم ځای اوسیدونکي یاست«

د حماد څخه داسې خیرونکې او افعي مار جوړ شوي و چې هره ثانیه یې زړه غوښتل دوې و چیچي ، خپل او سپنیز ګرز یې د ماهي نیونکو د جالونو په څیر په هوا کې خوځآوه او دهغه مار په څیر یې غږ ویست چې د خپل قهر په وخت کې د خپل قهرجن روح دژورتیا نه چیغه وهي.

»ستاسې خبرې دومره بې کاره او بې حقیقته دي لکه د یوه احمق د خولې نه چې د حماقت اواز راوځي. زه به مو په څیرو باندې د غم ، قهر او تیارو ناهیلۍ راخپرې کړم.ستاسو په هډوکو کې به بې کرارۍ او د یوه نوي قهر سره به پر تاسو د خپل ګرز باران و اوروم. په دې تیاره شپه کې به زه تاسو ته د فنا نندارې و ښایم او تاسو ته به د ځنګلي خنزیرانو په څیر په پوزه کې د مرګ نتکۍ دروا چوم او زه به د ر څخه د خپل منزل په لور روان شم.زما رب زما سره دې او همغه به ماته برې اوسرفرازي راپه برخه کوي.

مخته راغلي سپرو لا تر اوسه خپله کلابندي نه وه پوره کړې چې حماد د غصې او قهر څخه د سکرو سکروټه وګرځید ، خپل ګرز یې و ګرځاوه....آس ته یې پونده ورکړه اوپه ټولو دښمنانو یې سرګرځونکې د تکبیر غږ (الله اکبر) پورته کړ او دهغه جوپان په څیر یې پرې حمله وکړه چې تر مخه یې رمې ته څوک د زیان د ورسولو هڅه کوي. هغه په ټولو یوه وحشتناکه حمله وکړه او په همغه لمړۍ حمله کې یې د خپلو درې کسو دښمنانو سرونه پرې کړل.

دهغه شاته ایلک خان ، ګیان او دهغه ملګري هم په دې جنګ کې را ګډ شوي و ، د ایلک خان د جنګ کرچار داسې ولکه په یوه وران ځنګل کې چې لوږې اخیستې څیرونکې په قهر شوي وي ،

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم په خپله لمړنۍ حمله کې د دښمن دوه کسان له منځه وړي و ، کله چې حماد بيا ځل د الله اکبر غږ وکړ نو ايلک خان په عجيبه جوش او ولولې سره د حماد په لور وکتل او ورته يې وويل:

»زما دوسته ، زما حبيبه ! وايه وايه...بيا يې ووايه...دغه مقدس غږ يو ځل بيا پورته کړه«...

حماد يو ځل بيا د تکبير غږ پورته کړ ، دا ځل ايلک خان د ګيان او ملګرو په لور يې په کتلو سره وويل... :

»دوستانو ! تاسو هم دا غږ پورته کړئ ، هو ! د همدې ځخه د اسم اعظم غږ پورته کړئ«...

ګيان او ملګري يې د ايلک خان سره يو ځای شو او د تکبير دا سې غږونه يې پورته کړل چې ځنګل يې په لړزه وا خست او کله چې دوې خپل اړخونه بدل کړل او بيا يې حمله کوله نو ويې کتل چې حماد د څو نورو د شمنانو سرونه هم ور پرېکړي دي. اوس نو درې کسان پاته و. د هغوې د ډلې نه يو د ايلک خان ښکار و ګرځيد او هغه نور دواړه يې د ګيان او ملګرو په لاسو دژوند نه بېغمه شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱مه برخه

د سپوږمۍ په دې نیمایی رڼا شپه کې ایلک خان د حماد لورې ته رانژدې شو د حماد د ټاټ کالي او د هغه ګرز په وینو ککړ و. ایلک خان په ډیر درنښت او احترام سره د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل: «زما محسنه! زما حبیبه! د خدای له پاره را ته ووایه چې ځوک یې او د کومه ځایه راغلې یې. ما په خپل ژوند کې د لمړي ځل له پاره ستا په څیر افسانوي جنګجو کتلې دې. زه همدا اوس له تا نه د هغه څه په اړه ډیر څه اوریدل غواړم چې په متهرا کې دې هغه غوایی ګاډی تم کړ چې د متهرا خلکو پر ماباندې لکه د غوایی په څیر راښکود.

حماد خپل آس د ایلک خان څنګ ته راواړ او هغه یې په اوږه و ټپاوه او ورته یې وویل: «ایلک خانه! ته په دې اړه فکر مه کوه. د بهیم سیم په کلي کې به د بدري نات کور ته ورځو او هلته به در ته په ارام سره هر څه ووایم. له ما سره ستا په نامه یو لیک هم شته، چې ما ته د هرات والي ناصر الدین راکړې. راځه چې لمړی د غه ټول لاشونه ښخ کړو او د ویني د غه څاڅکي پاک کړو ترڅو د دې وینو په کتلو سره ځوک زمونږ د آسونو تعقیب و نه کولې شي. ټولو یو ځای هغه لاشونه ښخ کړل او د پښو په منښودو سره یې د وینو هغه نښې نښانې هم له منځه یوړې بیا یې د شمال غرب په لور د بهیم سیم کلي ته مخه کړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲مه برخه

سهار ته لا تر اوسه ډیر وخت پاته و چې ګیان د بدري نات د کور دروازه ور وټکوله. حماد ، ایلک خان او نور ملګري یې تر شا ولاړ وو . لږه شیبه وروسته د حویلۍ د ننه د سپې اواز پیدا شو ، خو سمدلاسه څوک را پورته شو او سپي یې بند کړ او بیا یې د حویلۍ دروازه پرانیسته. د دروازې پرانیستونکې د حویلۍ یوه ملازم و. ټول حویلۍ ته ورننوتل. د ګیان ملګرو ټول آسونه د اصطبل په لور یوړل. خو ګیان ،حماد او ایلک خان د خپله ځانه سره خپلې کمرې ته یوړل. لږه شیبه وروسته بدري نات هم د کوره راووت. په لاسو کې یې روڼ مشال نیولی و ، د اصطبل په لور د تللو په وخت کې یې هغه ملازم ته ورغږ کړ چې دروازه یې پرانیستې وه. کله چې هغه ملازم په یوه منډه د بدري نات خواته راغې نو بدري نات ترې په پلټونکې توګه وپوښتل: « د حویلۍ دروازه چا و ټکوله«..

ملازم ورته په خوشحالۍ سره وویل: « مالکه ! ګیان د خپلو ملګرو سره را ستون شوې دې«

بدري نات ترې په ډیر شوق سره وپوښتل: « ایا حماد هم ورسره شته ؟«

ملازم ورته په خندا کې وویل: « مالکه ! یوا ځې حماد نه چې ایلک خان هم ورسره دې«

بدري نات د ګیان د کوټې په لور ورغې او ویې ویل « زما زړه د پخوانه ویل چې د نیشاپور دا شاهین چې هر کار ته لاس واچوي ، ناکامیږي نه« .

حماد ، ایلک خان او ګیان درې واړه ناست و او خبرې یې کولې ، چې بدری نات هم ورننوت. د هغه د کتلو سره سم ایلک خان را پورته شو او د بدری نات سره یې غیږه ورکړه. او ویې ویل « زه هم ستا منتظر وم» بیا یې د حماد په لور اشاره وکړه او ویې ویل « زه د دغه ورور په برخه کې معلومات تر لاسه کول غواړم خو هغه د خپل ځان په اړه تر اوسه ما ته څه نه دي ویلي«....

پخوا له دې چې بدری نات څه وواییِ ، حماد د خپل سر څخه خود لرې کړ او د هغې د لاندې ایښود شوې څرمنې د منځ څخه یې یو لیک را وویست او ایلک خان ته یې ورکړ او ورته یې وویل: « دا ولوله ، دا ستا په نامه د ناصرالدین لیک دې«...

بدري نات او ایلک دواړو د مشال په رڼا لیک ولوست ، د لوست نه وروسته ایلک خان لاندې ښکته شو او د حماد دواړه زنګونونه یې ونیول او ورته یې وویل: « د نن نه وروسته ته زما امیر یې او زه ستا یو ډیر ادنې سپاهي«

حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل: « نه دې ځای امارت به له همتا سره وي زه به ستا تر لاسه لاندې په کار کولو خوشحالې محسوسوم«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایلک خان ورته په ډېر درنښت وویل: «دا به څنګه شوني وي ، ستا په شتون کې ایلک خان بلکل د امارت وړتیا نه لری. ته زما څخه ډېر ځواکمن او د جنګي امورو ماهر یې. ما ته د خوښې ځاي دې چې ستا په څیر دیوه امیر تر لاس لاندي کار وکړم. په خداې قسم چې ایلک خان د حکم کولو له پاره نه بلکه د اتباع له پاره پیدا شوې دې«

حماد راپورته شو او ایلک خان ته یې وویل: «د سهار د لمانځه وخت داخل شوې دې ، راځئ چې لمړی لمونځ اداء کړو بیا به دواړه د خپلو نورو امورو په لور توجه کوو«

بدري نات تري په اندیښني سره وپوښتل «کوم نوي امور«...

حماد ورته وویل: «نګرکوټ....چیرې چې زما دملت یوه لور د پنډتانو په بند کې پرته ده... که چیرې هغه ژوندۍ وي نو زه به د هغې د خلاصون او بیرته راوړو په برخه کې هرو مرو بریالی کیږم. خو که چیرې هغو قصابانو هغه په خپلو بتانو قرباني کړي وي نو خداې تعالي دې د هغې روح ته سکون اوراحت ورکړي«...

حماد لږ څه تم شو او ویې ویل: «د هغې مسلماني نجلۍ نوم څه دې ؟ تا ما ته ویلي و خو زما د ذهن نه یې نوم وتلې دې«.

بدري نات ورته وویل: «د هغې نوم اوما دې او د نګرکوټ په مندر کې خدمتګاره وه ، ډیره صابره او ذهینه پیغله ده ، که چیرې د وزې په څیر یې هم پوست وویستل شي بیا به هم د خپلو ملګرو او پټ تحریک په اړه یوه خبره هم ونه کړی. هغه داسې پیغله ده چې هر ډول باور ، ویاړ او اعتماد پرې کیدې شی«.

حماد په دعایه توګه وویل: «خداې دې وکړي چې زما تر ورسیدو پورې زما د قوم دغه لور ژوندۍ اوسلامته اوسي ،نو زه به هغه د دې دوزخ څخه د هغې په راویستلو بریالي شم او«....

بدري نات یې په منځ کې راټوپ کړ او ویې ویل: «د هغې پیغلې سره یو بل راز هم تړلې دې«..

حماد ورته وکتل او ویې پوښتل «څه ډول راز..؟«

بدری نات د ایلک خان په لور وکتل او په نرۍ شانته خندا یې وویل: «هغه پیغله چې اوما نومیږي ، د ایلک خان سره ډیره زیاته مینه کوي ،ایلک خان یې هم هغه خوښوي ، نژدې و چې د دواړو تر منځ نکاح وکړل شي ،چې دا پیښه وشوه«.

حماد وخندل او ایلک خان ته یې وکتل او ویې ویل: «غم مه کوه ، هغه به هرو مرو د دې جهنم څخه را باسم او د هغې نه وروسته به په همدې حویلۍ کې ستا د ښځې په څیر له تا سره اوسیږي«.

بدری نات یو ځل بیا وپوښتل: «نګر کوټ ته به څه وخت روانیږئ ، تر څو ستا سو د خوراک څښاک بندوبست وکړم.ایا داسې به شوني نه وی چې«....

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد ورته په منځ کې راټوپ کړ او ویې ویل «د سهار دلمانځه وروسته د دې ځای‌ه روانیږم، له ماسره به یوا ځې ایلک خان سفرکوي ، اوس راځئ چې ناوخته کیږي. لمونځ وکړئ»

ټولو اودسونه وکړل ، بیا هغوې ټولو د ګیان په کوټه کې د بدري نات په امامت سره د سهار لمونځ اداء کړ».

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳مه برخه

د ځو ورځو پرلپسې سفر کولو وروسته حماد او ایلک خان یوه ورځ د نګرکوټ کلا ډوله مندر ته د نژدې پنځه مایله واټن په لرېوالي سره ور رسیدلي و. په دې وخت کې لمر د سر پاسه ولاړ و ، دوی هم د خپلو اسونو رفتار کم کړی و ، ځکه چې هغوی غوښتل چې د شپې په تیاره کې مندر ته ورسیږي او هلته شپیني حمله وکړي. په همدې خاطر هغوی کرار کرار د کوهستان په نالو او ښکته پورته ځایو کې پټ پټ د شمال په لور مخته روان وو.

کله چې لمر پریوت نو هغوی د کلا شکله مندر د شرقي برخې څخه تیرشوي و او ډیر مخته تللي و. هغوی د مندر څخه یو دوه مایله نور هم لرې ولاړل او بیا بیرته د غرب په لور ور وګرځیدل او د کوهستاني دریاب هغې غاړې ته راغلل چې د دیوال شکله غرونو د درې برخو څخه تیریده او په سر یې مندر پروت و. هغوی وکتل چې د یخنۍ په واسطه د دریاب او به ډیرې کمې او غاړې یې پوره وچې شوي دي، حماد او ایلک خان دواړو د دریاب په همدې وچو غاړو باندې خپل آسونه ځغلول او بیرته د مندر په لور را روان وو.

د مندر شاته د غره نه لاندې یې په یوه تیاره ځای کې خپل آسونه وتړل ، دواړو لمړۍ د ماسختن لمونځ اداء کړ، بیا حماد خپله او سپنیزه پنجه را وویستله ، د غره په سر د مندر په کتلو سره یې د هغه ځای د پورتوالي اندازه واخسته او بیا یې د زین څخه رسۍ را پرانسته او ددې او سپنیزې پنجې سره یې وتړله. د هغه ټول کار ته ایلک خان په ډیر غور او دلچسپۍ سره کتل.

بیا د ایلک خان د سترګو تر مخه حماد خپله رسۍ د او سپنیزې پنجې سره یو ځای تاو راتاوه کړه او پورته یې ور ګذار کړه. په همغه لمړي ځل د غه او سپنیزه پنجه ددې دیوال شکله غره په کوم ځای کې کلکه و نښتله. حماد د پنجې سره تړلې رسۍ ښه کش را کش کړه او د هغې د ټینګښت اندازه یې واخسته، بیا د خپل آس ځنګ ته راغي ، د غشو ډک ملابند یې د ملا و تړه ، ډال او کمان یې په اوږه واچاوه او بیرته د رسۍ خوا ته راغي او ودرید. ایلک خان هم د حماد په څیر خپل ځان په وسله سنبال کړ.

زما تر شا د راتلو هڅه کوه ، یاد ساته چې کوم اواز را پیدا نه شي. او که نه زمونږ دا خطرناک عملیات به د ناکامۍ سره مخ شي. دواړه د خپلو لاسو ، پښو او زنګونو په مرسته په ډیره چټکتیا سره پورته و ختل ، حماد خپله رسۍ په دواړو لاسو و نیوله یو ټوپ یې وواهه ، او بیا یې رسۍ د خپلو دواړو پښو تر منځ کلکه و نیوله او پورته پرې خوت، ایلک خان ته یې هم وویل: « ایلک

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانه !لکه څنګه چې زه پورته ځم په همدې توګه ته هم زما تر شا د راتلو هڅه کوه.خو یاد ساته چې کوم اواز راپیدا نه شي او کنه زمونږ دا خطرناک پروګرام به دناکامۍ سره مخ شي.
کله چې هغه ځاې ته را ورسید چیرې چې او سپنیزه پنجه د یوې تیږې ترمنځ نښتې وه ، حماد تر څو لمحو پورې اخوا دیخوا وکتل او بیا یې په تیاره کې سترګو رڼا وکړه ، په کوم ځاې کې چې پنجه نښتې وه ، دهغې څخه لږ څه پورته د غره ډیره برخه مخته را وتلې وه ، حماد ایلک خان ته په اشارې کولو سره د پورته راتلو وویل ، اوبیا دواړه د غره په دغه را وتلې برخې باندی و دریدل، بیا حماد پنجه د غره د سترو تیږو څخه را خلاصه کړه او هغه یې د ترل شوې رسۍ سره را ټوله او یو ځل بیا پورته ور وغورځوله. پنجه یو ځل بیا د غره په کومه ستره تیږه کې نښتې وه اودوې دواړه بیا د پنجې اورسۍ په مرسته پورته وختل. په همدې توګه یې دوه ځله نور هم پنجه پورته ګذار کړه او دوې ددغې دیوال شکله غر ، چې په سر یې بهیم نومې مندر و ،په ورختلو بریالي شول.(د نګرکوټ دا کلا شکله مندر د بهیم په نامه مشهور شوې و. هغه په یوه ډیر لوړ او ددرې خواو نه دناقابل تسخیر غرونو د پاسه د مشهور راجه بهیم په لاسو تعمیر شوې و. په هندوستان کې دا د بتانو تر ټولو ستر مرکز و. او ددې ځاې پروهتې په ټولو هندو راجاګانو باندې خپل اغیز درلود. ددې مندر د بتانو په سترګو کې لعل او جوهر ایښوول شوې و)
د غره دپاسه د راختلو وروسته حماد پنجه په یوه ستره تیږه کې ونښلوله او رسۍ یې ترې لاندې را وځړوله ، بیا یې په پټه ایلک خان ته وویل: (ایلکه ایلکه !کومې لورې ته چې مونږ را غلي یو دا خو دمندر شاتنۍ برخه ده ، خو ددې سره سره به بیا هم دلته وسله وال ساتونکي اوسي. مونږ باید دلته پریوځو اود مار په څیر په سینه هغه لورې ته ور وښویږو.
سمدلاسه دواړه په دغه تیږلوړه زمکه باندې پریوتل ، بیا ایلک خان حماد ته وویل « یا امیره !زه ددې مندر دهرې برخې په اړه معلومات لرم. ستا اندازه سهی ده ددې مندر په شاتنۍ برخه کې هم ساتونکې شته. زه به مخته مخته ښویږم ته زما شاته راځه« .
حماد یې وړاندیز و مانه او ورته یې وویل: « یو بل کار هم وکړه ایلکه. خپل ډال شاته وتړه ، تر څو د ښویدو په وخت کې اواز ونه کړي«.
حماد او ایلک مخته ښوویدل ، کله چې د مندر شاتنۍ برخې کې دتورو تیږو څخه جوړ کړل شوي دیوال ته ور نژدې شول نو حماد ایلک خان د اوږې څخه ونیوه او تم یې کړ ، ورته یې وویل « تم شه ، ایلک خانه !خپل ښي او کیڼ لورې ته ووینه. ددواړو خواو څخه ساتونکې را روان دي ، سر ټیټ کړه او ساه دې بنده کړه«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد او ایلک خان دواړو خپل سرونه په زمکه ایښودي و.او خپلې ساه ګانې یې و درولې ، خو سترګې یې په دغو وسلوالو ساتونکو نښتې وې چې د ښي او کیڼ لورې څخه راتلل.
دواړه ساتونکې راغلل ، یو د بل سره یو ځای شول او بیا بیرته په مختلفو سمتونو روان شول. کله چې هغوې لرې ولاړل نو حماد ورته وویل: « ایلکه ! ددې مندر د شاتنۍ برخې دغه دواړه ساتونکې بیرته را ځي او یو د بل سره بیا وینې او بیرته ستنیږي ، ددوې د ساتنې او پهرې همدا طریقه ده.
ایلکه...ایلکه ! راځه لږ څه نور هم مخته ورځو او په زمکه پریوځو. خو واوره ! داخل چې هغوې دواړه یو ځای شی او بیا بیرته د مختلفو سمتو په لور روان شي نو په ښي لور تلونکې باندې په زه او په کیڼ لور تلونکې باندې ته حمله وکړه. پټ پټ د هغه شاته ولاړه شه. لمړی یی خوله وربنده کړه او بیا یی کار ور خلاص کړه«.
ایلک خان هم ورته په ځواب کې وویل: « ای امیره ! په دې اړه فکر مه کوه. زه به ستا د هدایت سره سم عمل کوم » لږه شیبه وروسته بیا هغه دواړه ساتونکې را وګرځیدل په همغه ځآي کې یو د بل سره یو ځآي شول او بیرته په مخالفو سمتونو روان شول.حماد او ایلک خان ورته په سنګر کې ناست و او د زمریو په څیر پسې را ووتل او په کرار کرار یی تر شا روان شول او بیا یی پرې ور ټوپ کړ ، لمړی یی ددوې خولې ور بندې کړې بیا یی د هغوې په سینو کې د زهرو خنجر ور ننویست ، بیا یی ددواړو ساتونکو لاشونه واخستل او شاته یی کړل ، بیا یی شاو خوا وکتل ، ترځنګ یی ورته د ونو بوټو یو ځنګل شانته تر سترګو شو ، د هغوې دواړو لاشونه یی په همغه ځنګل کې ور واچول او بیرته د مندر لورې ته راستانه شول.
اوس نو هغوې د مندر د جنوبي دیوال تر څنګ څنګ د شرقي برخې په لور ور روان و . او همدا مندر ته د ورننوتلو لاره وه. د دیوال اخري سر ته په رارسیدو سره حماد د مندر شرقي برخې په لور وکتل ، د مندر په دغې برخې کې د بې شمیره ستنو څخه جوړ شوې دهلیز و چې د شمال په لور تر لرې لرې پورې غځیدلې و. ددې دهلیز دننه بې شمیره ډیوې بلې شوې وې او د همدې ډیوو په رڼاکې هلته ساتونکو خپله دنده تر سره کوله. حماد او ایلک خان دواړه د یوې ستنې سره څنګ ته شول او د ساتونکو د راتلو انتظار یی پیل کړ.
څنګه چې پهره دار د ستنې تر څنګ په تیریدو شو نو حماد او ایلک خان پرې د زمریو په څیر ور ولویدل ، د هغه خوله یی ور بنده کړه او په ډیره چټکۍ سره یی هغه رانښکود او د مندر د جنوبي دیوال په تیارو کې یی ور وغورځاوه.
هغوې بیرته همدې ستر دهلیز ته راستانه شول او شاو خوا یی و ځارله ، د مندر تر مخه شرقي لورې چیرې چې یو نشیبي لاره د مندر په لور راتلله هلته د مندر خو کسه وسلوال پهره داران ولاړ و. د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستني شاته ولاړ حماد په پټه وویل: « ایلکه ، ایلکه ! ایا دا ویلې شې چې اوما به په کومه کمره کې بنده وي»

ایلک د څو لمحو د خاموشۍ وروسته وویل:« که چیرې ژوندۍ وي او په دیوي او دیوتاو باندې یې قرباني کړې نه وي نو هغه به ددې مندر په تاخانه کې وي».

حماد ترې بیا وپوښتل: « تاخانه کومې لورې ته دي»

»دلته خو یوه نه بلکه بې شمیره تاخانې دي او هیڅ نابلده انسان ددې تاخانو څخه نه شي وتلې. خو بیا هم زه فکر کوم چې هغه به د مندر د ستر پروهت په ذاتي تاخانې کې وي».

»ایا ته دهغې تاخانې په اړه معلومات لرې ؟»

هو ! امیره ما هغه تاخانه کتلې ده« .

»نو بیا و اوره ایلکه ! دد هلیز د دیوال سره نښتې نښتې مخته د هغې تاخانې په لور ولاړ شه. زه هم درسره ملګرې یم ، « دواړه دهغه دهلیز ددیوال سره نښتي کرارکرار مخته ولاړل ،یوې دروازې ته په رسیدو سره ایلک خان تم شو ، بیا یې هغه دروازې ته لږ څه زور ورکړ او ویې کتل چې دروازه پرانیستې ده، دهغې یوه پله یې لږ څه خلاصه کړه. ایلک خان ورته په پټه وویل:« یا امیره ! قدرت په مکمله توګه زمونږ سره ملګرې دې. تاخانې ته تلونکې دا لاره پرانیستې ده. اوس زما شا شاته راځه»

دواړو دروازه پرانیسته او دننه ورغلل ، دروازه یې تر شا بیرته بنده کړه ،کوم ځاې چې دوې ولاړ و هغه پاتخې وې چې لاندې کوزیدې ، د پاتخو په دواړو خواو کې ددیوالونو سره مشالونه لږیدلې و چې د همدې له کبله پاتخې په پوره اسانۍ سره څرګندیدې.

دواړو بې له دې چې شور وزوګ را پیدا کړي لاندې کیوتل ، د نژدې شلو پاټکو نه د کیوتلو وروسته هغوې د تورو تیږو نه په جوړ شوي فرش باندې ولاړ و. دا یوه پرانیستې لاره وه چې مخامخ دغرب په لورې تلله. دواړه څو قدمه مخته ولاړل چې ویې کتل چې دا لاره دیوې بلې لارې سره یو ځاې کیږې چې شمال جنوب لورې ته غځیدلې وه. دا ددې ټولو تاخانو دهلیزونه و، ځکه چې ددې دهلیزونو دواړو خواو ته ګڼ شمیرې کوټې وې او ټولې په تیارو کې ډوبې وې خو بیا هم د شمال په لورې پرتو کوټو کې لږ څه روښنایي تر سترګو کیدله.

دواړو په ډیر غور سره یو بل ته وکتل. بیا مخته ولاړل ، دواړو د یوې روښانه کمرې دننه وکتل ،هلته په کمره کې د کرشن مراري دتیږو څخه جوړ کړل شوي یو ستر بُت ایښوول شوې و ،او دهغې بُت د سر سره نژدې دیوال باندې یو ستر مشال هم نښلول شوې و. ددې نه وروسته هغه دڅلورو کمرو پلټنه وکړه خو هغه ټولې خالي وې خو د دیوي ګانو او دیوتاګانو د بوتانو نه ډکې

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي او د هر بُت سره نژدې مشالونه اېښوول شوي و. دا کمرې په ښه عطرو خوشبويه شوې وې ، تر ځنګ يې د شمال او جنوب پورې غځيدلې دهليزونه هم دهمداسې خوشبو څخه ډک و.
حماد او ايلک خان مخته ولاړل.... اوس دهغوې تر مخه داسې يوه کمره راغله چې دپخوانيو کمرو په نسبت ډېره روښانه وه ، حماد لکه د يوه ځناور په څير په زوره زوره ساه واخسته او ايلک خان ته يې وويل «ايلک خانه ! هوښياره اوسه..... ماته ددې کمرې څخه تيز انساني بوې راځي».
ايلک خان ورته هم په اشارې سره وويل: « يا اميره ! همدا د مندر دستر پروهت کمره ده»
حماد او ايلک خان همدې کمرې ته ور وکتل ،هلته دمندر ستر پروهت د يوه بُت تر مخه ناست وو ، يوه ښايسته او ډېره حسينه خدمتګاره ښځه يې تر ځنګ وه چې دبُت په سر يې ګلان شيندل او شمعې يې پرې روښانه کولې.د پروهت سر ټيټ و او داسې ښکاريده چې په سکون او انجماد کې په مراقبې کې ډوب شوي وي ، دپروهت تر مخه او دبُت ښيي لورې ته ،چيرې چې انساني ځان په بُت باندې دقربانۍ له پاره ځاريده ، يو قربان ځاې هم موجود و. په زمکه کې يو ډېر ستر موټې ښخ کړل شوې و او اوما يې په هغې پورې کلکه تړلې وه. ايلک خان همغې لورې ته اشاره وکړه او ويې ويل: « يااميره ! دغه مخته چې کومه نجلۍ وينې چې په رسيو تړل شوې ، همدا اوما ده».
حماد وکتل چې هغه يوه ډېره حسينه او ښايسته ، دښه قد خاونده او سترګې ورونکې پيغله وه. په تاخانه کې بنده او په تورو تيارو کې غمژنه ولاړه وه ، هغه انديښمنه وه ، دکوټې په تيارو کې لکه دماتې شوې ډيوې په څير ګرځيدلې وه. سترګې يې بندې وې ، داسې معلوميده لکه د ډيرې مودې راهيسې چې خوب ته نه وي پريښوول شوې او اوس قربان ځاې ته په ورختلو باندې هم د کلک خوب کولو اراده لرې.
حماد او ايلک خان يو بل ته وکتل ، په سترګو سترګو کې يې پريکړه وکړه ،بيا دواړه د يوه توپان په څير دننه ورننوتل ،حماد د تاخانې دروازه ددننه څخه وتړله ، دمندر ديوداسې چې کله دوې دواړه وکتل نو وجود يې په لړزان راغې ، حماد يې په لور توره وخوځوله او ورته يې وويل:
»که چيرې دخولې څخه دې لږ څه اواز هم وويست نو په دې توره به دې ستونې پريکړم.« هغه ديوداسې ګونګه شوه اودبُت تر ځنګ په لړزيدلي وجود ولاړه پاته شوه.
اوما سترګې پرانيستې ، کله يې چې په تاخانې کې ايلک خان وکوت ، نو حيرانه شوه ، لږه شيبه مخته يې په مخ د غم او مرګ څپې تلې راتلې خو اوس يې مخ دخوشحالۍ نه وغوړيد ، داسې بريښيده لکه دايلک خان په کتلو سره يې هلته د وجود په هډوکو کې سمدلاسه شفا پيدا شوې وې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ارتکاز او ذکر کې ډوب پروهت خپل سر و څرخاوه او د ایلک خان په لور یې د کتلو په وخت کې په سختې لهجې وویل: «تاسو دواړه څوک یاست او ولي دلته دې مقدسې خوني ته را ننوتي یاست ؟»

حماد د پروهت خبره هسې واخسته او ایلک خان ته یې وویل: «ایلک خانه ! د اوما رسۍ پرانیزه او په ځاې یې د مندر دیوداسي و تړه او په خوله کې یې ورته د خپلو کالیو څخه څه وروستړه ترڅو اواز ونه شی کړاي» .

ایلک خان ور مخته شو او لړزانده دیوداسي یې د بُت د اړخ څخه را ونیوله او هلته په قربان ځاې کې یې د اوما په ځاې وتړله او د اوما رسۍ یې را پرانیستې«....

پروهت یو ځل بیا په خپلو غضبناکو سترګو حماد ته وکتل او په خپل قهرجن اواز یې وپوښتل ....«ما له تاسې وپوښتل چې تاسو څوک یاست چې په خپل سر مندر ته را ننوتي یاست. زه وینم چې ستاسو د ظاهر او باطن ترمنځ یو شرارت شتون لري او هغه انسان ،چې د هغه په روح کې شیطان وی ، هغه دې مندر ته نه شی داخلیدې«.

حماد په داسې بڼه هغه پروهت ته ورنژدې شو ، لکه څنګه چې یو وحشي د خپل یوه ښکار په لور ور نژدې کیږي. تر دې وخته پورې پروهت د خپله ځایه راپورته شوې و ،حماد یې هم مخته ولاړ و.

»ته نه شې کولې مونږ دې مندر ته د راننوتلو څخه منه کړې«

پروهت په ډېره حیرانتیا سره د ایلک خان په لور وکتل او ویې ویل: «اوه .....ته خو همغه یې چې د اوما سره دې د دې وطن د خاورې سره د خیانت اراده کړې وه او بیا و نیول شوې. تو خو هلته متهرا کې بندي وې ، د هغه ځایه څه ډول را خلاص شوې یې. حماد د پروهت په خوله یوه درنده سپیړه ورکړه او ورته یې وویل:« په دې خاطر د متهرا د بندیخانې څخه را وتښتید چې ستا په څیر یې روح ناولې نه و«

پروهت ډېر په غضب سره و غرمبید او ویې ویل « هلکه ! د خپلې ژبې او د خپلې خولې مزې دې وتړه او که نه په همدې تاخانې کې به دې داسې ټوټې ټوټې کړم چې...» بیا یې د ایلک خان په لور وکتل او لږ څه په سره لهجه یې ورته وویل: « دا ستاملګرې او زما د وطن دښمن دلته څه کوي .دمندر کومه دیوداسي یې چې نیولې ده هغه د ددیوتاګانو لویه عبات کونکي ده. که چیرې هغې ته لږ څه زیان هم ور ورسیږي نو دیوتاګان به تاسو یو هم ونه بښي. هغه بله نجلۍ چې اوما نومیږي او د کومې رسۍ یې چې پرانیستې دي د هغې په اړه پریکړه شوې چې هغه به په دیوتاګانو ځارول کیږي...واورئ !دا ستاسو د لوبو کار نه دي ، دا به ستاسو په کار رانشي ، خو مونږ به یې په خپلو دیوتاګانو باندې ځار کړو او د هغوې د غضب او قهر نه به خپلې خاورې ته نجات ورکړو«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد نور هم قهرور‌ي شو او پروهت یې د اوږې څخه و نیوه ، سخت ټکان یې ورکړ او ورته یې وویل : « ړونده انسانه ! ماته وګوره ! زه ستا د مرګ دهغه دیوتا په څیر راغلې یم چې ستا ددهرم له مخې خپلې متې یې په پوره توګه غځولې وي ، که چیرې ستا کوم بُت ، کوم دیوتا ، اویا کوم بل څه تا له ماڅخه خوندی کولې شی نو همغه ته ور غږ کړه« .
پروهت دا ځل لږ څه په عبثیاتو سره وویل :« اې هلکه واوره ! حوصله وکړه او په صبر سره زما خبره واوره ! همدا اوس دې خپله ملا سمه کړه او سترګې دې پرانیزه او ددې ځایه ووځه ، اوکه نه زه به دې داسې زخمې کړم چې خپل پیدا ابنت به دې هم له یاده ووځې«.
په دغه د اسرارو نه ډکې تاخانې کې حماد یو ځل بیا په قهر وویل:
»کاشکې چې ته دهندو دهرم د پروهت په ځاې کوم کشتری واې نو تر اوسه به مې ستا څټ وهلې و. مونږ د مذهب دمشرانو درنښت کوو . زما د څو پوښتنو ځواب راکړه ، خو که چیرې انکار دې وکړ اویا دې دروا غ وویل نو زه به دخپلې تورې په کارولو مجبور کړل شم« .
پروهت د سختې کرکې په بڼه وویل : « ته تر اوسه هلک یې ، ورکیږه . په خپله لاره ځه ، زه ستا دهیڅ سوال ځواب نه شم ورکولې ، ته داسې پهلوان نه یې چې زه دې تر مخه مات شم او خپله ماتې ومنم .«
حماد دخپلې درنې تورې څوکه د پروهت په ستوني کې ور ښخه کړه او ورته یې وویل « ګورم چې ته څنګه زما د پوښتنو ځواب نه شې ویلې«
پروهت د ویرې او وحشت نه په لړزه شو ، تر ډیره پورې یې خبرې نه شوې کولې ، حالت یې داسې ګرځیدلې و لکه ژبه یې چې په ستوني کې نښتې وي ، بیا یې په ډیره ستونزمنه توګه خپله ژبه پرانیسته او په ترټرې ژبه یې وویل:
»ځوانه ! زه ستا خدمتګار او غلام یم ، ستا دهرې خبرې خیال به ساتم او د هرې پوښتنې ځواب به دې وایم ، خو ما مه وژنه«
حماد ترې په قهر سره وپوښتل : « ستا هغه نا ماتیدونکې غرور چیرې ولاړ«...
پروهت ورته په ډیره بې وسۍ سره وویل : « مهاراجه ! بښنه وکړه ، .....زه هم انسان یم ، له ماڅخه غفلت شوې دې«
حماد یې په ستوني باندې دتورې د څوکې فشار را کم کړ او ورته یې وویل :« دهغه څه پوښتنه چې کوم سهي ځواب به یې راکوې او که نه په همدې تاخانې کې به دې څټ در پرې کړم اوزه به په پوره خوندې توګه ددې ځآیه ووځم«.
پروهت په لړزانده اواز سره وویل : « وپوښته ، وپوښته مهاراجه ! زه به درته درواغ و نه وایم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد د پروهتې په سترګو کې سترګې ور ننویستلې او ورڅخه یې وپوښتل: «که چیرې د غزني کوم حکمران دلته په هند باندې حمله وکړي نو د کوهستان د شوالک ټول راجه ګان به یو ځای د هغه په مقابل کې څومره لښکر را ټول کړای شي ؟»

پروهتې په غمژن اواز سره وویل: «شاوخوا څلویښت زره کسان»

«د متهرا او تانیسر څخه د څومره کسانو د راټولو توقع کیدې شي ؟»

«شاوخوا پنځلس زره کسان»..

«د کشمیر او شمالي سیمو څخه....؟»

«شاوخوا پنځه ویشت زره کسان»...

حماد خاموشه شو ،بیا یو ځل بیا د پروهتې په څټ توره کېښوده او په غوریدونکي اواز یې وویل: «ته هم د هغې قربان ځای په لور ورځه ،چیرې دې چې زما د قوم یوه لور په خپلو بتانو د قربانۍ له پاره په رسیو کې تړلې وه. پروهته واوره چې ! ما به هرو مرو ته او ستا دا دیوداسی ببنلې وای ، خو اوس تاسو دواړو ایلک خان و پیژانده په دې خاطر ستاسو د دواړو وژل را ته اړین دي»

پروهتې د قربانځای په لور د تللو په وخت کې په زوره زوره چیغې کړې «تباهي ده ، تباهي ده»...

حماد پرې توره را تاوه کړه او په یوه ګذار یې د هغه څټ ور پرې کړ ، د بله اړخه ایلک خان هم په رسیو کې تړلې دیوداسۍ د ژوند نه لاس په سر کړې وه او سریې ترې پرې کړې و. په همدې وخت کې د مندر بیروني برخه کې شور و غوغا واوریدل شوه. حماد ایلک خان ته وویل:

«ایلکه ایلکه ! او ما له ځانه سره را واخله او زما تر شاشا راځه ،کیدې شي د دې پروهتې اواز بیرون پهره دارانو اوریدلې وی، هغوې به هرو مرو تاخانې ته راځي ، زه به د پاتخو سره نژدې هغوې تم کړم ، ته او ما له ځآنه سره راواخله او را ځه» .

حماد په یوه منډه تر پاتخو پورې راغي او په پاتخو کې شته مشالونه یې مړه کړل او په دریم پاتکې باندې منتظر پاته شو. ایلک او او ما هم خپل ځآنونه همتله ور ورسول ، تر دې وخته پورې څلور ساتونکې په منډه را ورسیدل او د تاخانو دروازه یې پرانیسته او د پاتخو څخه لاندې را کیوتل ، حماد ، ایلک او او ما د دیوال پورې نښتې و ، په دې خاطر ساتونکو ونه شو کتلای ، کله چې هغوې څلور واړه د پاتخو څخه ښکته شول نو ایلک خان غوښتل حمله پرې وکړي خو حماد یې لاس و نیو.

کله چې هغه څلور واړه د پاتخو څخه ښکته شول او د تاخانې په لور ولاړل نو حماد دروازه پرانیسته او بیرون یې وکتل ، بیرون هرې لورې ته خاموشي خپره وه. حماد ایلک ته په پټه وویل ....«تاسو دواړه زما شاته راځئ»

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې واړو دروازه پرانیسته ، ددروازې څخه ووتل ، بیا حماد دروازه د شانه وتړله او د دهلیز ددیوال سره څنګ کې په تیارو کې دجنوبي دهلیز په لور مخته ولاړل. حماد هغوې دواړو ته د تیښتې حکم وکړ او پخپله هم په پوره قوت سره په څغاسته شو . هغه ځاې ته یې ځانونه ورسول چیرې یې چې او سپنیزه پنجه په غره کې ځړولې پرې ایښې وه . ایلکخان هم او ما له لاسه نیولې وه او په پوره منډه راون و.

ناڅاپه د مندر دشرقي برخې یوه ساتونکې شور وغوغا جوړه کړه: « هغوې وتښتیدل....و تښتیدل..... یواځې دوه کسان دي ،.....اوما هم ورسره ده او تښتوې یې«...

دمندر دشرقي برخې ساتونکوټولو شور او غوغا پیل کړه.

خپلې رسۍ ته د ورسیدو سره سم حماد سمدلاسه سنګرو نیوه ، کمان یې دغشو نه ډک کړ او ایلک خان ته یې وویل ، « اوما له ځآنه سره کړه او لاندې یې کیباسه. زه به د تعقیبوونکو د مخنیوې هڅې وکړم«

ایلک خان د ډیر محبت څرګندونه وکړه او وویې ویل:

»یا امیره ! زه دې ددښمن تر مخه ځانته نه شم پریښوولې ، زه به ستا سره اوږه په اوږه دهغوې مقابله کوم«.

حماد په سخت اواز سره ورته وویل: « ایلک خانه ! دا زما حکم دې ، اوما له ځآنه سره واخله او لاندې یې ښکته کړه. او واوره ! چې د کیوتلو وخت کې چې کله ددوو رسیو جوړ راشي نو هلته کوم مناسب ځآې وګوره او اوما همله ته په کوم ځآې کې ودروه ، هلته رسۍ په خپل ځاې پریږده ،ځکه چې زه د درکیوتلو په وخت کې خپله او سپنیزه پنجه هم له ځآنه سره درکیباسم. او په همغه وخت کې به تاسو ته ووایم چې څه وخت د رسۍ په مرسته نور هم ښکته ولاړ شئ او کوم وخت په غونډۍ باندې و دریږئ اورسۍ پریږدئ، اوس اوما له ځآنه سره واخله او لاندې یې ښکته کړه.....ګوره هغه ساتونکې په منډه منډه را روان دي ، زه به هغوې همله لرې تم کړم«....

ایلک خان لمړی اوما سره مرسته وکړه او هغه یې درسۍ له لارې لاندې کیوستله ، پخپله یې هم رسۍ و نیوله او لاندې کیوت ، درې څلور ګزه لاندې کیوتو سره ایلک خان اوما ته وویل: « اوما ته کرار کرار لاندې کیوزه ،زه به همدلته پاته شم او د امیر ساتنه به وکړم. که چیرې دحمله راوړونکو شمیره زیاته شوه نو زه به بیرته ور ستون شم او د هغه سره به مرسته وکړم« .

اوما ترې په پلټونکو سترګو وپوښتل « داامیر څوک دې او د کومه ځایه راغلې دې ؟«

ایلک خان ورته په پټه توګه وویل: « دا په هندوستان کې د ټولو کارکوونکو له پاره نوې امیر ټاکل شوې دې ، دغزنې د حکومت له اړخه دلته را استول شوې دې، دنیشاپور او سیدونکې دې

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

او حماد بن خلدون نوميږي. اوس ته وخت مه ضايع کوه او ښکته ولاړه شه. زه همدلته پاته کيږم او دامير ځارنه به کوم. ته چې په څومره چټکتيا سره کيوتلې شې هغومره ژرکيوزه ، واوره ! که چيرې مونږ دواړو ته دلته کومه پيښه رامخته شوه يا زمونږ په درکيوتو کې ځنډ راپيدا شو ، نو هلته لاندې زمونږ دواړو آسونه تړلي دي د همغوي څنګ ته ورشه« .

او ما لاندې ښکته شوه او ايلک خان لږ څه نور هم پورته ولاړ او د حماد ځارنه يې پيل کړه. هغې رسۍ پرې ايښې وه او د يوې راوتلې تيږې په سر ناست و او د حماد په لور يې کتل.

کله چې دمندر ساتونکې په منډو منډو دحماد لورې ته راغلل نو حماد د يوه تيږې شاته کيناست او په هغوې يې دغشو باران و اوراوو . تر ټولو مخکې راتلونکې پنځه کسه ساتونکې دهغه دغشو ښکار وګرځيدل او له منځه ولاړل. دوو نورو ساتونکو هم هغه وخت سر وخوړ چې دحماد په لور يې د راتلو هڅې کولې. دهغوې شاته څو نور ساتونکې وچې د حماد په لور دراتلو هڅې يې کولې هغوې بيرته شاته و تښتيدل او مندر ته ورننوتل.

په تيږه ناست ايلک خان وکتل چې د مندر پنځه ساتونکې دخپلو تورو سره يو ځاى دحماد په لور دهغه ترشا حمله کونکې دي هغوې حماد ته ډيررا نژدې شوي وو ، کيدې شي چې دا دهغو ساتونکو چال وو چې حماد يې په خپله مخکينۍ برخه کې مصروف وساته او د فريب نه يې په کار اخستو سره دهغه ترشا پرې د حملې کولو هڅه وکړه.

ايلک خان په يوه ټوپ ځانته پورته وخيژاوه او چغه يې کړه « يا اميره ! شاته دې وګوره چې دښمن درباندې حمله کونکې دې«

حماد دبرق په څير را وګرځيدل او خپله توره او ډال يې سنبال کړل ، تر دې وخته پورې ايلکخان هم هلته وررسيدلې و. دواړو يوځاى ددغو ساتونکو حمله ناکامه کړه.

ددې پنځو کسانو سترګې د حماد د اوسپنې په پنجې ورنښتې وې ، ځکه ددې پنجې سره رسۍ هم نښتې وه ، دهغوې څخه يو ځان په ښويدو ښويدو هغې ته ورساوه او هغه يې په پښو ووهله او لاندې يې پرېيسته. پنجه لاندې و ښويده. ددې سره سم په فضا کې يوه هولناکه چيغه واوريدل شوه ، حماد او ايلک پوه شول چې دا د اوما چيغه ده.... په پښو باندې دپنجې د وهونکې ساتونکې په خلاف حماد داسې غصيلې شوې و چې په يوه ګذار يې توره دهغه دپښتيو څخه تيره کړې وه. او همدلته يې ځاى په ځاى وژلې و.حماد را وګرزيد اودريم محافظ يې هم دخپلې تورې خوراک وګرځاوه.

په دې وخت کې حماد وکتل چې دده د غشو څخه ويريدلي تښتيدلي ساتونکې چې مندر ته ننوتلي و يو ځل بيا په منډو منډو دهغه په لور را روان دى ،حماد لږ څه شاته شو او سمدلاسه يې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل سنګر و نیوا او ایلک ته یې وویل: «دا دواړه سنبال کړه ایلکه ! زه به د مندر له لوري د راتلونکو سره معامله خلاصه کړم» .

حماد په زمکه ګونډه ووهله او بیا یې د مندر څخه په راتلونکو ساتونکو باندی د غشو باران پیل کړ ، هغوې یو ځل بیا وتښتیدل او مندر ته ننوتل.حماد را پورته شو ، خپله توره یې سنبال کړه او د ایلک خان سره په جنګ کې د ښمنتو ساتونکو په لور ورغې ، په هغوې یې حمله وکړه اودواړه یې د تیغه تیر کړل.

حماد هغه ځاې ته راغې چیرې چې او سپنیزه پنجه ښتې وه . خو هغه په ډیرې ناهیلۍ سره وویل: ایلکه ! رسۍ لاندې پریوتې ده.زه د اوما د ژوندانه څخه هم ناهیلي شوې یم. راځه چې په تیږو پښې ږدو اولاندې ښکته شو . هسې نه چې د مندر ساتونکې یو اوږد چکر ووهې او د شمال له اړخه د غره د غې لاندې برخې ته راشې او زمونږ مخه و نیسې او زمونږد دواړو د ژوندانه هیلې هم له منځه ولاړې شې. زه ستا ممنون یم چې زه دې د شال له اړخه د دښمن د حملې څخه وژغورلم.

ایلک خان ورته په ډیره انکسارۍ سره وویل: «یا امیره ! دا زما فرض و ،تا ته زما د شکریې د اداء کولو ضرورت نه شته« .

دواړه کینې خوا ته راغلل او په تیږو یې پښې اېښودې او په ډیر احتیاط سره لاندې کیوتل. نژدې شل دیرش لویشتې لاندې ایلک خان غږ کړ « یا امیره ! ستا اوسپنیزه پنجه دلته په دې غره کې ښتې ده. او رسۍ ترې لاندې ځانګې.

حماد وکتل چې رېښتیا هم پنجه په یوې ستړې تیږه کې ښتې وه ، بیا دواړو رسۍ و نیوله او په ډیره بیړه لاندې کیوتل.

کله چې دواړه ددوو رسیو جوړ ته را رسیدل نو حماد ایلک خان ته وویل « ایلک خانه ! په کوم نژدې تیږه باندی و دریږه تر څو دا پنجه د پاسه را خلاصه کړم.

ایلک خان په کینې اړخ کې تیږو باندی خپله پښه کلکه کړه او و درید ، حماد د ښیې لورې تیږو باندی پښې کیښودې او ودرید . بیا یې د پنجې سره تړلې رسۍ په زوره و خرخوله اویوه جټکه یې ورکړه.

پاس په غره کې ښتې پنجه لاندې را پریوته ، د هغې رسۍ د حماد په لاسو کې وه ، هغه دوباره پنجه په تیږه کې و ښښلوله او په دې توګه لاندې را ښکته شول.

لاندې د راکیوتلو سره سم هغوې وکتل چې اوما د دریاب په غاړه په تیږ لوړه زمکه باندی چپه پرته ده ، حماد ورمنډه کړه تر څو ووینې چې ژوندۍ ده او که مړه شوې ده. خو ویې کتل چې نبض یې چلیږې ، خو بې هوشه وه. حماد ایلک خان ته وکتل او ورته یې وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

»ایلک ،ایلکه !اوما را واخله او د آسونو په لور راځه ،زه دا رسۍ تاووم او درځم. مونږ باید سمدلاسه ددې ځای نه حرکت وکړو ، ددریاب نه اخوا بلې غاړې ته ولاړ شو. هر څومره زیات چې دلته تم کیږو همغومره خطرات زیاتیږي.

حماد په بیړه رسۍ را تاوه کړه ، ایلک خان اوما په خپلو لاسو کې را پورته کړه او د آسونو ځاې ته یې راوسته. هلته یې ددریاب په غاړه په اوما اوبه و شیندلې تر څو په هوش کې راشي خو هغه همغسې بې هوشه پرته وه خو ساه یې اخسته. ایلک آس راپرانست ، اوما یې دزمکې څخه را پورته کړه او په آس یې له ځانه سره وا چوله او سپور شو او دحماد انتظار یې پیل کړ.

لږه شیبه وروسته حماد هم راغې ، خپله او سپنیزه پنجه یې د آس د زین سره را وځړوله ،رسۍ یې د زین سره وتړلې او په آس باندې سپور شو او ایلک ته یې وویل:

»زما شاشا ته راځه ، دا کوهستاني دریاب دومره ژور نه دې ، زیات نه زیات درې لاسه اوبه لری ، اومونږ کولې شو دخپلو اسونو سره یوځاې ترې په آسانۍ سره هغه بلې غاړې ته تیر شو.

ددې خبرې سره سم حماد خپل آس دریاب ته ور وغورځاوه او ایلک یې هم ترشا شا په دریاب کې روان و.

ددریاب هغه بلې غاړې ته د ورسیدو سره سم دجنوب په لور روان شول او آسونه یې ترخپله وسه ځغلول ، دایلک په یوه لاس کې د آس واګې او په بل کې یې د اوما نبض نیولې و. هغه احساسوله چې د اوما نبض لا تر اوسه پورې کارکوي.

ینځه میله لرې یو ناڅاپه ایلک خان چغه کړه « حماده ، حماده !تم شه ، ....د اوما نبض ډوب شوې دې.» حماد آس تم کړ او لاندې ترې را ښکته شو ، ایلک خان هم اوما د آسه را ښکته کړه او په زمکه یې واچوله. خو کله چې ایلک خان د اوما په نبض لاس کیښود نو ناهیلې شو.ځکه داوما نبض ولاړ و او دخپلې ساه اخري اه یې وړاندې کړې و.

ایلک نیغ و درید. او دحماد په لور یې په کتلو سره وویل « یا امیره !اوما ساه ورکړې ده» حماد هم راغې اودهغې نبض یې وکوت ، ویې کتل چې ریښتیا هم اوما مړه شوې وه. حماد هم ډیر غمګین شوې و. دایلکخان سترګې دغم او ویر نه ډکې وې ، دواړو یو ځاې دخپلو تبرونو په واسطه زمکه ژوره کړه ، قبر یې وویست او اوما یې هملته ښخه کړه ، اودوباره یې خپل سفر پیل کړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴مه برخه

یوه ورځ په داسې حال کې چې لمر دغرب په تاخانو کې پټیدونکې و ، حماد او ایلک خان د سرسوتي ددریاب په غاړه غاړه دجنوب لورې ته روا وو. هغوې دبهیم سیم نه څو مایله لرې د خپلو آسونو څخه را ښکته شول ، آسونه یې ازاد پریښوول او پخپله اودسونه وکړله تر څو دماښام لمونځ اداکړي، دلمانځه د اداء کولو وروسته یې دوباره خپل سفر پیل کړ. خو دواړه ډیر غمژن او اندیښمن و.

د بدري نات حویلۍ ته د وررسیدو په وخت کې شپه پوره تیاره شوې وه، پخپله بدري نات او ګیان یې ښه راغلاست ته راغلل. د کور دننه دبدري نات ښځه ساوترې او لوریې بملا هم په منډه دروازې ته راغلل. خو دپشپال او رتنا درک نه لګیده.

کله چې حماد ایلک خان له ځانه سره یو ځآی کړ او د ګیان دکمرې په لور روان شول نو بدرې نات منعه کړل او ورته یې وویل «هلته نه ، بلکه دننه حویلۍ ته به ځئ»

حماد ورته په پوره انکسار سره وویل «زما له پاره همغه کمره مناسبه ده. اوبیا رتنا».....

بدري نات یې دخبرو په منځ کې راټوپ کړ اوویې ویل «هغه دواړه خور او درور دلته نه شته ».

حماد ترې په اندیښنې سره وپوښتل «هغوې چیرې تللې...؟»

بدري نات ورته په غمژنه توګه وویل «هر څه به درته ووایم ، خو لمړی تاسو راته ووایاست چې اوما مو څه کړه ؟» په ځواب کې یې ورته حماد د نګرکوټ دمندر ټوله پیښه بیان کړه او داوما د مړینې داستان یې ورته واورو. بدري نات ، ساوتری او بملا درې واړه ډیر پریشانه او غمژن شول .

ګیان د ټول داستان د اوریدو نه وروسته د حماد او ایلک خان آسونو ته د خورا اچولو په خاطر اصطبل ته ورغې ، بدري نات ، ساوترې او بملا ، حماد او ایلک خان له ځآنه سره واخستل او هغه کمرې ته ورغلل چیرې چې زخمي پشپال په کې پروت و. خو اوس په دې کمرې کې درې پاکې بسترې غوړیدلې وې، داسې معلومیده چې دحماد او ایلک خان د اوسیدو له پاره همدا ځآی ټاکل شوې و.

په مخامخ بستره باندی دکیناستو وروسته حماد بدري نات ته وویل «تا غوښتل د پشپال او رتنا په اړه را ته څه ووایی»

بدري نات دحماد تر مخه دایلک خان سره څنګ کې کیناست په دې وخت کې بدري نات په خپل غمژن اواز سره وویل: «رتنا خو د اجمیر د راجه پتهوراې خلکو له دې ځایه تښتولې ده»

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد د حیرانتیا نه په خپل ځای کې پورته شو او بیرته کیناست او ترې ویې پوښتل « ځنګه او کله ....؟»

بدري نات ورته په خپل لړزان اواز سره وویل: « ددې ځایه ستا د تللو څو ورځې وروسته د پشپال زخمونه لږ څه را ښه شوي و. او هغه د اسماعیل سره د هغه د کلي په لور ولاړ. د هغه په نشت کې رتنا د خپل بل ماما او زما د ورور لیکهراج کورته ورغله. زما د همدې ورور زوې راجن د رتنا سره نکاح هم شوې ده. کیدې شي چې تاسو په دې خبر یاستئ چې راې پتهورا د یوې مودې راهیسي د رتنا پسې دې تر څو ځانته یې واده کړي ، په همدې خاطر یې د هغې مور او پلار دواړه وژلي دي. هلته د لیکهراج په کور کې لا د رتنا دوه ورځي نه وې تیرې شوې چې د راې پتهورا کسان بهیم سیم ته داخل شول ، بد قسمتۍ سره چې رتنا هغه وخت په کوڅه کې وه. د راې پتهورا کسانو هغه و کتله او وېې پیژندله. رتنا هم هغوې و پیژندل او په منډه یې ځان د خپل ماما کور ته ورساوه. خو د راجه کسان هغه کور ته ور ننوتل او رتنا یې د هغه ځایه په زور وویستله. زما ورور او د هغه د کورنیو نورو خلکو د راجه د خلکو سره مقابله وکړه خو هغوې یې ټول ووژل او رتنا یې ترې پورته کړه او اجمیر ته یې له ځانه سره یوړه.

ما د پشپال د راغوښتو له پاره خپل یو کس د اسماعیل کلي ته ولیږه ، بله ورځ پشپال هم را ورسید او بیا دلته د تم کیدو پرته د اجمیر په لور روان شو. ویل یې: یا د رتنا عزت خوندي کوم او یا به د هغې په عزت باندې ځان ځار کړم. خو کله چې پشپال د هغه ځایه راستون شو نو د هغه د خبرو څخه داسې ډاګیزیده چې د مسلمانانو څخه یې ډیر اغیز اخستې دې».

حماد ورته ډاګیزه کړه چې «پشپال مسلمان دې ، او هغه زما په لاسو مسلمان شوې دې ، هغه اسلام منلې دې»

بدري نات په عجیبه توګه ساوترې او بملاته وکتل او بیا یې خپله خبره د حماد په لور را وګرځوله « ما څو کسان اجمیر ته استولی و ، هغوې بیرته راستانه شوي او وېې ویل چې یوه میاشت وروسته راجه پتهورا د خپلې لور سوئمبر لمانځي او بیا ددې راج کنیا د سوئمبر په دویمه ورځ راې پتهورا د رتنا سره واده کول غواړی. دبیرته راغلیو هغو خلکو وینا ده چې رتنا هلته په اجمیر کې د یوې بندۍ په څیر اوسیږي خو د پشپال درک تر اوسه نه دې معلوم چې هغه هلته په اجمیر کې په کوم ځای کې دې. دوې به یو ځل بیا اجمیر ته لیږم تر څو د رتنا د خلاصون له پاره څه وکړاې شی.

حماد په ژورو فکرونو کې ډوب ناست و او وېې ویل:« رتنا او پشپال باید ځآنته پرې نه ښوول شي ، زه به سبا د ایلک خان سره یو ځای هغه لورې ته ورځم. زه به هڅه وکړم چې هغه د سوئمبر د لمانځلو نه مخته را خلاصه کړم. خو که بریالي نه شوم نو بیا به د کشترې په کالیو کې په دغه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوئمبر کې برخه اخلم که چیرې سوئمبر مې و ګټه او د راجه لور کرشنا یې ماته واده کړه نو بیا به را ته د رتنا ازادول اسانه وي.
ساوترې او بملا بیرون ووتلې ، بدرې نات حماد ته وویل: «که چیرې تاسو دواړه هغې لورې ته ورځئ نو د احتیاط نه به کار اخلئ ، او که چیرې د چا سره مو جنګ پیدا شو نو د هغه د ملا لاندې ګذار مه کوئ ، ځکه په کشترې دهرم کې د ملا لاندې ځای باندې ګذار کول ګناه ده»
ایلک خان خاموشه شو ، ځکه ساوترې او بملا له خپله ځانه سره د خوراک څښاک شیان راوړې و او بیا ټول په همدې کوټه کې کیناستل او یو ځاې یې ډوډۍ و خوړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵مه (وروستی) برخه

بله ورځ حماد او ايلک خان دواړه د اجمير په لور روان شول. بدرې نات ورته مناسب کالي او لباس تهيه کړ. او اوس هغوې په دې کاليو کې د کشترې په څير ښکاريدل. د بهيم سيم څخه د وتلو وروسته هغوې د هستناپور په لور مخه کړه ، يوه شپه هملته تم شول او ارام يې وکړ. بيا يې د هغه ځايه حرکت وکړ او په ډيره چټکتيا سره د ساتګړ،بهرت پور ، جې پور ، کشن ګړ، څخه تير او د اجمير ښار ته ورسيدل ، په دې وخت کې لمر د غروب په حال کې و. دوې د ښاره بيرون په يوه ځانته ځاې کې جوړ شوي سراې کې ځانته يوه کوټه و نيوله او د رتنا د ازاديدو له پاره يې په مختلفو تدبيرونو کار پيل کړ.

حماد او ايلک خان په اجمير کې نژدې يوه مياشت و اوسيدل ، خو په دې ټوله موده کې هغوې نه رتنا پيدا کړاې شوه او نه يې د پشپال کوم درک خرکو موند . ان تر دې چې اجمير ته په را رسيدو سره يې د رتنا مخ هم ونه شو کتلاې. ان تر دې چې هغه ورځ هم را ورسيده په کومه چې راجه د خپلې کرشنا سوئمبر لمانځه.

د راې پتهورا د محل سره نژدې چې د پهلوانانو د مقابلو او د ننبه ويشتونکو د جنګ له پاره چې کوم ډګر جوړ کړل شوې و ، د هغې نه بيرون په يوه خلاص ميدان کې ، تر هغو چې سترګو کتلاې شو خيمې ښخې کړل شوې وې ،تر څنګ يې لويې لويې خيمې او شاميانې هم نصب کړل شوې وې. د راج فيل چې زرې ستر ستر څادرونه پرې غوړول شوې وو د خپلو پالونکو په اشارو په ازاده توګه هلته ګرځيده. د کلي کلي او ښار ښار څخه کشترې پهلوانان او ننبه ويشتونکې په دې سوئمبر کې د برخې اخستو له پاره دلته راغلي و. په دې ډله کې حماد هم شامل و. په داسې حال کې چې ايلک خان په خپلو لاسو کې نيزه نيولې وه او د حماد تر څنګ ولاړ و او د ا ټول منظر يې کوت.

لږ شيبه وروسته راجه پتهورا د خپله محله راووت. په طلايې ګاډۍ کې سپور و . شاوخوا يې لعل رنګه پردې راځړول شوې وې ،ګاډۍ د ميدان په هغه ځاې کې تم شوه چيرې چې د سور کاڼي څخه او يا اتيا فټه لوړ مينار جوړ کړل شوې و . د دې مينار د پاسه لس فټه پورته د لرګي څخه جوړه کړل شوې پيشو نصب کړل شوې وه. د لرګيو د دې جوړې کړل شوې پيشو د پاسه د سور رنګ يوه لرګيزه تخته اينبودل شوې وه. د دې تختې تر منځ يوه کوچنې شانته دايره وه او په سوئمبر کې برخه اخستونکو ننبه ويشتونکو به همدا سپين ګول دايروې شکله ځاې د خپلو غشو ننبه ګرځوله.

کله چې د طلايې رنګ د غه ګاډۍ په خپل ځاې کې و دريده نو تر ټولو لمړۍ راجه پتهورا ترې رابښکته شو ،بيا راج کماري کرشنا ترې را ووتله. هغې د سور رنګه وريښمو کالي اغوستې و او په

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ يې نازکه پوډر هم وهلي و. اخر د همدې ګاډۍ څخه رتنا هم په داسې حال کې را کيوته لکه چا چې په زور راکيوستې وي اويا يې ورته په ډېره سختۍ سره د ګاډۍ څخه د راوتلو حکم کړې وي. هغه غمژنه وه. د مړژواندي او زړيدلي ګلاب په څير ګرځيدلې وه. د هغې په ښايسته مخ باندې د دردونکو احساساتو نښې نښانې د ورايه څرګنديدې.

راجه پتهورا ، راج کماري کرشنا او رتنا له ځانه سره کړې او شانشين په لور ورغې. هلته يې د سوئمبر د پيلولو اعلان کاوه. د راج کماري کرشنا په لاسو کې د رنګا رنګ ګلانو يوه غنچه وه او د راجه په ښي لورې کې ناسته وه ، او د خپل مخ څخه يې هغه نرۍ شال هم لرې کړې و.

دنندارچيانو يو هجوم راټول شوې وټولو غوښتل د راجکماري ښايست له نژدې ووينې ، راجه رتنا ته په خپل کيڼ لورې کې د کيناستو حکم وکړ هغه هم مجبوره وه چې د حکم سره سم عمل وکړي او هملته په ور ښوول شوي ځاې کې کيناسته. که څه هم هغه غمګينه وه خو د هغې حسن د را جکماري ښايست تر اغيز لاندې راوستې واو د نندارچيانو په زړونو کې يې خاص اغيز شيندلې و.

حماد هملته درتنا تر څنګ ولاړ و ، هغه په دې خاطر په خپل مخ او سر باندې او سپنيز نقاب اېښودې و چې رتنا يې و نه پيژني اود خپل فطرت له مخې د هغه راز را ونه سپړي ، راجه پتهورا د لاس په اشارې سره د سوئمبر د پيليدو حکم وکړ. په سوئمبر کې برخه اخيستونکې ټول نښه ويشتونکې کشتريان په کتارولاړ و. د راجه پتهورا کارکوونکې هم هملته د شانشين تر څنګ ولاړ و او ددې نښه ويشتونکو تر منځ يې غشي ويشل.

هر نښه ويشتونکې به چې د شاه نشين څخه تيريده نو د راجه مامورينو به ورته پنځه غشي ورکول ، هغوې به يو اوږود چکر واهه اوبيا به د هغه برج څخه په لړ واتن دشرق په لورې دريده د کوم د پاسه چې هغه تخته اېښوول شوې وه. هغه ځاې کې به چې په سوئمبر کې برخه اخستونکې دريدل هلته د لرګيو په يوه کوچني شاه نشين باندې يو دروند او وزني کمان اېښوول شوې و اوبيا به په همدې شاه نشين ددريدو وروسته دبرج د سرې تختې په ګول دايره باندې هدف ويشتل کيده.

حماد په داسې حال کې چې په خپلې څهرې يې خود را اچولې و د شاه نشين تر مخه تير شو ، رتنا هغه و نه شو پيژاندې ځکه چې هغه خپل د ټاټ لباس هم بدل کړې و. کله چې د راجه مامورينو ورته پنځه غشي ونيول نو هغه دغه ټول غشي راواخيستل ، ويې کتل اوبيا يې ترې يو خوښ کړ او نور يې بيرته هغو مامورينو ته ورکړل. راجه ددې وضعيت په کتلو سره ډير حيران پاته و ، په دې خاطر يې د هغه څخه وپوښتل:

»اې نښه ويشتونکيه !تا ولې يو اځې يو غشي راواخيست. په داسې حال کې چې دغه پنځه واړه غشي ستا حق دې. ټول واخله او ګټه ترې پورته کړه«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

حماد خپل سر ښکته کړ او په ټيټ اواز يې وويل: «مهاراجه ! که چيرې زما فن ، زما جنګي مهارت او رياضت پوخ وي نو زما له پاره همدا يو غشي بس دي ، په نورو څلورو به څه وکړم ؟»

راجه ورته يو ځل بيا وويل: «ته يو زړه ور او ميړنې ځوان ښکارې ، د خپل مخ نه دې د غه نقاب لرې کړه چې زه دې ووينم».

حماد ورته په منت کونکې توګه وويل:« مهاراجه ! ما د کرشن د بُت ترمخه سوګند کړې چې زه به د خپل مخ نه تر هغې نقاب نه لرې کوم ترڅو مې چې دا سوئمبر نه وي ګټلې ، که چيرې ناکام شوم نو چاته د خپل مخ د ښوولو پرته به بيرته نګرکوټ ته ستنيږم. چيرې چې زما ګورور دغره په سر ولاړ او هره ورځ زما لارې څارې. خو که چيرې بريالي شوم نو د خپل مخ څخه به پخپله نقاب لرې کوم» راجه خاموشه شو....حماد يې د دې خاموشۍ څخه ګټه پورته کړه او مختـه ولاړ.

د هغه کمان په واسطه چې غشي ويشتل کيده هغه دومره سخت و چې عام انسان د هغې څخه غشي نه شو ويشتلاي. خوبيا هم په سوئمبر کې برخه اخيستونکو ځوانانو بيا بيا هغه راواخست او خپل پنځه غشي يې د همغې په واسطه په نښې وويشتل. د حماد نوبت ترا رسيدو پورې يوائې دوه کسه ځوانان د غسې وول چې د خپلو پنځو پنځو غشو نه يې يوائې يو يو په نښې لګيدلي و کله چې د حماد نوبت راورسيد نو هغه په شاه نشين باندې ايښودې کمان راواخيست ، يو ځل يې کش کړ ، د هغې جايزه يې واخيسته ، بيا يې غشي په کې کيښود ، نښه يې و نيوله. او په پټه ژبه يې وويل: «اې زما خدايه ! په دې ازميښت کې راته هم بريا په برخه کړه.» بيا حماد کمان را کش کړ ، د سترګو يوه کږه زاويه يې ونيوله ، خپله ساه يې تم کړه او تيز تلونکې غشي يې د نښې په لور ور خوشې کړ ، غشې د نښې په منځ کې ولګيد.

د حماد دغه لمړنې غشي په نښې په لګيدو سره په خلکو کې يو هيجان را پيدا شو هر ځاې خلکو لاسونه پړکول او د خوشحالۍ نه يې ښکته پورته ټوپونه وهل. د شاه نشين په يوې لور کې ولاړ ايلک خان هم د حماد په دغه نښه ويشتلو باندې ډير خوشحاله و ، د حماد نه وروسته دوه نورو ځوانانو هم د نښې منځ وويشت. او په دې توګه د حماد تر څنګ څلور نورکسان هم د نښې ويشتلو دويم پړاو ته ورسيدل.

کله چې اخري ځوان پخپل هدف د سهي ګذار کولو وروسته فارغه شو نو ننداريان د خپلو ځايو څخه پورته شول او د راجه د محل سره د ننتې ميدان په هغو تيرلوړه پاتخو کيناستل چيرې چې د نښو ويشتونکو تر منځ د تورې مقابله کيدونکې وه. په دې خاطر چې د حماد تر څنګ چې څلور نور ځوانان په نښه ويشتلو کې بريالي شوي و د هغوې څخه يوائې د يوه د انتخاب له پاره د تورې وهلو مقابله کيدونکې وه. او د همدې مقابلې ګتونکې ته ښايسته کرشنا واده کول وو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

راجه پتهورا د کرشنا او رتنا لاسونه و نیول او دهغې میدان د پاسه د جوړ شوي شاه نشین په لور راغلل او کیناستل ، چیرې چې دغه مقابلې کیدونکې وې. دا میدان دکوهي په څیر ګول شکله و. دمیدان څلورو خواو ته دخلکو دکیناستو له پاره دتیږو پاتخې جوړې کړل شوې وې. دتر ټولو ښکته پاتخې تر مخه یې چې دمیدان دننه برخه راتله د اوسپنې د سیخونو جنګلې او تر څنګ یې اوسپنیزې پنجرې هم را تاوې شوي وې. ددغو مضبوطو سیخونو دجنګلو لوړوالې د دولسو یا پنځلسو لاسو څخه په هیڅصورت کم نه و. ددې پنجرو څخه یې په یوې کې یو زمرې بند پروت و خو نورې پنجرې خالي ولاړې وې.

حماد او هغه نور څلور کسه ځوانان یې دمرګ دغه کوهي ته راوستل ، لمړۍ یې حماد یوې لورې ته ودراوه اودهغو څلورو ځوانانو تر منځ یې مقابله پیل کړه. دهغوې څخه دوو دوو پخپلو کې د تورې وهلو مقابله وکړه ، خو دا مقابله دومره اوږده نه شوه ځکه دهغوې څخه دوه ځوانانو خپل مقابل لورې په اسانۍ سره لاندې کړې و. بیلونکې او نامراده ځوانان ټیټ سره یوې خواته ولاړل او و دریدل. اوس نو د بریالې شوو دوو ځوانانو ترمنځ مقابله پیل شوه. دې مقابلې کرار کرار په زړه پورې والې پیدا کړ او تر څنګ یې وخت هم واخیست. بالاخره د نیم ساعت کشمکش وروسته ددې دواړو ځوانانو څخه یې یو بریالې شو.

بریالي ځوان په ډیرې خوښۍ سره اوږده اوږده ساه اخیسته ، داسې بریښیده چې هغه به پوره ستومانه شوې و. د راجه مامورینو هغه یوې لورې ته کیناوه. اوس نو ناکامو شوو درې واړو ځوانانو په نوبت سره دحماد سره مقابله پیل کړه. حماد ډیر کم وخت کې درې واړه تر پښنو لاندې کړل. تر دې وخته پورې هغه ګټونکې ځوان هم تازه شوې و.

تر یوه وخته پورې دا مقابله و ځنډیده ځکه چې حماد ته هم د ساه اخیستلو او ارام ورکولو اړتیا وه . د څه وخت وروسته دحماد اودهغه بریالي شوي ځوان تر منځ مقابله پیل شوه. په لمړیو کې هغه ځوان په حماد باندی را غوړیدلې واو دخپلې دفاع نه په وتلو سره یې په حماد باندی جارحانه حملې پیل کړې وې.او حماد یې په خپل مخ کې په میدان کې ګرد ګرځاوه. په میدان کې ولاړ ایلک خان ډیر پریشانه او غمژن ولاړ و. ځکه چې حماد یوازې دخپلې دفاع پورې ځان را نغاړلې و.

خو یو ناڅاپه نندارچیان حیران پاته شول ، ځکه حماد اوس د یوه وحشي په څیر توپانې بڼه خپله کړې وه. ددفاع نه ووت او په جارحانه توګه یې په خپل حریف برید پیل کړ. دهغه په حملو کې دومره تیزوالې او سختوالې راغلې و چې حریف یې دخپل ځان له پاره ډیرې خطرناکه او تباه کونکې وګڼلې. اوس نو حماد هغه تر خپلې مخې نخاوه او په ټول میدان کې یې ګرځاوه ، داسې

WWW.LARAWBAR.COM

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه کوم وینه زبیښونکې حیوان چې خپل ښکار د میدان د یوې برخې نه بلې برخې ته په ځغاسته وړي.
په یوه ځای کې حماد په خپل رقیب باندې ډیر خطرناکه ګذار وکړ چې هغه په ډیره ستونزمنه توګه په خپل ډال واخیست. حماد سمدلاسه خپل ډال را پورته کړ او غوښتل یې په هغه مرګون ګذار وکړي خو هغه د حماد ډال هم په خپل ډال باندې واخیست ، دا د حماد یو چال و ځکه کله چې دواړه ډالونه یو د بل سره ټکر شول نو حماد دخپل ډال په زور حریف دومره زیات شاته ټیل واهه چې هغه په هوا کې پورته شو او لاندې په زمکه را پریوت. کله چې حماد ورمخته شواو غوښتل یې ګذار پرې وکړي نو هغه ځوان سمدلاسه خپله توره وغورځوله او په ملاسته ملاسته یې خپل مخ په خپل ډال کې پټ کړ ، ددې معنا دا وه چې هغه خپله ماتې منلې ده.
د حماد په بریالیتوب باندې میدان د شور او ځوګ نه ډک شو ، هرې لورې ته د خوشالۍ نعرې وی ، په دې هر څه کې ایلک خان تر ټولو مخته و .هغه خپل او سپنیزه نیزه په تخرګ کې نیولې وه او په دواړو لاسو یې چکچکې کولې او د خوشحالۍ او ډاډ ښرګندونه یې کوله. کله چې د راجه مامورینو په هوا کې د لاسونو په خوځولو نندارچیان خاموشه کړل نو راجه پتهورا دخپله ځایه پورته شو او په لوړ اواز یې حماد ته په وینا کې وویل:
»اې ننبه ویشتونکیه ! ته یو زړه ور او بهادر انسان یې ، تا دا سوئمبر ګټلې دې اوس ته زما د لور کرشنا خاوند یې ،دخپل مخ نه دې نقاب لرې کړه تر څو ووینم چې زما دلور راتلونکې میړه څه ډول شکل و صورت لري.
حماد خپل سر را پورته ړ اود مخ څخه یې نقاب لرې کړ ، راجه پتهورا وکوت او په ډیره خوشحالۍ یې وویل: بلکل همغسې څهره او انځور دې کوم چې ما دخپلې لور د راتلونکې میړه له پاره په ذهن کې ویستلې و.
اې بې جوړه پهلوانه ! خپل او دخپل پلار نوم دې را ته ډاګیزه کړه تر څو په دغه ډک میدان کې زه ستا او ستا دپلار په نوم ستا دغه فتحه اعلان کړم. ستاسو دعزت ډیرښت وکړم اوددې اعلان سره سم«.....
راجه پتهورا خپلې خبرې تم کړې ځکه دهغې دخبرو په منځ کې رتنا په ډیره غصه را پورته شوې وه او په خپل پوره قوت سره چغې کړې او وېې ویل » دا دوکه او فریب دې....فریب دې.... دراج کنیا په سوئمبر کې د قاعدې مطابق یوازې کشتریان برخه اخستلې شي... دغه ځوان چې سوئمبر یې ګټلې دې دا نه کشترې دې او نه دهندو دهرم سره کومه اړیکه لري.....زه یې ډیر ښه پیژنم

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

....دا مسلمان دي او حماد بن خلدون نومیږي .....د نیشاپور او سیدونکې دي او دلته د سوداګرۍ کار وکسب کوي«...

درتنا په دې انکشاف سره ټوله میله په خاموشۍ او غم بدله شوه. د کرشنا په مخ باندې هم تر څو لمحو پورې د غم لیکې را خپرې شوې وې خو ډیر ژر یې خپل ځان سمبال کړ او د هغې په سترګو کې یو ځل بیا د پخوا په څیر خندا او خوشالۍ نڅا کوله. راجه پتهورا تر څو لمحو پورې په حیرانتیا کې ولاړ او حماد ته یې کتل ، خو بیا معلومه نه شوه چې هغه به څه فکر کړې و چې د هغې کوهې شکله میدان د پاتخو څخه راکیوت او کرار کرار مخته راغې.

کله چې راجه پتهورا نژدې دولس پاټکې راکیوتې و نو یوناڅاپه د هجوم تر منځ پشپال هم را پیدا شو او د هغه شاه نشین خوا ته راغې چیرې چې راجه پتهورا ناست و. د هغې د کتلو سره سم رتنا را پورته شوه او په ډیره خوشحالۍ یې وویل: « را ځه وروره ! پشپال را نژدې شو نو په لاسو کې لوڅې توري نیونکو ساتونکو د هغه مخه ونه نیوله ځکه هغه ته رتنا د ورور غږ کړې و«.

پشپال د رتنا خوا ته را غې ، د راتلو سره سم یې رتنا د لاسو څخه و نیوله او همله ته یې په زمکه را وویشته او ورته یې وویل « ته زما خور نه یې ....ته زما د مور د ګیډې نه نه یې پیدا شوې..... که چیرې داسې واې نو نن به دې په دې ډک میدان کې زما او خپل محسن داسې نه رسوا کاوه ...کمینې ،ذلیلې ! هغې ستا د خلاصون په خاطر په دې سوئمبر کې برخه اخستې ده....هغه غوښتل سوئمبر وګټې او راجه ته ځان را نژدې کړې او د موقع او فرصت نه په ګټې سره تا له دې ځایه وتښتوي.....

دماما څوکسه کارکوونکې هم دلته راغلي دي...هغوي له ماسره کتلي او ټول داستان یې راته ویلې دې ، اودا یې هم را ته ډاګیزه کړې چې حماد ولې او د څه له پاره په دې سوئمبرکې برخه اخلې. هغه دا ټوله ډرامه ستا د خلاصون په خاطر پیل کړې ده«....

پشپال رتنا په سوکانو او لغتو باندې ښه پسته کړې وه ، رتنا د درد د شدت له لاسه چیغې سورې وهلې ، دلاندې کیوتونکې راجه قدمونه همله ته تم شول ، بیرته را ستون شو او په دریم پاټکې و درید او خپلو ساتونکو ته یې په سخته لهجه وویل « تاسو څه ته ګورئ ، ختم یې کړئ ،هغې په داسې بربنډه توګه د د راج محل په ناوې باندې تیرې کړې دې ، داسې ناوې چې په دې ورځو کې به د دې ولس له پاره ملکه وګرځې«.

ساتونکې ورمخته شول او په یوه ځل یې څو تورې په پشپال باندې را پریښودې. رتنا د دردونو له لاسه شور وفریاد هم کاوه او ساتونکې یې هم په پشپال د حملې کولو څخه منعه کول. خو اوس به څه شوې و. د پشپال ټول وجود په وینو رنګ شوې و او په زمکه پروت و.

رتنا د پشپال سره په خپله غیږ کې کیښود او ورته یې وویل: «وروره ، وروره ! دا څه وشول»

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتونکي او راجه ټول حیران ولاړ وو. پشپال سترګې پرانیستې او په مړژواندي اواز یې وویل: »کاشکې... چې ته مې خور نه واې ، حماد زمونږ ددواړو محسن دې ، تا هغه سپک کړ...هغه یو سهي سلامت مندر دې... کاشکې ته دهغې مندر دیوداسی واې ،...هغه دنیکۍ او زړه ورتیا دیوتا دې. کاشکې ته دهغې دیوتا لمانځونکې واې.. ما خو فکر کړې و چې د ارج په ځاې دې دحماد سره واده وکړم خو تا زما په ټولو هیلو اوبه وشیندلې ،...که چیرې د هغې سره دې مینه نه شوه کولې نو بیا خو دې دهغې ښځه د نفرت کولو هم حق نه درلود . ځکه چې هغه زمونږ ددواړو محسن دې«.

دپشپال ساه خرابه شوې وه. رتنا خپل دواړه نازک لاسونه جوړه کړل او ویې ویل: وروره ! له ما خطا شوېده ، اخر زه هم انسانه یم ، زه له تانه بښنه غواړم«...

پشپال تم تم کیدو کې وویل: « اه ....نه یم خبر چې حماد ته به څه پیښیږې ، ..... که چیرې هغه ژوندې پاته شو نو نو بیا دهمغه څه دخپلو ګناهونو بښنه وغواړه ....که چیرې هغه دې وبښې نوزما روح به ارام شي«...

رتنا ورښکته شوه او خپله خوله یې د پشپال په غوږ کېښوده او په ډیر خوږ اواز یې ورته وویل: « وروره ! زه درسره ژمنه کوم چې د حماد ځخه به بښنه غواړم. زه به ستا روح ارام وساتم. زه به دا ژمنه هم درسره وکړم چې زه به دهغه سره داسې مینه او محبت وکړم چې هغه به دخپل ژوند ټول ترخه یادونه له یاده و کاږی. وروره !زه به یې ددې ځایه د ازادیدو هڅې وکړم. وروره !تا غوښتل زه دهغې سره واده وکړم.زه به نن ستا تر مخه هغه ته د میره غږ وکړم ،بس وروره !اوس ته خوشحاله اوسه. د نن نه وروسته دارجن سره زما هیڅ ډول اړیکې اویا واسطه نه شته. زه دهغه سره خپله نکاح ماتوم.

دپشپال له اړخه کوم ځواب رانغې ، هغې واړو را واړوو ، خو پشپال مړ شوې و . رتنا په چغو چغو ژړل ، راجه پتهورا خپلو ساتونکو ته حکم وکړ ، هغوې راغلل اودپشپال لاش یې واخیست اودهغه ځایه یې یوړ، رتنا هم غوښتل ددې لاش سره یو ځاې ولاړه شي خو دراجه کسانو هغه ونیوله اوپه زور یې کینوله ، درتنا حالت ډیر خراب شوې و اوپه لوړ اواز یې سلګۍ وهلې ، خلک هم پریشانه شوي وو ، هغوې په هیڅ نه پوهیدل چې څنګه ژر داسې یو انقلاب مخته راغئ.

پای

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لراوبر برېښنايي کتابتون

قدرمنو لوستونکو !

تاسو کولاۍ سئ د لراوبر ویبپاڼې په برېښنايي کتابتون کې زيات شمېر ارزښتناک او په زړه پوري آثار په خپل تفريحي وخت کې مطالعه کړئ .

د لراوبر انلاین کتابتون ستاسو لپاره د لاندينيو موضوعګانو اړوند آثار پر ليکه کوي :

- **اسلام او مذهب**
- **ساينس او تخنيک**
- **سپورټ او روغتيا**
- **تاريخ او سياست**
- **هنر او ادبيات**
- **دماشومانو لپاره**
- **بېلابېل آثار**

www.Larawbar.net/library

WWW.LARAWBAR.COM

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library